

NADZÓR I PROJEKTOWANIE RYSZARD KORCZYŃSKI 82-500 KWIDZYN UL.KAMIENNA 17/5 TEL.607 386 357			e-mail:r-korczynski@wp.pl
--	--	--	----------------------------------

STRONA TYTUŁOWA DOKUMENTACJI TECHNICZNEJ

NAZWA ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO	PRZEBUDOWA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ ULIC: POLNA, DZIAŁKOWA , KWIATOWA W RAMACH PROGRAMU INWESTYCJI STRATEGICZNYCH RZĄDOWEGO FUNDUSZU POLSKI ŁAD (ÓSMY NABÓR)
ADRES ZAMIERZENIA INWESTYCYJNEGO	82-550 PRABUTY
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	XXV
IDENTYFIKATORY DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH	NAZWA JEDNOSTKI EWIDENCYJNEJ
	PRABUTY MIASTO 220704_4
	NAZWA I NUMER OBRĘBU
	0003 PRABUTY MIASTO
	NUMERY DZIAŁEK IWESTYCYJNYCH NA KTÓRYCH OBIEKT JEST USYTUOWANY
	52/2,150/1,142 (PAS DROGOWY UL.POLNEJ) 35/2,33/4,32/7,32/8,31/7,40/7,36,46/2,50/2,50/4 (PAS DROGOWY UL.DZIAŁKOWEJ) 138/12 (PAS DROGOWY UL.KWIATOWEJ)
INWESTOR	MIASTO I GMINA PRABUTY UL.KWIDZYŃSKA 2 82-550 PRABUTY
SPIS ZAWARTOŚCI PROJEKTU BUDOWLANEGO	1. PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA TERENU 2. PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY 3. PROJEKT STAŁEJ ORGANIZACJI RUCHU 4. ZAŁĄCZNIKI 5. KOSZTORYS OFERTOWY 6. SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT DROGOWYCH

Data opracowania	STYCZEŃ 2024	EGZ. NR 1 / 2
------------------	---------------------	----------------------

NADZÓR I PROJEKTOWANIE RYSZARD KORCZYŃSKI
82-500 KWIDZYN UL.KAMIENNA 17/5

TEL.607 386 357

e-mail:r-korczynski@wp.pl

STRONA TYTUŁOWA PROJEKTU ZAGOSPODAROWANIA TERENU

NAZWA ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO	PRZEBUDOWA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ ULIC: POLNA, DZIAŁKOWA , KWIATOWA I ŁĄKOWA W RAMACH PROGRAMU INWESTYCJI STRATEGICZNYCH RZĄDOWEGO FUNDUSZU POLSKI ŁAD (ÓSMY NABÓR)		
ADRES ZAMIERZENIA INWESTYCYJNEGO	82-550 PRABUTY		
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	XXV		
IDENTYFIKATORY DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH	NAZWA JEDNOSTKI EWIDENCYJNEJ		
	PRABUTY MIASTO 220704_4		
	NAZWA I NUMER OBRĘBU		
	0003 PRABUTY MIASTO		
	NUMERY DZIAŁEK INWESTYCYJNYCH NA KTÓRYCH OBIEKT JEST USYTUOWANY		
	52/2,150/1,142 (PAS DROGOWY UL.POLNEJ)		
	35/2,33/4,32/7,32/8,31/7,40/7,36,46/2,50/2,50/4 (PAS DROGOWY UL.DZIAŁKOWEJ)		
	138/12 (PAS DROGOWY UL.KWIATOWEJ)		
INWESTOR	MIASTO I GMINA PRABUTY UL.KWIDZYŃSKA 2 02-550 PRABUTY		
	IMIĘ I NAZWISKO	NR UPRAWNIENI	PODPIS
PROJEKTOWAŁ	mgr inż. Ryszard Korczyński	4072/GD/89	

Data opracowania

STYCZEŃ 2024

SPIS TREŚCI

KARTA TYTUŁOWA PROJEKTU BUDOWLANEGO	str.1
STRONA TYTUŁOWA PROJEKTU ZAGOSPODAROWANIA TERENU	str.2
SPIS TREŚCI	str.3
1. CZĘŚĆ OPISOWA PZT	str.5
2. Podstawy formalno prawne opracowania	str.5
3. Przedmiot inwestycji	str.5
4. Istniejący stan zagospodarowania terenu	str.6
5. Projektowane zagospodarowanie terenu	str.8
6. Uwarunkowania planistyczne i ochronne	str.17
7. CZĘŚĆ RYSUNKOWA PZT UL.POLNEJ	str.19
8. Projekt Zagospodarowania Terenu-skala 1:1000	rys.nr PA1
9. Projekt Zagospodarowania Terenu-skala 1:500	rys.nr PA1.1
10. Projekt Zagospodarowania Terenu-skala 1:500	rys.nr PA1.2
11. Zbiorca Plansza Uzbrojenia-skala 1:1000	rys.nr PA2
12. Zbiorca Plansza Uzbrojenia-skala 1:500	rys.nr PA2.1
13. Zbiorca Plansza Uzbrojenia-skala 1:500	rys.nr PA2.2
14. CZĘŚĆ RYSUNKOWA PZT UL.DZIAŁKOWEJ	str.20
15. Projekt Zagospodarowania Terenu-skala 1:500	rys.nr PB1
16. Zbiorca Plansza Uzbrojenia-skala 1:500	rys.nr PB2
17. Projekt Zagospodarowania Terenu-skala 1:500	rys.nr PB3
18. Zbiorca Plansza Uzbrojenia-skala 1:500	rys.nr PB4
19. CZĘŚĆ RYSUNKOWA PZT UL.KWIATOWEJ	str.21
20. Projekt Zagospodarowania Terenu-skala 1:500	rys.nr PC1
21. Zbiorca Plansza Uzbrojenia-skala 1:500	rys.nr PC2
STRONA TYTUŁOWA PROJEKTU ARCHITEKTONICZNO BUDOWLANEGO	str.22
1. CZĘŚĆ OPISOWA PAB	str.23
2. Podstawy formalno prawne opracowania	str.23
3. Przedmiot inwestycji	str.23
4. Opis stanu istniejącego	str.23
5. Opis projektowanego rozwiązania	str.24
6. Elementy bezpieczeństwa ruchu drogowego	str.28
7. Ochrona środowiska	str.29
8. Uwagi końcowe	str.29
9. CZĘŚĆ RYSUNKOWA PBA -UL.POLNA	str.30
10. Plan sytuacyjny drogowy -skala 1:1000	rys.nr DA-1
11. Plan sytuacyjny drogowy -skala 1:500	rys.nr DA-1.1
12. Plan sytuacyjny drogowy -skala 1:500	rys.nr DA-1.2
13. Przekrój konstrukcyjny jezdni	rys.nr DA-2
14. Przekrój konstrukcyjny jezdni	rys.nr DA-3
15. Przekrój konstrukcyjny jezdni	rys.nr DA-4
16. Przekrój konstrukcyjny ciągów pieszych	rys.nr DA-5
17. Przekrój konstrukcyjny wzmocnienia skarpy	rys.nr DA-6
18. Krawężnik wystający	rys.nr DA-7
19. Krawężnik wtopiony	rys.nr DA-8
20. Krawężnik najazdowy	rys.nr DA-9
21. Obrzeże betonowe	rys.nr DA-10
22. Przekrój normalny	rys.nr DA-11
23. Przekrój normalny	rys.nr DA-12
24. Przekrój normalny	rys.nr DA-13
25. Przekrój normalny	rys.nr DA-14
26. Przekrój normalny	rys.nr DA-15
27. Przekrój normalny	rys.nr DA-16

28.	Przekrój normalny	rys.nr DA-17
29.	Przekrój normalny	rys.nr DA-18
30.	Wyniesione przejście dla pieszych	rys.nr DA-19
31.	Schemat węzła	rys.nr WA1
32.	CZEŚĆ RYSUNKOWA PBA -UL.DZIAŁKOWA	str.31
33.	Plan sytuacyjny drogowy	rys.nr DB-1
34.	Profil podłużny	rys.nr DB-2
35.	Przekrój konstrukcyjny jezdni	rys.nr DB-3
36.	Przekrój konstrukcyjny jezdni	rys.nr DB-4
37.	Krawężnik wystający	rys.nr DB-5
38.	Przekrój normalny	rys.nr DB-6
39.	Schemat węzła	rys.nr WB1
40.	CZEŚĆ RYSUNKOWA PBA -UL.KWIATOWA	str.32
41.	Plan sytuacyjny drogowy	rys.nr DC1
42.	Profil podłużny	rys.nr DC2
43.	Przekrój konstrukcyjny	rys.nr DC3
44.	Krawężnik wystający	rys.nr DC4
45.	Przekrój normalny	rys.nr DC5
46.	Przekrój normalny	rys.nr DC6
47.	Schemat węzła W1	rys.nr WC1
48.	Schemat węzła W2	rys.nr WC2

STRONA TYTUŁOWA- STAŁEJ ORGANIZACJI RUCHU	str.33
--	---------------

1.	Opis techniczny	str.34
2.	CZEŚĆ RYSUNKOWA SOR	str.36
3	Plan orientacyjny	str.37
4	Stała organizacja ruchu ul. Polnej	SOR1,2,3
5.	Stała organizacja ruchu ul. Działkowej	SOR4,5
6.	Stała organizacja ruchu ul. Kwiatowej	SOR6

STRONA TYTUŁOWA- ZAŁĄCZNIKI	str.40
------------------------------------	---------------

STRONA TYTUŁOWA- KOSZTORYSU OFERTOWEGO	str.75
---	---------------

STRONA TYTUŁOWA- SPECYFIKACJI TECHNICZNYCH	str.76
---	---------------

CZĘŚĆ OPISOWA PZT

2 Podstawy formalno prawne opracowania

- 2.1 Umowa z Inwestorem**
- 2.2 Decyzja o lokalizacji inwestycji celu publicznego – nie wymagana.**
- 2.3 Mapa sytuacyjno-wysokościowa do celów projektowych w skali 1:500**
- 2.4 Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane**
- 2.5 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie**
- 2.6 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego**
- 2.7 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ustalenia geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych**
- 2.8 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej.**
- 2.9 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych**
- 2.10 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.**
- 2.11 Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy**
- 2.12 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia**
- 2.13 Ustawa Prawo ochrony środowiska**
- 2.14 Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie określania rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych kryteriów związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko**
- 2.15 Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami**
- 2.16 Ustawa o drogach publicznych.**
- 2.17 Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie**
- 2.18 Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa w sprawie geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu oraz zespołów uzgadniania dokumentacji projektowej.**
- 2.19 Ustawa o wyrobach budowlanych .**

3 Przedmiot inwestycji

3.1 Zakres inwestycji

Zakres inwestycji obejmuje następujące elementy, które spowodują poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych i samochodów osobowych i ciężarowych:

ul. Polna

- wymianę nawierzchni jezdni z kamienia naturalnego (bruk) oraz gruntowej na twardą o nawierzchni asfaltowej
- prawidłowe odwodnienie ulicy
- prawidłową Stałą Organizację Ruchu

ul. Działkowa

- wymianę nawierzchni jezdni z gruntowej na twardą z kostki betonowej drogowej
- prawidłowe odwodnienie ulicy
- prawidłową Stałą Organizację Ruchu

ul. Kwiatowa

- wymianę nawierzchni jezdni z gruntowej na twardą z kostki betonowej drogowej
- prawidłowe odwodnienie ulicy
- prawidłową Stałą Organizację Ruchu

3.2 Kolejność realizacji inwestycji

Całe zamierzenie inwestycyjne będzie realizowane na podstawie harmonogramu rzeczowo-finansowego uzgodnionego pomiędzy Wykonawcą w drodze postępowania

przetargowego a Inwestorem.

4 Istniejący stan zagospodarowania terenu

4.1 Stan prawny

Zgodnie z wypisem i wyrysem z rejestru gruntów właścicielem :

- działek nr 52/2,150/1,142 (pas drogowy ul. Polnej)
- działek 35/2,33/4,32/7,32/8,31/7,40/7,36,50/2,50/4,46/2 (pas drogowy ul. Działkowej)
- działki 138/12 (pas drogowy ul. Kwiatowej)

jest Miasto i Gmina Prabuty.

4.2 Lokalizacja

Teren inwestycji zlokalizowany jest w zachodniej części miasta Prabuty.

4.3 Zabudowa

4.3.1 Budynki

Mieszkalne jednorodzinne w rozproszonej zabudowie.

4.3.2 Budowle

Elementy niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania ulicy tj.:

ul.Polna

- chodniki o nawierzchni z kostki betonowej drogowej gr. 6cm w dobrym stanie technicznym , bez zmian na odcinku A-A**.
- zjazdy o nawierzchni z kostki betonowej drogowej gr.8cm w dobrym stanie technicznym, bez zmian na odcinku A-A**
- jezdnia o nawierzchni z kamienia naturalnego (bruk) i kostki betonowej gr.8cm na odcinku A-A*A** do rozbiórki i wymiany na nawierzchnię asfaltową. Materiał z rozbiórki stanowi własność Inwestora, do oczyszczenia i przewiezienia na składowisko na ul. Koszarowej.
- jezdnia o nawierzchni gruntowej na odcinku A**-D w złym stanie technicznym, do rozbiórki i wymiany na nawierzchnię twardą z kostki betonowej drogowej gr.8cm
- kanalizacja deszczowa w dobrym stanie technicznym

ul.Działkowa

- jezdnia o nawierzchni gruntowej w złym stanie technicznym, do rozbiórki i wymiany na nawierzchnię twardą z kostki betonowej drogowej gr.8cm

ul.Kwiatowa

- jezdnia o nawierzchni gruntowej w złym stanie technicznym, do rozbiórki i wymiany na nawierzchnię twardą z kostki betonowej drogowej gr.8cm

4.3.3 Elementy małej architektury

Nie występują

4.4 Uzbrojenie terenu

W zakresie opracowania występuje:

- kanalizacja sanitarna o następujących parametrach (gestor- Przedsiębiorstwo Wodociągów, Kanalizacji i Ciepłownictwa „PEWIK” Sp. z o.o. 82-550 Prabuty, ul. Kwidzyńska 15 PEWIK Prabuty):
  - rurociąg fi 100,150,160,200,300 w ul.Polnej
  - rurociąg fi 160 w ul.Działkowej
  - rurociąg fi 200 i 160 w ul.Kwiatowej
  - posadowienie rurociągu na głębokości od 1,6m do 2,0m
  - trasa rurociągu zlokalizowana w pasie istniejącej jezdni,
  - studnie kanalizacyjne betonowe o średnicy fi 1000 1200 mm oraz fi 500
  - część włączów wymaga zmiany ich właściwości użytkowych i parametrów technicznych tj.: wymiany klasy DN600 na D400.
- kanalizacja deszczowa o następujących parametrach (gestor-Miasto i Gmina Prabuty 82-550 Prabuty ul. Kwidzyńska 2) :
  - rurociąg fi 200 i 315 w ul.Polnej
  - rurociąg fi 315 w ul.Działkowej
  - w ul.Kwiatowej nie występuje
  - posadowienie rurociągu na głębokości od 1,5m do 2,0m

- trasa rurociągu zlokalizowana w pasie istniejącej jezdni,
- studnie kanalizacyjne betonowe o średnicy ϕ 1000 i 1200 mm zlokalizowane w pasie istniejącej jezdni
- stan techniczny włączów oraz wpustów deszczowych nie wymaga zmiany ich właściwości użytkowych i parametrów technicznych
- sieć wodociągowa o następujących parametrach (gestor- Przedsiębiorstwo Wodociągów, Kanalizacji i Ciepłownictwa „PEWIK” Sp. z o.o. 82-550 Prabuty, ul. Kwidzyńska 15 PEWIK Prabuty):
  - wodociąg ϕ 25,100,250 w ul.Polnej
  - wodociąg ϕ 90 i 32 w ul.Działkowej
  - wodociąg o nieokreślonej średnicy w ul.Kwiatowej
  - posadowienie rurociągu na głębokości: brak danych na mapie
  - zgodnie z normą PN-81/B-03020 przykrycie gruntem mierzone od powierzchni przewodu do rzędnej terenu powinno być większe, niż głębokość przemarzania gruntu: dla rur o średnicy DN do 1000mm – o 0,4 m. Zgodnie z normą PN-81/B-03020 w rejonie Prabut strefa przemarzania wynosi 1,0m, tak więc minimalna wysokość przykrycia powinna wynosić 1,4m.
  - trasa rurociągu zlokalizowana poza pasem istniejącej jezdni,
  - przejścia poprzeczne przez istniejącą drogą na wysokości działki jako przyłącza wodociągowe.
  - zawory sieci wodociągowej zlokalizowane poza pasem istniejącej jezdni
  - stan techniczny zaworów nie wymaga zmiany ich właściwości użytkowych i parametrów technicznych
- sieć teletechniczna o następujących parametrach (gestor- Orange Polska S.A):
  - w ul.Polnej, Działkowej, Kwiatowej
  - głębokość ułożenia kabla: brak danych na mapie
  - trasa kabla zlokalizowana poza pasem istniejącej jezdni,
  - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać telekomunikacyjne obiekty budowlane i ich usytuowanie z dnia 26 października 2005 r., Dz.U.2005.219.1864, głębokość podstawowa ułożenia kabla w ziemi powinna być nie mniejsza niż 0,7 m
  - przejście poprzeczne przez istniejącą drogą zabezpieczone rurami ochronnymi.
  - studnie rewizyjne zlokalizowane poza istniejącą jezdnią gruntową
  - stan techniczny włączów nie wymaga zmiany ich właściwości użytkowych i parametrów technicznych
- sieć energetyczna (gestor- ENERGA – OPERATOR SA w Gdańsku ul. Marynarki Polskiej 130, 80-557 Gdańsk, Oddział w Olsztynie, Rejon Dystrybucji w Kwidzynie Dział Eksploatacji ul.Łąkowa 38, 82-500 Kwidzyn)
  - napowietrzna w ul.Polnej, Działkowej, Kwiatowej
  - kablowa w ul.Polnej, Działkowej
  - głębokość ułożenia kabla: brak danych na mapie
  - zgodnie z normą N-SEP-E-004 kable powinny być instalowane:
    - ✓ kable służące do zasilania sygnalizacji świetlnej i drogowej bądź latarni, o napięciu znamionowym mniejszym niż 1 kV, należy układać 50 cm pod chodnikiem bądź drogą.
    - ✓ kable o napięciu znamionowym mniejszym niż 1 kV, kładzione poza użytkami rolnymi, powinny być położone na głębokości nie mniejszej niż 70 cm.
    - ✓ kable o napięciu znamionowym w przedziale 1-20 kV, kładzione poza użytkami rolnymi, powinny być położone na głębokości nie mniejszej niż 80 cm.
    - ✓ kable o napięciu znamionowym w przedziale pomiędzy 20 a 30 kV, kładzione na użytkach rolnych, powinny być położone na głębokości nie mniejszej niż 90 cm.
    - ✓ kable o napięciu znamionowym większym niż 30 kV powinny być ułożone na głębokości nie mniejszej niż 1 metr, bez względu na ich zastosowanie. W przypadku, gdy projekt wymaga instalacji kilku takich kabli, ich odległość w

pionie nie może być mniejsza niż 70 cm.

- istniejące kable są o napięciu znamionowym do 1 kV zgodnie z informacją z mapy oznaczenie eN (niskie napięcie)
- trasa kabli zlokalizowana poza pasem istniejącej jezdni,
- przejścia poprzeczne przez istniejącą drogą zabezpieczone rurami ochronnymi.
- sieć gazowa o następujących parametrach (gestor- Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Gdańsku Wałowa 41/43, 80-858 Gdańsk):
  - rurociąg średniego ciśnienia z rur fi 110 w ul.Polnej
  - rurociąg niskiego ciśnienia z rur fi 90 w ul.Polnej i Kwiatowej
  - rurociąg fi 125 i 32 w ul.Działkowej
  - posadowienie rurociągu na głębokości: brak danych na mapie
  - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie Dz.U.2013.640 z dnia 26 kwietnia 2013 r. minimalne przykrycie gazociągów niskiego i średniego ciśnienia układanych pod powierzchnią ziemi powinno wynosić:
    - ✓ 0,8 m dla gazociągów rozdzielczych zlokalizowanych poza pasami drogowymi oraz w pasach drogowych jezdni dróg niepublicznych i w trawnikach, chodnikach lub poboczach dróg publicznych,
    - ✓ 0,6 m dla przyłączy gazowych,
    - ✓ 1,0 m dla gazociągów rozdzielczych zlokalizowanych w gruntach ornych.
    - ✓ w przypadku jezdni dróg publicznych odległość pionowa mierzona od górnej zewnętrznej ścianki gazociągu rozdzielczego, przyłącza lub rury osłonowej powinna wynosić nie mniej niż: 1,0 m do powierzchni jezdni, przy czym nie mniej niż 0,5 m od spodu konstrukcji nawierzchni,
  - trasa rurociągu zlokalizowana poza pasem istniejącej jezdni,
  - przejście poprzeczne przez istniejącą drogą oraz w miejscach kolizji z innymi sieciami uzbrojenia podziemnego zabezpieczone rurami ochronnymi
  - skrzynki gazowe zlokalizowane poza istniejącą jezdnią
  - stan techniczny skrzynek nie wymaga zmiany ich właściwości użytkowych i parametrów technicznych

4.5 Układ komunikacyjny

Ul. Polna połączona jest z ul. Grunwaldzką (DW 521) i stanowi ulicę zbiorczą dla ulicy : Działkowej, Kwiatowej i Łąkowej.

4.6 Ukształtowanie terenu

Teren zagospodarowany elementami niezbędnymi dla prawidłowego funkcjonowania ulic.

4.7 Zieleń

W zakresie opracowania znajdują się drzewa nie kolidujące z projektowaną inwestycją.

4.8 Rozbiórki

Tylko w zakresie wymienianych w pkt.4.3.2 nawierzchni w złym stanie technicznym.

4.9 Obiekty planowane do dalszego użytkowania

Wszystkie elementy drogi nie podlegające rozbiórce.

4.10 Przewidywane zmiany w zagospodarowaniu terenu

W związku z planowaną inwestycją , nie przewiduje się zmian w istniejącym zagospodarowaniu terenu.

Zakres robót drogowych zlokalizowany będzie w granicach istniejącego pasa drogowego i nie spowodują zmiany jego sposobu użytkowania.

5 Projektowane zagospodarowanie terenu

5.1 Budynki

Bez zmian.

5.2 Budowle

ul.Polna

Jezdnia na odcinku A-A*-A**:

- warstwa ścieralna z betonu asfaltowego grysowego gr. 4 cm
- warstwa wiążąca z betonu asfaltowego grysowego gr. 4 cm

- skropienie lepiszczem .
  - polimeroasfalem ,polimeroasfalt drogowy wg TWT PAD-97 [15], posiadający aprobatę techniczną IBDiM; zaleca się asfalty: DE 150 C i DE 250 C.
  - lub emulsją asfaltową, kationowa emulsja asfaltowa modyfikowana polimerem, szybkorozpadową wg EmA-99 posiadającą aprobatę techniczną IBDiM; zaleca się emulsję K1-70MP,

- podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie gr.20cm
- warstwa gruntu stabilizowanego cementem RM=2,5MPa gr.15cm
- podłoże gruntowe G3

Jezdnia na odcinku A-C:**

- kostka betonowa drogowa gr.8cm , szara
- podsypka cementowo-piaskowa 1:4 gr.4cm
- podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie gr.20cm
- warstwa gruntu stabilizowanego cementem RM=2,5MPa gr.15cm
- podłoże gruntowe

Jezdnia na odcinku C-D:

- płyty betonowe ażurowe gr.12cm
- podsypka cementowo-piaskowa 1:4 gr.4cm
- podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie gr.20cm
- warstwa odsączająca z piasku gr.15cm
- podłoże gruntowe

Pobocze :

- kostka betonowa drogowa gr.8cm , grafitowa
- podsypka cementowo-piaskowa 1:4 gr.4cm
- podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie gr.20cm
- warstwa gruntu stabilizowanego cementem RM=2,5MPa gr.15cm
- podłoże gruntowe

Chodnik:

- płyty betonowe ażurowe gr.6cm
- podsypka cementowo-piaskowa 1:4 gr.4cm
- podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie gr.15cm
- warstwa gruntu stabilizowanego cementem RM=1,5MPa gr.10cm
- podłoże gruntowe

Wzmocnienie skarpy:

- płyty ażurowe PCV z otworami wypełnionymi humusem
- warstwa humusu gr.4cm
- warstwa piasku gr.3cm
- podłoże gruntowe

ul.Działkowa

Jezdnia (ciąg pieszo-jezdny) o nawierzchni z kostki betonowej :

- kostka betonowa drogowa gr.8cm
- podsypka cementowo-piaskowa 1:4 gr.4cm
- podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie gr.20cm
- warstwa gruntu stabilizowanego cementem RM=2,5MPa gr.15cm
- podłoże gruntowe

Poszerzenie o nawierzchni szutrowej :

- nawierzchnia z kamienia naturalnego 8-22mm gr.10cm
- podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie frakcji 0-31,5mm gr.10cm
- geowłóknina o parametrach: gramatura min. 136g/m², wytrzymałość na rozciąganie min. 8,50kN/m, wytrzymałość na przebicie min. 1300N, wodoprzepuszczalność 2,2x10⁻⁴m/s, odporna na kwasy i alkalia naturalne i sztuczne
- istniejące podłoże

ul.Kwiatowa

Jezdnia (ciąg pieszo-jezdny) o nawierzchni z kostki betonowej :

- kostka betonowa drogowa gr.8cm
- podsypka cementowo-piaskowa 1:4 gr.4cm
- podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie gr.20cm
- warstwa gruntu stabilizowanego cementem RM=2,5MPa gr.15cm
- podłoże gruntowe

5.3 Odwodnienie drogi

Projektuje się :

- w ul.Polnej dwa dodatkowe przykanaliki fi 160 wraz z wpustami ulicznymi
- w ul.Działkowej dodatkowe przykanaliki wraz z wpustami ulicznymi
- w ul.Kwiatowej-odwodnienie liniowe szczelinowe drogi wewnętrznej oraz połączenie studzienki betonowej fi 500 stanowiącej zakończenie odwodnienia liniowego do istniejącej studni kanalizacji deszczowej z rur PCV

Materiał i średnice

Przykanaliki kanalizacji deszczowej wykonać z rur kanalizacyjnych wykonanych z PVC klasy minimum SN8 dostosowanych dla kanalizacji deszczowej. Dla zachowania szczelności zastosować rury z gładką ścianką zewnętrzną. Połączenia rur kielichowe. Cały system rur i kształtek powinien posiadać fabrycznie zamontowaną uszczelkę EPDM. Powyższe są wymaganiami standardu. Zastosowane średnice: fi160 i fi 315. Ze względu na zachowanie gwarancji w dalszym okresie eksploatacji wymaga się aby rury i kształtki pochodziły od jednego producenta. Rury w wykopie należy ułożyć na podsypce piaskowej gr. min. 15 cm z wyprofilowanym rowkiem pod rury z kątem podparcia rury minimum 90° i obsypać piaskiem wokół o warstwie min. 15 cm. Przejście rur przez ściany żelbetowe w tulejach ochronnych. Całość wykopów zagęścić.

Uzbrojenie kanalizacji

- wpusty ściekowe uliczne betonowe fi 500 z koszem osadczym

Wpusty uliczne fi500 z osadnikiem bez syfonu. Minimalna głębokość osadnika wynosi 0,6m. Należy zastosować elementy prefabrykowane żelbetowe, które zapewnią szczelność studzienek. Nie dopuszcza się włączanie przykanalików do studzienek przez ręczne wykuwanie w nich otworów. Stosować pierścienie odciążające dla wpustów. Skrzynki żeliwne klasy D 400 wg PN-EU 124:2000. Wpusty zaopatrzyć w stalowe osadniki zanieczyszczeń (kubły).

Eksploatacja kanalizacji na terenie obiektu należy do użytkownika. Okresowo należy czyścić kratki ściekowe oraz studzienki osadnikowe z piasku i zanieczyszczeń.

Skrzyżowanie z uzbrojeniem podziemnym

W miejscach kolizji z innymi urządzeniami podziemnymi i zbliżeniach do nich, roboty ziemne należy prowadzić ręcznie zachowując szczególną ostrożność, dokonując próbnych odkrywek dla ostatecznego ustalenia rzeczywistych rzędnych i tras występującego uzbrojenia podziemnego z zastosowaniem środków zabezpieczających. W nie normatywnych zbliżeniach do uzbrojenia podziemnego na tym uzbrojeniu należy zastosować rury ochronne oraz inne środki zabezpieczające zgodnie z przepisami.

Jeśli podczas budowy wystąpią kolizje, należy kierować się następującymi zasadami:

- ewentualną przebudowę uzbrojenia wykonać w uzgodnieniu z użytkownikiem i inwestorem.
- przy wystąpieniu zbliżeń z kablami telekomunikacyjnymi i energetycznymi (poniżej 0,5m) należy na kable telekomunikacyjne założyć osłony rurowe dwudzielne PS 58 długości 2m, natomiast na kable energetyczne osłony rurowe dwudzielne PS 160 i PS 110 długości 2 m z zachowaniem normy N SEP-E-004.
- przy skrzyżowaniach i zbliżeniach z gazociągami należy zastosować na gazociągach rury ochronne. Rozwiązania kolizji wykonać zgodnie z Rozp. M.G. z dnia 04.06.2013r. Prace przy gazociągu mogą wykonywać osoby uprawnione pod nadzorem PDG w Kwidzynie wg zatwierdzonego systemu rur ochronnych.

Ewentualne kolizje wodociągowe wykonać w uzgodnieniu z PW-K Kwidzyn.

ROBOTY ZIEMNE

Wykopy dla układania przewodów planuje się jako wąskoprzestrzenne szalowane.

Zagęszczenie $I_s > 0,98$. Należy przewidzieć wymianę gruntu. W celu prawidłowego

podparcia, zasypywanie wykopu i zagęszczenie do 0,3 m nad wierzch rury prowadzić ręcznie. W strefie zbliżeń do istniejącego uzbrojenia oraz obiektów budowlanych należy prowadzić roboty ze szczególną ostrożnością z zastosowaniem środków zabezpieczających. Z uwagi na możliwość wystąpienia kolizji, należy przed rozpoczęciem robót dokonać przekopów kontrolnych celem sprawdzenia rzeczywistych rzędnych istniejącego uzbrojenia podziemnego.

Warunki wykonania i uwagi końcowe

- Przed przystąpieniem do robót ziemnych należy zawiadomić instytucje i użytkowników, których urządzenia znajdują się w pobliżu tras projektowanej sieci o terminie rozpoczęcia robót..
- Urządzenia i materiały zastosowane do montażu winny posiadać wymagane odpowiednie atesty, aprobaty techniczne, świadectwa o dopuszczeniu do stosowania itd.
- W strefie bezpośredniego zbliżenia do istniejącego uzbrojenia wykopy prowadzić ręcznie z zachowaniem szczególnej ostrożności.
- Wszelkie napotkane instalacje traktować jako czynne. W przypadku natrafienia na nie zinwentaryzowane uzbrojenie podziemne roboty należy przerwać i ustalić jego użytkownika.
- Trasa przewodów winna być geodezyjnie odtworzona w terenie przed rozpoczęciem robót z zaznaczeniem kolizji, przed zasypaniem wykopów należy dokonać odbioru i inwentaryzację powykonawczą trasy i rzędnych posadowienia uzbrojenia przez uprawnioną jednostkę geodezyjną.
- Całość kanalizacji wykonać zgodnie z WTWiO rurociągów z tworzyw sztucznych, Wymagania techniczne COBRTI INSTAL Zeszyt 9 WTWiO sieci kanalizacyjnych, zgodnie z przepisami BiHP, normami państwowymi i branżowymi.
- Stosować się bezwzględnie do wytycznych montażowych producentów rur i urządzeń.
- Przy budowie kanalizacji stosować się do uzgodnień i uwag z właścicielami uzbrojenia i terenu.
- Roboty winny być prowadzone przez uprawnione osoby.
- Po wykonaniu sieci kanalizacji deszczowej należy wykonać inspekcję kamerą ułożone rury. Płytę DVD dołączyć do protokołu odbioru robót. Kanalizacja podlega odbiorowi technicznemu przez gestora sieci.
- Nieprzewidziane w dokumentacji sytuacje, które wynikną w trakcie realizacji, wyjaśnione będą przez projektanta w trakcie pełnienia nadzoru autorskiego.

Odwodnienie liniowe betonowe szczelinowe montowane w jezdni:

- klasa D400
- beton klasy C35/45
- gładka powierzchnia

- montaż na ławie betonowej
- fugowanie za pomocą kleju mrozoodpornego
- montaż od 3 d0 5mm poniżej poziomu drogi

5.4 Układ komunikacyjny

Bez zmian.

5.5 Ukształtowanie terenu

Bez zmian. Roboty ziemne tylko z korytowania.

5.6 Zieleń

Zakładanie trawnika:

• Przygotowanie terenu.

Usuujemy gruz, resztki wapna murarskiego, duże kamienie, fragmenty pni i korzeni drzew. Następnie wyrównujemy teren, starając się pozostawić naturalną wierzchnią warstwę gleby. Po wyrównaniu trzeba przekopać teren trawnika usuwając chwasty. W przypadku terenu zaperzonego najlepsze jest bronowanie metodą na krzyż i wybieranie rozłogów chwastów wieloletnich. Można też stosować herbicydy zwalczające uciążliwe chwasty wieloletnie. Jeżeli to możliwe cały teren nawozimy ziemią kompostową lub zwapnowaną popieczarkową, bądź też mieszamy wierzchnią warstwę z torfem odkwaszonym bądź średnim (najlepiej powyżej 20 litrów torfu na metr kwadratowy).

Optymalny udział części organicznych wynosi około 5% objętości podłoża.

Należy unikać zakopywania odpadów organicznych, żwiru, kamieni na miejscu przyszłego trawnika. Może to spowodować powstanie nierówności w miarę osiadania podłoża oraz powstawanie miejsc przesuszonych podczas lata.

Optymalny odczyn podłoża przygotowanego pod trawnik wynosi pH: 5.5-6.5. Zbyt niski odczyn powoduje wzrost mchów, zbyt wysoki sprzyja rozwojowi chwastów dwuliściennych.

• Wałowanie podłoża.

Do tego celu najlepiej wykorzystać walce napełniane wodą lub piaskiem. Po wałowaniu gleba powinna mieć czas na ułożenie się (trwa to co najmniej 2-3 tygodnie!). Rozwijające się w tym okresie chwasty niszczymy herbicydami totalnymi, dolistnymi.

• Siew

Przed siewem poruszamy lekko wierzchnią warstwę gleby 2-4cm, rozbijając przy tym grudki. Najlepszym terminem siewu jest kwiecień-maj (15IV-15V) oraz połowa sierpnia-połowa września.

Siejemy na glebę lekko wilgotną, najlepiej po naturalnych opadach.

Siać można ręcznie lub przy większych powierzchniach siewnikiem stosując zawsze metodę krzyżową pojedynczą lub podwójną! W przypadku dobrego przygotowania podłoża i optymalnych warunków zewnętrznych norma wysiewu wynosi około 40 (30) metrów kwadratowych z 1 kg nasion traw. Siejemy na głębokość około 0,5-1cm (nigdy powyżej 2 cm gdyż siewki mogą nie przebić się do powierzchni). Po siewie nasiona należy bezwzględnie przykryć ziemią: używając kolczatki, grabii do liści bądź wałując teren. Ten ostatni sposób jest szczególnie polecany w przypadku siewu wiosennego, gdyż zapobiega stratom wody z gleby przez parowanie. Pamiętajmy, że ulewny deszcz może spowodować wymycie nasion, szczególnie w przypadku gdy trawnik zakładaliśmy na stoku.

Regeneracja trawnika:

- usunąć widoczne chwasty trwałe
- trawnik nisko skosić na wysokość około 2 cm i dokładnie wygrabić trawę
- zruszyć powierzchnię trawnika (np. wertykulatorem, areatorem)
- zgrabić obumarłe części roślinne
- głęboko nakłuć trawnik aeratorem
- dosiać mieszanki traw, najlepiej mieszankami typu 'regeneracja'
- trawnik przykryć 0,5-1,0cm warstwą torfu odkwaszonego z piaskiem, zwałować i podlać
- po kilkunastu dniach można rozpocząć nawożenie, najlepiej dolistne

5.7 Elementy małej architektury

Nie projektuje się.

5.8 Likwidacja kolizji związana z nowym zagospodarowaniem terenu

Projektowana przebudowa infrastruktury drogowej w zakresie:

ul.Polna

- wymiany istniejącej nawierzchni z kamienia naturalnego jezdni na nawierzchnię twardą asfaltową na podbudowie z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie
- wymiany istniejącej nawierzchni gruntowej na nawierzchnię twardą z kostki betonowej drogowej gr.8cm na podbudowie z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie
- wymiany istniejącej nawierzchni gruntowej zjazdów na nawierzchnię twardą z kostki betonowej drogowej gr.8cm na podbudowie z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie
- budowy ciągów pieszych o nawierzchni z kostki betonowej drogowej gr.6cm na podbudowie z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie

ul.Działkowa

- wymiany istniejącej nawierzchni gruntowej na nawierzchnię twardą z kostki betonowej drogowej gr.8cm na podbudowie z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie

ul.Kwiatowa

- wymiany istniejącej nawierzchni gruntowej na nawierzchnię twardą z kostki betonowej drogowej gr.8cm na podbudowie z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie

nie naruszy obiektów uzbrojenia podziemnego i naziemnego typu liniowego oraz urządzeń związanych z ich funkcjonowaniem i konieczność zmian dotychczasowego ich stanu w miejscu przecięcia się drogi z tymi obiektami ponieważ:

- głębokość korytowania wynosi dla jezdni i zjazdów wynosi około 0,48m, czyli powyżej normatywnych głębokości sieci uzbrojenia podziemnego gestorów sieci opisanych w pkt.4.4
- głębokość korytowania dla jezdni wynosi około 0,30m, czyli powyżej normatywnych głębokości sieci uzbrojenia podziemnego gestorów sieci opisanych w pkt.4.4
- trasa kabla i urządzeń teletechnicznych przebiega poza zakresem prac ziemnych w projektowanym terenie zielonym
- trasa rurociągu gazowego i urządzeń gazowych przebiega w części projektowanego chodnika i terenu zielonego
- linia energetyczna jest napowietrzna
- nie projektuje się zmiany wysokościowej profilu istniejącej drogi, a więc nie zachodzi konieczność przełożenia urządzeń liniowych w pasie drogowym, wynikające z naruszenia lub konieczności zmian stanu dotychczasowego urządzenia liniowego
- projektuje się zachowanie dotychczasowych właściwości użytkowych i parametrów technicznych urządzeń niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, a zlokalizowanych w pasie drogowym
- w rejonie regulacji poziomej wpustów kanalizacji deszczowej nie występuje uzbrojenie podziemne

Rozpoczęcie robót wykonawca robót drogowych winien zgłosić gestorom sieci uzbrojenia podziemnego w celu uzyskania warunków technicznych prowadzenia robót na czynnych sieciach uzbrojenia podziemnego.

Wyjątkiem jest Przedsiębiorstwo Wodociągów, Kanalizacji i Ciepłownictwa PEWIK sp. z o.o w Prabutach, które zgodnie z porozumieniem z Miastem i Gminą Prabuty będącym Zarządcą Drogi, konsultowane jest na etapie wykonywania projektu przebudowy. I tak zgodnie z uzgodnieniem Przedsiębiorstwa Wodociągów, Kanalizacji i Ciepłownictwa PEWIK sp. z o.o projektuje się:

ul.Polna

- wymianę uszczelnienia manszetowego na studniach teleskopowych szt.14

- wymianę włączów studni teleskopowych na włązy klasy D400 z zastosowaniem adapterów i pierścieni polimerowych szt.14
- wymianę pokrywy studni kanalizacyjnych DN600 na włązy klasy D400 szt.7

ul.Działkowa

- wymianę zasuw odcinających do budynków 6a,6,1 oraz zasuw na włączeniu sieci DN63
- wymianę uszczelnienia manszetowego na studniach teleskopowych szt.3
- wymianę włączów studni teleskopowych na włązy klasy D400 z zastosowaniem adapterów i pierścieni polimerowych szt.14
- wymianę pokrywy studni kanalizacyjnych DN600 na włązy klasy D400

ul.Kwiatowa

- wymianę węzłów wodociągowych
- wykonanie nowych oraz wymiana istniejących przyłączy z rur 40PE

Pokrywy studni kanalizacyjnych

Zgodnie z uzgodnieniem PWKiC-„PEWIK” Prabuty należy dokonać regulacji istniejących studni rewizyjnych. Regulację wysokości studni do planowanych rzędnych wg wymagań branży drogowej wykonać poprzez ułożenie pokryw studni na pierścieniach odcinających z zastosowaniem pierścieni dystansowych. Wykonanie materiałowe studzienek rewizyjnych z elementów betonowych wysokiej jakości i wytrzymałości: beton wibroprasowany klasy min. C 35/45 (B-45), wodoszczelny, mrozoodporny i mało nasiąkliwy.

Po zakończeniu wszystkich robót budowlanych należy oczyścić studnie i sieć kanalizacyjną w obrębie prowadzonych robót związanych z przebudową ulicy. Powyższe podlega protokołarnemu odbiorowi przez PWKiC-„PEWIK” Prabuty.

Wnioski i uwagi końcowe

- urządzenia i materiały zastosowane do montażu winny posiadać wymagane odpowiednie atesty, aprobaty techniczne, świadectwa o dopuszczeniu do stosowania itd.
- wszelkie napotkane instalacje traktować jako czynne. W przypadku natrafienia na niezainwentaryzowane uzbrojenie podziemne roboty należy przerwać i ustalić jego użytkownika.
- w strefie bezpośredniego zbliżenia do istniejącego uzbrojenia wykopy prowadzić ręcznie z zachowaniem szczególnej ostrożności
- stosować się bezwzględnie do wytycznych montażowych producentów urządzeń. Stosować się do uzgodnień i uwag z właścicielami uzbrojenia i terenu. --roboty winny być prowadzone przez uprawnione osoby.

Przyłącza kanalizacji sanitarnej

➤ Zakres opracowania:

➤ Materiał i średnice

Przykanaliki kanalizacji wykonać z rur kanalizacyjnych wykonanych z PVC klasy SN8 dostosowanych dla kanalizacji sanitarnej. Dla zachowania szczelności zastosować rury z gładką ścianką zewnętrzną. Połączenia rur kielichowe. Cały system rur i kształtek powinien posiadać fabrycznie zamontowaną uszczelkę EPDM.

Powyższe są wymaganiami standardu. Zastosowane średnice: fi200. Ze względu na zachowanie gwarancji w dalszym okresie eksploatacji wymaga się aby rury i kształtki pochodziły od jednego producenta. Rury w wykopie należy ułożyć na podsypce piaskowej gr. min. 15 cm z wyprofilowanym rowkiem pod rury z kątem podparcia rury minimum 90° i obsypać piaskiem wokół o warstwie min. 15 cm. Przejście rur przez ściany żelbetowe w tulejach ochronnych. Całość wykopów zagęścić.

➤ Skrzyżowanie z uzbrojeniem podziemnym

W miejscach kolizji z innymi urządzeniami podziemnymi i zbliżeniach do nich, roboty ziemne należy prowadzić ręcznie zachowując szczególną ostrożność, dokonując próbnych odkrywek dla ostatecznego ustalenia rzeczywistych rzędnych i tras występującego uzbrojenia podziemnego z zastosowaniem środków zabezpieczających.

W nie normatywnych zbliżeniach do uzbrojenia podziemnego na tym uzbrojeniu

należy zastosować rury ochronne oraz inne środki zabezpieczające zgodnie z przepisami.

Jeśli podczas budowy wystąpią kolizje, należy kierować się następującymi zasadami:

- ewentualną przebudowę uzbrojenia wykonać w uzgodnieniu z użytkownikiem i inwestorem.
- przy wystąpieniu zbliżeń z kablami telekomunikacyjnymi i energetycznymi (poniżej 0,5m) należy na kable telekomunikacyjne założyć osłony rurowe dwudzielne PS 58 długości 2m, natomiast na kable energetyczne osłony rurowe dwudzielne PS 160 i PS 110 długości 2 m z zachowaniem normy N SEP-E-004.
- przy skrzyżowaniach i zbliżeniach z gazociągami należy zastosować na gazociągach rury ochronne. Rozwiązania kolizji wykonać zgodnie z Rozp. M.G. z dnia 04.06.2013r. Prace przy gazociągu mogą wykonywać osoby uprawnione pod nadzorem PDG w Kwidzynie wg zatwierdzonego systemu rur ochronnych.
- Ewentualne kolizje wodociągowe wykonać w uzgodnieniu z PEWIK Prabuty.

➤ **Roboty ziemne**

Wykopy dla układania przewodów planuje się jako wąskoprzestrzenne szalowane. Zagęszczenie $I_s > 0,98$. Należy przewidzieć wymianę gruntu. W celu prawidłowego podparcia, zasypywanie wykopu i zagęszczenie do 0,3 m nad wierzch rury prowadzić ręcznie. W strefie zbliżeń do istniejącego uzbrojenia oraz obiektów budowlanych należy prowadzić roboty ze szczególną ostrożnością z zastosowaniem środków zabezpieczających. Z uwagi na możliwość wystąpienia kolizji, należy przed rozpoczęciem robót dokonać przekopów kontrolnych celem sprawdzenia rzeczywistych rzędnych istniejącego uzbrojenia podziemnego.

➤ **Warunki wykonania i uwagi końcowe**

- ✓ Przed przystąpieniem do robót ziemnych należy zawiadomić instytucje i użytkowników, których urządzenia znajdują się w pobliżu tras projektowanej sieci o terminie rozpoczęcia robót.
- ✓ Urządzenia i materiały zastosowane do montażu winny posiadać wymagane odpowiednie atesty, aprobaty techniczne, świadectwa o dopuszczeniu do stosowania itd.
- ✓ W strefie bezpośredniego zbliżenia do istniejącego uzbrojenia wykopy prowadzić ręcznie z zachowaniem szczególnej ostrożności.
- ✓ Wszelkie napotkane instalacje traktować jako czynne. W przypadku natrafienia na nie zinwentaryzowane uzbrojenie podziemne roboty należy przerwać i ustalić jego użytkownika.
- ✓ Trasa przewodów winna być geodezyjnie odtworzona w terenie przed rozpoczęciem robót z zaznaczeniem kolizji, przed zasypaniem wykopów należy dokonać odbioru i inwentaryzację powykonawczą trasy i rzędnych posadowienia uzbrojenia przez uprawnioną jednostkę geodezyjną.
- ✓ Całość kanalizacji wykonać zgodnie z WTWiO rurociągów z tworzyw sztucznych, Wymagania techniczne COBRTI INSTAL Zeszyt 9 WTWiO sieci kanalizacyjnych, zgodnie z przepisami BiHP, normami państwowymi i branżowymi.
- ✓ Stosować się bezwzględnie do wytycznych montażowych producentów rur i urządzeń.
- ✓ Przy budowie kanalizacji stosować się do uzgodnień i uwag z właścicielami uzbrojenia i terenu.
- ✓ Roboty winny być prowadzone przez uprawnione osoby.
- ✓ Po wykonaniu sieci kanalizacji deszczowej należy wykonać inspekcję kamerą ułożone rury. Płytę DVD dołączyć do protokołu odbioru robót. Kanalizacja podlega odbiorowi technicznemu przez gestora sieci.
- ✓ Nieprzewidziane w dokumentacji sytuacje, które wynikną w trakcie realizacji, wyjaśnione będą przez projektanta w trakcie pełnienia nadzoru autorskiego.

Przylączy wodociągowe

➤ **Zakres opracowania:**

- ✓ wymiana węzłów zgodnie z rysunkiem

- ✓ wykonanie nowych przyłączy z rur 40PE
- **Material i średnice**
Zaprojektowano:
  - ✓ przyłącza z rur PE fi 40

Połączenia kołnierzowe łączone przy pomocy kołnierzy śrubami z uszczelkami neopronowymi. Połączenia gwintowane z użyciem kształtek stalowych ocynkowanych. Rury PE należy układać w wykopie na podsypce piaskowej gr 10 cm i obsypce ochronnej 20 cm wokół rur z zagęszczeniem. Zachować minimalne przykrycie wodociągu 1,5 m.
- **Armatura**
Zastosować zasuwy odcinające bezgniazdowe z potrójnym uszczelnieniem trzpieni, z klinem z żeliwa sferoidalnego pokrytego wulkanizowaną powłoką EPDM. Zasuwy i kształtki z żeliwa sferoidalnego zabezpieczone antykorozyjnie farbą epoksydową przystosowane na ciśnienie minimum 1,0 MPa. Zasuwy zaopatrzyć w trzpienie teleskopowe wyprowadzone do poziomu terenu zakończone skrzynką do zasuw. W terenie nieutwardzonym skrzynki zasuw i hydrantu obetonować lub obrukować na szerokość 60 cm. Skrzynki ustawić na płycie odciażającej. Pod armaturę stosować bloki podporowe (beton B10 w formie płyty 50x50x15 cm). Blok należy tak wyprofilować aby podpierały armaturę do połowy jej wysokości, zapewniając jednocześnie swobodny dostęp do złączy. Pomiedzy blokiem i zasuwą ułożyć folię z tworzywa w celu zapobieżenia tarcia. Podłączenie przyłączy wodociągowych do głównego wodociągu za pomocą nawiertek systemowych, zasuw odcinających wyposażonych również w trzpienie teleskopowe i skrzynki żeliwne do zasuw. Włączenie przyłącza dla budynku i do sieci głównej wykonać za pomocą nawiertki zgrzewanej elektrooporowo.
- **Oznakowanie wodociągu**
Miejsce lokalizacji zasuw i hydrantu oznaczyć na tabliczce umieszczonej na punkcie stałym lub słupku stalowym w tabliczki w/g PN-86/B-09700.
Na obsypce nad przewodem ułożyć taśmę sygnalizacyjno-ostrzegawczą z tworzywa koloru biało-niebieskiego z zatopioną wkładką metalową dla lokalizacji wodociągu.
- **Przejścia pod jezdniami**
Na przejściach wodociągów pod jezdniami wykonać rury ochronne. W rurach ochronnych zastosować płozy systemowe np. typ Raci. Końce rur ochronnych zabezpieczyć manszetami.
- **Próba szczelności i dezynfekcja przewodu**
Przed zasypaniem wodociąg należy poddać płukaniu a następnie próbie ciśnieniowo-hydraulicznej zgodnie z PN-81/B-10725, BN-92/9192-06 na ciśnienie 1,0 [MPa]. Oddanie wodociągu do eksploatacji może nastąpić po dezynfekcji oraz uzyskaniu pozytywnych wyników bakteriologicznych analizy wody.
- **Skrzyżowania z uzbrojeniem**
W nienormatywnych zbliżeniach do uzbrojenia podziemnego należy zastosować rury ochronne oraz inne środki zabezpieczające zgodnie z przepisami.
W miejscach kolizji z innymi urządzeniami podziemnymi i zbliżeniach do nich, roboty ziemne należy prowadzić ręcznie zachowując szczególną ostrożność, dokonując próbnych odkrywek. Jeśli podczas budowy wystąpią kolizje, należy kierować się następującymi zasadami:
  - ewentualną przebudowę uzbrojenia wykonać w uzgodnieniu z użytkownikiem i inwestorem.
  - przy wystąpieniu zbliżeń z kablami telekomunikacyjnymi i energetycznymi (poniżej 0,5m) należy na kable telekomunikacyjne założyć osłony rurowe dwudzielne PS 58 długości 2m, natomiast na kable energetyczne osłony rurowe dwudzielne PS 160 długości 2 m.
  - przy skrzyżowaniach z gazociągami należy zastosować na gazociągach rury ochronne. Rury ochronne winny być wyprowadzone po minimum 1,0 m poza obrys sieci wodociągowych oraz 1,5 m poza obrys przyłącza wodociągowego do budynku. Minimalna odległość pomiędzy zewnętrzną rurą osłonową na gazociąg i zewnętrzną

wodociągu wynosi 0,15 m. Prace na gazociągu mogą wykonywać uprawnione przez RDG Elbląg osoby pod nadzorem ZDG Kwidzyn wg zatwierdzonego systemu rur ochronnych.

Usunięcie kolizji wodociągowych wykonać w uzgodnieniu z PWKiC- „PEWIK”- Prabuty.

➤ **Roboty ziemne**

Wykopy dla układania przewodów planuje się jako wąskoprzestrzenne szalowane. Pod utwardzonymi chodnikami i drogami zagęszczenie $I_s > 0,98$ w skali Proctora, które należy uzgodnić z branżą drogową. Należy przewidzieć wymianę gruntu. W celu prawidłowego podparcia, zasypywanie wykopu i zagęszczenie do 0,3 m nad wierzch rury prowadzić ręcznie. W strefie zbliżeń do istniejącego uzbrojenia oraz obiektów budowlanych roboty prowadzić ze szczególną ostrożnością z zastosowaniem środków zabezpieczających.

➤ **Wnioski i uwagi końcowe**

1. Przed przystąpieniem do robót ziemnych należy zawiadomić instytucje i użytkowników, których urządzenia znajdują się w pobliżu tras projektowanej sieci o terminie rozpoczęcia robót.

2. Urządzenia i materiały zastosowane do montażu winny posiadać wymagane odpowiednie atesty, aprobaty techniczne, świadectwa o dopuszczeniu do stosowania itd.

3. Wszelkie napotkane instalacje traktować jako czynne. W przypadku natrafienia na niezainwentaryzowane uzbrojenie podziemne roboty należy przerwać i ustalić jego użytkownika.

4. W strefie bezpośredniego zbliżenia do istniejącego uzbrojenia wykopy prowadzić ręcznie z zachowaniem szczególnej ostrożności

5. Trasa przewodów winna być geodezyjnie odtworzona w terenie przed rozpoczęciem robót z zaznaczeniem kolizji, przed zasypaniem wykopów należy dokonać odbioru i inwentaryzację powykonawczą trasy i rzędnych posadowienia uzbrojenia przez uprawnioną jednostkę geodezyjną.

6. Całość instalacji wykonać zgodnie z załączonymi rysunkami oraz zgodnie z „Warunkami technicznymi wykonania i odbioru sieci wodociągowych”. Wymagania techniczne COBRTI INSTAL – zeszyt 3, zgodnie WTWiO rurociągów z tworzyw sztucznych, zgodnie z przepisami BiHP, normami państwowymi i branżowymi.

Pokrywy studni kanalizacyjnych

Zgodnie z uzgodnieniem PWKiC-„PEWIK” Prabuty należy dokonać regulacji istniejących studni rewizyjnych. Regulację wysokości studni do planowanych rzędnych wg wymagań branży drogowej wykonać poprzez ułożenie nowych pokryw pokryw studni na nowych pierścieniach odcinających z zastosowaniem nowych pierścieni dystansowych. Wykonanie materiałowe studzienek rewizyjnych z elementów betonowych wysokiej jakości i wytrzymałości: beton wibroprasowany klasy min. C 35/45 (B-45), wodoszczelny, mrozoodporny i mało nasiąkliwy.

Po zakończeniu wszystkich robót budowlanych należy oczyścić studnie i sieć kanalizacyjną w obrębie prowadzonych robót związanych z przebudową ulicy. Powyższe podlega protokolarnemu odbiorowi przez PWKiC-„PEWIK” Prabuty.

Stosować się bezwzględnie do wytycznych montażowych producentów rur i urządzeń. Stosować się do uzgodnień i uwag z właścicielami uzbrojenia i terenu.

Roboty winny być prowadzone przez uprawnione osoby.

➤ Nawiązanie do sieci reperów .Wszystkie rzędne podane w projekcie odnoszą się do sieci reperów niwelacji ogólnopństwowej.

➤ Schematy węzłów zgodnie wg. oddzielnych rysunków

5.9 Zestawienie powierzchni

Z uwagi na to że zakres przebudowy mieści się w granicach istniejącego terenu, bilanse terenów elementów drogi a w szczególności powierzchnia biologicznie czynna nie ulegnie zmianie.

6 Uwarunkowania planistyczne i ochronne

6.1 Ochrona dóbr kultury

Teren działek objętych opracowaniem nie są objęte ochroną konserwatorską i nie są wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków, ani do rejestru zabytków.

6.2 Wpływ eksploatacji górniczej na działkę lub teren zamierzenia budowlanego

Teren działek objętych opracowaniem nie znajdują się strefie wpływu eksploatacji górniczej.

6.3 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Brak.

6.4 Wpływ inwestycji na środowisko wraz z oceną istniejących i przewidywanych zagrożeń dla środowiska

Odprowadzenie ścieków

Wody deszczowe odprowadzone będą do projektowanej i istniejącej kanalizacji deszczowej.

Emisja zanieczyszczeń gazowych

Przebudowa nie spowoduje zwiększenia emisji czynników szkodliwych dla środowiska, w związku z powyższym nie ma konieczności stosowania urządzeń chroniących środowisko.

Odpady

Nie dotyczy.

Emisja hałasu, wibracji i promieniowania

Istniejąca, bez zmian.

Ochrona zieleni i powierzchni ziemi

Teren objęty inwestycją znajduje się poza granicami obszarów chronionych Natura 2000.

6.5 Higiena i zdrowie użytkowników projektowanych obiektów budowlanych

Przebudowa i rozbudowa została zaprojektowana z materiałów i wyrobów oraz w taki sposób, aby nie stanowiła zagrożenia dla higieny i zdrowia użytkowników lub sąsiadów w szczególności poprzez zastosowanie materiałów dopuszczonych do obrotu i posiadających odpowiednie dopuszczenia.

6.6 Obszar oddziaływania inwestycji

Zgodnie z definicją „Obszar oddziaływania obiektu” to wedle art. 3 pkt 20 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane to: „teren wyznaczony w otoczeniu obiektu budowlanego na podstawie przepisów odrębnych, wprowadzających związane z tym obiektem ograniczenia w zagospodarowaniu tego terenu.” W związku z powyższym sprawdzono czy projektowany obiekt nie narusza przepisów zawierających regulacje odnoszące się do odległości obiektów i urządzeń budowlanych od innych obiektów i granic nieruchomości. Do ważniejszych aktów prawnych, które mogą wprowadzać związane z obiektem inne ograniczenia w zagospodarowaniu należy:

- 1) ustawa - Prawo budowlane oraz przepisy techniczno-budowlane wydane na podstawie art. 7 pr. bud.,
- 2) o drogach publicznych
- 3) Prawo ochrony środowiska

Po przeanalizowaniu w.w. przepisów planowana inwestycja:

- mieści się w granicach nieruchomości, do której tytułem prawnym dysponuje inwestor.
- obszar oddziaływania obiektu nie wykroczy poza granice tego terenu, gdyż przebudowa drogi, nie spowoduje konieczność utworzenia obszarów, z którymi powiązane są ograniczenia, na nieruchomościach położonych w otoczeniu drogi
- nie naruszy interesu prawnego nieruchomości sąsiadujących bezpośrednio z terenem inwestycji.
- proces realizacji inwestycji nie naruszy interesu prawnego nieruchomości sąsiadujących bezpośrednio z terenem inwestycji.

CZĘŚĆ RYSUNKOWA PZT UL.POLNEJ

CZĘŚĆ RYSUNKOWA PZT UL.DZIAŁKOWEJ

CZĘŚĆ RYSUNKOWA PZT UL.KWIATOWEJ

NADZÓR I PROJEKTOWANIE RYSZARD KORCZYŃSKI 82-500 KWIDZYN UL.KAMIENNA 17/5 TEL.607 386 357		e-mail:r-korczynski@wp.pl
--	--	----------------------------------

STRONA TYTUŁOWA PROJEKTU ARCHITEKTONICZNO BUDOWLANEGO

NAZWA ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO	PRZEBUDOWA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ ULIC: POLNA, DZIAŁKOWA , KWIATOWA W RAMACH PROGRAMU INWESTYCJI STRATEGICZNYCH RZĄDOWEGO FUNDUSZU POLSKI ŁAD (ÓSMY NABÓR)		
ADRES ZAMIERZENIA INWESTYCYJNEGO	82-550 PRABUTY		
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	XXV		
IDENTYFIKATORY DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH	NAZWA JEDNOSTKI EWIDENCYJNEJ		
	PRABUTY MIASTO 220704_4		
	NAZWA I NUMER OBRĘBU		
	0003 PRABUTY MIASTO		
	NUMERY DZIAŁEK IWESTYCYJNYCH NA KTÓRYCH OBIEKT JEST USYTUOWANY		
	52/2,150/1,142 (PAS DROGOWY UL.POLNEJ)		
	35/2,33/4,32/7,32/8,31/7,40/7,36,46/2,50/2,50/4 (PAS DROGOWY UL.DZIAŁKOWEJ)		
	138/12 (PAS DROGOWY UL.KWIATOWEJ)		
INWESTOR	MIASTO I GMINA PRABUTY UL.KWIDZYŃSKA 2 02-550 PRABUTY		
	IMIĘ I NAZWISKO	NR UPRAWNIEŃ	PODPIS
OPRACOWAŁ	mgr inż. Ryszard Korczyński	4072/GD/89	

Data opracowania	STYCZEŃ 2024
------------------	---------------------

CZĘŚĆ OPISOWA PBA

2 Podstawy formalno prawne opracowania

- 2.1 Umowa z Inwestorem**
- 2.2 Decyzja o lokalizacji inwestycji celu publicznego – nie wymagana.**
- 2.3 Mapa sytuacyjno-wysokościowa do celów projektowych w skali 1:500**
- 2.4 Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane**
- 2.5 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie**
- 2.6 Rozporządzenie Ministra Transportu i Budownictwa i Gospodarki Morskiej w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego**
- 2.7 Rozporządzenie Ministra Transportu i Budownictwa i Gospodarki Morskiej w sprawie ustalenia geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych**
- 2.8 Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.**
- 2.9 Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie**

3 Przedmiot inwestycji

3.1 Zakres inwestycji

Zakres inwestycji obejmuje następujące elementy, które spowodują poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych i samochodów osobowych i ciężarowych:

Ul. Polna

- wymianę nawierzchni jezdni z kamienia naturalnego (bruk) oraz gruntowej na twardą o nawierzchni asfaltowej
- prawidłowe odwodnienie ulicy
- prawidłową Stałą Organizację Ruchu

Ul. Działkowa

- wymianę nawierzchni jezdni z gruntowej na twardą z kostki betonowej drogowej
- prawidłowe odwodnienie ulicy
- prawidłową Stałą Organizację Ruchu

Ul. Kwiatowa

- wymianę nawierzchni jezdni z gruntowej na twardą z kostki betonowej drogowej
- prawidłowe odwodnienie ulicy
- prawidłową Stałą Organizację Ruchu

3.2 Kolejność realizacji inwestycji

Całe zamierzenie inwestycyjne będzie realizowane na podstawie harmonogramu rzeczowo-finansowego uzgodnionego pomiędzy Wykonawcą w drodze postępowania przetargowego a Inwestorem.

4. Opis stanu istniejącego

4.1 Stan prawny

Zgodnie z wypisem i wrysem z rejestru gruntów właścicielem :

- działek nr 52/2,150/1,142 (pas drogowy ul.Polnej)
  - działek 35/2,33/4,32/7,32/8,31/7,40/7,36,50/2,50/4,46/2 (pas drogowy ul. Działkowej)
  - działki 138/12 (pas drogowy ul.Kwiatowej)
- jest Miasto i Gmina Prabuty.

4.2 Lokalizacja

Teren inwestycji zlokalizowany jest w zachodniej części miasta Prabuty.

4.3 Rodzaj istniejących nawierzchni

Ul.Polna

- chodniki o nawierzchni z kostki betonowej drogowej gr. 6cm w dobrym stanie technicznym , bez zmian na odcinku A-A**.
- zjazdy o nawierzchni z kostki betonowej drogowej gr.8cm w dobrym stanie technicznym, bez zmian na odcinku A-A**
- jezdnia o nawierzchni z kamienia naturalnego (bruk) i kostki betonowej gr.8cm na odcinku A-A*A** do rozbiórki i wymiany na nawierzchnię asfaltową. Materiał z

rozbiórki stanowi własność Inwestora, do oczyszczenia i przewiezienia na składowisko na ul. Koszarowej.

- jezdnia o nawierzchni gruntowej na odcinku A**-D w złym stanie technicznym, do rozbiórki i wymiany na nawierzchnię twardą z kostki betonowej drogowej gr.8cm
- kanalizacja deszczowa w dobrym stanie technicznym

Ul.Działkowa

- jezdnia o nawierzchni gruntowej w złym stanie technicznym, do rozbiórki i wymiany na nawierzchnię twardą z kostki betonowej drogowej gr.8cm

Ul.Kwiatowa

- jezdnia o nawierzchni gruntowej w złym stanie technicznym, do rozbiórki i wymiany na nawierzchnię twardą z kostki betonowej drogowej gr.8cm

4.4 Uzbrojenie terenu

Zgodnie z opisem PZT.

4.5 Ukształtowanie terenu

Teren zagospodarowany elementami niezbędnymi dla funkcjonowania ulicy.

4.6 Zieleń

W granicach opracowania występują drzewa nie kolidujące z projektowanym zamierzeniem inwestycyjnym.

4.7 Układ komunikacyjny

Ul. Polna połączona jest z ul. Grunwaldzką (DW 521) i stanowi ulicę zbiorczą dla ulicy : Działkowej, Kwiatowej i Łąkowej.

4.8 Warunki geologiczne i hydrologiczne

Dobre, na podstawie lokalnych przekopów.

5. Opis projektowanego rozwiązania

5.1 Parametry techniczne projektowanych dróg, parkingów i ciągów pieszych:

- szerokość jezdni 5,00/3,50m w ul.Polnej
- szerokość jezdni 5,00m w ul.Działkowej
- szerokość jezdni 5,50m w ul.Kwiatowej
- szerokość chodnika 2,00m
- pochylenie poprzeczne jezdni -2% , daszkowe
- pochylenie poprzeczne chodnika 2% jednostronne
- krawężniki betonowe wystające 15x30
- obrzeża betonowe 8x30

5.2 Konstrukcja oraz elementy drogowe zapewniające bezpieczeństwo ruchu pieszych , pojazdów osobowych i ciężarowych

Ul.Polna

Jezdnia na odcinku A-A*-A:**

- warstwa ścieralna z betonu asfaltowego grysowego gr. 4 cm
- warstwa wiążąca z betonu asfaltowego grysowego gr. 4 cm
- skropienie lepiszczem .
  - polimeroasfalem ,polimeroasfalt drogowy wg TWT PAD-97 [15], posiadający aprobatę techniczną IBDiM; zaleca się asfalty: DE 150 C i DE 250 C.
  - lub emulsją asfaltową, kationowa emulsja asfaltowa modyfikowana polimerem, szybko rozpadową wg EmA-99 posiadającą aprobatę techniczną IBDiM; zaleca się emulsję K1-70MP,
- podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie gr.20cm
- warstwa gruntu stabilizowanego cementem RM=2,5MPa gr.15cm
- podłoże gruntowe G3

Jezdnia na odcinku A*-C:

- kostka betonowa drogowa gr.8cm
- podsypka cementowo-piaskowa 1:4 gr.4cm
- podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie gr.20cm
- warstwa gruntu stabilizowanego cementem RM=2,5MPa gr.15cm
- podłoże gruntowe

Jezdnia na odcinku C-D:

- płyty betonowe ażurowe typu Meba gr.10cm

- podsypka cementowo-piaskowa 1:4 gr.4cm
- podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie gr.20cm
- warstwa odsączająca z piasku gr.15cm
- podłoże gruntowe

Pobocze :

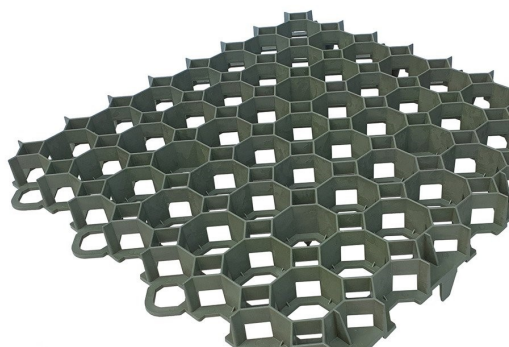
- kostka betonowa drogowa gr.8cm w kolorze grafitowym
- podsypka cementowo-piaskowa 1:4 gr.4cm
- podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie gr.20cm
- warstwa gruntu stabilizowanego cementem $RM=2,5MPa$ gr.15cm
- podłoże gruntowe

Chodnik:

- kostka betonowa drogowa gr.6cm
- podsypka cementowo-piaskowa 1:4 gr.4cm
- podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie gr.15cm
- warstwa gruntu stabilizowanego cementem $RM=1,5MPa$ gr.10cm
- podłoże gruntowe

Wzmocnienie skarpy:

- płyty ażurowe PCV z otworami wypełnionymi humusem gr.4cm

- warstwa humusu gr.4cm
- warstwa piasku gr.3cm
- podłoże gruntowe

Ul.Działkowa

Jezdnia (ciąg pieszko-jezdny) o nawierzchni z kostki betonowej :

- kostka betonowa drogowa gr.8cm
- podsypka cementowo-piaskowa 1:4 gr.4cm
- podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie gr.20cm
- warstwa gruntu stabilizowanego cementem $RM=2,5MPa$ gr.15cm
- podłoże gruntowe

Poszerzenie o nawierzchni szutrowej :

- nawierzchnia z kamienia naturalnego 8-22mm gr.10cm
- podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie frakcji 0-31,5mm gr.10cm
- geowłóknina o parametrach: gramatura min. 136g/m², wytrzymałość na rozciąganie min. 8,50kN/m, wytrzymałość na przebicie min. 1300N, wodoprzepuszczalność 2,2x10⁻⁴m/s, odporna na kwasy i alkalia naturalne i sztuczne
- istniejące podłoże

ul.Kwiatowa

Nawierzchnia jezdni o nawierzchni z kostki betonowej :

- kostka betonowa drogowa gr.8cm
- podsypka cementowo-piaskowa 1:4 gr.4cm
- podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie gr.20cm
- warstwa gruntu stabilizowanego cementem $RM=2,5MPa$ gr.15cm
- podłoże gruntowe

5.3 Elementy zapewniające dostępność osób niepełnosprawnych:

- obniżone krawężniki na przejściach dla pieszych
- rampa krawężnikowa na przejściach dla pieszych:
  - wykonana na całej szerokości przejścia tj.4.0m na zasadach określonych w WR-D-41-3 „Projektowanie przejść dla pieszych”
  - pochylenie chodnika nie może być większe niż 8%
  - różnica poziomu między górnym poziomem jezdni i krawężnika 2cm.
- system fakturowych oznaczeń nawierzchni zgodnie z WR-D-41-2 „Projektowanie infrastruktury liniowej”
  - zaprojektowano pas ostrzegawczy na całej szerokości przejścia dla pieszych o szerokości 0,50m i umieszczone w odległości 0,5m od krawędzi jezdni.
  - pas pomiędzy krawężnikiem a pasem ostrzegawczym wykonać z kostki betonowej w kolorze czerwonym
  - pas ostrzegawczy wykonać z płytek ostrzegawczych o fakturze stożkowej i kolorze żółtym .

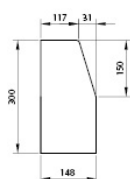
5.4 Standardy wykonania elementów drogi w celu uznania wykonania ich za prawidłowe i zgodne z dokumentacją i przepisami:

Krawężniki betonowe

- należy stosować wyłącznie krawężniki typowe –systemowe tj.:
  - krawężnik drogowy betonowy o wymiarach 15x30x100 lub innej długości dostępnej w sprzedaży stanowiący zamknięcie jezdni i wystający 10cm nad powierzchnię jezdni
  - krawężnik wtopiony betonowy o wymiarach 15x22x100 stosowany na przejściach dla pieszych i wjazdach i wystający 2cm nad powierzchnię jezdni przy przejściach i 4cm przy wjazdach
  - krawężnik opornik betonowy o wymiarach 15x22x100 stosowany na zamknięcie wjazdów od strony nieruchomości i wystający 2cm nad powierzchnię wjazdu
  - krawężnik skośny betonowy o wymiarach 15x30/22/x100 stosowany jako połączenie krawężnika drogowego i najazdowego
  - krawężnik drogowy betonowy łukowy o promieniach łuku 0,5m, 1,0m, 2,0m, 3,0m, 5,0m , 8,0m, 12,0m na łukach

PRZEKRÓJ

wysokość: 30 cm
długość: 75 cm

KRAWĘŻNIK ŁUKOWY
WYPUKŁY R = 0,5 M

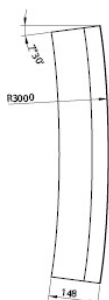
KRAWĘŻNIK ŁUKOWY
WYPUKŁY R = 1 M

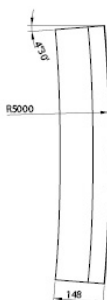
KRAWĘŻNIK ŁUKOWY
WYPUKŁY R = 2 M

KRAWĘŻNIK ŁUKOWY
WYPUKŁY R = 3 M

KRAWĘŻNIK ŁUKOWY
WYPUKŁY R = 5 M

KRAWĘŻNIK ŁUKOWY
WYPUKŁY R = 8 M

KRAWĘŻNIK ŁUKOWY
WYPUKŁY R = 12 M

- krawężnik drogowy betonowy narożnikowe w narożach dróg
- cięcie krawężników jest zabronione, oraz stosowanie innych niż łukowych na łukach dróg

Nawierzchnie z kostki betonowej

- do wykonania nawierzchni należy stosować wyłącznie kostkę betonową drogową typową –systemową tj.:
  - gr. 6 cm i 8 cm
  - o wymiarach 10cmx20cm
  - kostkę układać dłuższym bokiem wzdłuż krawężnika, dotyczy to szczególnie łuków i zaokrągleń
  - na przejściach i wjazdach nie wolno stosować innego ułożenia niż wskazanego powyżej

5.5 Organizacja ruchu:

- zgodnie z PB SOR.

Oznakowanie pionowe należy wykonać ze szczególnym uwzględnieniem:

- Ustawy Prawo o ruchu drogowym
- Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie zarządzania ruchem na drogach
- Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej oraz Spraw Wewnętrznych w sprawie znaków i sygnałów drogowych
- Zarządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie szczegółowych przepisów określających znaki i sygnały drogowe oraz urządzenia bezpieczeństwa ruchu wraz z załącznikami

Znaki umieszczać na słupkach stalowych okrągłych.

Lica znaków przy jezdni (w szczególności znaków D-6) lokalizuje się możliwie blisko jej krawędzi. Należy unikać lokalizowania krawędzi lica znaku dalej niż 1,00 m od krawędzi jezdni.

5.6 Odwodnienie

Zgodnie z PZT.

5.7 Profil podłużny

Niweletę powiązano ściśle z niweletą istniejącego terenu.

5.8 Roboty ziemne

Zgodnie z PZT.

5.9 Likwidacja kolizji związanych z planowaną inwestycją

Zgodnie z częścią opisową PZT.

5.10 Tereny zielone -trawniki

Zgodnie z częścią opisową PZT.

6 Elementy bezpieczeństwa ruchu drogowego

Celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego ulic:

- zapewnienie takich warunków ruchu drogowego, w których zagrożenie bezpieczeństwa wszystkich bez wyjątku uczestników ruchu, a w niektórych przypadkach także użytkowników obszarów przyległych do drogi, będzie jak najmniejsze
- zapobieganie wypadkom drogowym przez stworzenie warunków, w których daleko nawet idące błędy lub nieprawidłowości uczestników ruchu nie będą doprowadzały do wypadków, lecz co najwyżej do kolizji drogowych. Równolegle: zapobieganie kolizjom i innym niepożądanym zdarzeniom w ruchu drogowym,
- zapobieganie skutkom wypadków drogowych przez stworzenie warunków, w których przebieg niepożądanych zdarzeń w ruchu drogowym nie będzie zagrażał zdrowiu lub życiu kierowcy i pasażerów pojazdu oraz innych użytkowników drogi, a w niektórych przypadkach także użytkowników terenów przyległych
- zwiększenie pewności i płynności ruchu na drodze przez zapewnienie warunków minimalizujących możliwości zakłóceń sprawności procesów ruchu drogowego przez czynniki związane z ruchem drogowym i drogą, a w pewnym zakresie także przez czynniki zewnętrzne

Bezpieczeństwo ruchu drogowego zostało zapewnione poprzez:

- poprawienie nawierzchni jezdni
- budowę ciągów pieszych
- obniżenie krawężników w celu umożliwienia bezpiecznego poruszania się osób o obniżonej sprawności ruchowej zwłaszcza przy przejściu przez jezdnię
- prawidłową Stałą Organizację Ruchu,

7 **Ochrona środowiska**

Charakterystyka inwestycji w aspekcie ochrony przyrody

Przebudowa nie stanowi zagrożenia dla środowiska.

Celem inwestycji jest naprawa istniejących nawierzchni umożliwiającą bezpieczne korzystanie z drogi w celu podniesienie standardu przejazdu.

Inne wymagania dotyczące ochrony środowiska

- postępowanie z urobkiem: nadmiar ziemi z wykopów zostanie wykorzystany gospodarczo w miejscach położonych blisko terenu budowy lub złożony na składowiskach odpadów
- postępowanie z odpadami – powstające odpady (poza niewykorzystanym gruntem) stanowić będą odpady związane bezpośrednio z materiałami budowlanymi użytymi w przeszłości na miejscu projektowanej inwestycji. Odpady powinny zostać wywiezione na najbliższe składowisko odpadów. Jeśli zajdzie stosowna możliwość można przyjąć alternatywnie, iż:
- kruszywo mineralne z rozbiórki istniejących nawierzchni /podbudów może zostać użyte do wbudowania w dolne warstwy podbudów, po ocenie przez Inspektora przydatności do wbudowania
- systemy korzeniowe drzew chronić przed uszkodzeniem,
- pobocza, skarp wokół drzew (w przypadku braku miejsca na rowy) kształtować w sposób umożliwiający dopływ opadowej wody do systemu korzeniowego
- w trakcie wykonywania robót budowlanych emisja hałasu winna być ograniczona do niezbędnego minimum wyłącznie w porze dziennej
- wykonawca robót budowlanych musi posiadać uregulowaną stronę formalną w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami stosownie do wymogów ustawy z 27 kwietnia 2001r. o odpadach (dz. U. nr 62, poz. 628 ze zmianami). Odpady wywozić na składowiska odpadów w szczelnie zamkniętych pojemnikach lub pod plandeką (materiały masowe)
- roboty prowadzić sprawnym sprzętem, bez wycieków oleju czy paliwa
- przebudowa i rozbudowa zostanie przeprowadzona z wykorzystaniem materiałów dopuszczonych do stosowania w budownictwie drogowym, posiadającymi stosowne certyfikaty jakości.

Podsumowanie

Przebudowa nie niesie za sobą zmian w środowisku czasowych ani trwałych. W bilansie czynników mogących wpływać na środowisko przeważają korzyści. Nie wykonanie przebudowy może spowodować degradację istniejącego terenu.

8 **Uwagi końcowe**

- Wszelkie zmiany projektu należy uzgodnić z autorem niniejszego opracowania
- Rozpoczęcie robót zgłosić wszystkim użytkownikom istniejącego uzbrojenia podziemnego
- Wytyczenie winno wykonane przez uprawnionego geodetę

CZĘŚĆ RYSUNKOWA PBA UL.POLNEJ

CZĘŚĆ RYSUNKOWA PBA UL.DZIAŁKOWEJ

CZĘŚĆ RYSUNKOWA PBA UL.KWIATOWEJ

NADZÓR I PROJEKTOWANIE RYSZARD KORCZYŃSKI 82-500 KWIDZYN UL.KAMIENNA 17/5 TEL.607 386 357			e-mail:r-korczynski@wp.pl
--	--	--	----------------------------------

STRONA TYTUŁOWA PROJEKTU STAŁEJ ORGANIZACJI RUCHU

NAZWA ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO	PRZEBUDOWA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ ULIC: POLNA, DZIAŁKOWA , KWIATOWA W RAMACH PROGRAMU INWESTYCJI STRATEGICZNYCH RZĄDOWEGO FUNDUSZU POLSKI ŁAD (ÓSMY NABÓR)		
ADRES ZAMIERZENIA INWESTYCYJNEGO	82-550 PRABUTY		
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	XXV		
INDENTYFIKATORY DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH	NAZWA JEDNOSTKI EWIDENCYJNEJ		
	PRABUTY MIASTO 220704_4		
	NAZWA I NUMER OBRĘBU		
	0003 PRABUTY MIASTO		
	NUMERY DZIAŁEK IWESTYCYJNYCH NA KTÓRYCH OBIEKT JEST USYTUOWANY		
	52/2,150/1,142 (PAS DROGOWY UL.POLNEJ)		
	35/2,33/4,32/7,32/8,31/7,40/7,36,46/2,50/2,50/4 (PAS DROGOWY UL.DZIAŁKOWEJ)		
	138/12 (PAS DROGOWY UL.KWIATOWEJ)		
INWESTOR	MIASTO I GMINA PRABUTY UL.KWIDZYŃSKA 2 02-550 PRABUTY		
	IMIĘ I NAZWISKO	NR UPRAWNIEN	PODPIS
OPRACOWAŁ	mgr inż. Ryszard Korczyński	4072/GD/89	

Data opracowania	STYCZEŃ 2024
------------------	---------------------

Opis techniczny

do projektu stałej organizacji ruchu związanej
z przebudową ul. Polnej, Działkowej, Kwiatowej w Prabutach

1 Metryka projektu

1.1	Przedmiot inwestycji	Przebudowa ulic
1.2	Inwestor	Miasto Prabuty, ul. Kwidzyńska 2
1.3	Adres budowy	Prabuty
1.4	Jednostka projektowa	Nadzór i Projektowanie Ryszard Korczyński Kwidzyn ul. Kamienna 17/5
1.5	Autor opracowania	mgr inż. Ryszard Korczyński
1.6	Stadium opracowania	Projekt budowlany
1.7	Data opracowania	styczeń 2024r.

2 Podstawy formalno prawne opracowania

- 2.1 **Umowa z Inwestorem**
- 2.2 **Mapa sytuacyjno-wysokościowa w skali 1:500**
- 2.3 **Rozporządzenie Ministra Spraw Infrastruktury w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego.**
- 2.4 **Ustawa o drogach publicznych**
- 2.5 **Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie**
- 2.6 **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem**
- 2.7 **Rozporządzenie Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie znaków i sygnałów drogowych**
- 2.8 **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach.**

3 Przedmiot inwestycji

3.1 Zakres inwestycji

Zakres inwestycji obejmuje następujące elementy:

- wymianę nawierzchni ul. Polnej, Działkowej, Kwiatowej i Łąkowej w Prabutach

3.2 Kolejność realizacji inwestycji

Całe zamierzenie inwestycyjne dla zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kołowego samochodów poruszających się po ulicach będzie realizowane jednoetapowo, przez wykonawcę wybranym w postępowaniu przetargowym.

4.0 Opis stanu istniejącego

4.1 Stan prawny

Zgodnie z wypisem i wrysem z rejestru gruntów właścicielem terenu objętego zakresem opracowania jest Miasto i Gmina Prabuty.

4.2 Lokalizacja

Teren inwestycji zlokalizowany jest w zachodniej części m. Prabuty.

Ul.Polna

Droga w części o nawierzchni z kamienia naturalnego (bruk) o szerokości 5,0m, oraz w części gruntowa o nieokreślonej szerokości . Ruch pojazdów na drodze w związku z realizacją inwestycji nie ulegnie zmianie. Kategoria ruchu KR1. Klasa drogi L.

Ul.Działkowa

Droga o nawierzchni gruntowej o nieokreślonej szerokości . Ruch pojazdów na drodze w związku z realizacją inwestycji nie ulegnie zmianie. Kategoria ruchu KR1. Klasa drogi L.

Ul.Kwiatowa

Droga o nawierzchni gruntowej o nieokreślonej szerokości . Ruch pojazdów na drodze

w związku z realizacją inwestycji nie ulegnie zmianie. Kategoria ruchu KR1. Klasa drogi L.

4.3 Zagrożenia lub utrudnienia mogące powstać przy realizacji inwestycji

- ruch samochodów osobowych.

5. Opis projektowanego rozwiązania

Aby wyczerpać warunek bezpieczeństwa uczestników ruchu zaprojektowano stałą organizację ruchu w następującym zakresie:

- zgodnie z SOR 1,2,3,4,5,6

Znaki wykonać zgodnie z przepisami tj.:

- małe na folii odblaskowej typu 2
- skrajnia pozioma-0,5m pomiędzy skrajnym elementem oznakowania a krawędzią jezdni
- skrajnia pionowa 2,2m pomiędzy powierzchnią chodnika , a dolną krawędzią znaku; 2,0m pomiędzy powierzchnią gruntu a dolną krawędzią znaku

6. Termin wprowadzenia organizacji ruchu

do 31.12.2024r..

7. Uwagi końcowe

- Wszelkie zmiany projektu należy uzgodnić z autorem niniejszego opracowania
- Należy uzyskać zezwolenie na prowadzenie robót w pasie drogowym od Zarządcy drogi.

opracował

mgr inż. Ryszard Korczyński

CZĘŚĆ RYSUNKOWA SOR

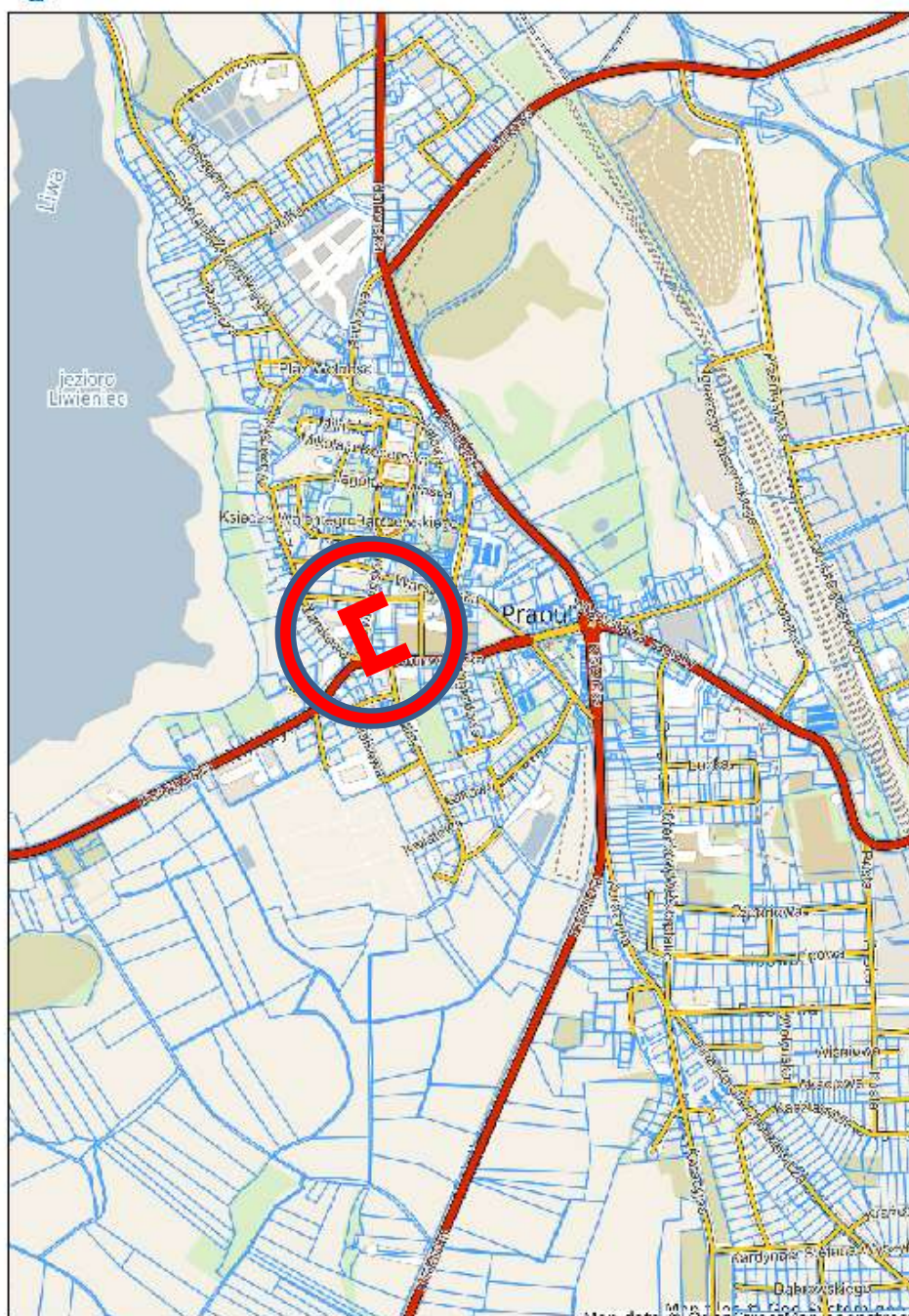

PLAN ORIENTACYJNY UL.DZIAŁKOWEJ

Skala 1:10000

Prabuty - System Informacji Przestrzennej
skala 1 : 10000

Niniejszy wydruk nie stanowi dokumentu w rozumieniu przepisów prawa.
Wydrukowano w serwisie prabuty.e-mapa.net dnia 2022-04-24 17:50:41

strona 1

mgr inż. Ryszard Korczyński

PLAN ORIENTACYJNY UL.KWIATOWEJ

Skala 1:10000

Prabuty - System Informacji Przestrzennej
skala 1 : 10000

Niniejszy wydruk nie stanowi dokumentu w rozumieniu przepisów prawa.
Wydrukowano w serwisie prabuty.e-mapa.net dnia 2022-03-19 17:31:22

strona 1

mgr inż. Ryszard Korczyński

NADZÓR I PROJEKTOWANIE RYSZARD KORCZYŃSKI 82-500 KWIDZYN UL.KAMIENNA 17/5 TEL.607 386 357			e-mail:r-korczynski@wp.pl
--	--	--	----------------------------------

STRONA TYTUŁOWA –ZAŁĄCZNIKI

NAZWA ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO	PRZEBUDOWA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ ULIC: POLNA, DZIAŁKOWA , KWIATOWA W RAMACH PROGRAMU INWESTYCJI STRATEGICZNYCH RZĄDOWEGO FUNDUSZU POLSKI ŁAD (ÓSMY NABÓR)
ADRES ZAMIERZENIA INWESTYCYJNEGO	PRABUTY
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	XXV
IDENTYFIKATORY DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH	NAZWA JEDNOSTKI EWIDENCYJNEJ
	PRABUTY MIASTO 220704_4
	NAZWA I NUMER OBRĘBU
	0003 PRABUTY MIASTO
	NUMERY DZIAŁEK IWESTYCYJNYCH NA KTÓRYCH OBIEKT JEST USYTUOWANY
	52/2,150/1,142 (PAS DROGOWY UL.POLNEJ)
	35/2,33/4,32/7,32/8,31/7,40/7,36,46/2,50/2,50/4 (PAS DROGOWY UL.DZIAŁKOWEJ)
	138/12 (PAS DROGOWY UL.KWIATOWEJ)
INWESTOR	MIASTO I GMINA PRABUTY UL.KWIDZYŃSKA 2 02-550 PRABUTY
SPIS ZAWARTOŚCI	1. UPRAWNIENIA I ZAŚWIADCZENIE IZBY PROJEKTANTA 2. OŚWIADCZENIE PROJEKTANTA 3. UZGODNIENIE PZT UL.POLNEJ-PEWIK PRABUTY 4. UZGODNIENIE SOR UL.POLNEJ-MIASTO PRABUTY 5. UZGODNIENIE SOR UL.POLNEJ –STAROSTWO KWIDZYN 6. UZGODNIENIE PB UL.DZIAŁKOWEJ-MIASTO PRABUTY 7. UZGODNIENIE PZT UL.DZIAŁKOWEJ-PEWIK PRABUTY 8. UZGODNIENIE PZT UL.DZIAŁKOWEJ-ENERGA 9. UZGODNIENIE PZT UL.DZIAŁKOWE-ORANGE 10. UZGODNIENIE PZT UL.DZIAŁKOWEJ-PGNIG 11. UZGODNIENIE SOR UL.DZIAŁKOWEJ-STAROSTWO KWIDZYN 12. UZGODNIENIE PZT UL.KWIATOWEJ –PEWIK PRABUTY 13. UZGODNIENIE PZT UL.KWIATOWEJ-ORANGE 14. UZGODNIENIE PZT UL.KWIATOWEJ-PGNIG 15. UZGODNIENIE SOR UL.KWIATOWEJ-STAROSTWO KWIDZYN 16. INFORMACJA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

Data opracowania	STYCZEŃ 2024
------------------	---------------------

KOPIA UPRAWNIEN PROJEKTANTA

Nr 4072/Gd/89

DECYZJA O STWIERDZENIU PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO
do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

Na podstawie § 5 ust. 1 pkt 1. i § 13 ust. 1 pkt. 3 b

rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz.U.Nr 8, poz. 46) stwierdza się że:

Obywatel(ka) Ryszard Korczyński
(nazwisko i imię)

magister inżynier budownictwa
(tytuł naukowy — zawodowy)

urodzony(a) dnia 11 sierpnia 1955 w Sopocie

posiada przygotowanie zawodowe upoważniające do wykonywania samodzielnej funkcji kierownika budowy i robót
(rodzaj funkcji)

w specjalności konstrukcyjno — inżynierskiej
(rodzaj specjalności technicznej — budowlanej)

w zakresie dróg, lotniskowych dróg startowych oraz manipulacyjnych.
(specjalizacja zawodowa)

Obywatel(ka) Ryszard Korczyński jest upoważniony(a) do:
(imię i nazwisko)

- 1/ kierowania, nadzorowania i kontrolowania budowy i robót, kierowania i kontrolowania wytwarzania konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz oceniania i badania stanu technicznego w zakresie budowy dróg, lotniskowych dróg startowych i manipulacyjnych, typowych przepustów i mostów,
- 2/ sporządzania w budownictwie osób fizycznych projektów budowni nie będących budynkami.

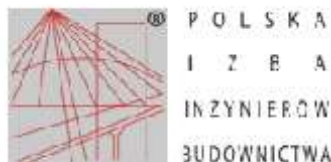
Od decyzji powyższej służy stronie prawo wniesienia odwołania do Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa w Warszawie, ul. Wspólna nr 2, za pośrednictwem tego Wydziału w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Główny Architekt
Wojewódzki
Konrad Pławinski
mgr inż. arch. Konrad Pławinski

(podpis i pieczęć)

UW Nr zam. 1350 Nakł. 3000

POTWIERDZENIE WPISU PROJEKTANTA NA LISTĘ SAMORZĄDU ZAWODOWEGO

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:
POM-GY7-15M-HY9 *

Pan Ryszard Korczyński o numerze ewidencyjnym POM/BD/2220/01

adres zamieszkania ul.Kamienna 17/5, 82-500 Kwidzyn

jest członkiem Pomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.

Niniejsze zaświadczenie jest ważne od 2024-01-01 do 2024-12-31.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2023-12-19 roku przez:

Krzysztof Wilde, Przewodniczący Rady Pomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Zgodnie z art. 78¹ K.c.

§ 1. Do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej wystarczy złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

§ 2. Oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej.

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.pilb.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

OŚWIADCZENIE PROJEKTANTA**Ryszard Korczyński***(imię i nazwisko)***4072/Gd/89***(nr uprawnień)***POM/BD/2220/01****POM-IQ3-U2A-8CK***(nr członkowski izby zawodowej)***Oświadczenie projektanta**

Zgodnie z art. 34 ust. 3d pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, z późniejszymi zmianami) niniejszym oświadczam, że projekt zagospodarowania terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany:

**PRZEBUDOWA INFRASTRUKTURY DOGOWEJ ULIC: POLNA, DZIAŁKOWA ,
KWIATOWA W RAMACH PROGRAMU INWESTYCJI STRATEGICZNYCH
RZĄDOWEGO FUNDUSZU POLSKI ŁĄD (ÓSMY NABÓR)
DZIAŁKI : 52/2,150/1,142 (PAS DROGOWY UL.POLNEJ)
35/2,33/4,32/7,32/8,31/7,40/7,36, 46/2,50/2,50/4 (PAS DROGOWY UL.DZIAŁKOWEJ)
138/12 (PAS DROGOWY UL.KWIATOWEJ)
*(podać nazwę projektu i adres inwestycji)***

sporządzony w dniu :

30.01.2024 r.

dla:

**MIASTO I GMINA PRABUTY
UL.KWIDZYŃSKA 2
02-550 PRABUTY
*(podać Inwestora)***

został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

.....
(pieczęć wraz z podpisem)

Orkusz 30.01.2024r.*(miejscowość i data)*

Przedsiębiorstwo Wodociągów,
Kanalizacji i Ciepłownictwa
„PEWIK” Sp. z o.o.
L. Dz...../.....

Prabuty,dn. 21.06.2022

Nadzór i projektowanie Ryszard Korczyński
ul. Kamienna 17/5
82-500 Kwidzyn

inwestor
UMiG w Prabutach

dotyczy: **uzgodnienia projektu „Przebudowa ulicy Polnej w Prabutach w zakresie wymiany nawierzchni z kamienia naturalnego i gruntowej na nawierzchnię twardą z kostki betonowej drogowej”.**

Uzgadniam projekt :

- prace ziemne w miejscach zbliżeń z siecią wod-kan należy wykonywać ręcznie,
- za uszkodzenie sieci wod-kan bądź elementów jej uzbrojenia powstałe w wyniku prowadzonych prac odpowiada wykonawca, usunięcia awarii dokona „PEWIK” sp. z o.o. w Prabutach obciążając jej kosztami wykonawcę,
- informacji na temat szczegółów technicznych udzieli Dział Techniczny firmy „PEWIK” sp. z o.o. w Prabutach.
- wymienić uszczelnienia manszetowe na studniach teleskopowych – 14 sztuk,
- wymienić włazy studni teleskopowych na włazy klasy D 400 z zastosowaniem adapterów i pierścieni polimerowych typu TXP i TXO wspierających właz – 14 sztuk,
- wymienić pokrywy studni kanalizacyjnych DN 600 na włazy klasy D400 - 7 sztuk,
- pokrywy studni kanalizacyjnych ułożyć z zastosowaniem pierścieni regulacyjnych,
- studnie wyregulować do poziomu nowobudowanej nawierzchni,
- podczas prowadzenia prac dokonywać bieżącej kontroli oraz czyszczenia sieci sanitarnej niedopuszczając do jej zanieczyszczenia materiałami budowlanymi,
- po wykonanych pracach oczyścić studnie kanalizacyjne i sieć sanitarną,

-

TEL.607 386 357	NADZÓR I PROJEKTOWANIE RYSZARD KORCZYŃSKI 82-500 KWIDZYN UL.KAMIENNA 17/5	e-mail:r-korczynski@wp.pl
-----------------	--	---------------------------

KARTA TYTUŁOWA PROJEKTU BUDOWLANEGO

NAZWA ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO	I ETAP PRZEBUDOWY UL.DZIAŁKOWEJ W ZAKRESIE WYMIANY NAWIERZCHNI DROGI Z GRUNTOWEJ NA NAWIERZCHNIĘ TWARDĄ Z KOSTKI BETONOWEJ DROGOWEJ
ADRES ZAMIERZENIA INWESTYCYJNEGO	82-550 PRABUTY
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	XXV
IDENTYFIKATORY DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH	NAZWA JEDNOSTKI EWIDENCYJNEJ
	PRABUTY MIASTO 220704_4
	NAZWA I NUMER OBRĘBU
	0003
INWESTOR	NUMERY DZIAŁEK INWESTYCYJNYCH NA KTÓRYCH OBIEKT JEST USYTUOWANY
	35/2,33/4,32/7,32/8,31/7,40/7,36(PAS DROGOWY UL.DZIAŁKOWEJ), 52/2(PAS DROGOWY UL.POLNEJ).
SPIS ZAWARTOŚCI PROJEKTU BUDOWLANEGO	1. PROJEKT STAŁEJ ORGANIZACJI RUCHU

Zatwierdza

03.05.2022

Pełnomocnik Burmistrza
Miasta i Gminy Prabuty
ds. Gospodarki Inwestycji,
Zadaniom Publicznych i Remontów
Marek Staniszewski

Urząd Miasta i Gminy
82-550 Prabuty
ul. Kwidzyńska 2
tel./fax 66 278 20 02

Data opracowania	MAJ 2022	EGZ. NR	INWESTOR	STAROSTWO	PINB
------------------	-----------------	---------------	----------	-----------	------

PRZEBUDOWA UL.DZIAŁKOWEJ W PRABUTACH

STAROSTWO POWIATOWE
ul. Kościuszki 29 b
82-500 KWIDZYN

Kwidzyn, 13.06.2022r.

SO.IV.7121.44. 01.2022

Nadzór i Projektowanie
Ryszard Korczyński
ul. Kamienna 17/5
82-500 Kwidzyn
Pełnomocnik:
Urząd Miasta i Gminy Prabuty
ul. Kwidzyńska 2
82-500 Kwidzyn

Działając na podstawie art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. 2021 r., poz. 450 ze zm.) oraz § 3 ust. 1 pkt 3 i § 8 ust. 2 i 7 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem po rozpatrzeniu wniosku złożonego przez Nadzór i Projektowanie Ryszard Korczyński 82-500 Kwidzyn ul. Kamienna 17/5 nr L.dz. 1685.22 z dnia 08.06.2022r działającego w imieniu i z upoważnienia Inwestora- Urzędu Miasta i Gminy Prabuty dotyczącego zatwierdzenia projektu stałej organizacji ruchu dla zadania:

„PRZEBUDOWA UL. POLNEJ W ZAKRESIE WYMIANY NAWIERZCHNI DROGI Z KAMIENIA NATURALNEGO (BRUK) NA NAWIERZCHNIĘ TWARDĄ Z KOSTKI BETONOWEJ DROGOWEJ”

zatwierdzam złożony wniosek.

Lokalizacja inwestycji: Prabuty ul. Polna (pas drogowy ul. Polnej: 52/2, 150/1, 142

Termin wprowadzenia zatwierdzonej stałej organizacji ruchu do dnia 31.12.2022r.

Nie wprowadzenie zatwierdzonej organizacji ruchu w podanym terminie spowoduje utratę ważności niniejszego zatwierdzenia a zarządca drogi zostanie poinformowany o utracie ważności zatwierdzonej organizacji ruchu.

Do wniosku została załączona opłata skarbową za złożenie dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa w kwocie 17, 00 zł (słownie : siedemnaście złotych).

Co najmniej na 7 dni przed terminem wprowadzenia zatwierdzonej organizacji ruchu jednostka wprowadzająca organizację ruchu ma obowiązek zawiadomić organ zarządzający ruchem o terminie jej wprowadzenia.

Załącznik - zatwierdzony projekt stałej organizacji ruchu SO.IV.7121.44.00.2022

Do wiadomości:

- 1) Nadzór i Projektowanie Ryszard Korczyński 82-500 Kwidzyn ul. Kamienna 17/5
- 2) SO a/a

Przygotował – J. Synakiewicz

Z UP. STAROSTY
Bogdan Dulak
PEŁNOMOCNIK STAROSTY
Wydział Komunikacji i Bezpieczeństwa
Obywateli i Zarządzania Przyszłością

NADZÓR I PROJEKTOWANIE RYSZARD KORCZYŃSKI 82-500 KWIDZYN UL.KAMIENNA 17/5 TEL.607 386 357			e-mail:r-korczynski@wp.pl
--	--	--	----------------------------------

KARTA TYTUŁOWA PROJEKTU BUDOWLANEGO

NAZWA ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO	PRZEBUDOWA UL.POLNEJ W ZAKRESIE WYMIANY NAWIERZCHNI DROGI Z KAMIENIA NATURALNEGO (BRUK) I GRUNTOWEJ NA NAWIERZCHNIĘ TWARDĄ Z KOSTKI BETONOWEJ DROGOWEJ
ADRES ZAMIERZENIA INWESTYCYJNEGO	82-550 PRABUTY
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	XXV
IDENTYFIKATORY DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH	NAZWA JEDNOSTKI EWIDENCYJNEJ
	PRABUTY MIASTO 220704_4
	NAZWA I NUMER OBRĘBU
	0003
	NUMERY DZIAŁEK INWESTYCYJNYCH NA KTÓRYCH OBIEKT JEST USYTUOWANY
	52/2,150/1,142(PAS DROGOWY UL.POLNEJ).
INWESTOR	MIASTO I GMINA PRABUTY UL.KWIDZYŃSKA 2 02-550 PRABUTY
SPIS ZAWARTOŚCI PROJEKTU BUDOWLANEGO	1. PROJEKT STAŁEJ ORGANIZACJI RUCHU

STAROSTWO POWIATOWE
 ul. Kościuszki 29 b
 82-500 KWIDZYN
 50.147121,44.00.2022
 2022-06-13
 13.06.2022
 Jacek Syndziuk

Data opracowania	MAJ 2022	EGZ. NR	INWESTOR	STAROSTWO	PINB

PRZEBUDOWA UL.POLNEJ W PRABUTACH

NADZÓR I PROJEKTOWANIE RYSZARD KORCZYŃSKI 82-500 KWIDZYN UL.KAMIENNA 17/5 TEL.607 386 357		e-mail:r-korczynski@wp.pl
--	--	----------------------------------

KARTA TYTUŁOWA PROJEKTU BUDOWLANEGO

NAZWA ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO	I ETAP PRZEBUDOWY UL.DZIAŁKOWEJ W ZAKRESIE WYMIANY NAWIERZCHNI DROGI Z GRUNTOWEJ NA NAWIERZCHNIĘ TWARDĄ Z KOSTKI BETONOWEJ DROGOWEJ
ADRES ZAMIERZENIA INWESTYCYJNEGO	82-550 PRABUTY
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	XXV
IDENTYFIKATORY DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH	NAZWA JEDNOSTKI EWIDENCYJNEJ
	PRABUTY MIASTO 220704_4
	NAZWA I NUMER OBRĘBU
	0003
	NUMERY DZIAŁEK INWESTYCYJNYCH NA KTÓRYCH OBIEKT JEST USYTUOWANY
	35/2,33/4,32/7,32/8,31/7,40/7,36(PAS DROGOWY UL.DZIAŁKOWEJ), 52/2(PAS DROGOWY UL.POLNEJ).
INWESTOR	MIASTO I GMINA PRABUTY UL.KWIDZYŃSKA 2 02-550 PRABUTY
SPIS ZAWARTOŚCI PROJEKTU BUDOWLANEGO	1. PROJEKT STAŁEJ ORGANIZACJI RUCHU

Zatwierdzenie
Pełnomocnik Burmistrza
Miasta i Gminy Prabuty
ds. Gospodarki, Inwestycji,
Zadaniów Publicznych i Poszanowania
Marek Staniszewski

03.05.2022

Urząd Miasta i Gminy
82-550 Prabuty
ul. Kwidzyńska 2
tel./fax 66 278 20 02

Data opracowania	MAJ 2022	EGZ. NR	INWESTOR	STAROSTWO	PINB

PRZEBUDOWA UL.DZIAŁKOWEJ W PRABUTACH

Przedsiębiorstwo Wodociągów,
Kanalizacji i Ciepłownictwa
„PEWIK” Sp. z o.o.
L. Dz...../.....

Prabuty, dn. 02.05.2022

Przedsiębiorstwo Usługowo – Inwestycyjne
ul. Warszawska 16
82-500 Kwidzyn

inwestor
UMiG w Prabutach

dotyczy: **uzgodnienia projektu „przebudowa ulicy Działkowej w Prabutach w zakresie wymiany nawierzchni gruntowej na nawierzchnię z kostki betonowej drogowej”.**

Uzgadniam projekt wymiany nawierzchni ul. Działkowa w Prabutach:

- dokonać wymiany zasuw odcinających do budynków nr: 6a, 6, 1, oraz zasuw na włączeniu sieci DN 63 – zgodnie z załączonym szkicem,
- wymianę zasuw dokonać na systemie bezgwintowym z zastosowaniem kształtek kątowych systemowych bezgwintowych z zasuwą systemową DN 32 lub poprzez montaż zasuw NWZ z zasuwą DN 50,
- na sieci wodnej zastosować armaturę z powłoką ochronną z farby epoksydowej certyfikowane GSK-RAL potwierdzającym jakość powłoki epoksydowej,
- skrzynki do zasuw powinny być tak zamontowane by użycie armatury w której skład wchodzi nie nastęczało problemów eksploatacyjnych,
- prace ziemne w miejscach zbliżeń z siecią wod-kan należy wykonywać ręcznie,
- wymienić uszczelnienia manszetowe na studniach teleskopowych – 3 szt,
- pokrywy studni kanalizacyjnych ułożyć z zastosowaniem pierścieni regulacyjnych,

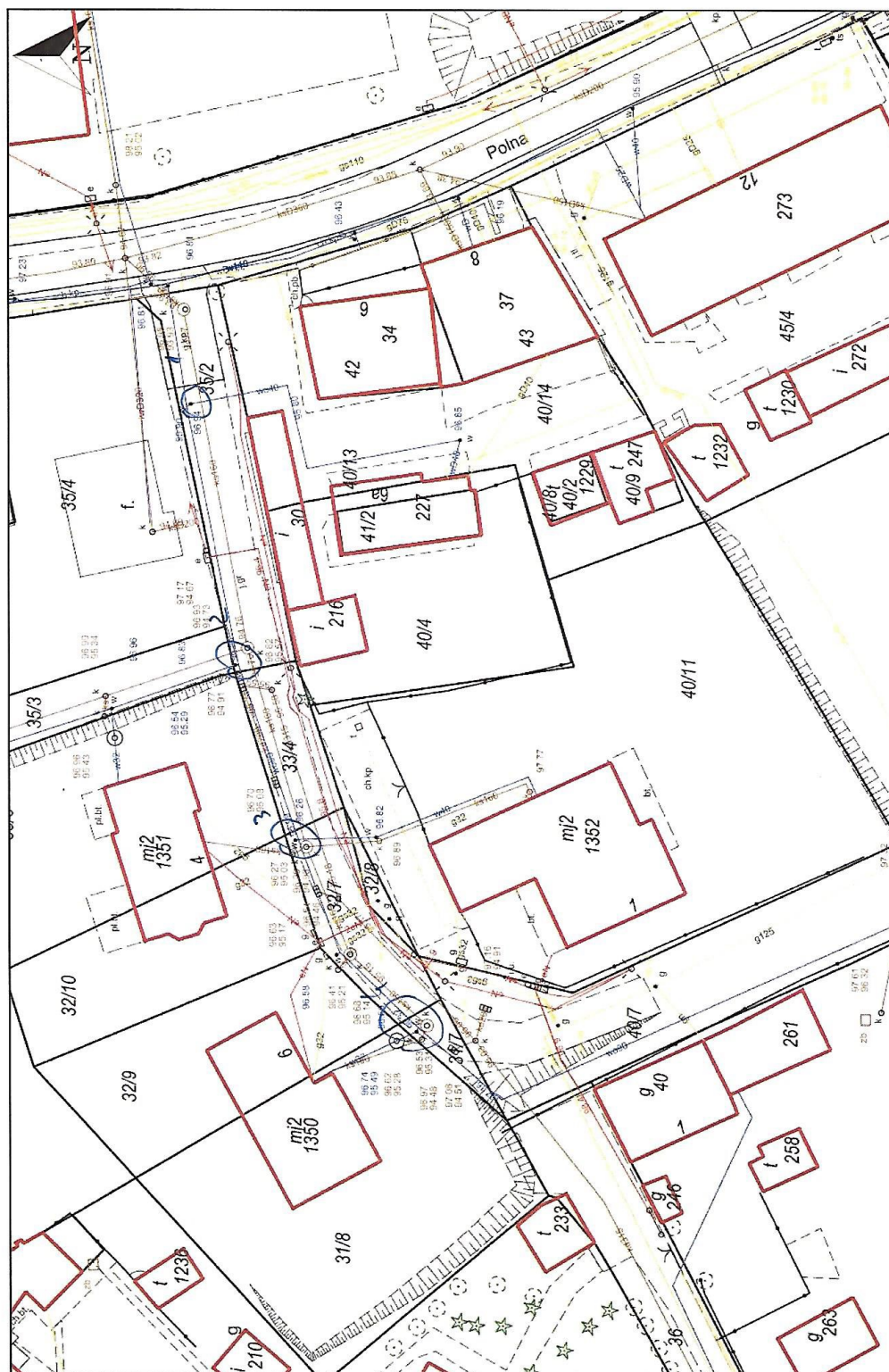

- studnie wyregulować do poziomu nowobudowanej nawierzchni,
- wykonawca robót winien powiadomić „PEWIK” sp. z o.o. o terminie rozpoczęcia prac z 7 dniowym wyprzedzeniem,
- terminy zamknięcia wody na czas prac instalacyjnych ustalić z PEWIK sp. z o.o.
- zamknięcia wody dokonywane będą wyłącznie przez monterów firmy PEWIK na zlecenie wykonawcy sieci wodnej,
- za każdorazowe unieczynnienie wodociągu firma PEWIK obciąży wykonawcę sieci wodnej fakturą za wykonaną usługę zamknięcia wody i powiadomienia mieszkańców o przerwie w dostawie wody wg kosztorysu powykonawczego,
- podczas prowadzenia prac dokonywać bieżącej kontroli oraz czyszczenia sieci sanitarnej niedopuszczając do jej zanieczyszczenia materiałami budowlanymi,
- po wykonanych pracach oczyścić studnie kanalizacyjne i sieć sanitarną,
- po zakończeniu prac wykonać inspekcję telewizyjną sieci sanitarnych w obrębie prowadzonych robót,
- po realizacji inwestycji zasuiwy oznaczyć domiarami,
- za uszkodzenie sieci wod-kan bądź elementów jej uzbrojenia powstałe w wyniku prowadzonych prac odpowiada wykonawca, usunięcia awarii dokona „PEWIK” sp. z o.o. w Prabutach obciążając jej kosztami wykonawcę,
- jeśli na skutek prowadzonych prac posadowienie infrastruktury wod-kan ulegnie wypłyceciu i znajdzie się ona w strefie przemarzania, inwestor na koszt własny zagłębi instalację,
- w nawiązaniu do zapisów Prawa Budowlanego z dnia 7 lipca 1994 art. 42 inwestor jest obowiązany zapewnić objęcie kierownictwa budowy lub robót budowlanych oraz nadzór nad robotami przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.
- po zakończeniu inwestycji dostarczyć kopię mapy z inwentaryzacją powykonawczą do działu technicznego PEWIK sp z o.o.
- informacji na temat szczegółów technicznych udzieli Dział Techniczny firmy „PEWIK” sp. z o.o. w Prabutach.

Dokument bez mocy prawnej.

Wydruk mapy z systemu WebEWID

Wydruk w skali 1:500

Wydruk z systemu WebEWID

Sporządził: GOSC
rostwa Powiatowego w
h danych.

Nadzór i Projektowanie
Do Ryszard Korczyński
ul. Kamienna 17/5
82-500 Kwidzyn

Kwidzyn, 29 Kwiecień 2022 r.

Znak EOP-69/610MMD-000291-2022

Dot. Uzgodnienia w zakresie kolizji z istniejącą siecią elektroenergetyczną będącą własnością ENERGA-OPERATOR SA Oddział w Olsztynie.

Obiekt: **Projekt zagospodarowania terenu przebudowa ul. Działkowej w zakresie wymiany nawierzchni gruntowej na nawierzchnię twardą z kostki betonowej gr. 8 cm, na podbudowie z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie. Prabuty ul. Działkowa dz. nr 35/2, 33/4, 32/7, 32/8, 31/7, 40/7, 36, 52/2.**

Uzgodnienie nr PZT/000455/6MMD/22

ENERGA-OPERATOR SA Oddział w Olsztynie Rejon Dystrybucji w Kwidzynie potwierdza występowanie linii napowietrznej i kablowej 0,4 kV naniesionej na mapie i uzgadnia w/w projekt z następującymi uwagami:

1. O rozpoczęciu robót powiadomić pisemnie Rejon Dystrybucji w Kwidzynie Dział Eksploatacji ul. Łąkowa 38 82-500 Kwidzyn. Do zawiadomienia dołączyć mapę z projektu realizowanego zadania oraz określić: termin wykonania prac, nazwę firmy prowadzącej prace, osoby odpowiedzialne za prowadzenie robót.
2. Prace ziemne przy skrzyżowaniach i zbliżeniach z kablami prowadzić ręcznie. Szczegółowe przebiegi tras urządzeń elektroenergetycznych należy ustalić na podstawie przekopów kontrolnych. Miejsca skrzyżowań i zbliżeń do istniejącego kabla zabezpieczyć zgodnie z normą N SEP-E-004. W przypadku zmian rzędnych wysokościowych terenu objętego uzgadnianym planem zagospodarowania, krzyżujące linie kablowe należy doprowadzić do ułożenia na głębokości zgodnej z normą N SEP-E-004 w oparciu o wniosek o usunięcie kolizji. Miejsca skrzyżowań zgłosić przed zasypianiem do RD w Kwidzynie ul. Łąkowa 38 Dział Eksploatacji.
3. Prace w pobliżu czynnych napowietrznych urządzeń elektroenergetycznych wykonywać:
  - zgodnie z treścią Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz.U. 2003 nr 120 poz. 1126),
  - zgodnie z treścią Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. 2003 nr 47 poz. 401),
  - Skrzyżowanie i zbliżenie projektowanego obiektu z liniami napowietrznymi rozwiązać zgodnie z PN-E-05100-1, NSEP-E-003 i PN-EN 50341-1:2013.
4. Przy wykonywaniu robót napotkane urządzenia elektroenergetyczne traktować jako czynne (pod napięciem - mogące grozić porażeniem) i zachować warunki bezpieczeństwa.
5. Koszty naprawy i poniesione straty, jak również utracone korzyści przez Rejon Dystrybucji w Kwidzynie, w efekcie uszkodzeń urządzeń elektroenergetycznych podczas wykonawstwa robót pokrywa wykonawca.
6. Inne ustalenia:
  - 6.1. Wzdłuż istniejącego kabla eNN na projektowanych zjazdach ułożyć rurę ochronną i zabezpieczyć ją przed zanieczyszczeniami.
  - 6.2. Odsunąć projektowany krawężnik od istniejącego słupa i złącza energetycznego na odległość 0,5 m.
  - 6.2. Uzgodnienie ważne jest 1 rok, integralną częścią uzgodnienia jest załącznik graficzny.

Kierownik
Działu Dokumentacji Energetycznej
Z poważaniem
Andrzej Kwiatkowski

T +48 89 612 15 00

Regon 190275904-00068
NIP 583-000-11-90

ENERGA-OPERATOR SA
Oddział w Olsztynie
Rejon Dystrybucji w Kwidzynie
ul. Łąkowa 38 82-500 Kwidzyn
operator.olsztyn@energa.pl
energa-operator.pl

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ
VII Wydział Gospodarczy KRS
KRS 0000033455

nr konta 19 1240 5598 1111 0000 5024 3792
Kapitał zakładowy/wpłacony 1 356 110 400 zł

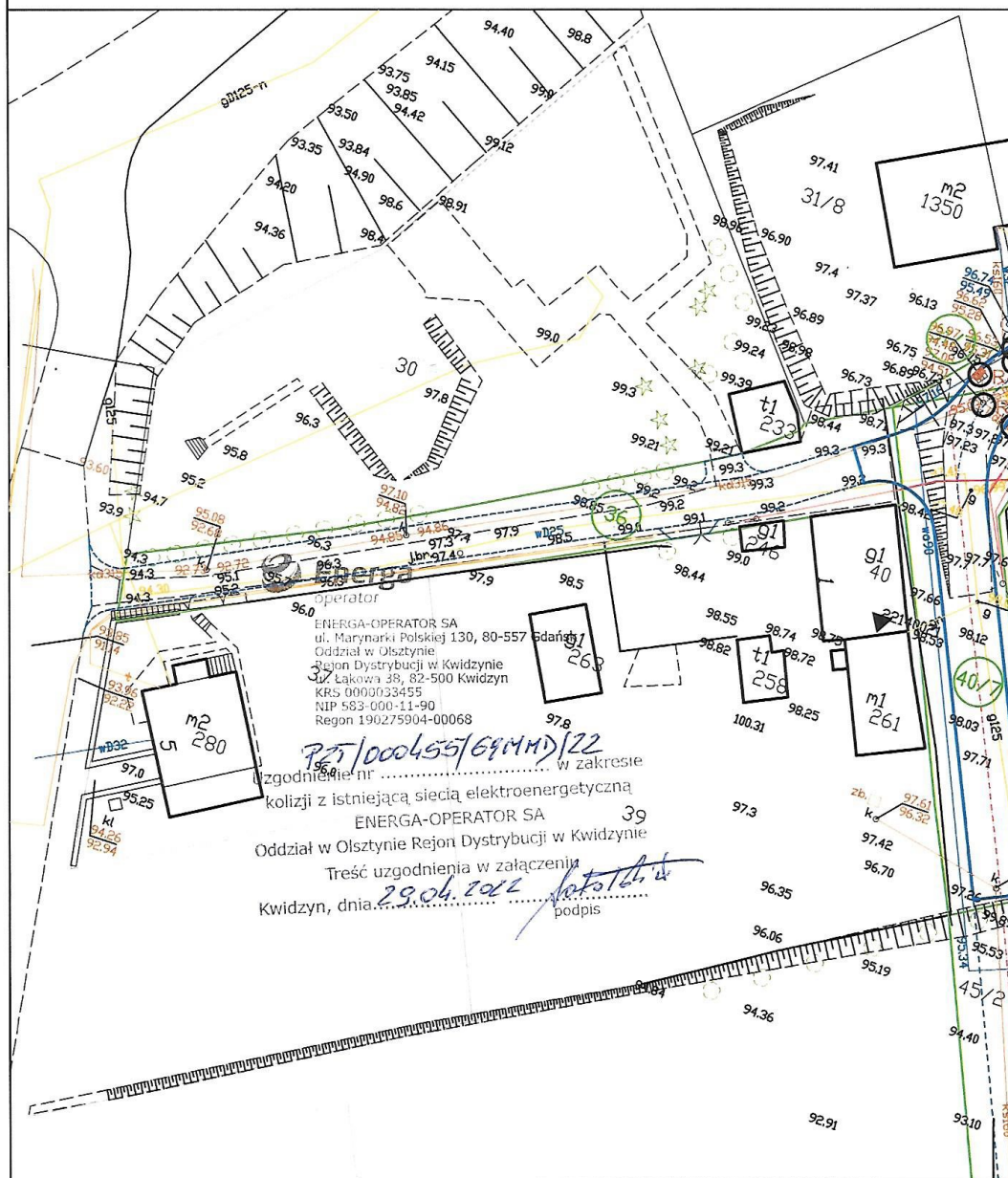

Uzgodnienie wykonał(a):
Waldemar Sokołowski T: 55 66 77 664
Kopię otrzymują: GMMD-ala

Legenda:

	Ul. Polna istniejąca		Istniejąca sieć wodociągowa		Regul. przen.
	Ul. Działkowa-ciąg pieszo-jezdny		Istniejąca sieć gazowa		Regul. wodo
	Nawierzchnia kamienna		Istniejąca sieć elektroenergetyczna		Wpus. projekt
	Tereny zielone-trawnik		Istniejąca kanalizacja sanitarna		Przyk. projekt
	Krawężnik betonowy		Istniejąca kanalizacja deszczowa		
	projektowany		Istniejąca sieć telekomunikacyjna		
	Granica działek UMiG Prabuty		Regulacja pionowa studni kanalizacji sanitarnej/deszczowej		
	pas drogowy ul. Działkowej/Polnej				

Legenda:

	Ul. Polna istniejąca		Istniejąca sieć wodociągowa		Regulacja pionowa studni
	projektowana przebudowa wg. odrębnego opracowania		Istniejąca sieć gazowa		Regulacja pionowa studni
	Ul. Działkowa-ciąg pieszo-jezdny		Istniejąca sieć elektroenergetyczna		Wpu przebieg
	projektowana przebudowa-wymiana nawierzchni		Istniejąca kanalizacja sanitarna		Przebieg projektu
	Nawierzchnia kamienna projektowana		Istniejąca kanalizacja deszczowa		
	Tereny zielone-trawnik projektowany		Istniejąca sieć telekomunikacyjna		
	Krawężnik betonowy projektowany		Regulacja pionowa studni kanalizacji sanitarnej/deszczowej		
	Granica działek UMIG Prabuty				
	pas drogowy ul. Działkowej/Polnej				

Orange Polska S.A.
 Domena Hurt
 Infrastruktura i Serwis Usług,
 Dział Zarządzania Zasobami Infrastruktury
 i Obsługi Klienta
 ul. Bałuckiego 10/12, 93-273 Łódź
 tel.: 503 101 883

Nadzór i Projektowanie
 Ryszard Korczyński
 ul. Kamienna 17/5
 82-500 Kwidzyn

Łódź, 09 maj 2022r

Numer pisma: TTISILU/ET.215-18204/22

Temat: przebudowa ul. Działkowej w Prabutach.

Szanowni Państwo,

informujemy, że uzgadniamy przebudowę ul. Działkowej w Prabutach.

Przy realizacji procesu budowy wymagane jest spełnienie następujących warunków, które są integralną częścią uzgodnienia:

1. Wykonawca jest zobowiązany zgłosić do ORANGE POLSKA S.A. prace w strefie sieci telekomunikacyjnej min. na 14 dni przed przystąpieniem do robót, powołując się na numer przedmiotowego pisma. Tryb i zasady zgłoszenia prac oraz wystąpienia o nadzór właścicielski dostępne są na stronie: www.orange.pl/wniosekonadzor. Wykonywanie prac na sieci ORANGE POLSKA S.A. bez zgłoszenia i nadzoru właścicielskiego jest naruszeniem własności ORANGE POLSKA S.A. i będzie zgłaszane organom ścigania. Zgłoszenie/Wniosek o nadzór właścicielski można przesłać ze strony www.orange.pl/wniosekonadzor lub kierować na adres:

Orange Polska S.A.
 Obsługa Techniczna Klienta Północ
 Wydział Utrzymania Usług i Infrastruktury 3-Gdańsk
 Al. Grunwaldzka 110
 80-244 Gdańsk

Powiadomienie powinno zawierać nazwę i adres wykonawcy prac oraz telefon kontaktowy.

2. Roboty budowlano – montażowe w obrębie sieci telekomunikacyjnej wykonywać zgodnie z normami i przepisami obowiązującymi w budownictwie łączności ręcznie i pod nadzorem upoważnionego przedstawiciela ORANGE POLSKA S.A. Dostarczanie i Serwis Usług Obsługi Technicznej Klienta w Gdańsku;
3. Lokalizację podziemnych urządzeń telekomunikacyjnych w terenie należy potwierdzić za pomocą przekopów kontrolnych, a w przypadku odkrycia w trakcie robót ziemnych urządzeń nienaniesionych na planie należy je zabezpieczyć na koszt inwestora i powiadomić przedstawiciela ORANGE POLSKA S.A. Dostarczanie i Serwis Usług Obsługi Technicznej Klienta w Gdańsku oraz inspektora nadzoru;

Orange Polska Spółka Akcyjna z siedzibą i adresem w Warszawie (02-326) przy Al. Jerozolimskich 160, wpisana do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 000010651, REGON 012100784, NIP 526-02-50-995, z pokrytym w całości kapitałem zakładowym wynoszącym 3.937.072.437 złotych.

4. Kabel teletechniczny w konstrukcji projektowanej drogi zabezpieczyć przed uszkodzeniem rurą osłonową. Dodatkowe szczegóły zabezpieczenia ustalić na roboczo z naszym przedstawicielem. Koszty zabezpieczenia ponosi naruszający stan istniejący;
5. W przypadku zmiany rzędnych terenu należy wyregulować poziom istniejącej infrastruktury do projektowanej niwelety. Zachować normatywne przykrycie infrastruktury teletechnicznej. Istnie Koszty zabezpieczenia ponosi naruszający stan istniejący;
6. Miejsca zbliżeń i skrzyżowań oraz elementy zanikowe sieci telekomunikacyjnej przed ich zasypianiem podlegają obowiązkowi zgłoszenia pracownikowi sprawującemu w imieniu Orange Polska nadzór nad realizowanymi pracami.
7. Po zakończeniu prac inwestor jest zobowiązany do pisemnego zgłoszenia z 14-dniowym wyprzedzeniem na adres podany w punkcie 1 niniejszego pisma – wykonane zadanie do odbioru technicznego w zakresie miejsc kolizyjnych z sieciami teletechnicznymi oraz otrzymania pisemnej akceptacji w formie protokołu odbioru lub notatki służbowej.
8. W przypadku uszkodzenia lub kradzieży infrastruktury teletechnicznej, w szczególności w wyniku niedotrzymania wymagań i warunków określonych w niniejszym dokumencie, ORANGE POLSKA S.A., obciąży sprawcę pełnymi kosztami naprawy oraz odszkodowaniem za straty związane między innymi z wypłaconymi bonifikatami i karami wynikającymi z zawartych przez ORANGE POLSKA S.A umów z klientami, a także innymi karami administracyjnymi.
Łączna wysokość roszczeń ORANGE POLSKA S.A w stosunku do sprawcy uszkodzenia może sięgać nawet kwoty kilkuset tysięcy złotych polskich;
9. Niniejsze uzgodnienie ważne jest jeden rok od daty jego wydania.

Za powyższe uzgodnienie zostanie pobrana opłata wg aktualnego cennika. Należność należy uregulować w terminie określonym na fakturze VAT, która zostanie przesłana odrębną korespondencją.

ORANGE POLSKA S.A. Dział Zarządzania Zasobami Infrastruktury i Obsługi Klienta w Łodzi otrzymał do celów służbowych 1 kpl. planów z przedmiotowego uzgodnienia.

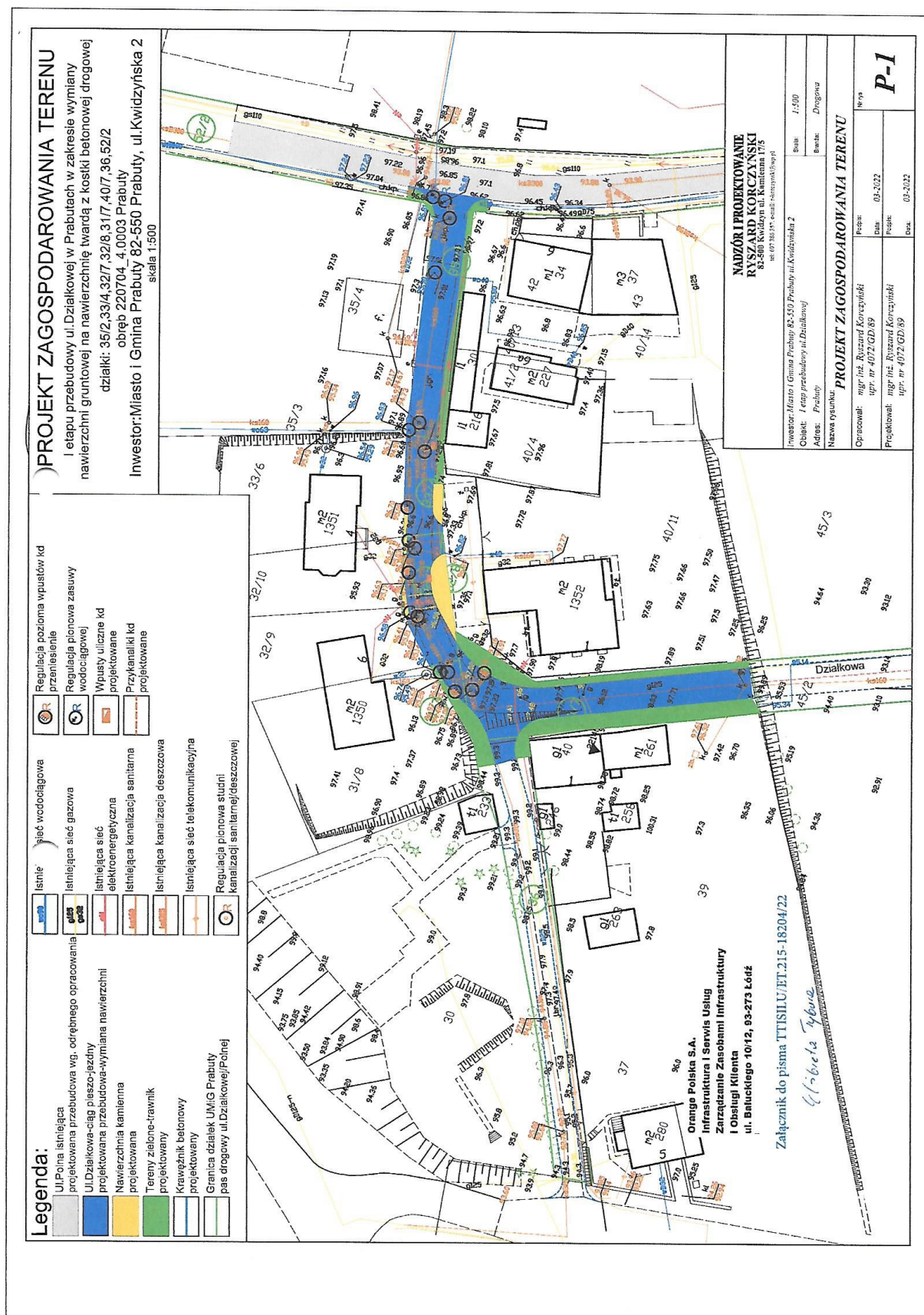
Z poważaniem

Elżbieta Tybur

Główny Specjalista

Zarządzanie Zasobami Infrastruktury i Obsługi Klienta

Załącznik: 1 egz. projekt zagospodarowania terenu

Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.
Oddział Zakład Gazowniczy w Gdańsku
ul. Wałowa 41/43, 80-858 Gdańsk
tel. 58 326 35 00, faks 58 326 35 04

Dział Zarządzania Majątkiem Sieciowym
ul. Wałowa 41/43, 80-858 Gdańsk
uzgodnienia.gdansk@psgaz.pl

**UZGODNIENIE NR 4643/BR/OTI/2022
z dnia: 2022-06-09**

Zadanie: I etap przebudowy ulicy Działkowej w Prabutach.

Opracowanie: Projekt zagospodarowania

Miejscowość: Prabuty (gm. Prabuty)

Adres: ul. Działkowa dz. nr 35/2, 33/4, 32/7, 32/8, 31/7, 40/7, 36, 52/2

Projektant: Ryszard Korczyński, upr. nr: 4072/Gd/89

Inwestor: Gmina Prabuty ul. Kwidzyńska 2, 82-550 Prabuty --

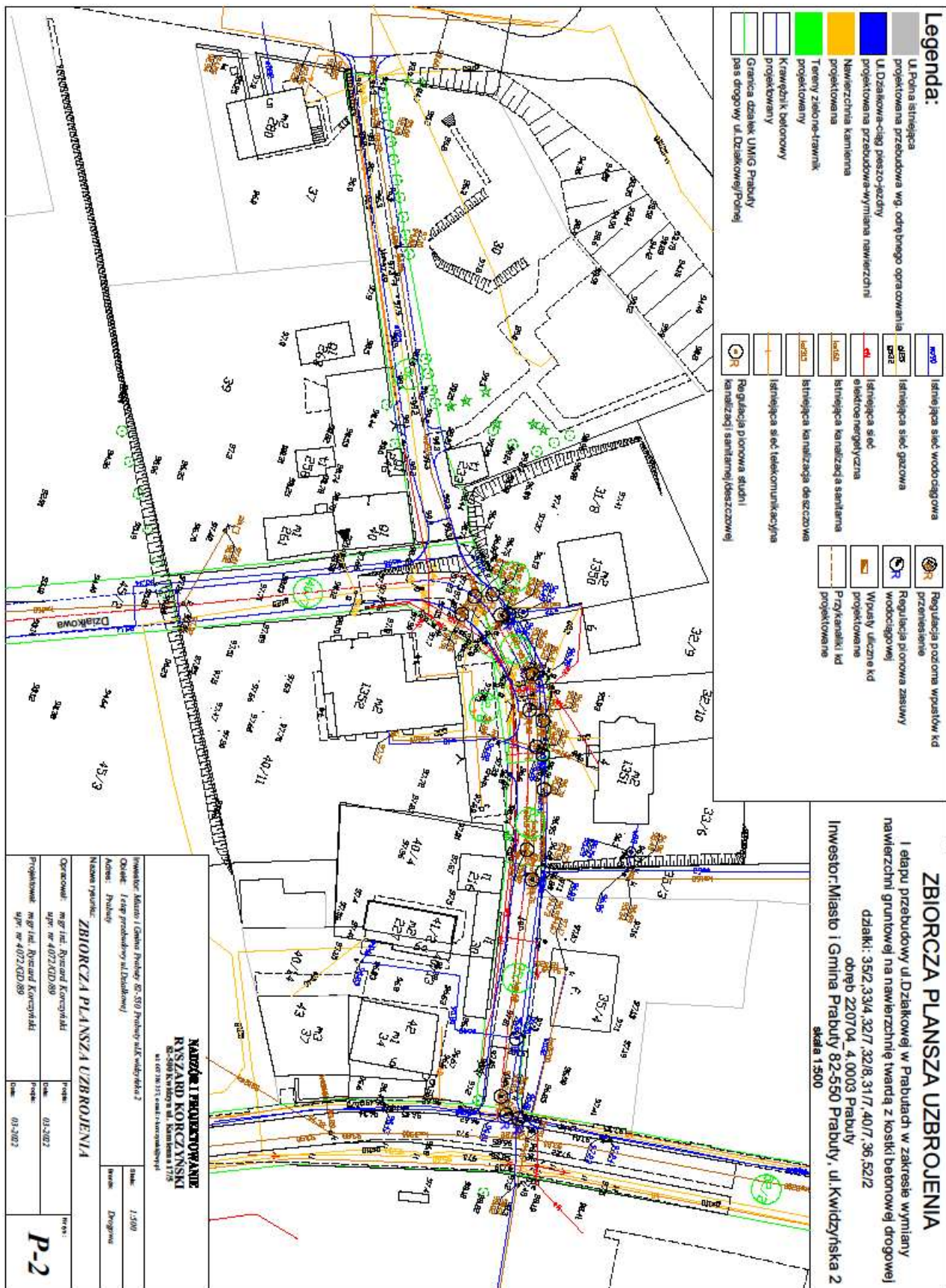
Opracowanie jw. UZGADNIA SIĘ.

Warunki uzgodnienia zawarto na drugiej stronie.

4643/BR/OTI/2022

Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o., ul. Wojciecha Bandrowskiego 18, 33-100 Tarnów
Oddział Zakład Gazowniczy w Gdańsku, ul. Wałowa 41/43, 80-858 Gdańsk
KRS 0000374301, Sąd Rejonowy dla M. St. w Krakowie - Śródmieście w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy KRS
NIP 525 24 96 411, REGON 142739519, Kapitał Zakładowy: 10 488 917 050 zł
www.psgaz.pl

STAROSTWO POWIATOWE
ul. Kościuszki 29 b
82-500 KWIDZYN

Kwidzyn, 31.05.2022r.

SO.IV.7121.42. 01.2022

Nadzór i Projektowanie
Ryszard Korczyński
ul. Kamienna 17/5
82-500 Kwidzyn
Pełnomocnik:
Urząd Miasta i Gminy Prabuty
ul. Kwidzyńska 2
82-500 Kwidzyn

Działając na podstawie art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. 2021 r., poz. 450 ze zm.) oraz § 3 ust. 1 pkt 3 i § 8 ust. 2 i 7 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem po rozpatrzeniu wniosku złożonego przez Nadzór i Projektowanie Ryszard Korczyński 82-500 Kwidzyn ul. Kamienna 17/5 nr L.dz. 1573.22 z dnia 23.05.2022r działającego w imieniu i z upoważnienia Inwestora- Urzędu Miasta i Gminy Prabuty dotyczącego zatwierdzenia projektu stałej organizacji ruchu dla zadania:

„I ETAP PRZEBUDOWY UL. DZIAŁKOWEJ W ZAKRESIE WYMIANY NAWIERZCHNI DROGI Z GRUNTOWEJ NA NAWIERZCHNIĘ TWARDĄ Z KOSTKI BETONOWEJ DROGOWEJ”

zatwierdzam złożony wniosek.

Lokalizacja inwestycji: Prabuty ul. Działkowa (pas drogowy ul. Działkowej: 35/2, 33/4, 32/7, 32/8, 31/7, 40/7, 36 i pas drogowy ul. Polnej: 52/2

Termin wprowadzenia zatwierdzonej stałej organizacji ruchu do dnia 31.12.2022r.

Nie wprowadzenie zatwierdzonej organizacji ruchu w podanym terminie spowoduje utratę ważności niniejszego zatwierdzenia a zarządca drogi zostanie poinformowany o utracie ważności zatwierdzonej organizacji ruchu.

Do wniosku została załączona opłata skarbową za złożenie dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa w kwocie 17, 00 zł (słownie : siedemnaście złotych).

Co najmniej na 7 dni przed terminem wprowadzenia zatwierdzonej organizacji ruchu jednostka wprowadzająca organizację ruchu ma obowiązek zawiadomić organ zarządzający ruchem o terminie jej wprowadzenia.

Załącznik - zatwierdzony projekt stałej organizacji ruchu SO.IV.7121.42.00.2022

Z up. STAROSTY
Iwona Zwierzchowska
Starszy Inspektor w Wydziale Komunikacji
Bezpieczeństwa Obywateli
i Zarządzania Kryzysowego

Do wiadomości:

- 1) Nadzór i Projektowanie Ryszard Korczyński 82-500 Kwidzyn ul. Kamienna 17/5
- 2) SO a/a

Przygotował – J. Synakiewicz

NADZÓR I PROJEKTOWANIE RYSZARD KORCZYŃSKI 82-500 KWIDZYN UL.KAMIENNA 17/5 TEL.607 386 357		e-mail:r-korczynski@wp.pl
--	--	----------------------------------

KARTA TYTUŁOWA PROJEKTU BUDOWLANEGO

NAZWA ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO	I ETAP PRZEBUDOWY UL.DZIAŁKOWEJ W ZAKRESIE WYMIANY NAWIERZCHNI DROGI Z GRUNTOWEJ NA NAWIERZCHNIĘ TWARDĄ Z KOSTKI BETONOWEJ DROGOWEJ
ADRES ZAMIERZENIA INWESTYCYJNEGO	82-550 PRABUTY
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	XXV
IDENTYFIKATORY DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH	NAZWA JEDNOSTKI EWIDENCYJNEJ
	PRABUTY MIASTO 220704_4
	NAZWA I NUMER OBRĘBU
	0003
	NUMERY DZIAŁEK INWESTYCYJNYCH NA KTÓRYCH OBIEKT JEST USYTUOWANY
	35/2,33/4,32/7,32/8,31/7,40/7,36(PAS DROGOWY UL.DZIAŁKOWEJ), 52/2(PAS DROGOWY UL.POLNEJ).
INWESTOR	MIASTO I GMINA PRABUTY UL.KWIDZYŃSKA 2 02-550 PRABUTY
SPIS ZAWARTOŚCI PROJEKTU BUDOWLANEGO	1. PROJEKT STAŁEJ ORGANIZACJI RUCHU

STAROSTWO POWIATOWE
ul. Kościuszki 29b
82-500 KWIDZYN

30. IV 7121.42.00.2022

31-05-2022

Zatwierdza

Jan Szymański

Data opracowania	MAJ 2022	EGZ. NR	INWESTOR	STAROSTWO	PINB

PRZEBUDOWA UL.DZIAŁKOWEJ W PRABUTACH

Przedsiębiorstwo Wodociągów,
Kanalizacji i Ciepłownictwa
„PEWIK” Sp. z o.o.
L. Dz...../.....

Prabuty, dn. 23.03.2022

Przedsiębiorstwo Usługowo – Inwestycyjne
ul. Warszawska 16
82-500 Kwidzyn

inwestor
UMiG w Prabutach

dotyczy: **uzgodnienia projektu „Przebudowa ulicy Kwiatowej w Prabutach w zakresie wymiany nawierzchni gruntowej na nawierzchnię z kostki betonowej”.**

Uzgadniam projekt wymiany nawierzchni ul. Kwiatowa w Prabutach:

- dokonać wymiany przyłączy do granicy działek na PE 40 SDR 11 RC w rurach osłonowych, montaż zasuw odcinających do budynków nr: 6,3,5,
- wymianę zasuw dokonać na systemie bezgwintowym z zastosowaniem kształtek kątowych systemowych bezgwintowych z zasuwą systemową DN 32 lub poprzez montaż zasuw NWZ z zasuwą DN 50,
- zaprojektować i wybudować przyłącza do granicy działek do budynku 2, 4.
- dokonać wymiany hydrantu wraz armaturą towarzyszącą (kolano stopowe, KR) oraz dedykowaną zasuwą, hydranty w dolnej części hydrantu zastosować systemową otulinę z tworzywa sztucznego, ułatwiającą rozsączanie wody w gruncie i zabezpieczającą przed wrastaniem korzeni do odwodnienia,
- na sieci wodnej zastosować armaturę z powłoką ochronną z farby epoksydowej certyfikowane GSK-RAL potwierdzającym jakość powłoki epoksydowej,
- skrzynki hydrantowe jak i skrzynki do zasuw powinny być tak zamontowane by użycie

- armatury w której skład wchodzi nie następczo problemów eksploatacyjnych,
- prace ziemne w miejscach zbliżeń z siecią wod-kan należy wykonywać ręcznie,
  - wymienić pokrywy studni kanalizacyjnych i studzienek rewizyjnych oraz ich elementy konstrukcyjne (ilość teleskopów 315 D400 – 3szt, ilość włączów żeliwnych 600, D400 – 2 szt.)
  - wymienić uszczelnienia manszetowe na studniach teleskopowych – 3 szt,
  - pokrywy studni kanalizacyjnych ułożyć z zastosowaniem pierścieni dystansowych,
  - zdemontowane pokrywy studni kanalizacyjnych i rewizyjnych przekazać do firmy „PEWIK” sp. z o.o.
  - studnie wyregulować do poziomu nowobudowanej nawierzchni,
  - wykonawca robót winien powiadomić „PEWIK” sp. z o.o. o terminie rozpoczęcia prac z 7 dniowym wyprzedzeniem,
  - terminy zamknięcia wody na czas prac instalacyjnych ustalić z PEWIK sp. z o.o.
  - zamknięcia wody dokonywane będą wyłącznie przez monterów firmy PEWIK na zlecenie wykonawcy sieci wodnej,
  - za każdorazowe unieczynnienie wodociągu firma PEWIK obciąży wykonawcę sieci wodnej fakturą za wykonaną usługę zamknięcia wody i powiadomienia mieszkańców o przerwie w dostawie wody wg kosztorysu powykonawczego,
  - podczas prowadzenia prac dokonywać bieżącej kontroli oraz czyszczenia sieci sanitarnej niedopuszczając do jej zanieczyszczenia materiałami budowlanymi,
  - po wykonanych pracach oczyścić studnie kanalizacyjne i sieć sanitarną,
  - po zakończeniu prac wykonać inspekcję telewizyjną sieci sanitarnych w obrębie prowadzonych robót,
  - po realizacji inwestycji zasuw, hydranty oznaczyć domiarami,
  - za uszkodzenie sieci wod-kan bądź elementów jej uzbrojenia powstałe w wyniku prowadzonych prac odpowiada wykonawca, usunięcia awarii dokona „PEWIK” sp. z o.o. w Prabutach obciążając jej kosztami wykonawcę,
  - jeśli na skutek prowadzonych prac posadowienie infrastruktury wod-kan ulegnie wypłyceniu i znajdzie się ona w strefie przemarzania, inwestor na koszt własny zagłębi instalację,
  - w nawiązaniu do zapisów Prawa Budowlanego z dnia 7 lipca 1994 art. 42 inwestor jest obowiązany zapewnić objęcie kierownictwa budowy lub robót budowlanych oraz nadzór nad robotami przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.
  - po zakończeniu inwestycji dostarczyć kopię mapy z inwentaryzacją powykonawczą do działu technicznego PEWIK sp z o.o.

- informacji na temat szczegółów technicznych udzieli Dział Techniczny firmy „PEWIK” sp. z o.o. w Prabutach.

Orange Polska S.A.
 Domena Hurt
 Infrastruktura i Serwis Usług,
 Dział Zarządzania Zasobami Infrastruktury
 i Obsługi Klienta
 ul. Bałuckiego 10/12, 93-273 Łódź
 tel.: 503 101 883

Nadzór i Projektowanie
 Ryszard Korczyński
 ul. Kamienna 17/5
 82-500 Kwidzyn

Łódź, 31 marzec 2022r

Numer pisma: TTISILU/ET.215-12722/22

Temat: przebudowa ul. Kwiatowej w Prabutach w zakresie wymiany nawierzchni gruntowej na nawierzchnię z kostki betonowej drogowej.

Szanowni Państwo,

informujemy, że uzgadniamy przebudowę ul. Kwiatowej w Prabutach w zakresie wymiany nawierzchni gruntowej na nawierzchnię z kostki betonowej drogowej.

Przy realizacji procesu budowy wymagane jest spełnienie następujących warunków, które są integralną częścią uzgodnienia:

1. Wykonawca jest zobowiązany zgłosić do ORANGE POLSKA S.A. prace w strefie sieci telekomunikacyjnej min. na 14 dni przed przystąpieniem do robót, powołując się na numer przedmiotowego pisma. Tryb i zasady zgłoszenia prac oraz wystąpienia o nadzór właścicielski dostępne są na stronie: www.orange.pl/wniosekondzior. Wykonywanie prac na sieci ORANGE POLSKA S.A. bez zgłoszenia i nadzoru właścicielskiego jest naruszeniem własności ORANGE POLSKA S.A. i będzie zgłaszane organom ścigania. Zgłoszenie/Wniosek o nadzór właścicielski można przesłać ze strony www.orange.pl/wniosekondzior lub kierować na adres:

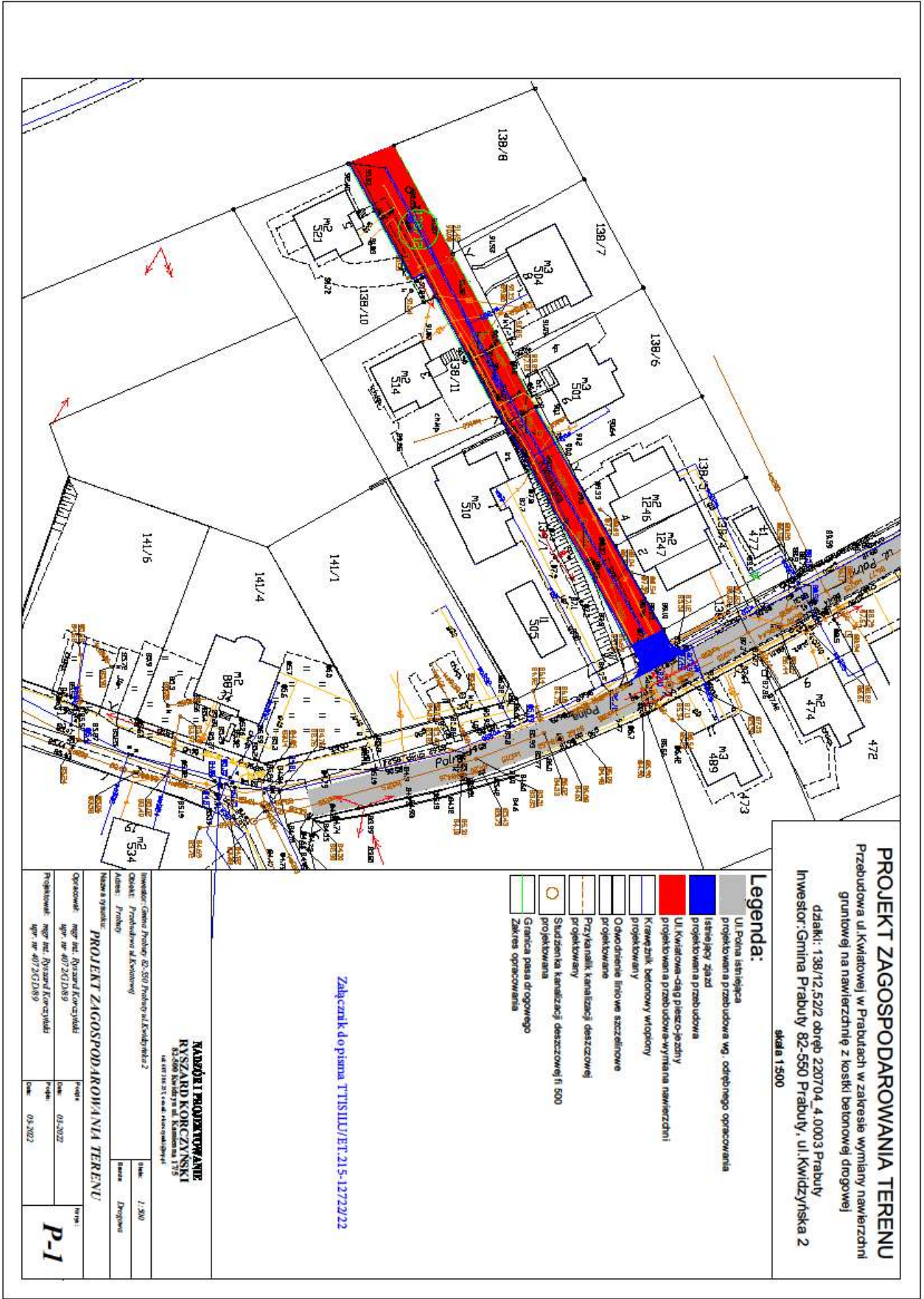
Orange Polska S.A.
 Obsługa Techniczna Klienta Północ
 Wydział Utrzymania Usług i Infrastruktury 3-Gdańsk
 Al. Grunwaldzka 110
 80-244 Gdańsk

Powiadomienie powinno zawierać nazwę i adres wykonawcy prac oraz telefon kontaktowy.

2. Roboty budowlano – montażowe w obrębie sieci telekomunikacyjnej wykonywać zgodnie z normami i przepisami obowiązującymi w budownictwie łączności ręcznie i pod nadzorem upoważnionego przedstawiciela ORANGE POLSKA S.A. Dostarczanie i Serwis Usług Obsługi Technicznej Klienta w Gdańsku;
3. Lokalizację podziemnych urządzeń telekomunikacyjnych w terenie należy potwierdzić za pomocą przekopów kontrolnych, a w przypadku odkrycia w trakcie robót ziemnych urządzeń nienaniesionych na

Orange Polska Spółka Akcyjna z siedzibą i adresem w Warszawie (00-006) przy Al. Jerozolimskich 193, wpisana do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000010961; REGON 012930764, NIP 006-02-50-666; z pożytym w całości kapitałem zakładowym wynoszącym 5.607.072,437 złotych.

Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.
Oddział Zakład Gazowniczy w Gdańsku
ul. Wałowa 41/43, 80-858 Gdańsk
tel. 58 326 35 00, faks 58 326 35 04

Dział Zarządzania Majątkiem Sieciowym
ul. Wałowa 41/43, 80-858 Gdańsk
uzgodnienia.gdansk@psgaz.pl

UZGODNIENIE NR 3177/BR/OTI/2022 z dnia: 2022-04-25

Zadanie: Przebudowa ulicy Kwiatowej w Prabutach

Opracowanie: Projekt zagospodarowania

Miejscowość: Prabuty (gm. Prabuty)

Adres: ul. Kwiatowa

Projektant: Ryszard Korczyński, upr. nr: 4072/Gd/89

Inwestor: Gmina Prabuty ul. Kwidzyńska 2, 82-550 Prabuty - -

Opracowanie jw. UZGADNIA SIĘ.

Warunki uzgodnienia zawarto na drugiej stronie.

3177/BR/OTI/2022

Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o., ul. Wojciecha Sandrowskiego 16, 33-100 Tarnów
Oddział Zakład Gazowniczy w Gdańsku, ul. Wałowa 41/43, 80-858 Gdańsk
KRS 0000374201, Sąd Rejonowy dla M. St. w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy KRS
NIP 525 24 96 411, REGON 142739518, Kapitał Zakładowy: 10 488 917 050 zł
www.psgaz.pl

WYKONAWCA
4. Kościuski 23 b
82-500 KWIDZYN

Kwidzyn, 23.03.2022r.

SO.IV.7121.24. 1.2022

Nadzór i Projektowanie
Ryszard Korczyński
ul. Kamienna 17/5
82-500 Kwidzyn

Pełnomocnik:
Urząd Miasta i Gminy Prabuty
ul. Kwidzyńska 2
82-500 Kwidzyn

Działając na podstawie art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. 2021 r., poz. 2328 ze zm.) oraz § 3 ust. 1 pkt 3 i § 8 ust. 2 i 7 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem po rozpatrzeniu wniosku złożonego przez Nadzór i Projektowanie Ryszard Korczyński 82-500 Kwidzyn ul. Kamienna 17/5 nr L.dz. 736.22 z dnia 21.03.2022r działającego w imieniu i z upoważnienia Inwestora- Urzędu Miasta i Gminy Prabuty dotyczącego zatwierdzenia projektu stałej organizacji ruchu dla zadania:

„Przebudowa ul. Kwiatowej w zakresie wymiany nawierzchni drogi z gruntowej na nawierzchnię twardą z kostki betonowej drogowej”

zatwierdzam złożony wniosek.

Lokalizacja inwestycji: Prabuty , obręb 0003 działki: nr 138/12 (pas drogowy ul. Kwiatowej), 52/2 (pas drogowy ul. Polnej).

Termin wprowadzenia zatwierdzonej stałej organizacji ruchu do dnia 30.12.2022r.

(nie wprowadzenie zatwierdzonej stałej organizacji ruchu w powyższym terminie spowoduje utratę ważności niniejszego zatwierdzenia oraz konieczność ponownego wystąpienia do Starosty Kwidzyńskiego o zatwierdzenie projektu organizacji ruchu lub zmian tej organizacji.)

Do wniosku została załączona opłata skarbową za złożenie dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa w kwocie 17, 00 zł (słownie : siedemnaście złotych).

Co najmniej na 7 dni przed terminem wprowadzenia zatwierdzonej organizacji ruchu jednostka wprowadzająca organizację ruchu ma obowiązek zawiadomić organ zarządzający ruchem o terminie jej wprowadzenia.

Załącznik - zatwierdzony projekt stałej organizacji ruchu SO.IV.7121.24.1.2022

Do wiadomości:

- 1) Nadzór i Projektowanie Ryszard Korczyński 82-500 Kwidzyn ul. Kamienna 17/5
- 2) SO a/a

Przygotował – J. Synakiewicz

Z U. STAROSTY
[Podpis]
Starosta Kwidzyński
Urząd Miasta i Gminy Prabuty
ul. Kwidzyńska 2
82-500 Kwidzyn

NADZÓR I PROJEKTOWANIE RYSZARD KORCZYŃSKI 82-500 KWIDZYN UL.KAMIENNA 17/5 TEL.607 386 357		e-mail:r-korczynski@wp.pl
--	--	----------------------------------

STRONA TYTUŁOWA PROJEKTU STAŁEJ ORGANIZACJI RUCHU

NAZWA ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO	PRZEBUDOWA UL.KWIATOWEJ W ZAKRESIE WYMIANY NAWIERZCHNI DROGI Z GRUNTOWEJ NA NAWIERZCHNIĘ TWARDĄ Z KOSTKI BETONOWEJ DROGOWEJ		
ADRES ZAMIERZENIA INWESTYCYJNEGO	82-550 PRABUTY		
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	XXV		
IDENTYFIKATORY DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH	NAZWA JEDNOSTKI EWIDENCYJNEJ		
	PRABUTY MIASTO 220704_4		
	NAZWA I NUMER OBRĘBU		
	0003		
	NUMERY DZIAŁEK IWESTYCYJNYCH NA KTÓRYCH OBIEKT JEST USYTUOWANY		
INWESTOR	138/12(PAS DROGOWY UL.KWIATOWEJ), 52/2(PAS DROGOWY UL.POLNEJ).		
	MIASTO I GMINA PRABUTY UL.KWIDZYŃSKA 2 02-550 PRABUTY		
Zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo Budowlane oświadczam, że niniejszy projekt budowlany został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.			
	IMIĘ I NAZWISKO	NR UPRAWNIEŃ	PODPIS
PROJEKTOWAŁ	mgr inż. Ryszard Korczyński BRANŻA DROGOWA	4072/GD/89	

STAROSTWO POWIATOWE
 ul. Kościuszki 28 D
 82-500 KWIDZYN
 50.127.24.2022
 23-03-2022
 Ryszard Korczyński
 Inżynier

Data opracowania	MARZEC 2022	
------------------	-------------	--

 PRZEBUDOWA UL.KWIATOWEJ W PRABUTACH

INFORMACJA PROJEKTANTA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA „BIOZ”

na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r.
w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych –
przebudowa ulicy Polnej, Działkowej, Kwiatowej i Łąkowej w Prabutach

1.0 Metryka projektu

1.1 Przedmiot inwestycji	Przebudowa ulic
1.2 Inwestor	Gmina Prabuty
1.3 Adres budowy	Prabuty
1.4 Jednostka projektowa	Nadzór i Projektowanie Ryszard Korczyński Kwidzyn ul. Kamienna 17/5 mgr inż. Ryszard Korczyński
1.5 Autor opracowania	mgr inż. Ryszard Korczyński
1.6 Stadium opracowania	projekt budowlany
1.7 Data opracowania	styczeń 2024r.

2.0 Zakres opracowania

- Przebudowa ulic.

3.0 Zagospodarowanie terenu budowy

- zamontowanie tablic informacyjnych
- wykonanie lub wydzielenie dróg, wyjść
- doprowadzenie energii elektrycznej i wody
- odprowadzenie ścieków lub i utylizacja
- urządzenia pomieszczeń higieniczno – sanitarnych i socjalnych
- zapewnienie oświetlenia naturalnego i sztucznego
- zapewnienie łączności telefonicznej
- urządzenie składowisk materiałów i wyrobów

4.0 Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego

- roboty rozbiórkowe
- roboty drogowe
- roboty sanitarne

5.0 Kolejność realizacji inwestycji

- zagospodarowanie placu budowy
- roboty rozbiórkowe
- roboty budowlane
- roboty porządkowe

6.0 Wykaz istniejących obiektów

W sąsiedztwie opracowania znajdują się następujące obiekty budowlane i budowle:

- Zgodnie z planem zagospodarowania terenu

7.0 Wskazanie elementów zagospodarowania działki lub terenu mogących stanowić zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

Teren uzbrojony. Sieci uzbrojenia terenu zaznaczono ZPU.

8.0 Zagrożenia dla bezpieczeństwa i zdrowia ludzi występujące podczas budowy

Zagrożenie stanowią:

- przygniecenie pracownika elementem budowlanym
- potrącenie przez pojazdy mechaniczne na placu budowy
- pożar, awaria, porażenie prądem podczas eksploatacji maszyn i urządzeń budowlanych
- przebywanie osób postronnych nie związanych z przedsięwzięciem budowlanym na placu budowy

9.0 Wskazania dotyczące prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych.

- pracownicy przed przystąpieniem do prac powinni zostać przeszkoleni na stanowisku pracy

- pracownicy powinni posiadać aktualne zaświadczenia z podstawowych i okresowych szkoleń BHP

10.0 Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.

Przed wykonaniem robót budowlano-montażowych pracownicy powinni być zapoznani z odpowiednimi przepisami ROZPORZĄDZENIA MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47, poz. 401) tj.:

- Przepisy ogólne – ROZDZIAŁ 1
- Warunki przygotowania i prowadzenia robót budowlanych – ROZDZIAŁ 2
- Zagospodarowanie terenu budowy – ROZDZIAŁ 3
- Warunki socjalno higieniczne – ROZDZIAŁ 4
- Instalacje i urządzenia elektroenergetyczne – ROZDZIAŁ 6
- Maszyny i inne urządzenia techniczne – ROZDZIAŁ 7
- Roboty ziemne – ROZDZIAŁ 10
- Roboty ciesielskie – ROZDZIAŁ 13
- Roboty zbrojarskie i betoniarskie – ROZDZIAŁ 14
- Roboty rozbiórkowe – ROZDZIAŁ 18

11.0 Wykaz środków technicznych i organizacyjnych zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywanych robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia

- Na pomieszczeniu socjalnym oznaczonym na planie terenu budowy umieścić wykaz zawierający adresy i numery telefonów:
  - - najbliższego punktu lekarskiego,
  - - straży pożarnej,
  - - posterunku policji.
- W pomieszczeniu socjalnym oznaczonym na planie umieścić punkty pierwszej pomocy obsługiwane przez wyszkolonych w tym zakresie pracowników.
- Telefon komórkowy umieścić w pomieszczeniu socjalnym oznaczonym na planie.
- Kaski ochronne umieścić w pomieszczeniu socjalnym oznaczonym na planie.
- Rozmieścić tablice ostrzegawcze.

12.0 Informacje przewidziane, które winien podać kierownik budowy przy opracowaniu planu bioz, na podstawie n/n informacji

- termin rozpoczęcia robót
- termin zakończenia robót
- maksymalna liczba pracowników zatrudnionych

NADZÓR I PROJEKTOWANIE RYSZARD KORCZYŃSKI 82-500 KWIDZYN UL.KAMIENNA 17/5 TEL.607 386 357		e-mail:r-korczynski@wp.pl
--	--	----------------------------------

STRONA TYTUŁOWA KOSZTORYSU OFERTOWEGO

NAZWA ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO	PRZEBUDOWA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ ULIC: POLNA, DZIAŁKOWA , KWIATOWA W RAMACH PROGRAMU INWESTYCJI STRATEGICZNYCH RZĄDOWEGO FUNDUSZU POLSKI ŁAD (ÓSMY NABÓR)
ADRES ZAMIERZENIA INWESTYCYJNEGO	PRABUTY
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	XXV
IDENTYFIKATORY DZIAŁEKEWIDENCYJNYCH	NAZWA JEDNOSTKI EWIDENCYJNEJ
	PRABUTY MIASTO 220704_4
	NAZWA I NUMER OBRĘBU
	0005
	NUMERY DZIAŁEK IWESTYCYJNYCH NA KTÓRYCH OBIEKT JEST USYTUOWANY
	52/2,150/1,142 (PAS DROGOWY UL.POLNEJ) 35/2,33/4,32/7,32/8,31/7,40/7,36,46/2,50/2,50/4 (PAS DROGOWY UL.DZIAŁKOWEJ) 138/12 (PAS DROGOWY UL.KWIATOWEJ)
INWESTOR	MIASTO I GMINA PRABUTY UL.KWIDZYŃSKA 2 02-550 PRABUTY
SPIS ZAWARTOŚCI KOSZTORYSU OFERTOWEGO	1. PRZEDMIAR ROBÓT-TABELA 2. PRZEDMIAR ROBÓT-GRAFIKA-UL.POLNA 3. PRZEDMIAR ROBÓT-GRAFIKA-UL.DZIAŁKOWA 4. PRZEDMIAR ROBÓT-GRAFIKA-UL.KWIATOWA 5. KOSZTORYS OFERTOWY

Data opracowania	STYCZEŃ 2024
------------------	---------------------

NADZÓR I PROJEKTOWANIE RYSZARD KORCZYŃSKI
82-500 KWIDZYN UL.KAMIENNA 17/5

TEL.607 386 357

e-mail:r-korczynski@wp.pl

STRONA TYTUŁOWA SPECYFIKACJI TECHNICZNYCH WYKONANIA I
ODBIORU ROBÓT DROGOWYCH

NAZWA ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO	PRZEBUDOWA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ ULIC: POLNA, DZIAŁKOWA , KWIATOWA W RAMACH PROGRAMU INWESTYCJI STRATEGICZNYCH RZĄDOWEGO FUNDUSZU POLSKI ŁAD (ÓSMY NABÓR)
ADRES ZAMIERZENIA INWESTYCYJNEGO	PRABUTY
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	XXV
IDENTYFIKATORY DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH	NAZWA JEDNOSTKI EWIDENCYJNEJ
	PRABUTY MIASTO 220704_4
	NAZWA I NUMER OBRĘBU
	0003
	NUMERY DZIAŁEK INWESTYCYJNYCH NA KTÓRYCH OBIEKT JEST USYTUOWANY
	52/2,150/1,142 (PAS DROGOWY UL.POLNEJ) 35/2,33/4,32/7,32/8,31/7,40/7,36,46/2,50/2,50/4 (PAS DROGOWY UL.DZIAŁKOWEJ) 138/12 (PAS DROGOWY UL.KWIATOWEJ)
INWESTOR	MIASTO I GMINA PRABUTY UL.KWIDZYŃSKA 2 02-550 PRABUTY

Data opracowania

STYCZEŃ 2024

SPIS TREŚCI SPECYFIKACJI TECHNICZNYCH

D.00.00.00	Wymagania ogólne	str.78
D.01.01.01.	Odtworzenie osi trasy i punktów wysokościowych	str.88
D.01.02.04.	Rozbiórka elementów dróg	str.90
D.01.03.05	Przebudowa sieci wodociągowej	str.91
D.03.02.01	Kanalizacja deszczowa, studzienki i przykanaliki	str.96
D.04.01.01.	Korytowanie wraz z profilowaniem i zagęszczeniem podłoża	str.100
D.04.02.01.	Warstwy odsączające i odcinające	str.100
D.04.02.01a	Geowłóknina	str.105
D.04.03.01.	Oczyszczenie i skropienie warstw konstrukcyjnych Nawierzchni	str.107
D.04.04.02.	Podbudowa z kruszywa łamanego	str.108
D.04.05.01.	Stabilizacja gruntu cementem	str.115
D.04.06.01	Podbudowa z chudego betonu	str.121
D.05.03.01.	Nawierzchnia z kostki betonowej	str.124
D.05.03.05a	Nawierzchnia z betonu asfaltowego warstwa ścieralna wg. PN-EN oraz WT1 i WT2 2010	str.129
D.05.03.05b	Nawierzchnia z betonu asfaltowego warstwa wiążąca i wyrównawcza wg. PN-EN oraz WT1 i WT2 2010	str.143
D.07.01.01.	Oznakowanie poziome	str.154
D.07.02.01.	Oznakowanie pionowe	str.155
D.08.01.01	Krawężniki	str.157
D.08.02.02	Chodnik z brukowej kostki betonowej	str.162
D.08.03.01.	Obrzeża betonowe	str.165
D.09.01.01	Humusowanie i obsianie trawą	str.167

D-00.00.00 Wymagania ogólne

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot ST

Specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót „Wymagania Ogólne” odnosi się do wspólnych wymagań technicznych dotyczących wykonania i odbioru robót drogowych, które zostaną wykonane w ramach przebudowy ul. Polnej, Działkowej, Kwiatowej, Łąkowej w Prabutach.

1.2. Zakres robót objętych ST

Specyfikacja Techniczna (ST) jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w punkcie 1.1.

1.3. Określenia podstawowe

Użyte w ST wymienione poniżej określenia należy rozumieć w każdym przypadku następująco:

Budowla drogowa - obiekt budowlany, nie będący budynkiem, stanowiący całość techniczno-użytkową (drogę) albo jego część stanowiąca odrębny element konstrukcyjny lub technologiczny (obiekt mostowy, korpus ziemny, węzeł)

Chodnik - wyznaczony pas terenu przy jezdni lub odsunięty od jezdni, przeznaczony do ruchu pieszych i odpowiednio utwardzony.

Droga - wydzielony pas terenu przeznaczony do ruchu lub postoju pojazdów oraz ruchu pieszych wraz ze wszelkimi urządzeniami technicznymi związanymi z prowadzeniem i zabezpieczeniem ruchu.

Droga tymczasowa (montażowa) - droga specjalnie przygotowana, przeznaczona do ruchu pojazdów obsługujących zadanie budowlane na czas jego wykonania, przewidziana do usunięcia po jego zakończeniu.

Dziennik Budowy - opatrzony pieczęcią Zamawiającego zeszyt, z ponumerowanymi stronami, służący do notowania wydarzeń zaistniałych w czasie wykonywania zadania budowlanego, rejestrowania dokonywanych odbiorów robót, przekazywania poleceń i innej korespondencji technicznej pomiędzy Inspektorem, Wykonawcą i Projektantem.

Jezdnia - część korony drogi przeznaczona do ruchu pojazdów.

Kierownik budowy - osoba wyznaczona przez Wykonawcę, upoważniona do kierowania robotami i do występowania w jego imieniu w sprawach realizacji Kontraktu.

Korona drogi - jezdnia z poboczami lub chodnikami, zatokami, pasami awaryjnego postoju i pasami dzielącymi jezdnie.

Konstrukcja nawierzchni - układ warstw nawierzchni wraz ze sposobem ich połączenia.

Korpus drogowy - nasyp lub ta część wykopu, która jest ograniczona koroną drogi i skarpami rowów.

Koryto - element uformowany w korpusie drogowym w celu ułożenia w nim konstrukcji nawierzchni.

Laboratorium - drogowe lub inne laboratorium badawcze, zaakceptowane przez Zamawiającego, niezbędne do przeprowadzenia wszelkich badań i prób związanych z oceną jakości materiałów oraz robót.

Materiały - wszelkie tworzywa niezbędne do wykonania robót, zgodne z Dokumentacją Projektową i Specyfikacjami Technicznymi, zaakceptowane przez Inspektora.

Nawierzchnia - warstwa lub zespół warstw służących do przejmowania i rozkładania obciążeń od ruchu na podłoże gruntowe i zapewniających dogodny warunki dla ruchu.

a) Warstwa ścieralna - górna warstwa nawierzchni poddana bezpośrednio oddziaływaniu ruchu i czynników atmosferycznych.

b) Warstwa wiążąca - warstwa znajdująca się między warstwą ścieralną a podbudową, zapewniająca lepsze rozłożenie naprężeń w nawierzchni i przekazywanie ich na podbudowę.

c) Warstwa wyrównawcza - warstwa służąca do wyrównania nierówności przekroju poprzecznego lub profilu podbudowy lub istniejącej nawierzchni.

d) Podbudowa - dolna część nawierzchni służąca do przenoszenia obciążeń od ruchu na podłoże. Podbudowa może składać się z podbudowy zasadniczej i podbudowy pomocniczej.

e) Podbudowa zasadnicza - górna część podbudowy spełniająca funkcje nośne w konstrukcji nawierzchni. Może ona składać się z jednej lub kilku warstw.

f) Podbudowa pomocnicza - dolna część podbudowy spełniająca, obok funkcji nośnych, funkcje zabezpieczenia nawierzchni przed działaniem wody, mrozu i przenikaniem cząstek podłoża. Może zawierać warstwę mrozoochronną, odsączającą lub odcinającą.

g) Warstwa mrozoochronna - warstwa, której głównym zadaniem jest ochrona nawierzchni przed skutkami działania mrozu,

h) Warstwa odcinająca - warstwa stosowana w celu uniemożliwienia przenikania cząstek drobnych gruntu do warstwy nawierzchni leżącej powyżej,

i) Warstwa odsączająca - warstwa służąca do odprowadzenia wody przedostającej się do nawierzchni.

Niweleta - wysokościowe i geometryczne rozwinięcie na płaszczyźnie pionowego przekroju w osi drogi lub obiektu mostowego.

Objazd tymczasowy - droga specjalnie przygotowana i odpowiednio utrzymana do przeprowadzenia ruchu publicznego na okres budowy.

Odpowiednia (bliska) zgodność - zgodność wykonywanych robót z Dokumentacją Projektową w ramach dopuszczonych tolerancji, a jeśli przedział tolerancji nie został określony - w ramach tolerancji, przyjmowanych zwyczajowo dla danego rodzaju robót budowlanych.

Pas drogowy - wydzielony liniami rozgraniczającymi pas terenu przeznaczony do umieszczania w nim drogi i urządzeń (konstrukcji) związanych z drogą oraz drzew i krzewów. Pas drogowy może również

obejmować teren przewidziany do rozbudowy drogi i budowy urządzeń chroniących ludzi i środowisko przed uciążliwościami powodowanymi przez ruch na drodze.

Pobocze - część korony drogi przeznaczona do chwilowego zatrzymywania się pojazdów, umieszczenia urządzeń bezpieczeństwa ruchu i wykorzystywana do ruchu pieszych, służąca jednocześnie do bocznego oparcia konstrukcji nawierzchni.

Podłoże - grunt rodzimy lub nasypowy, leżący pod nawierzchnią do głębokości przemarzania.

Podłoże ulepszone - górna warstwa podłoża, leżąca bezpośrednio pod nawierzchnią, ulepszona w celu umożliwienia przejęcia ruchu budowlanego i właściwego wykonania nawierzchni.

Polecenie Inspektora - wszelkie polecenia przekazane Wykonawcy przez Inspektora, w formie pisemnej, dotyczące sposobu realizacji robót lub innych spraw związanych z prowadzeniem budowy.

Projektant - uprawniona osoba prawna lub fizyczna będąca autorem Dokumentacji Projektowej.

Przedsięwzięcie budowlane - kompleksowa realizacja nowego połączenia drogowego lub modernizacja (zmiana parametrów geometrycznych trasy w planie lub przekroju podłużnym) istniejącego połączenia.

Przepust - obiekt wybudowany w formie zamkniętej obudowy konstrukcyjnej, służące do przepływu małych cieków wodnych pod nasypami korpusu drogowego lub dla ruchu kołowego, pieszego.

Przetargowa Dokumentacja Projektowa - część Dokumentacji Projektowej, która wskazuje lokalizację, charakterystykę i wymiary obiektu będącego przedmiotem robót.

Rejestr Obmiarów - akceptowany przez Inspektora rejestr z ponumerowanymi stronami służący do wpisywania przez Wykonawcę obmiaru dokonywanych robót w formie wyliczeń, szkiców i ewentualnie dodatkowych załączników. Wpisy w Rejestrze Obmiarów podlegają potwierdzeniu przez Inżyniera.

Rekultywacja - roboty mające na celu uporządkowanie i przywrócenie pierwotnych funkcji terenom naruszonym w czasie realizacji zadania budowlanego.

Specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych - zbiór zasad, wymagań oraz opisów technologicznych dotyczących wykonania poszczególnych czynności związanych z wykonaniem zadania budowlanego. W dalszej części specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych będzie nazywana dla uproszczenia Specyfikacją Techniczną, oznaczoną w skrócie ST.

Szerokość użytkowa obiektu - szerokość jezdni (nawierzchni) przeznaczona dla poszczególnych rodzajów ruchu oraz szerokość chodników mierzona w świetle poręczy mostowych z wyłączeniem konstrukcji, przyjezdni dołem, oddzielającej ruch kołowy od ruchu pieszego.

Ślepy Kosztorys - wykaz robót z podaniem ich ilości (przedmiar) w kolejności technologicznej ich wykonania.

Zadanie budowlane - część przedsięwzięcia budowlanego, stanowiąca odrębną całość konstrukcyjną lub technologiczną, zdolną do samodzielnego spełnienia przewidywanych funkcji techniczno-użytkowych. Zadanie może polegać na wykonywaniu robót związanych z budową, modernizacją, utrzymaniem oraz ochroną budowli drogowej lub jej elementu.

1.4. **Ogólne wymagania dotyczące robót**

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za ich zgodność z Dokumentacją Projektową, ST i poleceniami Inspektora.

1.4.1. **Przekazanie Terenu Budowy**

Zamawiający w uzgodnionym wcześniej terminie przekazuje Wykonawcy Teren Budowy wraz ze wszystkimi wymaganymi uzgodnieniami prawnymi i administracyjnymi, lokalizację i współrzędne punktów głównych trasy oraz reperów, Dziennik Budowy oraz dwa egzemplarze Dokumentacji Projektowej i dwa komplety ST.

Na Wykonawcy spoczywa odpowiedzialność za ochronę przekazanych mu punktów pomiarowych do chwili odbioru ostatecznego robót. Uszkodzone lub zniszczone znaki geodezyjne Wykonawca odtworzy i utrwali na własny koszt.

1.4.2. **Dokumentacja Projektowa**

Dokumentacja Projektowa to dokumentacja, którą Wykonawca otrzymuje od Zamawiającego w ramach Umowy.

Składa się z następujących części :

- Wskazówki dla Oferentów i Formularze
- Warunki i Dane Kontraktowe
- Specyfikacje Techniczne
- Ślepe Kosztorysy
- Przetargowa Dokumentacja Projektowa .

Spis dokumentacji objętej Projektem:

Rysunki zamieszczone w dokumentacji przetargowej stanowią tylko podstawę do wykonania przedmiarów i określenia ceny jednostkowej. Podstawą wykonania robót są Specyfikacje Techniczne i Projekt Wykonawczy. Opracowania uzupełniające oraz dokumentację roboczą, Wykonawca wykonuje we własnym zakresie . Wszelkie zmiany w dokumentacji projektowej winny być wprowadzone na piśmie i autoryzowane przez Inspektora. Istotne zmiany w Dokumentacji Projektowej powinny być wprowadzone po uzgodnieniu z Projektantem Jeżeli w trakcie wykonania Robót okaże się koniecznym uzupełnienie Dokumentacji Projektowej , przekazanej przez Zamawiającego , Wykonawca sporządzi brakujące rysunki i ST na własny koszt, w 4 egzemplarzach i i przedłoży je Inspektorowi do zatwierdzenia

1.4.3. **Zgodność Robót z Dokumentacją Projektową i ST**

Dokumentacja Projektowa, Specyfikacje Techniczne oraz dodatkowe dokumenty przekazane przez

Inspektora Wykonawcy stanowią część Umowy, a wymagania wyszczególnione w choćby jednym z nich są obowiązujące dla Wykonawcy tak jakby zawarte były w całej dokumentacji.

Wykonawca nie może wykorzystywać błędów lub opuszczeń w Dokumentach Umownych, a o ich wykryciu winien natychmiast powiadomić Inspektora, który dokona odpowiednich zmian lub poprawek. W przypadku rozbieżności, opis wymiarów ważniejszy jest od odczytu ze skali rysunków.

Wszystkie wykonane Roboty i dostarczone materiały będą zgodne z Dokumentacją Projektową i ST. Dane określone w Dokumentacji Projektowej i w ST będą uważane za wartości docelowe, od których dopuszczalne są odchylenia w ramach określonego przedziału tolerancji. Cechy materiałów i elementów budowlanych muszą być jednorodne i wykazywać bliską zgodność z określonymi wymaganiami, a rozrzuty tych cech nie mogą przekraczać dopuszczalnego przedziału tolerancji.

W przypadku, gdy materiały lub roboty nie będą w pełni zgodne z Dokumentacją Projektową lub ST, i wpłynie to na niezadowalającą jakość elementu budowlanego, to takie materiały będą niezwłocznie zastąpione innymi, a roboty rozebrane na koszt Wykonawcy.

1.4.4. Zabezpieczenie Terenu Budowy

Fakt przystąpienia do robót Wykonawca obwieści publicznie przed ich rozpoczęciem w sposób uzgodniony z Inspektorem oraz przez umieszczenie, w miejscach i ilościach określonych przez Inspektora, tablic informacyjnych, których treść będzie zatwierdzona przez Inspektora. Tablice informacyjne będą utrzymywane przez Wykonawcę w dobrym stanie przez cały okres realizacji robót.

Koszt zabezpieczenia Terenu Budowy nie podlega odrębnej zapłacie i przyjmuje się, że jest włączony w Cenę Umowną.

Wykonawca jest zobowiązany do utrzymania ruchu publicznego na Terenie Budowy, w okresie trwania realizacji Umowy aż do zakończenia i odbioru ostatecznego robót.

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca przedstawi Inspektorowi do zatwierdzenia uzgodniony z odpowiednim zarządem drogi i organem zarządzającym ruchem projekt organizacji ruchu i zabezpieczenia robót w okresie trwania budowy. W zależności od potrzeb i postępu robót projekt organizacji ruchu powinien być aktualizowany przez Wykonawcę na bieżąco.

W czasie wykonywania robót Wykonawca dostarczy, zainstaluje i będzie obsługiwał wszystkie tymczasowe urządzenia zabezpieczające takie jak: zapory, światła ostrzegawcze, sygnały itp., zapewniając w ten sposób bezpieczeństwo pojazdów i pieszych.

Wykonawca zapewni stałe warunki widoczności w dzień i w nocy tych zapór i znaków, dla których jest to nieodzowne ze względów bezpieczeństwa. Wszystkie znaki, zapory i inne urządzenia zabezpieczające będą akceptowane przez Inspektora.

Wykonawca jest zobowiązany do zabezpieczenia Terenu Budowy w okresie trwania realizacji Umowy aż do zakończenia i odbioru ostatecznego robót.

Wykonawca dostarczy, zainstaluje i będzie utrzymywać tymczasowe urządzenia zabezpieczające w tym: ogrodzenia, poręcze, oświetlenie, sygnały i znaki ostrzegawcze, dozorców, wszelkie inne środki niezbędne do ochrony robót, wygody społeczności i innych.

1.4.5. Ochrona środowiska w czasie wykonywania robót

Wykonawca ma obowiązek znać i stosować w czasie prowadzenia robót wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego.

W okresie trwania budowy i wykańczania robót Wykonawca będzie:

- a) utrzymywać Teren Budowy i wykopy w stanie bez wody stojącej,
- b) podejmować wszelkie uzasadnione kroki mające na celu stosowanie się do przepisów i norm dotyczących ochrony środowiska na terenie i wokół Terenu Budowy oraz będzie unikać uszkodzeń lub uciążliwości dla osób lub własności społecznej i innych, a wynikających ze skażenia, hałasu lub innych przyczyn powstałych w następstwie jego sposobu działania.

Stosując się do tych wymagań będzie miał szczególny wzgląd na:

- 1) lokalizację baz, warsztatów, magazynów, składowisk, ukopów i dróg dojazdowych
- 2) środki ostrożności i zabezpieczenia przed:
  - zanieczyszczeniem zbiorników i cieków wodnych pyłami lub substancjami toksycznymi,
  - zanieczyszczeniem powietrza pyłami i gazami,
  - możliwością powstania pożaru.

1.4.6. Ochrona przeciwpożarowa

Wykonawca będzie przestrzegać przepisów ochrony przeciwpożarowej.

Wykonawca będzie utrzymywać sprawny sprzęt przeciwpożarowy, wymagany przez odpowiednie przepisy, na terenie baz produkcyjnych, w pomieszczeniach biurowych, mieszkalnych i magazynach oraz w maszynach i pojazdach.

Materiały łatwopalne będą składowane w sposób zgodny z odpowiednimi przepisami i zabezpieczone przed dostępem osób trzecich.

Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelkie straty spowodowane pożarem wywołanym jako rezultat realizacji robót albo przez personel Wykonawcy.

1.4.7. Materiały szkodliwe dla otoczenia

Materiały, które w sposób trwały są szkodliwe dla otoczenia, nie będą dopuszczone do użycia.

Nie dopuszcza się użycia materiałów wywołujących szkodliwe promieniowanie o stężeniu większym od dopuszczalnego, określonego odpowiednimi przepisami.

Wszelkie materiały odpadowe użyte do robót będą miały świadectwa dopuszczenia, wydane przez

uprawnioną jednostkę, jednoznacznie określające brak szkodliwego oddziaływania tych materiałów na środowisko.

Materiały, które są szkodliwe dla otoczenia tylko w czasie robót, a po zakończeniu robót ich szkodliwość zanika (np. materiały pyłaste) mogą być użyte pod warunkiem przestrzegania wymagań technologicznych w budownictwie. Jeżeli wymagają tego odpowiednie przepisy Zamawiający powinien otrzymać zgodę na użycie tych materiałów od właściwych organów administracji państwowej.

Jeżeli Wykonawca użył materiałów szkodliwych dla otoczenia zgodnie ze Specyfikacjami, a ich użycie spowodowało jakiekolwiek zagrożenie środowiska, to konsekwencje tego poniesie Zamawiający.

1.4.8. Ochrona własności publicznej i prywatnej

Wykonawca odpowiada za ochronę instalacji na powierzchni ziemi i za urządzenia podziemne, takie jak rurociągi, kable itp. oraz uzyska od odpowiednich władz będących właścicielami tych urządzeń potwierdzenie informacji dostarczonych mu przez Zamawiającego w ramach planu ich lokalizacji. Wykonawca zapewni właściwe oznaczenie i zabezpieczenie przed uszkodzeniem tych instalacji i urządzeń w czasie trwania budowy.

Wykonawca zobowiązany jest umieścić w swoim harmonogramie rezerwę czasową dla wszelkich rodzajów robót, które mają być wykonane w zakresie przełożenia instalacji i urządzeń podziemnych na Terenie Budowy i powiadomić Inspektora i władze lokalne o zamiarze rozpoczęcia robót. O fakcie przypadkowego uszkodzenia tych instalacji Wykonawca bezzwłocznie powiadomi Inspektora i zainteresowane władze oraz będzie z nimi współpracował dostarczając wszelkiej pomocy potrzebnej przy dokonywaniu napraw.

Wykonawca będzie odpowiadać za wszelkie spowodowane przez jego działania uszkodzenia instalacji na powierzchni ziemi i urządzeń podziemnych wykazanych w dokumentach dostarczonych mu przez Zamawiającego.

1.4.9. Ograniczenie obciążeń osi pojazdów

Pojazdy lub ładunki powodujące nadmierne obciążenie osiowe nie będą dopuszczone na świeżo ukończony fragment budowy i Wykonawca będzie odpowiedzialny za naprawę wszelkich robót w ten sposób uszkodzonych, zgodnie z poleceniami Inspektora.

1.4.10. Bezpieczeństwo i higiena pracy

Podczas realizacji robót Wykonawca będzie przestrzegać przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

W szczególności Wykonawca ma obowiązek zadbać, aby personel nie wykonywał pracy w warunkach niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia oraz niespełniających odpowiednich wymagań sanitarnych. Wykonawca zapewni i będzie utrzymywał wszelkie urządzenia zabezpieczające, socjalne oraz sprzęt i odpowiednią odzież dla ochrony życia i zdrowia osób zatrudnionych na budowie oraz dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.

Uznaje się, że wszelkie koszty związane z wypełnieniem wymagań określonych powyżej nie podlegają odrębnej zapłacie i są uwzględnione w Cenie Umownej.

1.4.11. Ochrona i utrzymanie robót

Wykonawca będzie odpowiedzialny za ochronę robót i za wszelkie materiały i urządzenia używane na budowie od daty rozpoczęcia robót do daty wydania potwierdzenia zakończenia robót przez Inspektora. Wykonawca będzie utrzymywać roboty do czasu ostatecznego odbioru. Utrzymanie powinno być prowadzone w taki sposób, aby budowla drogowa lub jej elementy były w zadowalającym stanie przez cały czas, do momentu odbioru ostatecznego.

Jeśli Wykonawca w jakimkolwiek czasie zaniedba utrzymanie, to na polecenie Inspektora powinien rozpocząć roboty utrzymaniowe nie później niż w 24 godziny po otrzymaniu tego polecenia.

Uszkodzenia powstałe na skutek złego, lub braku, utrzymania Wykonawca naprawi na własny koszt.

1.4.12. Stosowanie się do prawa i innych przepisów

Wykonawca zobowiązany jest znać wszystkie przepisy wydane przez władze centralne i miejscowe oraz inne przepisy i wytyczne, które są w jakimkolwiek sposób związane z robotami i będzie w pełni odpowiedzialny za przestrzeganie tych praw, przepisów i wytycznych podczas prowadzenia robót.

Wykonawca będzie przestrzegać praw patentowych i będzie w pełni odpowiedzialny za wypełnienie wszelkich wymagań prawnych odnośnie wykorzystania opatentowanych urządzeń lub metod i w sposób ciągły będzie informować Inspektora o swoich działaniach, przedstawiając kopie zezwoleń i inne odnośne dokumenty.

1.4.13. Równoważność norm i zbiorów przepisów prawnych

Gdziekolwiek w Umowie powołane są konkretne normy lub przepisy, które spełniać mają materiały, sprzęt i inne dostarczane towary, oraz wykonane i zbadane roboty, będą obowiązywać postanowienia najnowszego wydania lub poprawionego wydania powołanych norm i przepisów, o ile w umowie nie postanowiono inaczej. W przypadku gdy powołane normy i przepisy są państwowe lub odnoszą się do konkretnego kraju lub regionu, mogą być również stosowane inne odpowiednie normy zapewniające zasadniczo równy lub wyższy poziom wykonania niż powołane normy i przepisy, pod warunkiem ich uprzedniego sprawdzenia i pisemnego zatwierdzenia przez Inżyniera. Różnice pomiędzy powołanymi normami a ich proponowanymi zamiennikami muszą być dokładnie opisane przez Wykonawcę i przedłożone Inspektorowi co najmniej na 28 dni przed datą użycia oczekiwanego przez Wykonawcę materiału. W przypadku, kiedy Inspektor stwierdzi, że zaproponowane zmiany nie zapewniają zasadniczo równego lub wyższego poziomu wykonania, Wykonawca zastosuje się do norm powołanych w Dokumentach Umownych.

1.4.14. Szkody i zniszczenia

Jeżeli w trakcie prowadzenia prac Wykonawca naruszy czyjąś własność (prywatną lub publiczną) ma wówczas obowiązek do naprawy lub zadośćuczynienia w wysokości ustalonej w trakcie negocjacji lub odpowiedni sąd. Koszt napraw i uszkodzeń wliczone są w Cenę Umowną.

2. MATERIAŁY

2.1. Źródła uzyskania materiałów

Co najmniej na trzy tygodnie przed zaplanowanym wykorzystaniem jakichkolwiek materiałów przeznaczonych do robót Wykonawca przedstawi szczegółowe informacje dotyczące proponowanego źródła wytwarzania, zamawiania lub wydobywania tych materiałów i odpowiednie świadectwa badań laboratoryjnych oraz próbki do zatwierdzenia przez Inspektora. Zatwierdzenie partii (części) materiałów z danego źródła nie oznacza automatycznie, że wszelkie materiały z danego źródła uzyskają zatwierdzenie. Wykonawca zobowiązany jest do prowadzenia badań w celu udokumentowania, że materiały uzyskane z dopuszczonego źródła w sposób ciągły spełniają wymagania Specyfikacji Technicznych w czasie postępu robót.

2.2. Pozyskiwanie materiałów miejscowych

Wykonawca odpowiada za uzyskanie pozwoleń od właścicieli i odnośnych władz na pozyskanie materiałów z jakichkolwiek źródeł miejscowych włączając w to źródła wskazane przez Zamawiającego i jest zobowiązany dostarczyć Inspektorowi wymagane dokumenty przed rozpoczęciem eksploatacji źródła. Wykonawca przedstawi dokumentację zawierającą raporty z badań terenowych i laboratoryjnych oraz proponowaną przez siebie metodę wydobywania i selekcji materiałów do zatwierdzenia Inspektorowi. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za spełnienie wymagań ilościowych i jakościowych materiałów z jakiegokolwiek źródła.

Wykonawca poniesie wszystkie koszty a w tym: opłaty, wynagrodzenia i jakiegokolwiek inne koszty związane z dostarczeniem materiałów do robót.

Humus i nadkład czasowo zdjęte z terenu ukopów i miejsc pozyskania piasku i żwiru będą formowane w hałdy i wykorzystane przy zasypce i rekultywacji terenu po ukończeniu robót.

Wszystkie odpowiednie materiały pozyskane z wykopów na Terenie Budowy lub z innych miejsc wskazanych w Umowie będą wykorzystane do robót lub odwiezione na odkład odpowiednio do wymagań Umowy lub wskazań Inspektora.

Z wyjątkiem uzyskania na to pisemnej zgody Inspektora, Wykonawca nie będzie prowadzić żadnych wykopów w obrębie terenu budowy poza tymi, które zostały wyszczególnione w Umowie.

Eksploatacja źródeł materiałów będzie zgodna z wszelkimi regulacjami prawnymi obowiązującymi na danym obszarze.

2.3. Inspekcja wytwórni materiałów

Wytwórnie materiałów mogą być okresowo kontrolowane przez Inspektora w celu sprawdzenia zgodności stosowanych metod produkcyjnych z wymaganiami. Próbkę materiałów mogą być pobierane w celu sprawdzenia ich właściwości. Wynik tych kontroli będzie podstawą akceptacji określonej partii materiałów pod względem jakości.

W przypadku, gdy Inspektor będzie przeprowadzał inspekcję wytwórni będą zachowane następujące warunki:

- a) Inspektor będzie miał zapewnioną współpracę i pomoc Wykonawcy oraz producenta materiałów w czasie przeprowadzania inspekcji,
- b) Inspektor będzie miał wolny dostęp, w dowolnym czasie, do tych części wytwórni, gdzie odbywa się produkcja materiałów przeznaczonych do realizacji Umowy.

2.4. Materiały nie odpowiadające wymaganiom

Materiały nie odpowiadające wymaganiom zostaną przez Wykonawcę wywiezione z terenu budowy, bądź złożone w miejscu wskazanym przez Inspektora. Jeśli Inspektor zezwoli Wykonawcy na użycie tych materiałów do innych robót, niż te dla których zostały zakupione, to koszt tych materiałów zostanie przewartościowany przez Inspektora.

Każdy rodzaj robót, w którym znajdują się niezbadane i nie zaakceptowane materiały, Wykonawca wykonuje na własne ryzyko, licząc się z jego nie przyjęciem i niezapłaceniem.

2.5. Przechowywanie i składowanie materiałów

Wykonawca, zapewni aby tymczasowo składowane materiały, do czasu gdy będą one potrzebne do robót, były zabezpieczone przed zanieczyszczeniem, zachowały swoją jakość i właściwość i były dostępne do kontroli przez Inspektora.

Miejsca czasowego składowania będą zlokalizowane w obrębie terenu budowy w miejscach uzgodnionych z Inspektorem lub poza terenem budowy w miejscach zorganizowanych przez Wykonawcę.

2.6. Wariantowe stosowanie materiałów

Jeśli Dokumentacja Projektowa lub ST przewidują możliwość wariantowego zastosowania materiału w wykonywanych robotach, Wykonawca powiadomi Inspektora o swoim wyborze co najmniej 3 tygodnie przed użyciem materiału, albo w okresie dłuższym, jeśli będzie to wymagane dla badań prowadzonych przez Inspektora. Wybrany i zaakceptowany rodzaj materiału nie może być później zmieniany bez zgody Inspektora.

Podane w specyfikacji nazwy handlowe materiałów są przykładowe. Wykonawca może stosować dowolne materiały spełniające odpowiednie wymagania.

2.7. Materiały pochodzące z rozbiórki

Materiały pochodzące z rozbiórki należy w maksymalnym stopniu wykorzystać ponownie do wykonania wybranych warstw konstrukcyjnych.

Materiały niewykorzystane należy utylizować w sposób zgodny z odpowiednimi przepisami. Koszt utylizacji niewykorzystanych materiałów ponosi Wykonawca.

3. **SPRZĘT**

Wykonawca jest zobowiązany do używania jedynie takiego sprzętu, który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na jakość wykonywanych robót. Sprzęt używany do robót powinien być zgodny z ofertą Wykonawcy i powinien odpowiadać pod względem typów i ilości wskazaniom zawartym w ST, programie zapewnienia jakości (PZJ) lub projekcie organizacji robót, zaakceptowanym przez Inspektora; w przypadku braku ustaleń w takich dokumentach sprzęt powinien być uzgodniony i zaakceptowany przez Inspektora. Liczba i wydajność sprzętu będzie gwarantować przeprowadzenie robót, zgodnie z zasadami określonymi w Dokumentacji Projektowej, ST i wskazaniach Inspektora w terminie przewidzianym Umową. Sprzęt będący własnością Wykonawcy lub wynajęty do wykonania robót ma być utrzymywany w dobrym stanie i gotowości do pracy. Będzie on zgodny z normami ochrony środowiska i przepisami dotyczącymi jego użytkowania.

Wykonawca dostarczy Inspektorowi kopie dokumentów potwierdzających dopuszczenie sprzętu do użytkowania, tam gdzie jest to wymagane przepisami.

Jeżeli Dokumentacja Projektowa lub ST przewidują możliwość wariantowego użycia sprzętu przy wykonywanych robotach, Wykonawca powiadomi Inspektora o swoim wyborze i uzyska jego akceptację przed użyciem sprzętu. Wybrany sprzęt, po akceptacji Inspektora, nie może być później zmieniany bez jego zgody.

Jakikolwiek sprzęt, maszyny, urządzenia i narzędzia niegwarantujące zachowania warunków Umowy, zostaną przez Inspektora zdyskwalifikowane i nie dopuszczone do robót.

4. **TRANSPORT**

Wykonawca stosować się będzie do ustawowych ograniczeń obciążenia na oś przy transporcie materiałów oraz sprzętu na i z terenu robót. Uzyska on wszelkie niezbędne zezwolenia od władz co do przewozu nietypowych ładunków i w sposób ciągły będzie o każdym takim przewozie powiadamiał Inspektora.

Wykonawca jest zobowiązany do stosowania jedynie takich środków transportu, które nie wpłyną niekorzystnie na jakość wykonywanych robót i właściwości przewożonych materiałów.

Liczba środków transportu będzie zapewniać prowadzenie robót zgodnie z zasadami określonymi w Dokumentacji Projektowej, ST i wskazaniach Inspektora, w terminie przewidzianym Umową.

Środki transportu nieodpowiadające warunkom dopuszczalnych obciążeń na osie mogą być użyte przez Wykonawcę pod warunkiem przywrócenia do stanu pierwotnego użytkowanych odcinków, dróg publicznych na koszt Wykonawcy.

Wykonawca będzie usuwać na bieżąco, na własny koszt, wszelkie zanieczyszczenia spowodowane jego pojazdami na drogach publicznych oraz dojazdach do terenu budowy.

5. **WYKONANIE ROBÓT**

5.1. **Ogólne zasady wykonywania Robót**

Wykonawca jest odpowiedzialny za prowadzenie robót zgodnie z Umową, oraz za jakość zastosowanych materiałów i wykonywanych robót, za ich zgodność z Dokumentacją Projektową, wymaganiami ST, PZJ, projektem organizacji robót oraz poleceniami Inspektora.

Wykonawca ponosi odpowiedzialność za dokładne wytyczenie w planie i wyznaczenie wysokości wszystkich elementów robót zgodnie z wymiarami i rzędnymi określonymi w Dokumentacji Projektowej lub przekazanymi na piśmie przez Inspektora.

Następstwa jakiegokolwiek błędu spowodowanego przez Wykonawcę w wytyczeniu i wyznaczaniu robót zostaną, jeśli wymagać tego będzie Inspektor, poprawione przez Wykonawcę na własny koszt.

Sprawdzenie wytyczenia robót lub wyznaczenia wysokości przez Inspektora nie zwalnia Wykonawcy od odpowiedzialności za ich dokładność.

Decyzje Inspektora dotyczące akceptacji lub odrzucenia materiałów i elementów robót będą oparte na wymaganiach sformułowanych w Umowie, Dokumentacji Projektowej i w ST, a także w normach i wytycznych. Przy podejmowaniu decyzji Inspektor uwzględni wyniki badań materiałów i robót, rozrzuty normalnie występujące przy produkcji i przy badaniach materiałów, doświadczenia z przeszłości, wyniki badań naukowych oraz inne czynniki wpływające na rozważaną kwestię.

Polecenia Inspektora będą wykonywane nie później niż w czasie przez niego wyznaczonym, po ich otrzymaniu przez Wykonawcę, pod groźbą zatrzymania robót. Skutki finansowe z tego tytułu ponosi Wykonawca.

6. **KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT**

6.1. **Program zapewnienia jakości (PZJ)**

Do obowiązków Wykonawcy należy opracowanie i przedstawienie do aprobaty Inspektora programu zapewnienia jakości (PZJ), w którym przedstawi on zamierzony sposób wykonywania robót, możliwości techniczne, kadrowe i organizacyjne gwarantujące wykonanie robót zgodnie z Dokumentacją Projektową, ST oraz poleceniami i ustaleniami przekazanymi przez Inspektora.

Program zapewnienia jakości będzie zawierać:

a) część ogólną opisującą:

- organizację wykonania robót, w tym terminy i sposób prowadzenia robót,
- organizację ruchu na budowie wraz z oznakowaniem robót,
- bhp,
- wykaz zespołów roboczych, ich kwalifikacje i przygotowanie praktyczne,
- wykaz osób odpowiedzialnych za jakość i terminowość wykonania poszczególnych

- elementów robót,
- system (sposób i procedurę) proponowanej kontroli i sterowania jakością wykonywanych robót,
- wyposażenie w sprzęt i urządzenia do pomiarów i kontroli (opis laboratorium własnego lub laboratorium, któremu Wykonawca zamierza zlecić prowadzenie badań),
- sposób oraz formę gromadzenia wyników badań laboratoryjnych, zapis pomiarów, nastaw mechanizmów sterujących a także wyciąganych wniosków i zastosowanych korekt w procesie technologicznym, proponowany sposób i formę przekazywania tych informacji Inspektorowi.

b) część szczegółową opisującą dla każdego asortymentu robót:

- wykaz maszyn i urządzeń stosowanych na budowie z ich parametrami technicznymi oraz wyposażeniem w mechanizmy do sterowania i urządzenia pomiarowo-kontrolne,
- rodzaje i ilość środków transportu oraz urządzeń do magazynowania i załadunku materiałów (spoiw, lepiszczy, kruszyw itp.),
- sposób zabezpieczenia i ochrony ładunków przed utratą ich właściwości w czasie transportu,
- sposób i procedurę pomiarów i badań (rodzaj i częstotliwość, pobieranie próbek, legalizacja i sprawdzanie urządzeń, itp.) prowadzonych podczas dostaw materiałów, wytwarzania mieszanek i wykonywania poszczególnych elementów robót,
- sposób postępowania z materiałami i robotami nie odpowiadającymi wymaganiom.

6.2. Zasady kontroli jakości robót

Celem kontroli robót będzie takie sterowanie ich przygotowaniem i wykonaniem, aby osiągnąć założoną jakość robót.

Wykonawca jest odpowiedzialny za pełną kontrolę robót i jakości materiałów. Wykonawca zapewni odpowiedni system kontroli, włączając personel, laboratorium, sprzęt, zaopatrzenie i wszystkie urządzenia niezbędne do pobierania próbek i badań materiałów oraz robót.

Przed zatwierdzeniem systemu kontroli Inspektor może zażądać od Wykonawcy przeprowadzenia badań w celu zademonstrowania, że poziom ich wykonywania jest zadowalający.

Wykonawca będzie przeprowadzać pomiary i badania materiałów oraz robót z częstotliwością zapewniającą stwierdzenie, że roboty wykonano zgodnie z wymaganiami zawartymi w Dokumentacji Projektowej i ST.

Minimalne wymagania co do zakresu badań i ich częstotliwość są określone w ST, normach i wytycznych. W przypadku, gdy nie zostały one tam określone, Inspektor ustali jaki zakres kontroli jest konieczny, aby zapewnić wykonanie robót zgodnie z Umową.

Wykonawca dostarczy Inspektorowi świadectwa, że wszystkie stosowane urządzenia i sprzęt badawczy posiadają ważną legalizację, zostały prawidłowo wykalibrowane i odpowiadają wymaganiom norm określających procedury badań.

Inspektor będzie mieć nieograniczony dostęp do pomieszczeń laboratoryjnych, w celu ich inspekcji.

Inspektor będzie przekazywać Wykonawcy pisemne informacje o jakichkolwiek niedociągnięciach dotyczących urządzeń laboratoryjnych, sprzętu, zaopatrzenia laboratorium, pracy personelu lub metod badawczych. Jeżeli niedociągnięcia te będą tak poważne, że mogą wpłynąć ujemnie na wyniki badań, Inspektor natychmiast wstrzyma użycie do robót badanych materiałów i dopuści je do użycia dopiero wtedy, gdy niedociągnięcia w pracy laboratorium Wykonawcy zostaną usunięte i stwierdzona zostanie odpowiednia jakość tych materiałów.

Wszystkie koszty związane z organizowaniem i prowadzeniem badań materiałów ponosi Wykonawca.

6.3. Pobieranie próbek

Próbki będą pobierane losowo. Zaleca się stosowanie statystycznych metod pobierania próbek, opartych na zasadzie, że wszystkie jednostkowe elementy produkcji mogą być z jednakowym prawdopodobieństwem wytypowane do badań.

Inspektor będzie mieć zapewnioną, możliwość udziału w pobieraniu próbek.

Na zlecenie Inspektora Wykonawca będzie przeprowadzać dodatkowe badania tych materiałów, które budzą wątpliwości co do jakości, o ile kwestionowane materiały nie zostaną przez Wykonawcę usunięte lub ulepszone z własnej woli. Koszty tych dodatkowych badań pokrywa Wykonawca tylko w przypadku stwierdzenia usterek; w przeciwnym przypadku koszty te pokrywa Zamawiający.

Pojemniki do pobierania próbek będą dostarczone przez Wykonawcę i zatwierdzone przez Inspektora. Probki dostarczone przez Wykonawcę do badań wykonywanych przez Inspektora będą odpowiednio opisane i oznakowane, w sposób zaakceptowany przez Inspektora.

6.4. Badania i pomiary

Wszystkie badania i pomiary będą przeprowadzone zgodnie z wymaganiami norm. W przypadku, gdy normy nie obejmują jakiegokolwiek badania wymaganego w ST, stosować można wytyczne krajowe, albo inne procedury, zaakceptowane przez Inspektora.

Przed przystąpieniem do pomiarów lub badań, Wykonawca powiadomi Inspektora o rodzaju, miejscu i terminie pomiaru lub badania. Po wykonaniu pomiaru lub badania, Wykonawca przedstawi na piśmie ich wyniki do akceptacji Inspektora.

6.5. Raporty z badań

Wykonawca będzie przekazywać Inspektorowi kopie raportów z wynikami badań jak najszybciej, nie później jednak niż w terminie określonym w programie zapewnienia jakości.

Wyniki badań (kopie) będą przekazywane Inspektorowi na formularzach według dostarczonego przez niego wzoru lub innych, przez niego zaakceptowanych.

6.6. Badania prowadzone przez Inspektora

Dla celów kontroli jakości i zatwierdzenia, Inspektor uprawniony jest do dokonywania kontroli, pobierania próbek i badania materiałów u źródła ich wytwarzania, i zapewniona mu będzie wszelka potrzebna do tego pomoc ze strony Wykonawcy i producenta materiałów.

Inspektor, po uprzedniej weryfikacji systemu kontroli robót prowadzonego przez Wykonawcę, będzie oceniać zgodność materiałów i robót z wymaganiami ST na podstawie wyników badań dostarczonych przez Wykonawcę.

Inspektor może pobierać próbki materiałów i prowadzić badania niezależnie od Wykonawcy, na swój koszt. Jeżeli wyniki tych badań wykażą, że raporty Wykonawcy są niewiarygodne, to Inspektor poleci Wykonawcy lub zleci niezależnemu laboratorium przeprowadzenie powtórnych lub dodatkowych badań, albo oprze się wyłącznie na własnych badaniach przy ocenie zgodności materiałów i robót z Dokumentacją Projektową i ST. W takim przypadku całkowite koszty powtórnych lub dodatkowych badań i pobierania próbek poniesione zostaną przez Wykonawcę.

6.7. **Certyfikaty i deklaracje**

Inżynier może dopuścić do użycia tylko te materiały, które posiadają:

1. certyfikat na znak bezpieczeństwa, wykazujący że zapewniono zgodność z kryteriami technicznymi określonymi na podstawie Polskich Norm, aprobat technicznych oraz właściwych przepisów i dokumentów technicznych,

2. deklarację zgodności lub certyfikat zgodności z:

- Polską Normą lub
- aprobatą techniczną, w przypadku wyrobów, dla których nie ustanowiono Polskiej Normy,

jeżeli nie są objęte certyfikacją określoną w pkt 1. i które spełniają wymogi Szczegółowej Specyfikacji Technicznej.

W przypadku materiałów, dla których w/w dokumenty są wymagane przez ST, każda partia dostarczona do robót będzie posiadać te dokumenty, określające w sposób jednoznaczny jej cechy.

Produkty przemysłowe muszą posiadać w/w dokumenty wydane przez producenta, a w razie potrzeby poparte wynikami badań wykonanych przez niego. Kopie wyników tych badań będą dostarczone przez Wykonawcę Inspektorowi.

Jakiegokolwiek materiały, które nie spełniają tych wymagań będą odrzucone.

6.8. **Dokumenty budowy**

6.8.1. **Dziennik Budowy**

Dziennik Budowy jest wymaganym dokumentem prawnym obowiązującym Zamawiającego i Wykonawcę w okresie od przekazania Wykonawcy terenu budowy do końca okresu gwarancyjnego. Odpowiedzialność za prowadzenie Dziennika Budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami spoczywa na Wykonawcy.

Zapisy w Dzienniku Budowy będą dokonywane na bieżąco i będą dotyczyć przebiegu robót, stanu bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz technicznej i gospodarczej strony budowy.

Każdy zapis w Dzienniku Budowy będzie opatrzony datą jego dokonania, podpisem osoby, która dokonała zapisu, z podaniem jej imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego. Zapisy będą czytelne, dokonane trwałą techniką, w porządku chronologicznym, bezpośrednio jeden pod drugim, bez przerw.

Załączone do Dziennika Budowy protokoły i inne dokumenty będą oznaczone kolejnym numerem załącznika i opatrzone datą i podpisem Wykonawcy i Inspektora.

Do Dziennika Budowy należy wpisywać w szczególności: datę przekazania Wykonawcy Terenu Budowy, datę przekazania przez Zamawiającego Dokumentacji Projektowej, uzgodnienie przez Inspektora programu zapewnienia jakości i harmonogramów robót, terminy rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych elementów robót, przebieg robót trudności i przeszkody w ich prowadzeniu, okresy i przyczyny przerw w robotach, uwagi i polecenia Inżyniera, daty zarządzenia wstrzymania robót, z podaniem powodu, zgłoszenia i daty odbiorów Robót zanikających i ulegających zakryciu, częściowych i ostatecznych odbiorów robót, wyjaśnienia uwagi i propozycje Wykonawcy, stan pogody i temperaturę powietrza w okresie wykonywania robót podlegających ograniczeniom lub wymaganiom szczególnym w związku z warunkami klimatycznymi, zgodność rzeczywistych warunków geotechnicznych z ich opisem w Dokumentacji Projektowej, dane dotyczące czynności geodezyjnych (pomiarowych) dokonywanych przed i w trakcie wykonywania robót, dane dotyczące sposobu wykonywania zabezpieczenia robót, dane dotyczące jakości materiałów, pobierania próbek oraz wyniki przeprowadzonych badań z podaniem, kto je przeprowadzał, wyniki prób poszczególnych elementów budowli z podaniem, kto je przeprowadzał, inne istotne informacje o przebiegu robót.

Propozycje, uwagi i wyjaśnienia Wykonawcy, wpisane do Dziennika Budowy będą przedłożone Inspektorowi do ustosunkowania się.

Decyzje Inspektora wpisane do Dziennika Budowy Wykonawca podpisuje z zaznaczeniem ich przyjęcia lub zajęciem stanowiska.

Wpis Projektanta do Dziennika Budowy obliguje Inspektora do ustosunkowania się. Projektant nie jest jednak stroną Umowy i nie ma uprawnień do wydawania poleceń Wykonawcy robót.

6.8.2. **Rejestr Obmiarów**

Rejestr Obmiarów stanowi dokument pozwalający na rozliczenie faktycznego postępu każdego z elementów robót. Obmiary wykonanych robót przeprowadza się w sposób ciągły w jednostkach przyjętych w Kosztorysie i wpisuje do Rejestru Obmiarów.

6.8.3. **Dokumenty laboratoryjne**

Dzienniki laboratoryjne, deklaracje zgodności lub certyfikaty zgodności materiałów, orzeczenia o jakości materiałów, recepty robocze i kontrolne wyniki badań Wykonawcy będą gromadzone w formie

uzgodnionej w programie zapewnienia jakości. Dokumenty te stanowią załączniki do odbioru robót. Winny być udostępnione na każde życzenie Inspektora.

6.8.4. Pozostałe dokumenty budowy

Do dokumentów budowy zalicza się, oprócz wymienionych w punktach 6.8.1+6.8.3 następujące dokumenty:

- a) pozwolenie na realizację zadania budowlanego,
- b) protokoły przekazania terenu budowy,
- c) umowy cywilno-prawne z osobami trzecimi i inne umowy cywilno-prawne,
- d) protokoły odbioru robót,
- e) protokoły z porad i ustaleń,
- f) korespondencję na budowie.

6.8.5. Przechowywanie dokumentów budowy

Dokumenty budowy będą przechowywane na terenie budowy w miejscu odpowiednio zabezpieczonym. Zaginięcie któregośkolwiek z dokumentów budowy spowoduje jego natychmiastowe odtworzenie w formie przewidzianej prawem.

Wszelkie dokumenty budowy będą zawsze dostępne Inspektorowi i przedstawiane do wglądu na życzenie Zamawiającego.

7. OBMIAŁ ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Obmiar robót będzie określać faktyczny zakres wykonywanych robót zgodnie z Dokumentacją Projektową i ST, w jednostkach ustalonych w kosztorysie.

Obmiaru robót dokonuje Wykonawca po pisemnym powiadomieniu Inspektora o zakresie obmierzanych robót i terminie obmiaru, co najmniej na 3 dni przed tym terminem.

Wyniki obmiaru będą wpisane do Rejestru Obmiarów.

Jakikolwiek błąd lub przeoczenie (opuszczenie) w ilościach podanych w Ślepym Kosztorysie lub w Szczegółowych Specyfikacjach Technicznych nie zwalnia Wykonawcy od obowiązku ukończenia wszystkich robót. Błędne dane zostaną poprawione wg instrukcji Inspektora na piśmie.

Obmiar gotowych robót będzie przeprowadzony z częstością wymaganą do celu miesięcznej płatności na rzecz Wykonawcy lub w innym czasie określonym w Umowie lub oczekiwanym przez Wykonawcę i Inspektora.

7.2. Zasady określania ilości robót i materiałów

Długości i odległości pomiędzy wyszczególnionymi punktami skrajnymi będą obmierzone poziomo wzdłuż linii osiowej.

Jeśli Specyfikacje Techniczne właściwe dla danych robót nie wymagają tego inaczej, objętości będą wyliczone w m³ jako długość pomnożona przez średni przekrój.

Ilości, które mają być obmierzone wagowo, będą ważone w tonach lub kilogramach zgodnie z wymaganiami Specyfikacji Technicznych.

7.3. Urządzenia i sprzęt pomiarowy

Wszystkie urządzenia i sprzęt pomiarowy, stosowany w czasie obmiaru robót będą zaakceptowane przez Inspektora.

Urządzenia i sprzęt pomiarowy zostaną dostarczone przez Wykonawcę. Jeżeli urządzenia te lub sprzęt wymagają badań atestujących to Wykonawca będzie posiadać ważne świadectwa legalizacji.

Wszystkie urządzenia pomiarowe będą przez Wykonawcę utrzymywane w dobrym stanie, w całym okresie trwania robót.

7.4. Wagi i zasady ważenia

Wykonawca dostarczy i zainstaluje urządzenia wagowe odpowiadające odpowiednim wymaganiom Specyfikacji Technicznych. Będzie utrzymywać to wyposażenie zapewniając w sposób ciągły zachowanie dokładności wg norm zatwierdzonych przez Inspektora.

7.5. Czas przeprowadzenia obmiaru

Obmiary będą przeprowadzone przed częściowym lub ostatecznym odbiorem odcinków robót, a także w przypadku występowania dłuższych przerw w robotach.

Obmiar robót zanikających przeprowadza się natychmiast po ich zakończeniu. Obmiar robót podlegających zakryciu przeprowadza się przed ich zakryciem.

Roboty pomiarowe do obmiaru oraz nieodpłatne obliczenia będą wykonane w sposób zrozumiały i jednoznaczny.

Wymiary skomplikowanych powierzchni lub objętości będą uzupełnione odpowiednimi szkicami umieszczonymi na karcie Rejestru Obmiarów. W razie braku miejsca szkice mogą być dołączone w formie oddzielnego załącznika do Rejestru Obmiarów, którego wzór zostanie uzgodniony z Inspektorem.

8. ODBIÓR ROBÓT

W zależności od ustaleń odpowiednich ST, roboty podlegają następującym etapom odbioru:

- a) odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu,
- b) odbiorowi częściowemu,
- c) odbiorowi ostatecznemu,
- d) odbiorowi pogwarancyjnemu.

8.1. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu polega na finalnej ocenie ilości i jakości wykonywanych robót, które w dalszym procesie realizacji ulegną zakryciu.

Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu będzie dokonany w czasie umożliwiającym wykonanie ewentualnych korekt i poprawek bez hamowania ogólnego postępu robót.

Odbioru robót dokonuje Inspektor.

Gotowość danej części robót do odbioru zgłasza Wykonawca wpisem do Dziennika Budowy z jednoczesnym powiadomieniem Inspektora. Odbiór będzie przeprowadzony niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od daty zgłoszenia wpisem do Dziennika Budowy i powiadomienia o tym fakcie Inspektora.

Jakość i ilość robót ulegających zakryciu ocenia Inspektor na podstawie dokumentów zawierających komplet wyników badań laboratoryjnych i w oparciu o przeprowadzone pomiary, w konfrontacji z Dokumentacją Projektową, ST i uprzednimi ustaleniami.

8.2. Odbiór częściowy

Odbiór częściowy polega na ocenie ilości i jakości wykonanych części robót. Odbioru częściowego robót dokonuje się wg zasad jak przy odbiorze ostatecznym robót. Odbioru robót dokonuje Inspektor.

8.3. Odbiór ostateczny robót

8.3.1. Zasady odbioru ostatecznego

Odbiór ostateczny polega na finalnej ocenie rzeczywistego wykonania robót w odniesieniu do ich ilości, jakości i wartości.

Całkowite zakończenie robót oraz gotowość do odbioru ostatecznego będzie stwierdzona przez Wykonawcę wpisem do Dziennika Budowy z bezzwłocznym powiadomieniem na piśmie o tym fakcie Inspektora.

Odbiór ostateczny robót nastąpi w terminie ustalonym w Dokumentach Umownych, licząc od dnia potwierdzenia przez Inspektora zakończenia robót i przyjęcia dokumentów, o których mowa w punkcie 8.3.2.

Odbioru ostatecznego robót dokona komisja wyznaczona przez Zamawiającego w obecności Inspektora i Wykonawcy. Komisja odbierająca roboty dokona ich oceny jakościowej na podstawie przedłożonych dokumentów, wyników badań i pomiarów, ocenie wizualnej oraz zgodności wykonania robót z Dokumentacją Projektową i ST.

W toku odbioru ostatecznego robót komisja zapozna się z realizacją ustaleń przyjętych w trakcie odbiorów robót zanikających i ulegających zakryciu, zwłaszcza w zakresie wykonania robót uzupełniających i robót poprawkowych.

W przypadkach niewykonania wyznaczonych robót poprawkowych lub robót uzupełniających w warstwie ścieralnej lub robotach wykończeniowych, komisja przerwie swoje czynności i ustala nowy termin odbioru ostatecznego.

W przypadku stwierdzenia przez komisję, że jakość wykonywanych robót w poszczególnych asortymentach nieznacznie odbiega od wymaganej Dokumentacją Projektową i ST z uwzględnieniem tolerancji i nie ma większego wpływu na cechy eksploatacyjne obiektu i bezpieczeństwo ruchu, komisja dokona potrąceń, oceniając pomniejszoną wartość wykonywanych robót w stosunku do wymagań przyjętych w Dokumentach Umownych.

8.3.2. Dokumenty do odbioru ostatecznego

Podstawowym dokumentem do dokonania odbioru ostatecznego robót jest Protokół Odbioru Ostatecznego robót sporządzony wg. wzoru ustalonego przez Zamawiającego.

Do odbioru ostatecznego Wykonawca jest zobowiązany przygotować następujące dokumenty:

1. Dokumentację Projektową podstawową z naniesionymi zmianami oraz dodatkową, jeśli została sporządzona w trakcie realizacji Umowy.
2. Specyfikacje Techniczne (podstawowe z Umowy i ew. uzupełniające lub zamienne).
3. Recepty i ustalenia technologiczne.
4. Dzienniki Budowy i Rejestry Obmiarów (oryginały).
5. Wyniki pomiarów kontrolnych oraz badań i oznaczeń laboratoryjnych, zgodnie z ST i PZJ.
6. Deklaracje zgodności lub certyfikaty zgodności wbudowanych materiałów zgodnie z ST i PZJ.
7. Opinię technologiczną sporządzoną na podstawie wszystkich wyników badań i pomiarów załączonych do dokumentów odbioru, wykonanych zgodnie z ST i PZJ.
8. Rysunki (dokumentacje) na wykonanie robót towarzyszących (np. na przełożenie linii telefonicznej, energetycznej, gazowej, oświetlenia itp.) oraz protokoły odbioru i przekazania tych robót właścicielom urządzeń.
9. Geodezyjną inwentaryzację po wykonawcą Robót i sieci uzbrojenia terenu.
10. Kopię mapy zasadniczej powstałej w wyniku geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej.

W przypadku, gdy wg komisji, roboty pod względem przygotowania dokumentacyjnego nie będą gotowe do odbioru ostatecznego, komisja w porozumieniu z Wykonawcą wyznaczy ponowny termin odbioru ostatecznego robót.

Wszystkie zarządzone przez komisję roboty poprawkowe lub uzupełniające będą zestawione wg wzoru ustalonego przez Zamawiającego.

Termin wykonania robót poprawkowych i robót uzupełniających wyznaczy komisja.

8.4. Odbiór pogwarancyjny

Odbiór pogwarancyjny polega na ocenie wykonanych robót związanych z usunięciem wad stwierdzonych przy odbiorze ostatecznym i zaistniałych w okresie gwarancyjnym.

Odbiór pogwarancyjny będzie dokonany na podstawie oceny wizualnej obiektu z uwzględnieniem zasad opisanych w punkcie 8.3. „Odbiór ostateczny”.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI**9.1 Ustalenia Ogólne**

Podstawą płatności jest cena jednostkowa skalkulowana przez Wykonawcę za jednostkę obmiarową ustaloną dla danej pozycji Kosztorysu.

Dla pozycji kosztorysowych wycenionych ryczałtowo podstawą płatności jest wartość (kwota) podana przez Wykonawcę w danej pozycji Kosztorysu.

Cena jednostkowa lub kwota ryczałtowa pozycji Kosztorysowej będzie uwzględniać wszystkie czynności, wymagania i badania składające się na jej wykonanie, określone dla tej roboty w Szczegółowej Specyfikacji Technicznej i w Dokumentacji Projektowej.

Ceny jednostkowe lub kwoty ryczałtowe Robót będą obejmować:

- Robociznę bezpośrednią wraz z towarzyszącymi kosztami
- Wartość zużytych Materiałów wraz z kosztami zakupu, magazynowania, ewentualnych ubytków i transportu na teren budowy.
- Wartość pracy sprzętu wraz z towarzyszącymi kosztami
- Koszty pośrednie, zysk kalkulacyjny i ryzyko
- Podatki obliczane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Do cen jednostkowych nie należy wliczać podatku VAT.

lub, na zasadach określonych w Umowie.

9.2. Warunki Kontraktu i Wymagania Specyfikacji Technicznej Warunki Ogólne

Koszt dostosowania się do wymagań Warunków Umowy i Wymagań Ogólnych zawartych w n/n Specyfikacji Technicznej obejmuje wszystkie warunki określone w w/w dokumentach, a nie wyszczególnione w kosztorysie.

9.3. Objazdy, Przejazdy i Organizacja Ruchu

Koszt wybudowania objazdów / przejazdów i organizacji ruchu obejmuje:

(a) Opracowanie oraz uzgodnienie z Inspektorem i odpowiednimi instytucjami Projektu Organizacji Ruchu na czas trwania budowy, wraz z dostarczeniem Inspektorowi kopii projektu i wprowadzaniem dalszych zmian i uzgodnień wynikających z postępu robót.

(b) Ustawienie tymczasowego oznakowania i oświetlenia zgodnie z wymaganiami bezpieczeństwa ruchu.

(c) Opłaty/dzierżawy terenu.

(d) Przygotowanie terenu.

(e) Konstrukcja tymczasowej nawierzchni, ramp, chodników, krawężników, barier, oznakowań i drenażu.

(f) Tymczasowa przebudowa urządzeń obcych.

Koszt Utrzymania objazdów/przejazdów i organizacji ruchu obejmuje:

(a) Oczyszczanie, przestawienie, przykrycie i usunięcie tymczasowych oznakowań pionowych, poziomych, barier i świateł

(b) Utrzymanie płynności ruchu publicznego.

Koszt Likwidacji objazdów/przejazdów i organizacji ruchu obejmuje:

(a) Usunięcie wbudowanych materiałów i oznakowania

(b) Doprowadzenie terenu do stanu pierwotnego

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

1. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 - Prawo budowlane .

2. Ustawa z dnia 17 maja 1989 roku - Prawo geodezyjne i kartograficzne .

3. Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.

D.01.01.01. Odtworzenie osi trasy i punktów wysokościowych**1. Wstęp****1.1. Przedmiot S.T.**

Przedmiotem niniejszej S.T. są wymagania dotyczące wykonania i odbioru prac pomiarowych tj. odtworzenia osi trasy drogowej i stabilizacji punktów wysokościowych.

1.2. Zakres stosowania S.T.

Zakres stosowania S.T. jest zgodny z warunkami podanymi w ST D-M.00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt. 1.2.

1.3. Zakres robót objętych S.T.

Roboty, których dotyczy specyfikacja, obejmują wszystkie czynności umożliwiające i mające na celu wykonanie prac pomiarowych i wyznaczenie punktów wysokościowych zgodnie z Dokumentacją Projektową i zaleceniami Inspektora Nadzoru . Ogólne wymagania dotyczące robót podano w S.T. D-M.00.00.00. "Wymagania ogólne".

W zakres robót wchodzi :

- sprawdzenie wyznaczenia sytuacyjnego i wysokościowego punktów głównych osi trasy i punktów wysokościowych (patrz S.T. pkt. 3.1. b,c,d),
- uzupełnienie osi trasy dodatkowymi punktami niezbędnymi do wyznaczenia wysepek kierujących i innych elementów skrzyżowań w planie,

- wyznaczenie dodatkowych reperów roboczych,
- zastabilizowanie punktów w sposób trwały, ochrona ich przed zniszczeniem oraz oznakowanie w sposób ułatwiający ich odszukanie i ewentualne odtworzenie,
- wyznaczenie przekrojów poprzecznych.

1.4. **Określenia podstawowe.**

Określenia podstawowe podane w niniejszej S.T. są zgodne z zamieszczonymi w S.T. D-M.00.00.00. "Wymagania ogólne".

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót.

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w S.T. D-M.00.00.00.

2. **Materialy.**

- nie dotyczy.

3. **Sprzęt.**

Sprzęt pomiarowy taki jak niwelator, łąta, taśma stalowa, itp. powinien być dobrej jakości .

4. **Transport.**

- nie dotyczy.

5. **Wykonanie robót.**

- Przed przystąpieniem do budowy Wykonawca powinien przejąć od Zamawiającego zastabilizowane punkty główne trasy i punkty wysokościowe (D-M.00.00.00. "Wymagania ogólne" pkt. 3.1.1.) wraz ze szkicem wytyczenia skrzyżowania dróg i węzłów. Przyjęcie tych punktów powinno być dokonane protokolarnie w obecności Inspektora Nadzoru .
- W oparciu o dokumenty dostarczone przez Zamawiającego, Wykonawca powinien przeprowadzić obliczenia i pomiary geodezyjne do szczegółowego wytyczenia robót.
- Wykonawca powinien natychmiast poinformować Inspektora Nadzoru o jakichkolwiek błędach wykrytych w wytyczeniu punktów głównych trasy i reperów roboczych.
- W nawiązaniu do otrzymanych od Zamawiającego punktów wysokościowych Wykonawca powinien wyznaczyć poza granicami korpusu drogowego robocze punkty wysokościowe w ilości nie mniej niż dwa na każdym z ciągów drogowych.
- Punkty wierzchołkowe trasy i inne punkty główne powinny być zastabilizowane w sposób trwały, przy użyciu rur metalowych, bolców stalowych lub słupków betonowych, a także dowiązane do punktów pomocniczych położonych poza granicą robót ziemnych.
- Wykonawca powinien uzupełnić wytyczenie skrzyżowania dróg punktami dodatkowymi nie rzadziej niż co 50 m.
- Wykonawca powinien wytyczyć przekroje poprzeczne poprzez wyznaczenie konturów nasypów i wykopów na powierzchni terenu w odległościach dostosowanych do ukształtowania terenu oraz geometrii skrzyżowania. Odległość ta powinna odpowiadać co najmniej odstępowi kolejnych przekrojów poprzecznych podanych w dokumentacji projektowej.
- Dopuszczalne odchylenie sytuacyjne wyznaczonej osi trasy w stosunku do Dokumentacji projektowej nie powinno być większe niż 5 cm.
- Rzędne punktów osi należy wyznaczyć z dokładnością do 1 cm w stosunku do rzędnych określonych w Dokumentacji projektowej.
- Rzędne reperów roboczych należy określać z dokładnością do 0,5 cm stosując niwelację podwójną do reperów stałych.
- Wykonawca przedstawi Inspektorowi Nadzoru szkic wytyczonej trasy wraz z rampami i skrzyżowaniami oraz spis i sytuację założonych reperów roboczych .

6. **Kontrola jakości robót.**

Inspektor Nadzoru dokona sprawdzenia prawidłowości wyznaczenia osi skrzyżowania dróg na wszystkich załamaniach pionowych i krzywiznach w poziomie oraz w punktach losowo wybranych.

7. **Obmiar robót.**

Jednostką obmiarową robót jest 1 km, który zgodny jest z jednostką obmiarową wg. Przedmiaru Robót.

Obmiar robót obejmuje:

- sprawdzenie punktów głównych osi trasy i punktów wysokościowych,
- uzupełnienie punktów głównych,
- wyznaczenie przekrojów poprzecznych z ewentualnym wytyczeniem przekrojów dodatkowych zgodnie z Dokumentacją Projektową i ewentualnymi wskazaniem Inspektora Nadzoru .

8. **Odbiór robót.**

- Na podstawie przeprowadzonej kontroli (patrz pkt. 6) wykonanych robót Inspektor Nadzoru dokona odbioru zgodnie z D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne” pkt. 8.2.
- Odchyłki w wykonaniu prac pomiarowych, przekraczające tolerancje określone w pkt. 5.8 spowodują nieodebranie tych prac przez Inspektora Nadzoru , który zarządzi ponowne ich wykonanie.

9. **Podstawa płatności.**

Wykonane i odebrane prace zostaną opłacone wg ceny jednostkowej za 1 km faktycznie wykonanych prac obejmujących:

- sprawdzenie wyznaczenia punktów głównych i punktów wysokościowych,
- uzupełnienie punktów głównych punktami dodatkowymi,
- wykonanie punktów bieżących w miarę postępu robót,
- utrwalenie punktów w sposób trwały wraz z zabezpieczeniem i oznakowanie w sposób ułatwiający

- odszukanie i ewentualne odtworzenie pomiarów
  - wyznaczenie przekrojów poprzecznych
- 10. Przepisy związane.**
Patrz ST D-00.00.00. pkt. 10

D-01.02.04. Rozbiórka elementów dróg

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot ST

Przedmiotem niniejszej specyfikacji technicznej (ST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z rozbiórką elementów dróg przy realizacji robót określonych w DM.00.00.00.

1.2. Zakres stosowania ST

Specyfikacja techniczna (ST) stanowi obowiązujący dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu realizacji robót wymienionych w pkt 1.1.

1.3. Zakres robót objętych ST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji stanowią wymagania dotyczące robót związanych z rozbiórką elementów dróg i ulic wykonywanych w ramach robót przygotowawczych.

W zakres robót wchodzi w szczególności:

- rozbiórka nawierzchni chodników z kostki betonowej i betonu,
- rozebranie podbudowy z kruszywa i tłucznia,
- rozbiórka krawężników betonowych,
- rozbiórka obrzeży betonowych,

1.4. Określenia podstawowe

Stosowane określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami oraz z definicjami podanymi w ST D-00.00.00 „Wymagania ogólne”.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość wykonanych robót oraz za ich zgodność z dokumentacją. Materiał uzyskany z rozbiórek (jeżeli wystąpi) materiałów kamiennych (kostki kamiennej, bruku, krawężniki kamienne) należy złożyć w bazie materiałowej Zamawiającego.

Wykonawca w ramach robót rozbiórkowych wywiezie i zutylizuje odpady i materiały nie nadające się do powtórnego wykorzystania na swój koszt.

2. MATERIAŁY

Nie występują.

6. SPRZĘT

Sprzęt powinien odpowiadać pod względem typów ilość wskazaniom zawarty w ST, PZJ lub projekcie organizacji robót, zaakceptowanym przez Kierownika Projektu, a w przypadku braku takich dokumentów powinien być uzgodniony i zaakceptowany przez Kierownika Projektu.

Jakikolwiek sprzęt, maszyny, urządzenia i narzędzia nie gwarantujące zachowania wymagań jakościowych zostaną przez Kierownika Projektu zdyskwalifikowane i niedopuszczone do robót.

Do wykonania robót związanych z rozbiórką elementów dróg, ogrodzeń i przepustów należy stosować:

- spycharki,
- ładowarki,
- samochody ciężarowe,
- młoty pneumatyczne.

4. TRANSPORT

Materiał z rozbiórki nawierzchni, podbudowy i elementy można przewozić dowolnym środkiem transportu.

5. WYKONANIE ROBÓT

Roboty rozbiórkowe elementów dróg obejmują usunięcie z terenu budowy wszystkich elementów wymienionych w pkt 1.3, zgodnie z SST lub wskazanymi przez Inżyniera.

Roboty rozbiórkowe można wykonywać mechanicznie lub ręcznie.

Elementy rozbiórkowe nadające się do powtórnego użytku zostaną przewiezione do Rejonu w Szczytnie lub inne miejsce wskazane przez Zamawiającego. Elementy rozbiórkowe przewidziane do odzysku należy ostrożnie rozebrać, oczyścić, posortować, załadować, przetransportować, wyładować i ułożyć w pryzmy lub stosy.

Elementy i materiały, które nie przedstawiają wartości użytkowej dla Zamawiającego stają się własnością Wykonawcy i powinny być usunięte z terenu budowy. Miejsce wywiezienia elementów nieprzydatnych do ponownego wykorzystania spoczywa na Wykonawcy, lokalizacja wywiezienia musi być zaakceptowana przez Inżyniera.

Doły (wykopy) powstałe po rozbiórce elementów dróg znajdujące się w miejscach, gdzie zgodnie z dokumentacją projektową będą wykonane wykopy drogowe, powinny być tymczasowo zabezpieczone.

W szczególności należy zapobiec gromadzeniu się w nich wody opadowej.

Doły w miejscach, gdzie nie przewiduje się wykonania wykopów drogowych należy wypełnić, warstwami, odpowiednim gruntem do poziomu otaczającego terenu i zagęścić zgodnie z wymaganiami określonymi w SST D-02.00.00 „Roboty ziemne”.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

Kontrola jakości robót polega na wizualnej ocenie kompletności wykonanych robót rozbiórkowych oraz sprawdzeniu stopnia uszkodzenia elementów przewidzianych do powtórnego wykorzystania.

Zagęszczenie gruntu wypełniającego ewentualne doły po usuniętych elementach powinno spełniać

- odpowiednie wymagania określone w SST D-02.00.00 „Roboty ziemne”.
7. **OBMIAR ROBÓT**
Jednostką obmiarową robót związanych z rozbiórką elementów dróg jest:
- nawierzchni i podbudów - m² (metr kwadratowy),
- krawężników i obrzeży - m (metr)
8. **ODBIÓR ROBÓT**
Odbioru robót związanych z rozbiórką elementów dróg dokonuje Kierownik Projektu, po zgłoszeniu robót do odbioru przez Wykonawcę. Odbiór powinien być przeprowadzony w czasie umożliwiającym wykonanie ewentualnych poprawek bez hamowania postępu robót.
Roboty poprawkowe Wykonawca wykona na własny koszt w terminie ustalonym z Kierownikiem Projektu.
9. **PODSTAWA PŁATNOŚCI**
Cena wykonania robót obejmuje:
  - wyznaczenie zakresu robót,
  - oznakowanie i zabezpieczenie robót,
  - rozbiórka elementów opisanych w pkt 1.2,
  - załadunek i odwiezienie materiałów stanowiących własność Zamawiającego, na miejsce wskazane przez Inżyniera,
  - wyrównanie podłoża, zasypianie dołów gruntem wraz z zagęszczeniem,
  - uporządkowanie terenu po wykonanych rozbiórkach.
W ramach robót rozbiórkowych Wykonawca sporządzi inwentaryzację elementów rozbiórkowych, w której zostanie określony przewidziany odzysk materiałów.
10. **PRZEPISY ZWIĄZANE**
1. PN-S-02205 – Drogi samochodowe. Roboty ziemne, wymagania i badania.

D-01.03.05 Przebudowa i budowa sieci wodociągowej

1. **WSTĘP**
- 1.1 **Nazwa zadania**
Przedmiotem niniejszej specyfikacji technicznej (ST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z ułożeniem sieci wodociągowej określonej w D-00.00.00.
- 1.2. **Przedmiot ST**
Przedmiotem mniejszej Specyfikacji Technicznej (ST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z przebudową i budowa sieci wodociągowej.
- 1.3. **Zakres robót objętych ST**
Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą prowadzenia robót przy wykonywaniu przebudowy sieci wodociągowej i obejmują:
  - roboty przygotowawcze,
  - roboty ziemne,
  - roboty montażowe,
  - przekroczenia przewiertem kontrolowanym,
  - kontrola jakości,
- 1.4. **Informacje ogólne o terenie budowy**
Informacje ogólne zawarto w D-00.00.00.
- 1.5 **Określenia podstawowe**
Określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami oraz z definicjami podanymi w Specyfikacji Technicznej D-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 1.4.
2. **MATERIAŁY**
- 2.1. **Wymagania ogólne**
Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania podano w ST DM-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 2.
Materiały stosowane do wykonania przebudowy ode. sieci wodociągowej muszą posiadać Świadectwa Dopuszczenia do Stosowania w Budownictwie lub Aprobata Techniczną albo być zgodne z Polskimi Normami. Materiały mające kontakt z wodą do picia muszą posiadać pozytywną opinię Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie. Materiałami stosowanymi do wykonania robót według zasad mniejszej ST są:
Rury przewodowe
Sieć wodociągową wykonać z rur:
  - wodociągowych ciśnieniowych polietylenu PEHD PNI O SDR11 łączonych przez zgrzewanie doczołowe i elektrooporowe w zakresie średnic:
  - d 90/90 x 8, 2/mm
Zasuwy.
Zasuwy klinowe bezdławicowe z miękkim doszczelnieniem PN 10. Zasuwy w zakresie średnic DN 100mm, DN 80mm, DN 50mm.
Zasuwy wykonane powinny być z:
  - wrzeciono stal- nierdzewna,
  - pokrywa i korpus- żeliwo sferoidalne,

- klin. -żeliwo sferoidalne pokryte powłoką z EPDM,
- pokrycie antykorozyjne- na zewnątrz i wewnątrz proszek epoksydowy w technologii fluidyzacyjnej.

2.2. Składowanie

Wyroby należy układać wg poszczególnych grup, wielkości i gatunku w sposób zapewniający stateczność oraz umożliwiając dostęp do poszczególnych stosów lub pojedynczych elementów. Rury należy składować na przestrzeni otwartej, układając je w pozycji leżącej jedno lub wielowarstwowo ma przemian kielichami lub kołnierzami.

Powierzchnia składowania powinna być utwardzona, odwodniona i wolna od kamieni, zagłębień i błota. Warstwy prostek należy przedzielić listwami drewnianymi, przy czym listwy te powinny być grubsze od wystających części. Pierwszą warstwę rur należy układać na podkładach drewnianych. Podobnie na podkładach drewnianych należy układać elementy składowane jeżeli powierzchnia składowania nie odpowiada ww. wymaganiom. Armatura powinna być przechowywana w pomieszczeniach zabezpieczonych przed wpływami atmosferycznymi i czynnikami powodującymi korozję.

3. SPRZĘT

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST DM-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 3.

Wykonawca robót powinien dysponować sprzętem gwarantującym ich jakość zgodną z wymaganiami ST: Zestaw do wykonania przewiertu kontrolowanego powinno charakteryzować się następującymi parametrami:

- koparka o pojemności łyżki 0,6 m³,
- żuraw samochodowy do 4 T,
- zagęszczarka mechaniczna
- zestaw do odwodnień wykopów igłofiltrami typu IGE-81, szt. 4
- agregat pompowy typu AI-81
- agregat prądotwórczy min. 20 KW
- samochód skrzyniowy

4. TRANSPORT

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST DM-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 4.

Wykonawca zobowiązany jest do stosowania takich środków transportu, które pozwolą unikać uszkodzeń, odkształceń przewożonych materiałów. Materiały na budowę powinny być przewożone zgodnie z obowiązującymi przepisami ruchu drogowego, oraz przepisami BHP.

4.1. Rury

Rury mogą być przewożone dwoma środkami transportu. Materiały należy ustawiać równomiernie obok siebie, na całej powierzchni ładunkowej i zabezpieczyć przed możliwością przesuwania się podczas transportu. Rury powinny być układane w pozycji poziomej wzdłuż środka transportu. Wyroby przewożone w pozycji poziomej należy zabezpieczyć przed przesuwaniem i przetaczaniem pod wpływem sił bezwładności występujących w czasie ruchu pojazdu. Przy wielowarstwowym układaniu rur górna warstwa nie może przewyższać ścian środka transportu o więcej niż 1/3 średnicy zewnętrznej wyrobu. Pierwszą warstwę rur kielichowych należy układać na podkładach drewnianych, zaś poszczególne warstwy w miejscach stykania się wyrobów należy przekładać materiałem wyściółkowym (o grubości warstwy 2-4cm po ugnieceniu). Ponadto przy załadunku i wyładunku oraz przewożeniu na środkach transportowych należy przestrzegać przepisów aktualnie obowiązujących w publicznym transporcie drogowym i kolejowym.

4.2. Armatura

Transport armatury powinien odbywać się krytymi środkami transportu zgodnie z obowiązującymi przepisami transportowymi. Armatura transportowana luzem powinna być zabezpieczona przed przemieszczaniem i uszkodzeniami mechanicznymi.

4.3. Mieszanka betonowa

Transport mieszanki betonowej (w tym warunki i czas transportu) do miejsca jej układania nie powinien powodować:

- segregacji i składników,
- zmiany składu mieszanki
- zanieczyszczenia mieszanki,
- obniżenie temperatury przekraczającego granicę określoną w wymaganiach
- technologicznych.

5. WYKONANIE ROBOT

Ogólne wymagania dotyczące wykonania robót podano w ST DM-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 5.

5.1. Roboty przygotowawcze

Technologia budowy sieci wodociągowej uzależniona jest od warunków technicznych wydanych przez jej użytkownika. Dla zachowania ciągłości pracy sieci wodociągowej, kolizyjne odcinki należy przebudować zachowując następującą kolejność robót:

- wybudować nowy niekolidujący odcinek wodociągu,
- wykonać połączenie nowego odcinka wodociągu z istniejącą siecią wodociagową przy zachowaniu ciągłości pracy,
- zdemontować kolidujący odcinek wodociągu.

5.2. Zakres wykonywanych robót

Zgodnie z rys.SW1

5.3. Zakup i transport materiałów przewidzianych do wykonania robót

Źródła pozyskania materiałów muszą uzyskać akceptację Kierownika Projektu. Materiały pod względem

jakości muszą odpowiadać wymaganiom Dokumentacji Projektowej, niniejszej ST pkt. 2 i odpowiednich norm materiałowych.

- 5.4. Sytuacyjno - wysokościowe wyznaczenie wykonywanych elementów przewodów wodociągowych**
Projektowaną oś przewodu należy oznaczyć w terenie po wyznaczeniu przez uprawnionego geodetę osi drogi. Oś przewodu oznaczyć w sposób trwały i widoczny, z założeniem ciągu reperów roboczych. Punkty na osi trasy należy oznaczyć za pomocą drewnianych palików, które należy wbić na każdym załamaniu trasy, a na odcinkach prostych co ok. 30 - 50m. Na każdym odcinku należy utrwalić co najmniej 3 punkty. Paliki świateł wbija się po dwóch stronach wykopu, tak aby istniała możliwość odtworzenia, jego osi podczas prowadzenia robót. W terenie zabudowanym repery robocze należy osadzać w ścianach budynków w postaci haków lub bolców. Ciąg reperów roboczych należy nawiązać do reperów sieci państwowej. Powyższe roboty wykonać sprzętem geodezyjnym na podstawie Dokumentacji Projektowej.

- 5.5. Rozebranie nawierzchni drogowych**
Rozbiórkę istniejącej nawierzchni asfaltowej i podbudowy należy wykonać na szerokości projektowanego wykopu.

- 5.6. Roboty ziemne**
Roboty ziemne wykonać zgodnie z normami Pr PN-B-10736 i wymaganymi warunkami bezpieczeństwa pracy. Wszystkie napotkane przewody podziemne na trasie wykonywanego wykopu, krzyżujące się lub biegnące równolegle z wykopem powinny być zabezpieczone przed uszkodzeniem, a w razie potrzeby podwieszone w sposób zapewniający ich eksploatację. Roboty ziemne obejmują wykonanie wykopów tymczasowych pod przewody wodociągowe i węzły połączeniowe oraz wykop jamisty w miejscu odcięcia i zaślepienia przewodu wodociągowego. Wykopy należy rozpocząć od najniższego punktu wodociągu, aby zapewnić grawitacyjny odpływ wody z wykopu w dół po jego dnie. Odspojenie gruntu w wykopie mechaniczne i ręczne połączone z zastosowaniem urządzeń do, mechanicznego wydobycia urobku. Wydobyty grunt powinien być składowany z jednej strony wykopu, z pozostawieniem pomiędzy krawędzią wykopu a . stopką odkładu, wolnego pasa terenu o szerokości co najmniej 1 m. dla komunikacji. Nadmiar urobku należy odwieźć na czasowy odkład na miejsce wybrane przez wykonawcę i zaakceptowane przez Kierownika Projektu. Wyjście (zejście) po drabinie z wykopu powinno być wykonane, z chwilą osiągnięcia głębokości większej niż 1 m. od poziomu terenu, w odległości nie przekraczającej 20 m. W trakcie realizacji robót ziemnych należy nad otwartymi wykopami ustawiać łaty celownicze, umożliwiające odtworzenie projektowanej osi wykopu i przewodu oraz kontrolą rzędnych dna. Łaty celownicze należy montować nad wykopem na wysokości ok. 1 m nad powierzchnią terenu w odstępach wynoszących ok. 30 m. Łaty powinny mieć wyraźne i trwałe oznakowanie projektowanej osi przewodu. Górne krawędzie celowników należy ustawić zgodnie z rzędnymi projektowanymi za pomocą niwelatora. Położenie celowników należy sprawdzać codziennie przed rozpoczęciem robót montażowych. Wykopy należy wykonać otwarte umocnione. Szerokość wykopu musi być dostateczna dla montażu sieci. Dno wykopu powinno być równe i wykonane ze spadkiem ustalonym w. Dokumentacji Projektowej. Spód wykopu należy pozostawić na poziomie wyższym od rzędnych projektowych o około 2-5cm, a w gruntach nawodnionych o ok. 20cm. Wykop należy wykonać bez naruszenia naturalnej struktury gruntu. Pogłębienie wykopu do projektowanej rzędnej należy wykonać bezpośrednio przed ułożeniem podsypki piaskowo - żwirowej lub elementów rurowych. Tolerancja dla rzędnych dna wykopu nie powinna przekraczać 2 cm dla gruntów zwięzłych, 5cm dla gruntów wymagających wzmocnienia. Natomiast tolerancja szerokości wykopu wynosi 5cm. Podłoże wykopu powinno być suche, tj. o takiej wilgotności, która pozwala na wyprofilowanie go wg kształtu spodu przewodu. Podłoże należy zabezpieczyć przed:

- spływem wód z powierzchni terenu przyległego do wykopu
- rozmyciem przez płynące wody opadowe lub powierzchniowe, za pomocą rowka o głębokości 0,2-0,3m, studzienek wykonanych z jednej lub obu stron dna wykopu, w celu umożliwienia wypompowania gromadzącej się w nich wody
- dostępem i działaniem korozyjnym wody podziemnej, przez obniżenie jej zwierciadła o co najmniej 0,50m poniżej poziomu podłoża naturalnego.

W warunkach ruchu ulicznego, już w momencie trasowania wykopów, należy przewidzieć konieczność przykrycia wykopów pomostami dla przejścia pieszych i przejazdu.

Pionowe ściany wykopów o głębokości ponad 1,0 m umocnić pełną obudową z wyprasek stalowych, a gdzie jest to wymagane Dokumentacją Projektową- grodzicami GZ-4.

Roboty obejmują wszystkie czynności związane z wykonaniem wykopu, jego odwodnieniem i zabezpieczeniem, składowaniem i transportem gruntu oraz zasypaniem wykopu. Warunki dotyczące zasypania wykopu podano w p. 5.2.5.

- 5.8. Przewody wodociągowe**

Technologia budowy musi gwarantować utrzymanie trasy. Przewody wykonywać z rur kielichowych z żeliwa sferoidalnego, łączonych na uszczelki gumowe zgodnie z normą PN-81 B-10725 , rur wodociągowych ciśnieniowych z polietylenu PE HD 100 PNI 6 SDR 11, rur wodociągowych z PVC- U zgodnych z PN- EN 1452- 2/2000 oraz zgodnie z "Warunkami Technicznymi Wykonania i Odbioru robót budowlano-montażowych". Do budowy przewodów w wykopie otwartym można przystąpić po odbiorze wykopu i podłoża. Rury należy układać w kierunku postępu montażu przewodu. Każda rura powinna, być ułożona zgodnie z projektowaną osią i spadkiem oraz ściśle przylegać do podłoża na całej swej długości na co najmniej 1/4 obwodu przewodu symetrycznie do jego osi. Odchylenie osi ułożonego przewodu od ustalonego kierunku nie może przekraczać 2cm. Różnice rzędnych ułożonego przewodu od przewidzianych w projekcie nie mogą w żadnym punkcie przekraczać 2cm. Przewody wodociągowe układać na podłożu

piaszczystym o grubości 10 cm, obsypkę technologiczną z gruntu piaszczystego zagęszczać warstwami 20 cm do 50 cm ponad wierzch rury. Stopień zagęszczenia 90% zmodyfikowanej wartości Proctora. Dla warstwy zasypu dla przewodów wodociągowych usytuowanych pod drogami wymagany wskaźnik zagęszczenia $I_s > 1,00$. Przy układaniu przewodów należy wykonać odpowiednio zabezpieczenia przed przemieszczaniem się w pionie i w planie. Bloki oporowe lub inne umocnienia należy umieszczać przy końcówkach, odgałęzieniach, pod zasuwami i hydrantami, a także przy zmianach kierunku przewodu. W przypadku stwierdzenia w podłożu gruntów organicznych, wymienić je do 0,3 m z zastosowaniem 2 warstw siatki syntetycznej o sztywnych węzłach.

5.9. **Montaż uzbrojenia przewodów**

Zasuwy należy montować w trakcie wykonywania przewodów. Zasuwy należy ustawiać na blokach podporowych z betonu, przed połączeniem z przewodami. Kaptur osłaniający połączenie przedłużenia wrzeciona z właściwym wrzecionem powinien szczelnie przylegać do górnego kołnierza zasuw. Zasuwy montować w studzienkach odcinających. Studzienki odcinające betonowe włączyć do studzienek klasy 400.

5.10. **Bloki oporowe**

Na załamaniach trasy przewodów, na odgałęzieniach, przy końcówkach przewodów wodociągowych, należy wykonać bloki oporowe z betonu B ISzgodnie z Dokumentacją Projektową i KB4-13.7.(4) jak dla gruntów niespoistych. Bloki oporowe należy odizolować od przewodu warstwą folii. Ściany bloków oporowych powinny przylegać do nienaruszonego gruntu w sposób zapewniający stateczność bloku. Przed betonowaniem bloku należy usunąć na danym fragmencie deskowanie wykopu. W przypadku, gdy odległość od ściany wykopu do krawędzi rurociągu jest większa od szerokości bloku oporowego, przestrzeń tą należy wypełnić betonem B 15. Przy betonowaniu bloku oporowego nie wolno stosować przerw roboczych. Cały blok powinien być zabetonowany w czasie jednej zmiany.

5.12. **Próba szczelności**

Zmontowane w wykopie przewody wodociągowe należy poddać próbie hydraulicznej szczelności zgodnie z norm PN-B-10725 z grud. 1997r. na ciśnienie $P_n 1,0$ MPa przez okres 30minut. Przewody zabezpieczyć przed możliwością przemieszczenia w czasie trwania próby.

5.13. **Płukanie i dezynfekcja**

Po uzyskaniu pozytywnego wyniku próby szczelności przewodu, wykonać jego płukanie czystą wodą. Następnie poddać go dezynfekcji roztworem wodnym wapna chlorowanego lub podchlorynu sodu, stosując dawkę 2 dm³ podchlorynu na 1 m³ wody. Czas trwania dezynfekcji - 24 godziny. Po usunięciu wody zawierającej chlor, przeprowadzić ponowne płukanie.

5.14. **Węzły połączeniowe**

Włączenie przewodów wodociągowych do istniejącej czynnej sieci oraz odcięcie likwidowanych przewodów i zaślepienie odgałęzień wykonać przy ścisłej współpracy z administratorem sieci wodociągowej.

5.15. **Zabezpieczenie istniejącego uzbrojenia podziemnego**

Lokalizację istniejącego uzbrojenia przedstawiono w Dokumentacji Projektowej. Ze względu na możliwość wystąpienia uzbrojenia nie zinwentaryzowanego, przed przystąpieniem do robot ziemnych wykonać przekopy próbne. Napotkane uzbrojenie traktować jako czynne i z zachowaniem wymogów BHP wykonać podwieszenie i zabezpieczyć przed przesunięciem w przekroju wykopu.

6. **KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT**

Ogólne wymagania dotyczące kontroli jakości robót podano w ST DM-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 6.

6.1. **Kontrola jakości materiałów**

Użyte materiały pod względem jakości muszą odpowiadać wymaganiom Dokumentacji Projektowej, ustaleniom ST i odpowiednim normom materiałowym.

6.2. **Kontrola jakości robót**

Kontrola związana z wykonaniem przebudowy sieci wodociągowej powinna być przeprowadzana w czasie wszystkich faz robót zgodnie z wymogami normy PN-97B-10725. Wyniki przeprowadzonych badań należy uznać za dodatnie, jeżeli wszystkie wymagania dla danej fazy robót zostały spełnione. Jeżeli którekolwiek z wymagań nie zostało spełnione, należy daną fazę robót uznać za niezgodną z wymaganiami normy i po wykonaniu poprawek przeprowadzić badania ponownie.

Kontroli jakości robót podlega:

- Sprawdzenie zgodności z Dokumentacją Projektową polega na porównaniu wykonywanych bądź wykonanych robót z Dokumentacją Projektową oraz na stwierdzeniu wzajemnej zgodności na podstawie oględzin i pomiarów.
- Badania wykopów otwartych obejmują badania materiałów i elementów obudowy, zabezpieczenia wykopów przed zalaniem wodą z opadów atmosferycznych, zachowanie warunków bezpieczeństwa pracy, a ponadto obejmują sprawdzenie metod wykonywania wykopów.
- Badania zasypu przewodu sprowadza się do badania warstwy ochronnej zasypu przewodu do powierzchni terenu, pozostawieniu w wykopach obudowy ścian wykopu.
- Badania warstwy ochronnej zasypu należy wykonać przez pomiar jego wysokości nad wierzchem kanału, zbadanie dotykiem spójności materiału użytego do zasypu, skontrolowanie ubicia ziemi. Pomiar należy wykonać z dokładnością do 10cm w miejscach oddległych od siebie nie więcej niż 50 m.
- Badanie podłoża wzmocnionego przeprowadza się przez oględziny zewnętrzne i obmiar, przy czym grubość podłoża należy sprawdzić w trzech wybranych miejscach badanego odcinka podłoża z dokładnością do 1 cm. Badanie obejmuje ponadto usytuowanie podłoża w planie, rzędne podłoża i

głębokość ułożenia podłoża.

- Badanie materiałów użytych do budowy wodociągu następuje przez porównanie ich cech z wymaganiami określonymi w Dokumentacji Projektowej i ST, w tym na podstawie dokumentów określających jakość wbudowanych materiałów i porównanie ich cech z normami przedmiotowymi, atestami producentów lub warunkami określonymi w ST oraz bezpośrednio na budowie przez oględziny zewnętrzne lub przez odpowiednie badania specjalistyczne.
- Badania w zakresie przewodu obejmują czynności wstępne sprowadzające się do pomiaru długości w planie i w profilu, badanie połączenia rur i armatury. Ułożenie przewodu na podłożu naturalnym powinno zapewnić oparcie rur, na co najmniej Vi obwodu. Sprawdzenie wykonania połączeń rur i armatury należy przeprowadzić przez oględziny zewnętrzne.
- Badanie szczelności odcinka przewodu obejmuje: badanie stanu odcinka wodociągu, napełnienie wodą i odpowietrzenie przewodu, podniesienie ciśnienia do 1,0 MPa, pomiar ciśnienia przez okres 30 minut. Podczas próby należy sprawdzić szczelność złączy i ścian przewodu. W wypadku stwierdzenia ich nie szczelności należy przerwać badanie do czasu usunięcia przyczyn nieszczelności.
- Płukanie. Po pozytywnych wynikach próby szczelności należy dokonać płukania, używając do tego czystej wody. Prędkość przepływu powinna być taka, by woda mogła wszystkie zanieczyszczenia mechaniczne z przewodu. Przewód uznaje się za dostatecznie wypłukany, jeżeli wypływająca z niego woda jest przezroczysta i bezbarwna.
- Dezynfekcja przewodów wodociągowych. Należy wykonać badania bakteriologiczne próbki wody pobranej z wykonanego przewodu, w laboratorium właściwej terenowej stacji sanitarno-epidemiologicznej.

7. **OBMIAR ROBÓT**

Ogólne wymagania dotyczące obmiaru robót podano w ST DM-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 7. Jednostką obmiaru robót jest 1 metr bieżący wykonanej magistrali wodociągowej zgodnie z Dokumentacją Projektową dla każdego typu i średnicy, uwzględniający niżej wymienione elementy składowe wg następujących jednostek :

- 1m -dla sieci wodociągowej,
- 1m -dla rur ochronnych
- 1 m -dla rur przewiertnych
- 1 szt. -dla zasuw,
- 1 m² -dla rozbiórek i odbudowy nawierzchni,
- 1 m³ -dla robót ziemnych,
- 1 m² -dla ścianek szczelnych,
- 1 szt. -dla zestawu igłofiltrów.

8. **ODBIÓR ROBÓT**

Ogólne wymagania dotyczące odbioru robót podano w ST DM-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 8. Wykonane roboty podlegają odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu, odbiorowi częściowemu lub ostatecznemu.

8.1. **Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu**

Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu przeprowadza się dla poszczególnych faz robót podlegających zakryciu. Roboty te należy odebrać przed wykonaniem następnej części robót, uniemożliwiających odbiór robót poprzednich. Do odbioru należy dostarczyć następujące dokumenty:

- Dokumentacja Projektowa z naniesionymi na niej zmianami i uzupełnieniami dokonanymi w trakcie wykonywania robót,
- dziennik budowy,
- dokumenty dotyczące jakości wbudowanych materiałów,
- protokół z badań szczelności odbieranego przewodu.

Odbiór robót zanikających obejmuje sprawdzenie:

- sposobu wykonania wykopów i ich obudowy oraz zabezpieczenia przed zalaniem wodą z opadów atmosferycznych,
- przydatności podłoża naturalnego do budowy przewodu: rodzaj podłoża, stopień agresywności, wilgotność.
- warstwy ochronnej zasypu oraz zasypu przewodów do powierzchni terenu,
- zagęszczenia gruntu nasypowego oraz jego wilgotności,
- podłoża wzmocnionego, w tym jego grubości, usytuowania w planie, rzędnych i głębokości ułożenia,
- jakości wbudowanych materiałów oraz ich zgodności z wymaganiami Dokumentacji Projektowej, ST oraz atestami producenta i normami przedmiotowymi,
- ułożenia przewodu na podłożu naturalnym i po zgodnie z Dokumentacją Projektową.
- długości i średnicy przewodów oraz sposobu wykonania połączenia rur i armatury,
- szczelności przewodów,
- materiałów użytych do zasypu i stanu jego zagęszczenia,
- zabezpieczenia przewodów przed korozją,
- odcięcia i zakorkowania wyłączonych z eksploatacji przewodów sieci wodociągowej.

Wyniki z przeprowadzonych badań powinny być ujęte w formie protokołów i wpisane do Dziennika Budowy.

8.2. **Odbiór częściowy lub ostateczny**

Odbiór robót przeprowadza się po zakończeniu całości robót przed przekazaniem do eksploatacji z uwzględnieniem odbiorów robót zanikających i ulegających zakryciu.

Do odbioru robot należy posiadać:

- dokumenty jak przy odbiorze częściowym,
- protokoły wszystkich odbiorów technicznych robot zanikających i ulegających zakryciu,
- protokół z przeprowadzenia badania szczelności całego przewodu,
- świadectwa jakości dostarczone przez dostawców urządzeń i materiałów,
- inwentaryzację powykonawczą geodezyjną sieci podlegającej odbiorowi,
- protokoły z przeprowadzonego płukania i dezynfekcji przewodów oraz wyniki badań fizykochemicznych i bakteriologicznych wody płynącej w odbieranym przewodzie.

Przy odbiorze należy sprawdzić:

- zgodność wykonania z Dokumentacją Projektową oraz ewentualnymi zapisami w Dzienniku Budowy dotyczącymi zmian i odstępstw od Dokumentacji Projektowej,
- protokoły z odbiorów częściowych i realizacji postanowień dotyczących usunięcia
- usterek,
- Aktualizacji Dokumentacji Projektowej, czy wprowadzono wszystkie zmiany i uzupełnienia,
- protokoły badania szczelności całego przewodu.

Wyniki przeprowadzonych badań podczas odbioru powinny być ujęte w protokole, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

Ogólne wymagania dotyczące podstawy płatności podano w ST DM-00.00.00 „Wymagania ogólne” punkt 9.

Należność za wykonaną pracę należy obliczać za:

- 1 m - dla sieci wodociągowej, dla każdej średnicy, rodzaj u materiału, warunków gruntowo-wodnych,
- 1m - dla rur przewiertnych i ochronnych,
- 1 szt. - dla zasuw,
- 1m² - dla rozbiórek i odbudowy nawierzchni, dla każdego rodzaju nawierzchni i podbudowy,
- 1m³ - dla robot ziemnych,
- 1m² - dla ścianek szczelnych,
- 1 szt. - dla zestawu igłofiltrów.

Płatność należy przyjmować zgodnie z obmiarem udokumentowanym w księdze obmiaru i oceną jakości wykonanych robot, na podstawie atestów Producenta i oględzin sprawdzających.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Normy

1. PN-97B-10725 Wodociągi. Przewody zewnętrzne, Wymagania i badania przy odbiorze.
2. PN-90/H-74107 Rury ciśnieniowe z żeliwa sferoidalnego. Wymagania i badania.
3. PN-92/M-74001 Armatura przemysłowa Ogólne wymagania i badania.
4. PN-86B-02480 Grunty budowlane. Określenia, symbole, podział i opis gruntów.
5. PN-81B-03020 Grunty budowlane. Posadowienie bezpośrednie budowli. Obliczenia statyczne i projektowanie.
6. PrPN-B-10736 Roboty ziemne
7. PN-79/H-74244/S-U-PE-B1-G235 Rury stalowe przewodowe
8. PN-79/H-74244-S-U-CZ-B1-G205 Rury stalowe przewodowe

10.2. Inne

9. SDR11, ISO9080-Z- Rury wodociągowe ciśnieniowe z polietylenu.
10. Warunki Techniczne Wykonania i Odbioru Robot budowlano - montażowych.
11. Projekty typowe bloków oporowych. Centrum Techniki Budownictwa Komunalnego Warszawa.

D.03.02.01 Kanalizacja deszczowa, studzienki ściekowe i przykanaliki

1 WSTĘP

1.1 Przedmiot specyfikacji technicznej (ST)

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem kanalizacji deszczowej.

1.2. Zakres stosowania ST

Specyfikacja Techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w punkcie 1.1.

1.3. Zakres robót objętych ST

Ustalenia zawarte w niniejszej Specyfikacji dotyczą wykonania kanalizacji deszczowej wg poniższego zakresu:

- studzienki ściekowe D 500 mm,
- rurociąg z rur ϕ 315 mm.
- przykanaliki z rur ϕ 160 mm.

Lokalizacja wg Dokumentacji Projektowej

1.4. Określenia podstawowe

Określenia podstawowe podane w niniejszej ST są zgodne z obowiązującymi odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w ST D.00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt 1.4.

Kanalizacja deszczowa - sieć kanalizacyjna zewnętrzna przeznaczona do odprowadzania ścieków

opadowych.

Studzienka ściekowa - urządzenie do odbioru ścieków opadowych spływających z nawierzchni do kanału lub innego odbiornika.

Przykanalik - kanał przeznaczony do połączenia studzienki ściekowej ze studnią chłonną

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST D.00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt 1.5.

2. MATERIAŁY

2.1. Warunki ogólne stosowania materiałów

Warunki ogólne stosowania materiałów, ich pozyskiwania i składowania podano w ST D.00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt 2.

Mogą być stosowane wyroby posiadające aprobaty techniczne wydane przez odpowiednie Instytuty Badawcze. Wykonawca powinien przed zastosowaniem wyrobu uzyskać akceptację Inspektora Nadzoru.

2.2. Rury kanalne

Przykanalik z rur kanalizacyjnych dwuciennych z polipropylenu ϕ 200 mm, łączonych za pomocą uszczelki i nasówek. Rury spełniające wymagania PN -EN-1852-1.

2.3. Studzienki ściekowe

Studzienki ściekowe należy wykonać z następujących elementów prefabrykowanych:

- wpustu ulicznego żeliwnego wg PN-88/H-74080/01,
  - pierścienia odcciążającego z betonu B25 wg PN-88/B-06250, zbrojonego stalą STOS wg PN-82/H-93215,
  - rur betonowych średnicy 0,5 m. wg BN-83/8971-06.02,
  - płyty fundamentowej grubości 15 cm wykonanej z betonu klasy B25, W-4, F-100 wg BN-62/6738-07.
- Główne wymiary i masę wpustów żeliwnych dobierać wg odpowiednich norm przedmiotowych PN-88/H-74080/01 do PN-88/H-74080/04. Tolerancje wymiarowe nie powinny przekraczać IV klasy dokładności wg PN-72/H-83104. Powierzchnie skrzynek i ramek powinny być pokryte warstwą smoły pogazowej. Powierzchnie przylegające i współpracujące kratki, korpusów i ramek dystansowych powinny być dokładnie oczyszczone, wszelkie występy i nadlewki usunięte.

Luz maksymalny pomiędzy kratką i gniazdem korpusu lub gniazdem ramki dystansowej nie powinien przekraczać 8 mm. Na każdej skrzynce i ramce dystansowej powinny być odlane następujące dane: nazwa wytwórcy, klasa skrzynki, znak PN.

2.4. Zaprawy budowlane zwykłe

Zaprawy budowlane służące do połączenia elementów prefabrykowanych, powinny odpowiadać wymaganiom normy PN-90/B-14501.

2.5. Składowanie materiałów

2.5.1. Rury PVC

Magazynowane rury powinny być zabezpieczone przed szkodliwym działaniem promieni słonecznych, temperatura nie wyższa niż 40°C i opadami atmosferycznymi. Dłuższe składowanie rur powinno odbywać się w pomieszczeniu zamkniętym lub zadaszonym. Rur z PP nie wolno nakrywać uniemożliwiając przewietrzenie.

Rury o różnych średnicach i grubościach powinny być składowane oddzielnie, a gdy nie jest to możliwe, rury o grubszej ścianie powinny się znajdować na spodzie.

Rury powinny być składowane na równym podłożu na podkładach i przekładkach drewnianych, a wysokość stosu nie powinna przekraczać 1,5 m. Sposób składowania nie może powodować nacisku na kielichy rur powodując ich deformację.

Zabezpieczenie przed rozsuwaniem się dolnej warstwy rur można dokonać za pomocą kołków i klinów drewnianych. W przypadku uszkodzenia rur w czasie transportu i magazynowania należy części uszkodzone odciąć, a końce rur sfazować.

Kształtki, złączki i inne materiały (uszczelki, środki do czyszczenia, itp.) powinny być składowane w sposób uporządkowany, z zachowaniem wyżej omówionych środków ostrożności.

2.5.2. Kręgi

Składowanie kręgów może odbywać się na gruncie nieutwardzonym wyrównanym, pod warunkiem, że nacisk przekazywany na grunt nie przekracza 0,5 MPa.

Przy składowaniu wyrobów w pozycji wbudowania wysokość składowania nie powinna przekraczać 1,8 m.

Składowanie powinno umożliwić dostęp do poszczególnych stosów wyrobów lub pojedynczych kręgów.

2.5.3. Wpusty żeliwne

Skrzynki lub ramki wpustów mogą być przechowywane na wolnym powietrzu na paletach w stosach o wysokości maksymalnej 1,5 m.

Nie dopuszcza się wystawiania skrzynki lub ramki poza powierzchnię palety.

Jednostki powinny być układane w stosy z zachowaniem wolnych przejść między nimi, gwarantujących możliwość użycia sprzętu mechanicznego do załadunku i rozładunku.

2.5.4. Kruszywo

Składowisko kruszywa powinno być zlokalizowane jak najbliżej wykonywanego odcinka kanalizacji.

Podłoże składowiska powinno być równe, utwardzone z odpowiednim odwodnieniem, zabezpieczające kruszywo przed zanieczyszczeniem w czasie jego składowania i poboru. Kruszywo tj. pospółkę i piasek do zapraw należy składować w pryzmach.

2.5.5. Inne materiały

Cement, materiały izolacyjne, kształtki, uszczelki oraz inne drobne elementy należy składować

- w magazynie zamkniętym.
- 3. SPRZĘT**
- 3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu**
Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST D.00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt 3.
- 3.2. Sprzęt do wykonywania robót**
Wykonawca przystępujący do budowy kanalizacji powinien wykazać się możliwością korzystania z następującego sprzętu:
- koparka podsiębierna o pojemności 0,25 m³,
  - żuraw samochodowy,
  - ubijak spalinowy,
  - samochód samowyładowczy,
  - betoniarka,
  - pompa przeponowa spalinowa 10 m³/godz.
- 4. TRANSPORT**
- 4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu**
Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST D.00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt 4.
- 4.2. Transport materiałów**
Wykonawca przystępujący do budowy kanalizacji powinien wykazać się możliwością korzystania z następujących środków transportu:
- samochód skrzyniowy,
  - samochód dostawczy,
  - przyczepa skrzyniowa.
- Przewożone materiały powinny być układane i zabezpieczone przed przemieszczaniem się zgodnie z warunkami transportu wydanymi przez wytwórcę poszczególnych elementów
- 5. WYKONANIE ROBÓT**
- 5.1. Ogólne warunki wykonywania robót**
Ogólne wymagania dotyczące wykonywania robót podano w ST D.00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt 5.
- 5.2. Wytyczenie w terenie**
Przed przystąpieniem do budowy elementów kanalizacji odwadniającej, Wykonawca powinien przejść od Zamawiającego punkty stałe i charakterystyczne konieczne do wytyczenia przykanalików wraz z lokalizacją studzienek ściekowych. Podstawę wytyczenia osi przykanalików w terenie stanowi Dokumentacja Projektowa.
- 5.3. Roboty przygotowawcze**
W miejscach robót, gdzie może zachodzić niebezpieczeństwo wypadków, budowę należy prowizorycznie odgrodzić od strony ruchu (a na noc należy dodatkowo oznaczyć światłami ostrzegawczymi).
- 5.4. Roboty ziemne**
Wykopy pod kanalizację należy wykonywać zgodnie z wymaganiami norm BN-8836-02 i PN-B-06050.
- 5.5. Przygotowanie podłoża**
Podłożem może być nienaruszony grunt rodzimy (w gruntach spoistych należy wykonać podsypkę z piasku grub. warstwy 15 cm.
- 5.6. Fundament**
Fundament pod studzienki należy wykonać z betonu z B 25, na zagęszczonym podłożu w wykonanym wykopie.
- 5.7. Wykonanie przykanalików**
Podczas wykonywania przykanalików należy przestrzegać następujących zasad:
- przykanaliki powinny być układane na podsypce z kruszywa o D_{max}=20 mm,
  - trasa przykanalika powinna być prosta, składać się z odcinków prostych, załamania są dopuszczalne na studzienkach.
  - spadki przykanalików powinny być zgodne z Dokumentacją Projektową.
- 5.8. Wykonanie studzienki ściekowej**
Studzienki ściekowe, przeznaczone do odprowadzenia wód opadowych z jezdni dróg, powinny być wykonane z wpustem ulicznym żeliwnym i osadnikiem.
Krata ściekowa wpustu powinna być usytuowana zgodnie z Dokumentacją Projektową.
- 5.9. Zasypanie wykopów i ich zagęszczenie.**
Zasypywanie rur w wykopie należy prowadzić warstwami grubości 20 cm. Materiał zasypkowy powinien być równomiernie układany i zagęszczany po obu stronach przewodu. Wskaźnik zagęszczenia powinien wynosić 0,95 wg Proctora. Rodzaj gruntu do zasypywania wykopów Wykonawca uzgodni z Inspektorem Nadzoru.
- 6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT**
- 6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót**
Ogólne wymagania dotyczące kontroli jakości robót podano w ST D.00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt 6.
Kontrola związana z wykonaniem kanalizacji deszczowej powinna być przeprowadzana w czasie wszystkich faz robót.
- 6.2. Sprawdzenie kształtu i wymiarów**
Sprawdzenie kształtu i wymiarów należy przeprowadzić za pomocą przymiaru z podziałką milimetrową. Miejsca sprawdzenia wymiarów, w zależności od kształtu elementów są następujące:
- długość,

- średnica wewnętrzna,
- grubość ścianki.

6.3. Sprawdzenie wyglądu zewnętrznego

Sprawdzenie wyglądu zewnętrznego; należy wykonać oględziny powierzchni, elementów w celu stwierdzenia czy elementy nie posiadają uszkodzeń. Badanie uszkodzeń na powierzchni i krawędzi elementów należy przeprowadzić przez oględziny i pomiary wykonane za pomocą przymiaru stalowego z podziałką milimetrową z dokładnością do 1 mm.

6.4. Szczegółowa kontrola jakości poszczególnych elementów

Sprawdzeniu jakości podlegają następujące elementy, wykonane wg postanowień Dokumentacji Projektowej:

- wykonanie podłoża pod przewody i studzienki,
- jakość rur przewodowych,
- jakość wyrobów żeliwnych: wpustów,
- szczelność przewodów i studzienek,
- wykonanie zasypu i zagęszczenie gruntu wokół studzienek.

6.5. Dopuszczalne tolerancje wymiarów

Sprawdzenie podstawowych wymiarów obiektu należy przeprowadzić, uwzględniając dopuszczalną odchyłkę:

- odchylenie odległości krawędzi wykopu w dnie od ustalonej w planie osi wykopu ± 5 cm.
- odchylenie wymiarów w planie ± 10 cm,
- długość przykanalika z dokładnością ± 10 cm.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w ST D.00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową są:

- 1 (m) dla przykanalików,
- 1 (szt.) dla studzienek ściekowych

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w ST D.00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z ST, Dokumentacją Projektową i poleceniami Inspektora Nadzoru, jeżeli wszystkie pomiary i badania, wg pkt 6, dały wyniki pozytywne.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST D.00.00.00 "Wymagania Ogólne" pkt. 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania robót obejmuje:

- roboty pomiarowe i przygotowawcze,
- zakup i transport materiałów,
- wykonanie wykopu,
- odwodnienie wykopu,
- przygotowanie podłoża,
- wykonanie fundamentu z betonu pod wpusty,
- wykonanie podsypki pod przykanaliki,
- wykonanie studzienek ściekowych i przykanalików,
- zasypanie wykopu warstwami z zagęszczeniem zgodnie z Dokumentacją Projektową i wskazaniem Inspektora Nadzoru oraz zaleceniami producenta materiałów,
- doprowadzenie terenu do stanu pierwotnego,
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych, wymaganych w Specyfikacji Technicznej.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Normy

1. PN-83/8971-06.02 Rury bezciśnieniowe. Rury betonowe i żelbetowe.
2. PN-83/8971-08 Prefabrykaty budowlane z betonu. Kręgi betonowe i żelbetowe.
3. PN-88/H-74080/01 Skrzynki żeliwne wpustów deszczowych. Wymagania i badania.
4. PN-72/H-83104 Odlewy z żeliwa szarego. Tolerancje i wymiary, nadatki na obróbkę skrawania i odchyłki masy.
5. PN-82/H-9321 Walcówka i pręty stalowe do zbrojenia betonu.
6. PN-68/B-06050 Roboty ziemne budowlane. Wymagania w zakresie wykonywania i badania przy odbiorze.
7. BN-83/8836-02 Przewody podziemne. Roboty ziemne. Wymagania i badania przy odbiorze.
8. BN-62/6738-07 Beton hydrotechniczny. Składniki betonów. Wymagania techniczne.
9. PN-88/B-06250 Beton zwykły.
10. PN-90/B-14501 Zaprawy budowlane zwykłe
11. PN-88/B-32250 Materiały budowlane. Woda do betonów i zapraw.
12. PN-86/B-06712 Kruszywa mineralne do betonu.
13. PN-B-11111 Kruszywa mineralne do nawierzchni drogowych. Piasek.

10.2. Inne dokumenty

Katalog Powtarzalnych Elementów Drogowych opracowany przez "Transprojekt Warszawa"
Katalog studzienek kanalizacyjnych i ściekowych z polipropylenu-POL YPIPE Wrocław

D.04.01.01. Korytowanie wraz z profilowaniem i zagęszczeniem podłoża**1. Wstęp.**

Przedmiotem niniejszej ST są wymagania dotyczące przygotowania koryta ziemnego do wykonania konstrukcji nawierzchni w ramach budowy wyszczególnionej w ST D-M.00.00.00

1.2. Zakres stosowania ST.

Zakres stosowania niniejszej ST jest zgodny z warunkami podanymi w ST D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne”.

1.3. Zakres robót objętych ST.

Zgodnie z Dokumentacją projektową przewidziane jest wykonanie koryta pod konstrukcję nawierzchni. Wykonanie koryta będzie obejmowało profilowanie i zagęszczenie podłoża.

1.4. Określenia podstawowe.

Nie wprowadza się określeń dodatkowych do podanych w ST D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne”.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót.

Ogólne wymagania dotyczące prowadzenia robót podano w ST D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne”.

2. Materiały.

Nie występują.

3. Sprzęt.

Do wykonania robót należy stosować sprzęt opisany w ST w części "Wykonanie nasypów" pkt. 3.

4. Transport.

Nie występuje.

5. Wykonanie robót.**5.1. Przygotowanie podłoża.**

Przygotowane w ramach robót ziemnych podłoże powinno spełniać wymagania podane w Dokumentacji projektowej (spadki, pochylenia, rzędne wysokościowe) oraz powinno być zagęszczone w sposób jednorodny tak, aby wskaźnik zagęszczenia wynosił $Is > 1,0$.

Jeżeli bezpośrednio po podłożu gruntowym odbywał się ruch budowlany, to przed przystąpieniem do układania warstwy ulepszanego podłoża, wszelkie powstałe zagłębienia, nierówności lub koleiny, powinny być naprawione. Ewentualne roboty poprawkowe wykonuje Wykonawca na własny koszt.

Podczas sprawdzania stanu podłoża naturalnego należy również oceniać rodzaj zalegającego gruntu, w stosunku do Dokumentacji projektowej.

6. Kontrola jakości robót.

Zakres badań i pomiarów powinien być taki jak ustalony dla robót ziemnych zawartych SST / pkt. 6. specyfikacji dla wykopów i nasypów /, z tym, że dodatkowo należy sprawdzić grubość warstwy ulepszanego podłoża przyjmując dopuszczalne odchyłki $\pm 10\%$.

Częstotliwość dokonywania pomiarów i badań powinna być nie mniejsza niż w dwóch miejscach na dziennej działce roboczej.

7. Obmiar robót.

Jednostką obmiarową jest 1m² powierzchni koryta. Obmiar polega na określeniu i uzgodnieniu z Inspektorem Nadzoru faktycznie wykonanej powierzchni koryta i ilości (grubości) wbudowanej warstwy ulepszanego podłoża.

8. Odbiór robót.

Inspektor Nadzoru dokona odbioru faktycznie wykonanych przez Wykonawcę robót zgodnie z postanowieniami zawartymi w ST D-M.00.00.00. pkt. 8.2. "Zasady odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu", na podstawie oględzin wizualnych i analizy wyników badań i pomiarów. Jeżeli w wyniku odbioru stwierdzone zostaną niezgodności z Dokumentacją projektową lub ST, należy wyznaczyć krótki termin wykonania robót poprawkowych.

Nie powinno się dopuścić do układania warstw konstrukcji nawierzchni w wadliwie wykonanym korycie.

9. Podstawa płatności

Ilość zakończonych i odebranych robót związanych z przygotowaniem koryta zostanie opłacona według ceny jednostkowej 1m² koryta.

Cena jednostkowa obejmuje:
profilowanie podłoża gruntowego,
zagęszczanie,

wykonanie pomiarów i badań przewidzianych w ST.

10. Przepisy związane

Patrz S.T D - M. 00.00.00. pkt. 10.

D.04.02.01. Warstwy odsączające i odcinające**1. Wstęp****1.1. Przedmiot ST**

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej (ST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót

- związanych z wykonaniem warstw odcinających w ramach budowy wyszczególnionej w ST D-M.00.00.00
- 1.2. Zakres stosowania ST**
Specyfikacja Techniczna (ST) jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w punkcie 1.1.
- 1.3. Zakres robót objętych ST**
Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą robót związanych z wykonaniem podsypki piaskowej pod podbudowę dróg, o grubości 10, 15, 20 cm.
- 1.4. Określenia podstawowe**
Określenia są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w ST D-M-00.00.00. "Wymagania ogólne".
- 1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót**
Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość wykonanych robót oraz za ich zgodność z Dokumentacją Projektową, ST oraz z zaleceniami Inżyniera.
- 2. Materiały**
- 2.1. Kruszywa**
- 2.1.1. Właściwości kruszyw na warstwę podsypkową**
Warstwa podsypkowa z kruszywa powinna być wykonana z piasku lub pospółki, spełniających następujące warunki:
- a) szczelności, określony zależnością:
- $$U = \frac{D_{15}}{D_{85}} < 5$$
- gdzie:
D₁₅ - wymiar sita, przez które przechodzi 15 % ziaren warstwy podsypki.
D₈₅ - wymiar sita, przez które przechodzi 85 % ziaren gruntu podłoża.
- b) zagęszczalności, określony zależnością:
- $$U = \frac{D_{60}}{D_{10}}$$
- gdzie:
U - wskaźnik różnoziarnistości,
d₆₀ - wymiar sita, przez które przechodzi 60 % kruszywa tworzącego warstwę podsypki,
d₁₀ - wymiar sita, przez które przechodzi 10 % kruszywa tworzącego warstwę podsypki,
oraz możliwością uzyskania wskaźnika zagęszczenia warstwy podsypki równego 1.0 według normalnej próby Proctora (PN-88/B-04481, metoda I lub II), badanego zgodnie z normą BN-777 8931 12.
- Warstwa podsypkowa z kruszywa powinna być wykonana z piasku, pospółki albo żwiru, spełniającego następujące warunki:
- wodoprzepuszczalności; wartość współczynnika wodoprzepuszczalności "k" powinna być większa od 8 m /dobę.
- zagęszczalności ; użyte kruszywo powinno mieć wskaźnik różnoziarnistości U o wartości co najmniej 5 i umożliwiać uzyskanie wskaźnika zagęszczenia (18) warstwy odsączającej równego 1.00 według normalnej próby Proctora (PN-88/B-04481, metoda I lub II), badanego zgodnie z normąBN-77/8931-12.
- Jeżeli warstwa odsączająca nie jest układana na warstwie podsypki, to materiał użyty do wykonania warstwy podsypki powinien spełniać również warunek szczelności ,tak jak określono to dla warstwy podsypki.
- Oprócz wymienionych właściwości kruszywo użyte do wykonania warstwy podsypki nie powinno zawierać zanieczyszczeń obcych - zawartość nie więcej niż 0,3 %, badanie według PN - 78/B - 06714/26.
- 2.1.2. Źródła materiałów**
Źródła materiałów powinny być wybrane przez Wykonawcę z wyprzedzeniem, przed rozpoczęciem robót. Nie później niż 30 dni przed rozpoczęciem robót z użyciem materiałów. Wykonawca powinien dostarczyć Inżynierowi wyniki badań laboratoryjnych i reprezentatywne próbki materiałów. Wyniki badań laboratoryjnych dostarczone przez Wykonawcę powinny dotyczyć wszystkich własności określonych w p. 2.1.1. Materiały z zaproponowanego przez Wykonawcę źródła będą zaakceptowane do wbudowania przez Inżyniera, jeżeli dostarczone przez Wykonawcę wyniki badań laboratoryjnych i wyniki ewentualnych badań laboratoryjnych prowadzonych przez Inżyniera wykażą zgodność cech materialnych z wymaganiami określonymi w p. 2.1.1.
- Zaakceptowanie źródła materiałów nie oznacza, że wszystkie materiały z tego źródła będą przez Inżyniera przyjęte do wbudowania. Jakiegokolwiek materiały z takiego źródła, które nie spełniają wymagań określonych w p. 2.1.1. zostaną odrzucone.
- 3. Sprzęt**
Do wykonywania robót należy stosować sprzęt do ręcznego prowadzenia robót ziemnych. Do zagęszczenia podłoża należy użyć walców oraz ewentualnie w miejscach trudno dostępnych innego sprzętu zagęszczającego, zapewniającego uzyskanie wymaganych wartości wskaźnika zagęszczenia. Jakiegokolwiek sprzęt, maszyny, urządzenia i narzędzia nie gwarantujące zachowania wymagań jakościowych robót

zostaną przez Inżyniera zdyskwalifikowane i nie dopuszczone do robót.

4. Transport

4.1. Transport kruszywa

Należyce wymieszane kruszywo, o wilgotności optymalnej należy dostarczyć na budowę w warunkach zabezpieczających je przed wysychaniem, wpływami atmosferycznymi i segregacją.

Kruszywo dostarczone na budowę, przeznaczone do wykonania warstwy podsypki powinno spełniać wymagania określone w p. 2. 1.

Ruch środków transportowych po koronie budowanej drogi powinien być zorganizowany w sposób uniemożliwiający powstawanie kolein.

5. Wykonanie robót

5.1. Przygotowanie podłoża

Podłoże gruntowe warstw podsypkowej, powinno być wykonane zgodnie z wymaganiami określonymi w ST D - 02.00.00 "Roboty ziemne".

Przed wykonaniem warstwy podsypkowej wszelkie koleiny i miękkie miejsca podłoża z materiałów niezwiązanych spoiwami lub lepiszczami oraz wszelkie powierzchnie nieodpowiednio zagęszczone lub wykazujące odchylenia wysokościowe od złożonych rzędnych powinny być naprawione przez spulchnienie, dodanie wody lub osuszenie poprzez mieszanie do osiągnięcia wilgotności optymalnej, powtórne wyrównanie i powtórne zagęszczenie.

5.2. Rozkładanie kruszywa

Kruszywo do wykonania warstwy podsypkowej powinno być rozkładane w warstwie o jednakowej grubości przy użyciu równiarki. Rozłożona warstwa powinna mieć taką grubość aby ostateczna grubość warstwy po zagęszczeniu była równa grubości projektowanej. Warstwa podsypkowa powinna być rozłożona w sposób zapewniający osiągnięcie wymaganych spadków i rzędnych wysokościowych.

5.3. Zagęszczanie kruszywa

Natychmiast po końcowym wyprofilowaniu warstwy podsypkowej należy przystąpić do jej zagęszczania przez wałowanie. Wałowanie powinno postępować stopniowo od krawędzi do środka warstwy przy przekroju daszkowym jezdni, albo od dolnej do górnej krawędzi warstwy przy przekroju o pochyleniu jednostronnym. Jakkolwiek nierówności lub zagłębienia powstałe w czasie zagęszczania powinny być wyrównane przez spulchnienie warstwy kruszywa i dodanie lub usunięcie materiału, aż do otrzymania równej powierzchni. W miejscach niedostępnych dla walców warstwa podsypki powinna być zagęszczarkami płytowymi lub ubijakami mechanicznymi, zaakceptowane przez Inżyniera. Zagęszczanie należy kontynuować do osiągnięcia wskaźnika zagęszczenia nie mniejszego od 1,03 według normalnej próby Proctora, przeprowadzonej zgodnie z PN - 887 B - 04481. Wskaźnik zagęszczenia należy określić zgodnie z BN-77/8931-12.

Wilgotność kruszywa podczas zagęszczania powinna być równa wilgotności optymalnej, określonej według normalnej próby Proctora, zgodnie z PN - 88/B - 04481 (metoda I lub II). Jeżeli materiał został nadmiernie nawilgocony, powinien zostać osuszony przez mieszanie i napowietrzanie. Jeżeli wilgotność materiału jest niższa od optymalnej, materiał powinien być zwilżony wodą i równomiernie wymieszany. Wilgotność przy zagęszczaniu powinna różnić się od optymalnej o więcej niż 20 % wartości.

5.4. Utrzymanie warstwy podsypkowej

Warstwa po wykonaniu, a przed ułożeniem następnej warstwy powinny być utrzymane w dobrym stanie. Nie dopuszcza się ruchu budowlanego po wykonanej warstwie. W przypadku warstwy z kruszywa dopuszcza się ruch pojazdów koniecznych dla wykonania wyżej leżącej warstwy nawierzchni. Koszt napraw wynikających z nie właściwego utrzymania warstwy obciąża Wykonawcę robót.

6. Kontrola jakości robót

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

W czasie robót Wykonawca powinien prowadzić systematyczne badania kontrolne w zakresie i z częstotliwością gwarantującą zachowanie wymagań jakości robót, lecz nie rzadziej niż wskazano w odpowiednich punktach niniejszej specyfikacji.

Badania kontrolne Wykonawca powinien wykonywać w zakresie i z częstotliwością gwarantującą zachowanie wymagań jakości robót, lecz nie rzadziej niż wskazano w odpowiednich punktach niniejszej specyfikacji

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien wykonać badania kruszyw przeznaczonych do wykonania robót i przedstawić wyniki tych badań Inżynierowi, według zasad określonych w p.2.1.2., w celu akceptacji materiałów. Badania te powinny obejmować wszystkie właściwości określone w p.2.1.1.

6.3. Badania w czasie robót

6.3.1. Badania dotyczące warstwy podsypkowej.

6.3.1.1. Częstotliwość badań kontrolnych

Częstotliwość badań kontrolnych w czasie robót przy budowie warstwy podsypkowej z kruszyw podano w tablicy I.

Tablica 1. Częstotliwość badań kontrolnych w czasie robót przy budowie warstwy podsypki z kruszywa.

L.p.	Wyszczególnienie badań	Częstotliwość badań	
		Minimalna liczba badań na dziennej działce roboczej	Maksymalna powierzchnia podbudowy (m ²) przypadająca na jedno badanie
1.	Uziarnienie kruszywa	2	600
2.	Wilgotność kruszywa	2	600
3.	Zagęszczanie warstwy	2	600
4.	Zawartość zanieczyszczeń Obcych	2	600
5.	Zwartość zanieczyszczeń organicznych	-	6000 i przy każdej zmianie kruszywa

6.3.1.2. Badania własności kruszywa

W czasie robót Wykonawca powinien prowadzić badania własności kruszywa, określone w tablicy 1. Próbkę należy pobierać w sposób losowy z rozłożonej warstwy, przed jej zagęszczeniem. Wyniki badań być na bieżąco przekazywane Inżynierowi. Na podstawie wyników badań uziarnienia należy sprawdzić, czy stosowany materiał spełnia warunki określone w p. 2. 1. 1.

6.3.1.3. Badanie zagęszczania warstwy podsypkowej

Zagęszczenie każdej warstwy powinno odbywać się do osiągnięcia wskaźnika zagęszczenia nie mniejszego od 1.03 według normalnej próby Proctora, według PN-S-02205.

Zagęszczenie należy sprawdzić według PN-S-02205, przynajmniej w dwóch punktach, wybranych losowo na każdej działce roboczej, lecz nie rzadziej niż w jednym punkcie na 600 m².

W przypadku, gdy przeprowadzenie badania zagęszczania według metody Proctora jest niemożliwe ze względu na gruboziarniste uziarnienie kruszywa, kontrolę zagęszczania należy oprzeć na metodzie obciążeń płytowych. Jako kryterium oceny dobrego zagęszczenia. Wartość stosunku wtórnego stosunku wtórnego do pierwotnego modułu odkształcenia, określonych zgodnie z normą PN-S-02205, nie powinna być większa od 2.2.

6.2.1.4. Badanie wilgotności kruszywa

Wilgotność kruszywa w czasie zagęszczania powinna być równa wilgotności optymalnej z tolerancją $\pm 20\%$ jej wartości, określonej według normalnej próby Proctora, według PN - 88/ B - 04481 (metoda I lub II). Wilgotność kruszywa należy badać według PN-77/ B-06714/17. Wilgotność kruszywa należy badać według PN - 777 B – 06714/17 przynajmniej dwukrotnie na każdej działce roboczej, lecz nie rzadziej niż raz na 600 m² warstwy.

6.3.1.5. Grubość warstwy

Grubość warstwy wykonawca powinien mierzyć natychmiast po zagęszczeniu co najmniej w trzech losowo wybranych punktach na każdej działce roboczej i nie rzadziej niż w jednym punkcie na każde 400 m² warstwy.

Grubość warstwy powinna być zgodna z określoną w dokumentacji projektowej tolerancją +1 cm, -2cm

6.4. Badania i pomiary wykonanej warstwy podsypkowej oraz zasady postępowania z odcinkami wadliwie wykonanymi**6.4.1. Warstwa z kruszywa****6.4.1.1. Grubość warstwy**

Przed odbiorem Wykonawca sprawdzi grubość warstwy w obecności Inżyniera przynajmniej w trzech losowo wybranych punktach, lecz nie rzadziej niż w jednym punkcie na każde 2000 m.

Jeżeli ze względów technologicznych, warstwa została wykonana w dwóch warstwach, należy mierzyć łączną grubość tych warstw. Przynajmniej w 50% otworów grubość powinna być co najmniej równa projektowanej, a w żadnym otworze niedomiar grubości nie może być większy od 15 %.

Jeżeli warunek ten jest spełniony Wykonawca otrzyma pełną zapłatę za roboty. W przeciwnym przypadku Wykonawca Wykona, na własny koszt, w obecności Inżyniera dodatkowe otwory w celu identyfikacji powierzchni wadliwych pod względem grubości.

Na wszystkich powierzchniach wadliwych pod względem grubości Wykonawca wykona naprawą warstwy przez spulchnienie warstwy na głębokość co najmniej 10 cm, uzupełnienie nowym materiałem o odpowiednich właściwościach, wyrównanie i ponowne zagęszczenie.

Roboty te Wykonawca wykona na własny koszt. Po wykonaniu tych robót nastąpi ponowny pomiar i ocena

grubości warstwy, wg wyżej podanych zasad na koszt Wykonawcy.

6.4.1.2. Zagęszczenie warstwy

Do odbioru zagęszczenia warstwy podsypkowej Wykonawca przygotuje i przedstawi tabelaryczne zestawienie wartości wskaźnika zagęszczenia wraz z wartościami średnimi dla całego odbieranego odcinka, wykonane na podstawie bieżącej kontroli zagęszczenia warstwy.

6.2.2.1. Równość

Nierówności podłużne warstwy należy mierzyć 4 metrową łatą co 20 metrów. Nierówności poprzeczne warstwy podsypki należy mierzyć 4 metrową łatą co najmniej 10 razy na 1 km. Nierówności nie mogą przekraczać 2 cm.

6.2.2.2. Spadki poprzeczne

Spadki poprzeczne należy mierzyć za pomocą 4 metrowej łaty i poziomicy co najmniej 10 razy na 1 km i dodatkowo we wszystkich punktach głównych łuków poziomych: na początku i końcu każdej krzywej przejściowej oraz na początku, środku i na końcu każdego łuku kołowego. Spadki poprzeczne warstwy powinny być zgodne z projektową tolerancją $\pm 0,5 \%$.

6.2.2.3. Rzędne wysokościowe

Rzędne wysokościowe należy sprawdzać co 100 m na osi jezdni i na jej krawędziach.

Różnice pomiędzy rzędnymi wysokościowymi zmierzonymi i rzędnymi projektowanymi nie powinny przekraczać +1 cm i - 2 cm.

6.2.2.4. Ukształtowanie osi warstwy podsypkowej

Ukształtowanie osi warstwy podsypki należy sprawdzać w punktach głównych trasy i w innych dodatkowych punktach co 100 m. Oś w planie nie może być przesunięta w stosunku do osi projektowanej niż 5 cm.

6.2.2.5. Szerokość

Szerokość należy sprawdzać co najmniej 10 razy na 1 km. Szerokość nie może różnić się od szerokości projektowanej o więcej niż +10 cm i - 5 cm.

6.2.2.6. Zasady postępowania z odcinkami o niewłaściwych cechach geometrycznych

Wszystkie powierzchnie, które wykazują większe odchylenia cech geometrycznych od określonych w punkcie 6.4.1.3. powinny być naprawione przez spulchnienie do głębokości co najmniej 10 cm, wyrównanie i powtórne zagęszczenie. Dodanie nowego materiału bez spulchnienia wykonanej warstwy jest niedopuszczalne.

7. Obmiar robót

Obmiar warstwy podsypki powinien być dokonany na budowie, w metrach kwadratowych, po ułożeniu i zagęszczeniu. Ogólne wymagania dotyczące obmiaru podano w ST D-M-00.00.00.

8. Odbiór robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w ST D-M-00.00.00. Odbiór warstwy podsypki dokonywany jest na zasadach odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu i powinien być przeprowadzony w czasie umożliwiającym wykonanie ewentualnych napraw bez hamowania postępu robót.

9. Podstawa płatności

Ogólne wymagania dotyczące płatności podano w ST D-M-00.00.00.

Płatność za metr kwadratowy wykonanej warstwy należy przyjmować zgodnie z obmiarem i oceną wbudowanego materiału i wykonanej warstwy na podstawie wyników pomiarów i badań laboratoryjnych, z ewentualnymi potrąceniami za niewłaściwe cechy geometryczne oraz zagęszczenie. Cena jednostkowa wykonanej warstwy podsypkowej z kruszywa obejmuje:

- prace pomiarowe,
- dostarczenie i rozłożenie na uprzednio przygotowanym podłożu warstwy materiału o grubości i jakości określonej w Dokumentacji Projektowej i Specyfikacji Technicznej,
- wyrównanie ułożonej warstwy do wymaganego profilu,
- zagęszczenie wyprofilowanej warstwy zgodnie ze Specyfikacją Techniczną,
- utrzymanie warstwy z kruszywa,
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych wymaganych w Specyfikacji Technicznej.

10. Przepisy związane

10.1. NORMY

1.	PN- 8-02201:1987	"Drogi samochodowe. Nawierzchnie drogowe. Podział, nazwy i określenia "
2.	PN-B-04481:1988	"Grunty budowlane. Badania próbek gruntu"
3.	PN-B-04493:1960	"Grunty budowlane. Oznaczanie kapilarności biernej"
4.	PN-B-06714700:1976	"Kruszywa mineralne. Badania. Postanowienia ogólne."
5.	PN-B-06714/01:1989	"Kruszywa mineralne. Badania. Podział, nazwy i określenia ogólne"

6.	PN-B-06714/12:1977	"Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczanie zawartości zanieczyszczeń obcych."
7.	PN-B-06714/15:1978	"Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczenie składu ziarnowego."
8.	PN-B-06714/17:1977	"Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczenie wilgotności."
9.	PN-78/B-06714/26	"Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczenie zawartości zanieczyszczeń organicznych."
10.	PN-B-11111:1996	"Kruszywa naturalne do nawierzchni drogowych. Żwir i mieszanka"
11.	PN-B-11113:1996	"Kruszywa naturalne. Kruszywo naturalne do nawierzchni drogowych. Piasek"
12.	PN-EN 933-8	"Ocena zawartości drobnych cząstek. Badanie wskaźnika piaskowego"
13.	BN-75/8931-02	"Drogi samochodowe. Pobieranie próbek gruntów do celów drogowych i lotniskowych."
14.	BN-68/8931-04	"Drogi samochodowe. Pomiar równości nawierzchni planografem i łatą."
15.	PN-S-02205	"Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania" Załącznik B (normatywny)
16.	BN-77/8931-12	"Drogi samochodowe. Oznaczanie wskaźnika zagęszczenia gruntu."
17.	BN - 64/ 8933 – 02	"Drogi samochodowe. Podbudowa z kruszywa stabilizowanego mechanicznie."
18.	BN - 76/8950 – 03	"Badania hydrologiczne. Obliczanie współczynnika filtracji gruntów sytych na podstawie uziarnienia i porowatości."

D.04.02.01a Warstwa odcinająca z geowłókniny

1. WSTĘP

1.1 Przedmiot ST

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonywaniem warstwy odcinającej z geowłókniny.

1.2 Zakres stosowania ST

Specyfikacja Techniczna jest stosowana jako dokument kontraktowy przy realizacji robót wymienionych w punkcie 1.1.

1.3 Zakres robót objętych ST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem warstwy odcinającej z geowłókniny w przypadku układania konstrukcji nawierzchni na nieulepszonym podłożu z gruntów spoistych na części drogowej.

1.4 Określenia podstawowe

1.4.1 Geosyntetyk - rolowany materiał w postaci tkaniny, włókniny lub siatki (bądź ich kombinacji) wykonany z tworzywa odpornego na czynniki chemiczne i biologiczne, stosowany do wzmacniania budowli ziemnych, a także w celu poprawy współpracy między nawierzchnią a podłożem gruntowym lub między poszczególnymi warstwami konstrukcji nawierzchni.

1.4.2 Geowłóknina - geosyntetyk wyprodukowany z krótkich włókien ciętych, najczęściej metodą igłowania.

Pozostałe określenia podane w niniejszej ST są zgodne z obowiązującymi odpowiednimi polskimi normami i określeniami podanymi w „Wymaganiach Zamawiającego”

1.5 Ogólne wymagania dotyczące robót.

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość wykonanych robót oraz za ich zgodność z Dokumentacją Projektową, ST i poleceniami Inżyniera.

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w „Wymaganiach Zamawiającego”.

2. MATERIAŁY

2.1 Wymagania ogólne

Ogólne wymagania dotyczące materiałów podano w „Wymaganiach Zamawiającego”.

2.2 Geowłóknina

Geowłóknina separacyjno-filtracyjna układana bezpośrednio na podłożu z gruntów spoistych powinna wykazywać następujące właściwości:

- masa powierzchniowa (gramatura) $\geq 400 \text{ g/m}^2$,
- wytrzymałość na rozciąganie $\geq 10 \text{ kN/m}$,
- wydłużenie graniczne $\leq 100 \%$,
- siła przebijająca stemplem CBR $\geq 2,5 \text{ kN}$,

- średnica efektywna porów $O_{95} \leq 0,15 \text{ mm}$,
Geowłóknina powinna posiadać aprobatę techniczną IBDiM.
- 2.3 Elementy mocujące geowłókninę**
Do przytwierdzania geowłókniny do podłoża stosuje się szpilki lub klamry z prętów stalowych o średnicy ok. $12 \div 16 \text{ mm}$. Koniec pręta służący do wbijania w podłoże powinien być zaokrąglony i mieć długość min. 30 cm . Element mocujący powinien posiadać część poziomą, dociskającą geowłókninę do podłoża np. odgięcie pręta w kształcie litery U lub przyspawany kawałek blachy.
Elementy mocujące stosuje się na złączach (zakładach) i na krawędziach pasów geowłókniny.
- 2.4 Piasek**
W przypadku konieczności wyrównania podłoża należy stosować piasek nie zawierający kamieni lub zanieczyszczeń obcych, mogących uszkodzić geowłókninę.
- 3. SPRZĘT**
- 3.1 Wymagania ogólne**
Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w „Wymaganiach Zamawiającego”
- 3.2 Sprzęt stosowany przy układaniu geowłókniny**
Należy stosować drobny sprzęt pomocniczy taki jak; nóż, nożyce, młotek itp.
- 4. TRANSPORT**
- 4.1 Wymagania ogólne**
Ogólne wymagania dla transportu podano w „Wymaganiach Zamawiającego”.
- 4.2 Transport i składowanie geowłókniny**
Transport powinien odbywać się w sposób przeciwdziałający uszkodzeniu geowłókniny i opakowania ochronnego z folii. W szczególności należy uważać, aby rolki geowłókniny nie były załamywane w czasie transportu i podczas przeładunków.
Geowłóknina może być składowana na placu niezadaszonym pod warunkiem, że dopuszcza to producent, i że opakowanie fabryczne nie zostało uszkodzone. W przeciwnym przypadku, a także przy długotrwałym składowaniu, geowłókninę należy przechowywać w magazynach zadaszonych.
- 5. WYKONANIE ROBÓT**
- 5.1 Ogólne zasady wykonania robót**
Ogólne zasady wykonania robót podano w „Wymaganiach Zamawiającego”.
- 5.2 Przygotowanie podłoża**
Podłożem pod geowłókninę będzie podłoże naturalne z gruntów spoistych po wykonaniu koryta wg ST D-04.01.01.
Podłoże powinno zostać oczyszczone z elementów, które mogłyby uszkodzić geowłókninę (kamienie, korzenie drzew itp.), a także wyrównane (likwidacja lokalnych wgłębień i zapadnięć). Wyrównanie podłoża należy wykonać warstwą piasku o grubości około 5 cm . Piasek powinien być rozłożony ręcznie, bez mechanicznego zagęszczania
- 5.3 Układanie geowłókniny**
Geowłókninę należy układać podłużnie do osi jezdni. Geowłóknina powinna być w trakcie układania lekko naciągana w kierunku długości pasa.
Geowłókninę należy łączyć na zakład o szerokości min. $0,5 \text{ m}$. Na złączach pasów (zakładkach) należy mocować geowłókninę do podłoża elementami wg pkt 2.3. Dopuszcza się mocowanie geowłókniny poprzez przyciskanie jej do podłoża stożkami kruszywa, przeznaczonego do układania warstwy przykrywającej geosyntetyk.
Należy zwracać uwagę, by nie uszkodzić geowłókniny. Nie dopuszcza się ruchu pojazdów i sprzętu budowlanego po geowłókninie.
- 6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT**
- 6.1 Zasady ogólne kontroli jakości robót**
Zasady ogólne kontroli jakości robót podano w „Wymaganiach Zamawiającego”
- 6.2 Zakres kontroli jakości**
Kontrola jakości obejmuje:
  - (a) kontrolę przydatności materiałów
Przydatność geowłókniny należy oceniać na podstawie atestów producenta oraz oględzin w celu stwierdzenia, czy materiał nie wykazuje wad fabrycznych i uszkodzeń.
  - (b) Kontrolę wykonania robót na podstawie oceny wizualnej w zakresie:
    - równości ułożonej warstwy (brak sfalowań i załamań geowłókniny),
    - ciągłości ułożonej warstwy (brak uszkodzeń mechanicznych geowłókniny),
    - prawidłowości wykonania złączy (zakładek).
- 7. OBMIAR ROBÓT**
- 7.1 Ogólne zasady obmiaru robót**
Ogólne zasady obmiaru robót podano w „Wymaganiach Zamawiającego”.
- 7.2 Jednostka obmiarowa**
Jednostką obmiarową jest metr kwadratowy [m^2] ułożonej warstwy odcinającej z geowłókniny.
- 8. ODBIÓR ROBÓT**
- 8.1 Ogólne zasady odbioru robót**

Roboty związane z ułożeniem warstwy odcinającej z geowłókniny podlegają odbiorowi na zasadach określonych w „Wymaganiach Zamawiającego”.

8.2 Odbiór robót

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, ST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie czynności kontrolne wg pkt 6 dały wyniki pozytywne.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1 Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w „Wymaganiach Zamawiającego”.

9.2 Cena jednostki obmiarowej

Cena jednego metra kwadratowego [m^2] ułożonej warstwy odcinającej z geowłókniny obejmuje :

- roboty przygotowawcze,
- sprawdzenie i wyrównanie podłoża,
- dostarczenie geowłókniny,
- rozłożenie geowłókniny.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

- Geotekstyli w budownictwie drogowym - Rolla S., WKiŁ, Warszawa 1988 r.
- Funkcje geosyntetyków w nawierzchni drogowej. Materiały Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo-Technicznej SliTK, Lublin 1998 r - Grzybowska W., Zieliński P.
- Postępy w zakresie zastosowania geosyntetyków w konstrukcji i remontach nawierzchni drogowych – wskazania projektowe. Materiały III Konferencji „Szkoła metod projektowania obiektów inżynierskich z zastosowaniem geotekstyliów”, Ustroń 1997 r.

D.04.03.01. Oczyszczenie i skropienie warstw konstrukcyjnych nawierzchni

1. Wstęp

1.1. Przedmiot S.T.

Przedmiotem niniejszej specyfikacji są wymagania dotyczące wykonania i odbioru oczyszczenia oraz skropienia warstwy wyrównawczej i wiążącej nawierzchni w ramach wykonania przebudowy drogi gminnej Gdakowo-Sypanica

1.2. Zakres stosowania ST.

Zakres stosowania ST jest zgodny z warunkami podanymi w ST D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne”.

1.3. Zakres robót objętych ST.

Zakłada się, że wszystkie warstwy konstrukcyjne nawierzchni powinny posiadać wzajemną przyczepność, co zamierza się osiągnąć przez zastosowanie skropienia lepiszczem każdej niżej leżącej (przykrywanej) warstwy bitumicznej nawierzchni.

1.4. Określenia podstawowe.

Nie wprowadza się określeń dodatkowych do podanych w ST D-M.00.00.00.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót.

Ogólne wymagania dotyczące prowadzenia robót podano w ST D-M.00.00.00. ”Wymagania ogólne”.

2. Materiały

Do skropienia oczyszczonej warstwy nawierzchni, przed ułożeniem na niej kolejnej warstwy asfaltobetonu, należy zastosować asfaltową emulsję kationową spełniającą wymagania normy BN-71/6771-02. Dopuszcza się również stosowanie innych lepiszczy bitumicznych, które powinny spełniać wymagania podane w normie PN-65/C-96170.

3. Sprzęt

Do oczyszczenia podbudowy należy używać szczotki mechanicznej. Zaleca się użycie urządzeń dwuszczotkowych. Pierwsza ze szczotek powinna być wykonana z twardych elementów czyszczących i służyć do zdrapywania oraz usuwania zanieczyszczeń przylegających do czyszczonej warstwy. Druga szczotka powinna posiadać miękkie elementy czyszczące i służyć do zmiatania.

Do skropienia podbudowy należy użyć skraparki lepiszcza. Skraparka powinna być wyposażona w urządzenia pomiarowo - kontrolne pozwalające na sprawdzenie i regulowanie następujących parametrów:

- temperatury rozkładania lepiszcza,
- ciśnienia lepiszcza w kolektorze,
- obrotów pompy dozującej lepiszcze,
- prędkość poruszania się skraparki
- wysokość i długość kolektora do rozkładania lepiszcza.

4. Transport

Transport emulsji asfaltowej powinien odbywać się w cysternach samochodowych. Dopuszcza się stosowanie beczek lub innych pojemników stalowych.

Cysterny przeznaczone do przewozu emulsji asfaltowej powinny być podzielone przegrodami, dzielącymi je na komory o pojemności nie większej niż 1m³, a każda powinna mieć wykroje umożliwiające przepływ emulsji.

5. Wykonanie robót

- Oczyszczenie podbudowy - polega na usunięciu luźnego materiału, brudu, błota i kurzu przy użyciu szczotek mechanicznych a w razie potrzeby, wody pod ciśnieniem.

- W miejscach trudno dostępnych należy użyć szczotek ręcznych. W razie potrzeby, przed skropieniem, podbudowa powinna być oczyszczona z kurzu przy użyciu sprężonego powietrza.
  - Po oczyszczeniu i wyschnięciu podbudowy można przystąpić do skropienia po akceptacji Inżyniera.
  - Skropienie podbudowy niebitumicznej - należy tu stosować emulsję kationową średniorozpadową w ilości 0,6 - 0,8 kg/m², a układanie mieszanki może nastąpić po rozpadzie emulsji i odparowaniu wody.
  - Do spryskania można też użyć asfaltu upłynnionego średniodoparowalnego w ilości 0,6 - 0,8 kg/m², przy czym ułożenie mieszanki może nastąpić po 24 godzinach.
  - Skropienie warstw bitumicznych należy stosować asfaltową emulsję kationową szybko rozpadową w ilości 0,4 - 0,5 kg/m², przy czym ułożenie mieszanki może nastąpić po rozpadzie emulsji i odparowaniu wody.
- 6. Kontrola jakości robót**
Wykonawca jest zobowiązany do systematycznej kontroli prowadzonych robót zgodnie z PZJ. Kontrola powinna obejmować:
- zgodność wykonania robót z Dokumentacją projektową,
  - sprawdzenie jakości materiałów tj. stosowanego do skropienia lepiszcza,
  - sprawdzenie urządzeń do skrapiania,
  - sprawdzenie stanu skrapianej warstwy,
  - sprawdzenie jednorodności skropienia i zużycia lepiszcza.
- 7. Obmiar robót**
Jednostką obmiarową wykonanych robót jest 1 m² oczyszczonej i skropionej warstwy.
- 8. Odbiór robót**
Inżynier dokonuje odbioru zgłoszonego odcinka oczyszczonej i skropionej warstwy wg. zasad podanych w S.T. D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne”.
Odbiór robót w zakresie potrąceń za wady będzie dokonywany zgodnie z Instrukcją DP-T 14 z późniejszymi zmianami wydaną przez GDDP Warszawa.
- 9. Podstawa płatności**
Płatność dla Wykonawcy realizowana będzie za faktycznie wykonaną liczbę jednostek (1 m²) stałą na podstawie dokonanego obmiaru robót w terenie, wykonaną zgodnie z Dokumentacją projektową i ST oraz zaakceptowaną przez Inżyniera.
Cena jednostkowa obejmuje:
- oczyszczenie skrapianej warstwy,
  - dostarczenie lepiszcza, napełnienie nim skraparki i ewentualne podgrzanie,
  - skropienie warstwy lepiszczem,
  - wykonanie pomiarów i badań ilości i równomierności wydatku lepiszcza.

D.04.04.02   Podbudowa z kruszywa stabilizowanego mechanicznie

- 1. WSTĘP**
- 1.1. Przedmiot SST**
Przedmiotem niniejszej specyfikacji technicznej (SST) są wymagania ogólne dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonywaniem podbudowy pomocniczej z kruszyw stabilizowanych mechanicznie.
- 1.2. Zakres stosowania SST**
Szczegółowa specyfikacja techniczna (SST) stanowi obowiązujący dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót drogowych.
- 1.3. Zakres robót objętych SST**
Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonywaniem podbudów z kruszyw naturalnych stabilizowanych mechanicznie wg PN-S-06102 [21]. Podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie,
Podbudowę z kruszyw stabilizowanych mechanicznie wykonuje się, zgodnie z ustaleniami podanymi w dokumentacji projektowej. Specyfikacja obejmuje roboty objęte pozycją nr 12 i 22 przedmiaru robót.
- 1.4. Określenia podstawowe**
Stabilizacja mechaniczna - proces technologiczny, polegający na odpowiednim zagęszczeniu w optymalnej wilgotności kruszywa o właściwie dobranym uziarnieniu.
Podbudowa z kruszywa stabilizowanego mechanicznie – jedna lub więcej warstw zagęszczonej mieszanki, która stanowi warstwę nośną nawierzchni drogowej.
Podbudowa zasadnicza – górna część podbudowy spełniająca funkcje nośne w konstrukcji nawierzchni. Może ona składać się z jednej lub dwóch warstw.
Podbudowa pomocnicza – dolna część podbudowy spełniająca, obok funkcji nośnych, funkcje zabezpieczenia nawierzchni przed działaniem wody, mrozu i przenikaniem cząstek podłoża. Może zawierać warstwę mrozochronną, odsączającą lub odcinającą.
Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z definicjami podanymi w ST-00 „Wymagania ogólne” pkt. 1.4.
- 1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót**
Ogólne wymagania dotyczące robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.5.
- 2. MATERIAŁY**

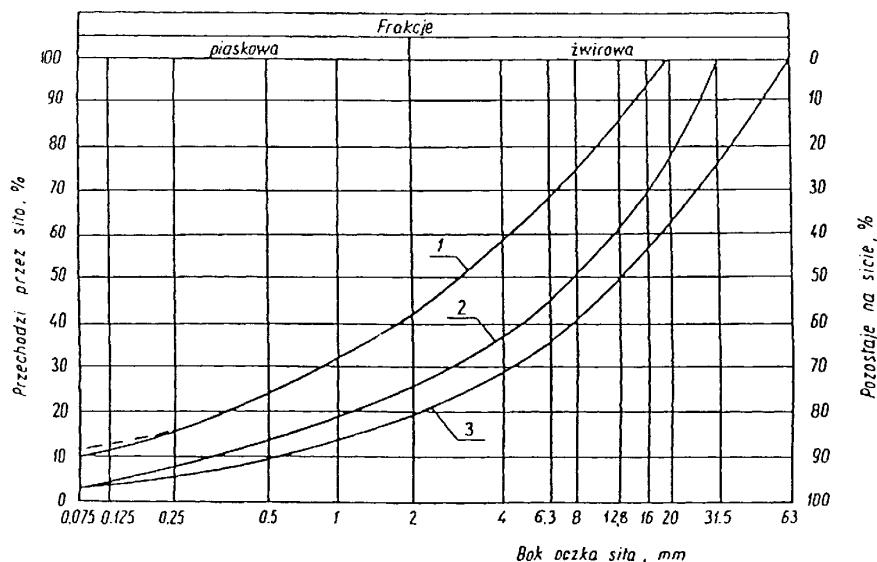
2.1 Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w ST-00 „Wymagania ogólne” pkt. 2.

2.2 Wymagania dotyczące kruszywa

2.3 Uziarnienie kruszywa

Krzywa uziarnienia kruszywa, określona według PN-EN 933-1:2000 powinna leżeć między krzywymi granicznymi pól dobrego uziarnienia podanymi na rysunku 1.

Rysunek 1. Pole dobrego uziarnienia kruszyw przeznaczonych na podbudowy wykonywane metodą stabilizacji mechanicznej

1-2 kruszywo na podbudowę zasadniczą (górną warstwę) lub podbudowę jednowarstwową

1-3 kruszywo na podbudowę pomocniczą (dolną warstwę)

Krzywa uziarnienia kruszywa powinna być ciągła i nie może przebiegać od dolnej krzywej granicznej uziarnienia do górnej krzywej granicznej uziarnienia na sąsiednich sitach. Wymiar największego ziarna kruszywa nie może przekraczać 2/3 grubości warstwy układanej jednorazowo.

Tabela 1 Wymagane cechy fizyczne kruszywa

Lp.	Wyszczególnienie właściwości	Wymagania dla kruszywa naturalnego		Wymagania dla kruszywa łamanego		Badania według
		podbudowa zasadnicza	podbudowa pomocnicza	podbudowa zasadnicza	podbudowa pomocnicza	
1	Zawartość ziarn mniejszych niż 0,075 mm, % (m/m)	od 2 do 10	od 2 do 12	od 2 do 10	od 2 do 12	PN-EN 933-1:2000
2	Zawartość nadziarna, % (m/m), nie więcej niż	5	10	5	10	PN-EN 933-1:2000
3	Zawartość ziarn nieforemnych % (m/m), nie więcej niż	35	45	35	40	PN-EN 933-4:2001
4	Zawartość zanieczyszczeń organicznych, % (m/m), nie więcej niż	1	1	1	1	PN-EN 1744-1:2000
5	Wskaźnik piaskowy po pięciokrotnym zageszczeniu metodą I lub II wg PN-B-04481, %	od 30 do 70	od 30 do 70	od 30 do 70	od 30 do 70	PN-EN 933-8:2001

6	Ścieralność w bębnie Los Angeles a) ścieralność całkowita po pełnej liczbie obrotów, nie więcej niż b) ścieralność częściowa po 1/5 pełnej liczby obrotów, nie więcej niż	35 30	45 40	35 30	50 35	PN-EN 1097-2:2000
7	Nasiąkliwość, %(m/m), nie więcej niż	2,5	4	3	5	PN-EN 1097-6:2002
8	Mrozoodporność, ubytek masy po 25 cyklach zamrażania, % (m/m), nie więcej niż	5	10	5	10	PN-EN 1367-1:2001
9	Zawartość związków siarki w przeliczeniu na SO ₃ , %(m/m), nie więcej niż	1	1	1	1	PN-EN 1744-1:2000
10	Wskaźnik nośności w _{noś} mieszanki kruszywa, %, nie mniejszy niż: a) przy zagęszczeniu I _S ≥ 1,00 b) przy zagęszczeniu I _S ≥ 1,03	80 120	60 –	80 120	60 –	PN-S-06102:1997

2.4 Rodzaje materiałów

Materiałem do wykonania podbudowy z kruszyw łamanych stabilizowanych mechanicznie powinno być kruszywo łamane, uzyskane w wyniku przekruszenia surowca skalnego lub kamieni narzutowych i otoczków.

Kruszywo powinno być jednorodne bez zanieczyszczeń obcych i bez domieszek gliny.

Do wykonania podbudowy przewidziano kruszywo łamane niesortowane o uziarnieniu 0/63mm oraz kruszywo łamane niesortowane o uziarnieniu 0/31,5.

2.5 Wymagania dla kruszywa

Krzywa uziarnienia kruszywa, określona według PN-EN 933-1:2000 [1] powinna leżeć między krzywymi granicznymi pól dobrego uziarnienia.

Wymiar największego ziarna kruszywa nie może przekraczać 2/3 grubości warstwy układanej jednorazowo.

Tabela 2. Skład ziarnowy kruszywa

Sito kwadratowe mm	Przechodzi przez sito %
63	100
31,5	76-100
16	56-93
8	40-75
4	28-58
2	19-41
0,5	9-23
0,075	2-10

Tabela 3. Wymagane cechy fizyczne kruszywa

Lp.	Wyszczególnienie właściwości	Wymagania dla kruszywa łamanego		Badania według
		podbudowa zasadnicza	podbudowa pomocnicza	
1	Zawartość ziarn mniejszych niż 0,075 mm, % (m/m)	od 2 do 10	od 2 do 12 PN-EN 933-1:2000 [1]	
2	Zawartość nadziarna, %(m/m), nie więcej niż	5	10	PN-EN 933-1:2000 [1]
3	Zawartość ziarn nieforemnych % (m/m), nie więcej niż	35	40	PN-EN 933-4:2001 [2]
od 30 do 70 od 30 do 70 PN-EN 933-8:2001 [3]4	Zawartość zanieczyszczeń organicznych, %(m/m), nie więcej niż	1	1	PN-EN 1744-1:2000 [8]

6	Wskaźnik piaskowy po pięciokrotnym zagęszczeniu metodą I lub II wg PN-B-04481, %	Ścieralność w bębnie Los Angeles a) ścieralność całkowita po pełnej liczbie obrotów, nie więcej niż b) ścieralność częściowa po 1/5 pełnej liczby obrotów, nie więcej niż	35 30	50 35	PN-EN 1097-2:2000 [4]
7		Nasiąkliwość, %(m/m), nie więcej niż	3	5	PN-EN 1097-6:2002 [6]
8		Mrozoodporność, ubytek masy po 25 cyklach zamrażania, %(m/m), nie więcej niż	5	10 PN-EN 1367-1:2001 [7]	
9		Zawartość związków siarki w przeliczeniu na SO ₃ , %(m/m), nie więcej niż	1	1	PN-EN 1744-1:2000 [8]
10		Wskaźnik nośności w _{noś} mieszanki kruszywa, %, nie mniejszy niż: a) przy zagęszczeniu I _S ≥ 1,00 b) przy zagęszczeniu I _S ≥ 1,03	80 120	60 – PN-S-06102:1997 [9]	

2.6 Woda

Należy stosować wodę czystą, wodociągową.

2.7 Kontrola jakości materiałów

Kontrola jakości materiałów polega na przeprowadzeniu badań cech fizycznych materiałów na reprezentatywnych próbkach dla partii kruszywa i porównaniu wyników z wymaganiami określonymi w pkt. 2.2.

Partię stanowi składowany na bazie materiał w ilości niezbędnej do wykonania odcinka próbnego.

Warunkiem dopuszczenia mieszanki kruszywa z podanego źródła do wykonania podbudowy stabilizowanej mechanicznie są pozytywne wyniki badania nośności płytą VSS, wykonane na górnej warstwie podbudowy odcinka próbnego.

Podczas wykonywania odcinka próbnego należy ustalić ilość wody niezbędnej do zagęszczenia.

3. Sprzęt

3.1 Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST-00 „Wymagania ogólne” pkt. 3.

3.2 Sprzęt do wykonania Robót

Wykonawca przystępujący do wykonania podbudowy z kruszyw stabilizowanych mechanicznie powinien wykazać się możliwością korzystania z następującego sprzętu:

- mieszarek do wytwarzania mieszanki, wyposażonych w urządzenia dozujące wodę, mieszarki powinny zapewnić wytworzenie jednorodnej mieszanki o wilgotności optymalnej,
- prowadnic i szablonów umożliwiających rozłożenie mieszanki w wykopie,
- równiarek lub układarek do rozkładania mieszanki,
- zagęszczarek płytowych, ubijaków mechanicznych, małych walców wibracyjnych, walców ogumionych i stalowych wibracyjnych lub statycznych,
- beczkowozów.

4. Transport

4.1 Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST-00 „Wymagania ogólne” pkt. 4.

4.2 Transport materiałów

Kruszywa można przewozić samowyladowczymi środkami transportu w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem, zmieszaniem z innymi materiałami, nadmiernym wysuszeniem i zawilgoceniem.

5. Wykonanie robót

5.1 Ogólne zasady wykonania Robót

Ogólne zasady wykonania Robót podano w ST-00 „Wymagania ogólne” pkt 5.

5.2 Przygotowanie podłoża

Podłoże pod podbudowę pomocniczą stanowi:

warstwa odsączająca, odcinająca lub mrozoochronna, która powinna spełniać wymagania określone w ST D-04.02.01 „Warstwa odsączająca, odcinająca i mrozoochronna”, lub podłoże gruntowe, które powinno spełniać wymagania określone w ST D-07.04.01.01 „Koryto wraz z profilowaniem i zagęszczaniem podłoża”

Podłoże pod podbudowę zasadniczą stanowi:

podłoże gruntowe, które powinno spełniać wymagania określone w ST D-07.04.01.01 „Koryto wraz z profilowaniem i zagęszczaniem podłoża”

podbudowa pomocnicza spełniająca wymagania niniejszej ST.

Paliki lub szpilki do prawidłowego ukształtowania podbudowy powinny być wcześniej przygotowane.

Paliki lub szpilki powinny być ustawione w rzędach równoległych do osi drogi, lub w inny sposób zaakceptowany przez Inżyniera.

Rozmieszczenie palików lub szpilek powinno umożliwiać naciągnięcie sznurków lub linek do wytyczenia Robót w odstępach nie większych niż co 10 m.

5.3 Wytwarzanie mieszanki kruszywa

Mieszanek kruszywa o ściśle określonym uziarnieniu i wilgotności optymalnej należy wytwarzać w mieszarkach gwarantujących otrzymanie jednorodnej mieszanki. Ze względu na konieczność zapewnienia jednorodności nie dopuszcza się wytwarzania mieszanki przez mieszanie poszczególnych frakcji na drodze. Mieszanka po wyprodukowaniu powinna być od razu transportowana na miejsce wbudowania w taki sposób, aby nie uległa rozsegregowaniu i wysychaniu.

5.4 Wbudowywanie i zagęszczanie mieszanki

Mieszanka kruszywa powinna być rozkładana w warstwie o jednakowej grubości, takiej, aby jej ostateczna grubość po zagęszczeniu była równa grubości projektowanej.

Warstwa podbudowy powinna być rozłożona w sposób zapewniający osiągnięcie wymaganych spadków i rzędnych wysokościowych.

Podbudowa z kruszywa przewidziana jest do wbudowania na odcinkach budowy nowej nawierzchni i na poszerzeniach istniejącej jezdni.

Minimalna szerokość poszerzenia powinna wynosić 0,5 m, jeśli jest mniejsza, to należy rozebrać istniejącą nawierzchnię tak, by uzyskać wymaganą wielkość poszerzenia.

Wilgotność mieszanki kruszywa podczas zagęszczania powinna odpowiadać wilgotności optymalnej, określonej według próby Proctora, zgodnie z PN-88/B-04481 [10] (metoda II). Materiał nadmiernie nawilgocony powinien zostać osuszony przez mieszanie i napowietrzanie. Jeżeli wilgotność mieszanki kruszywa jest niższa od optymalnej o 20% jej wartości, mieszanka powinna być zwilżona określoną ilością wody i równomiernie wymieszana. W przypadku, gdy wilgotność mieszanki kruszywa jest wyższa od optymalnej o 10% jej wartości, mieszanek należy osuszyć.

Wskaźnik zagęszczenia podbudowy wg BN-77/8931-12 [11] powinien odpowiadać przyjętemu poziomowi wskaźnika nośności podbudowy wg tabeli 2, lp. 10.

5.5 Odcinek próbny

Jeżeli Inżynier stwierdzi konieczność wykonania odcinka próbnego, to co najmniej na 3 dni przed rozpoczęciem Robót, Wykonawca powinien wykonać odcinek próbny w celu:

- stwierdzenia czy sprzęt budowlany do mieszania, rozkładania i zagęszczania kruszywa jest właściwy,
- określenia grubości warstwy materiału w stanie luźnym, koniecznej do uzyskania wymaganej grubości warstwy po zagęszczeniu,
- określenia liczby przejazdów sprzętu zagęszczającego, potrzebnej do uzyskania wymaganego wskaźnika zagęszczenia.

Na odcinku próbnym Wykonawca powinien użyć takich materiałów oraz sprzętu do mieszania, rozkładania i zagęszczania, jakie będą stosowane do wykonywania podbudowy.

Odcinek próbny powinien być zlokalizowany w miejscu wskazanym przez Inżyniera.

Wykonawca może przystąpić do wykonywania podbudowy po zaakceptowaniu odcinka próbnego przez Inżyniera.

5.6 Utrzymanie podbudowy

Podbudowa z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie po wykonaniu, a przed ułożeniem następnej warstwy tj. podbudowy zasadniczej z kruszywa, podbudowy z betonu asfaltowego, warstwy wiążącej z betonu asfaltowego lub podsypki cementowo-piaskowej pod warstwę ścierną, powinna być utrzymywana w dobrym stanie. Jeżeli Wykonawca będzie wykorzystywał, za zgodą Inżyniera, gotową podbudowę do ruchu budowlanego, to jest zobowiązany naprawić wszelkie uszkodzenia podbudowy, spowodowane przez ten ruch. Koszt napraw wynikłych z niewłaściwego utrzymania podbudowy obciąża Wykonawcę Robót.

6. Kontrola jakości robót**6.1 Ogólne zasady kontroli jakości Robót**

Ogólne zasady kontroli jakości Robót podano w ST-00 „Wymagania ogólne” pkt. 6.

6.2 Badania przed przystąpieniem do Robót

Przed przystąpieniem do Robót Wykonawca powinien wykonać badania kruszyw przeznaczonych do wykonania Robót i przedstawić wyniki tych badań wraz z reprezentatywną próbką kruszywa Inżynierowi, w celu akceptacji materiałów. Badania te powinny obejmować wszystkie właściwości określone w pkt 2.3 niniejszej ST.

6.3 Badania w czasie Robót**6.4 Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów.**

Częstotliwość oraz zakres badań podano w tabeli 3.

Tabela 3. Częstotliwość oraz zakres badań przy budowie podbudowy z kruszyw stabilizowanych mechanicznie

mechaniczne			
Lp.	Wyszczególnienie badań	Częstotliwość badań	
		Minimalna liczba badań na dziennej działce roboczej	Maksymalna powierzchnia podbudowy przypadająca na jedno badanie (m ²)
1	Uziarnienie mieszanki	2	600
2	Wilgotność mieszanki		
3	Zagęszczenie warstwy	2 próbki na 2000 m ²	
4	Badanie właściwości kruszywa wg tabeli 1, pkt. 2.2	dla każdej partii kruszywa i przy każdej zmianie kruszywa	

6.5 Uziarnienie mieszanki.

Uziarnienie mieszanki powinno być zgodne z wymaganiami podanymi w pkt 2.2. Próbki należy pobierać w sposób losowy, z rozłożonej warstwy, przed jej zagęszczeniem. Wyniki badań powinny być na bieżąco przekazywane Inżynierowi.

6.6 Wilgotność mieszanki.

Wilgotność mieszanki powinna odpowiadać wilgotności optymalnej, określonej według próby Proctora, zgodnie z PN-88/B-04481 [10](metoda II), z tolerancją +10% -20%. Wilgotność należy określić według PN-EN 1097-5:2001 [5].

6.7 Zagęszczenie podbudowy

Zagęszczenie warstwy powinno odbywać się aż do osiągnięcia wymaganego wskaźnika zagęszczenia. Zagęszczenie podbudowy należy sprawdzać według BN-77/8931-12 [11]. Kontrolę zagęszczenia można oprzeć na metodzie obciążeń płytowych, wg „Instrukcji badań podłoża gruntowego budowli drogowych i mostowych” – załącznik 2 (pkt 2.4.4.) GDDP 1998 r. [14], nie rzadziej niż raz na 2000 m², lub według zaleceń Inżyniera.

Zagęszczenie podbudowy stabilizowanej mechanicznie należy uznać za prawidłowe, gdy stosunek wtórnego modułu E_2 do pierwotnego modułu odkształcenia E_1 jest nie większy od 2,2 dla warstwy konstrukcyjnej podbudowy:

$$\leq 2,2$$

oraz:

moduł pierwotny $E_1 \geq 100$ MPa, moduł wtórny $E_2 \geq 180$ MPa dla podbudowy pomocniczej i zasadniczej.

6.8 Właściwości kruszywa.

Badania kruszywa powinny obejmować ocenę wszystkich właściwości określonych w pkt. 2.2.1. Próbki do badań pełnych powinny być pobierane przez Wykonawcę w sposób losowy w obecności Inżyniera.

6.9 Wymagania dotyczące cech geometrycznych podbudowy**6.10 Częstotliwość oraz zakres pomiarów**

Częstotliwość oraz zakres pomiarów dotyczących cech geometrycznych podbudowy podano w tabeli 4.

Tabela 4. Częstotliwość oraz zakres pomiarów wykonanej podbudowy z kruszywa stabilizowanego mechanicznie

Lp.	Wyszczególnienie badań i pomiarów	Minimalna częstotliwość pomiarów
1	Szerokość podbudowy	co 30m na prostych, w punktach głównych łuku, co 20m na łukach o $R > 100$ m, co 10m na łukach o $R < 100$ m
2	Równość podłużna	W sposób ciągły łątą
3	Co 20 m	
Spadki poprzeczne*)		
4	Rzędne wysokościowe	Co 25 m w punktach wątpliwych
5	Grubość podbudowy	Co 50 m
6	Nośność podbudowy: - moduł odkształcenia - ugięcie sprężyste	Co najmniej w jednym przekroju na każde 500 m Co najmniej w 10 punktach na każde 500 m
7	Zagęszczenie - wskaźnik zagęszczenia - E_2 / E_1	co najmniej w jednym przekroju na każde 200 m co najmniej w 10 punktach na każde 500 m

*) dodatkowe pomiary spadków poprzecznych i ukształtowania osi w planie należy wykonać w punktach głównych łuków poziomych.

6.11 Szerokość podbudowy.

Szerokość podbudowy nie może różnić się od szerokości projektowanej o więcej niż +5cm.

6.12 Równość podbudowy.

Równość podłużną podbudowy należy mierzyć łata, zgodnie z BN-68/8931-04 [12].

Nierówności podbudowy nie mogą przekraczać 20 mm dla podbudowy pomocniczej i zasadniczej.

6.13 Spadki poprzeczne podbudowy.

Spadki poprzeczne podbudowy na prostych i łukach powinny być zgodne z Dokumentacją Projektową, z tolerancją $\pm 0,5$ %.

6.14 Rzędne wysokościowe podbudowy.

Różnice pomiędzy rzędnymi wysokościowymi podbudowy i rzędnymi projektowanymi nie powinny przekraczać + 1 cm, -2 cm.

6.15 Grubość podbudowy.

Grubość podbudowy nie może się różnić od grubości projektowanej po zagęszczeniu o więcej niż ± 2 cm.

6.16 Nośność i zagęszczenie podbudowy.

– moduł odkształcenia powinien być zgodny z podanym w tabeli 5,

– ugięcie sprężyste powinno być zgodne z podanym w tabeli 5, wg BN-70/8931-06 [13].

Tabela 5. Cechy podbudowy

Podbudowa z kruszywa o wskaźniku $w_{noś}$ nie mniejszym niż, %	Wymagane cechy podbudowy				
	Wskaźnik zagęszczenia I_s nie mniejszy niż	Maksymalne ugięcie sprężyste pod kołem, [mm]		Minimalny moduł odkształcenia mierzony płytą o średnicy 30 cm, [MPa]	
		40 kN	50 kN	od pierwszego obciążenia E_1	od drugiego obciążenia E_2
60	1,00	1,40	1,60	60	120
80	1,00	1,25	1,40	80	140
120	1,03	1,10	1,20	100	180

6.17 Zasady postępowania z wadliwie wykonanymi odcinkami podbudowy**6.17.1 Niewłaściwe cechy geometryczne podbudowy**

Wszystkie powierzchnie podbudowy, które wykazują większe odchylenia od określonych w punkcie 6.4 powinny być naprawione przez spulchnienie lub zerwanie do głębokości co najmniej 10cm, wyrównane i powtórnie zagęszczone. Dodanie nowego materiału bez spulchnienia wykonanej warstwy jest niedopuszczalne.

Jeżeli szerokość podbudowy jest mniejsza od szerokości projektowanej o więcej niż 5cm i nie zapewnia podparcia warstwom wyżej leżącym, to Wykonawca powinien na własny koszt poszerzyć podbudowę przez spulchnienie warstwy na pełną grubość do połowy szerokości, dołożenie materiału i powtórne zagęszczenie.

6.17.2 Niewłaściwa grubość podbudowy

Na wszystkich powierzchniach wadliwych pod względem grubości, Wykonawca wykona naprawę podbudowy. Powierzchnie powinny być naprawione przez spulchnienie lub wybranie warstwy na odpowiednią głębokość, zgodnie z decyzją Inżyniera, uzupełnione nowym materiałem o odpowiednich właściwościach, wyrównane i ponownie zagęszczone.

Roboty te Wykonawca wykona na własny koszt. Po wykonaniu tych Robót nastąpi ponowny pomiar i ocena grubości warstwy, według wyżej podanych zasad, na koszt Wykonawcy.

6.17.3 Niewłaściwa nośność podbudowy

Jeżeli nośność podbudowy będzie mniejsza od wymaganej, to Wykonawca wykona wszelkie roboty niezbędne do zapewnienia wymaganej nośności, zalecone przez Inżyniera. Koszty tych dodatkowych Robót poniesie Wykonawca podbudowy tylko wtedy, gdy zaniżenie nośności podbudowy wynikało z niewłaściwego wykonania Robót przez Wykonawcę podbudowy.

7. Obmiar robót**7.1 Ogólne zasady obmiaru Robót**

Ogólne zasady obmiaru Robót podano w ST-00 „Wymagania ogólne” pkt. 7.

7.2 Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m² (metr kwadratowy) podbudowy z kruszywa stabilizowanego mechanicznie.

8. Odbiór robót**8.1 Ogólne zasady odbioru Robót**

Ogólne zasady odbioru Robót podano w ST-00 „Wymagania ogólne” pkt. 8.

8.2 Sposób odbioru Robót

Roboty uznaje się za zgodne z Dokumentacją Projektową, ST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji wg pkt 6 dały wyniki pozytywne.

9. Podstawa płatności**9.1 Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności**

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST-00 „Wymagania ogólne” pkt 9.

Zakres płatności za wykonaną warstwę podbudowy z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie należy przyjmować zgodnie z obmiarem i oceną jakości robót.

9.2 Cena jednostki obmiarowej

Wykonanie podbudowy z kruszyw satbilizowanych mechanicznie nie podlega odrębnej zapłacie i należy je uwzględnić w cenie jednostkowej dotyczącej nawierzchni betonowej lub nawierzchni z mieszanek mineralno-bitumicznych, które będą wykonywane w pasie robót ziemnych.

Cena wykonania 1 m² (metra kwadratowego) podbudowy obejmuje m.in.:

- prace pomiarowe i Roboty przygotowawcze,
- oznakowanie Robót,
- sprawdzenie i ewentualną naprawę podłoża,
- wykonanie koryta wraz z profilowaniem i zagęszczeniem wg ST D-07.04.01.01,
- zakup i transport mieszanki na miejsce wbudowania,
- przygotowanie mieszanki z kruszywa, zgodnie z receptą,
- rozłożenie mieszanki,
- zagęszczenie rozłożonej mieszanki,
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych określonych w ST,
- utrzymanie podbudowy w czasie Robót.

10 Przepisy związane

10.1 Normy

1. PN-EN 933-1:2000	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie składu ziarnowego . Metoda przesiewania.
2. PN-EN 933-4:2001	Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczanie kształtu ziaren.
3. PN-EN 933-8:2001	Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Część 8: Ocena zawartości drobnych cząstek. Badanie wskaźnika piaskowego.
4. PN-EN 1097-2:2000	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw.
5. PN-EN 1097-5:2001	Badania mechanicznych mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw. Część 5: Oznaczenie zawartości wody przez suszenie w suszarce z wentylacją.
6. PN-EN 1097-6:2002	Badania mechanicznych mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw. Część 6: Oznaczenie gęstości ziarn i nasiąkliwości.
7. PN-EN 1367-1:2001	Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczanie mrozoodporności metodą bezpośrednią.
8. PN-EN 1744-1:2000	Badania chemicznych właściwości kruszyw. Analiza chemiczna.
9. PN-S-06102:1997	Drogi samochodowe. Podbudowy z kruszyw stabilizowanych mechanicznie.
10. PN-88/B-04481	Grunty budowlane. Badania próbek gruntu.
11. BN-77/8931-12	Oznaczanie wskaźnika zagęszczenia gruntu.
12. BN-68/-8931-04	Drogi samochodowe. Pomiar równości nawierzchni planografem i łątą.
13. BN-70/8931-06	Drogi samochodowe. Pomiar ugięć podatnych ugięciomierzem belkowym.

10.2 Inne dokumenty

14. Instrukcja Badań Podłoża Gruntowego Budowli Drogowych i Mostowych. Załącznik 2 - GDDP 1998 r.

D-04.05.01 Podbudowa i ulepszone podłoże z gruntu lub kruszywa stabilizowanego cementem

1.1. Przedmiot SST

Przedmiotem niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej (SST) są wymagania ogólne dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonywaniem podbudowy i ulepszonego podłoża z gruntu lub kruszywa stabilizowanego cementem.

1.2. Zakres stosowania SST

Zakres stosowania niniejszej SST jest zgodny z warunkami podanymi w ST D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne”.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem podbudowy i ulepszonego podłoża z gruntu lub kruszywa stabilizowanego cementem wg PN-S-96012 [17]. Grunty lub kruszywa stabilizowane cementem mogą być stosowane do wykonania podbudów zasadniczych, pomocniczych i ulepszonego podłoża wg Katalogu typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych [29].

1.4. Określenia podstawowe

- 1.4.1. Podbudowa z gruntu stabilizowanego cementem - jedna lub dwie warstwy zagęszczonej mieszanki cementowo-gruntowej, która po osiągnięciu właściwej wytrzymałości na ściskanie, stanowi fragment nośnej części nawierzchni drogowej.
- 1.4.2. Mieszanka cementowo-gruntowa - mieszanka gruntu, cementu i wody, a w razie potrzeby również dodatków ulepszających, np. popiołów lotnych lub chlorku wapniowego, dobranych w optymalnych ilościach.

- 1.4.3.** Grunt stabilizowany cementem - mieszanka cementowo-gruntowa zagęszczona i stwardniała w wyniku ukończenia procesu wiązania cementu.
- 1.4.4.** Kruszywo stabilizowane cementem - mieszanka kruszywa naturalnego, cementu i wody, a w razie potrzeby dodatków ulepszających, np. popiołów lotnych lub chlorku wapniowego, dobranych w optymalnych ilościach, zagęszczona i stwardniała w wyniku ukończenia procesu wiązania cementu.
- 1.4.5.** Podłoże gruntowe ulepszone cementem - jedna lub dwie warstwy zagęszczonej mieszanki cementowo-gruntowej, na której układana jest warstwa podbudowy.
- 1.4.6.** Pozostałe określenia są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.4.
- 1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót**
Ogólne wymagania dotyczące robót podano w OST D-04.05.00 „Podbudowy i ulepszone podłoże z gruntów lub kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi. Wymagania ogólne” pkt 1.5.
- 2. Materiały**
- 2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów**
Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w OST D-04.05.00 „Podbudowy i ulepszone podłoże z gruntów lub kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi. Wymagania ogólne” pkt 2.
- 2.2. Cement**
Należy stosować cement portlandzki klasy 32,5 wg PN-B-19701 [11], portlandzki z dodatkami wg PN-B-19701 [11] lub hutniczy wg PN-B-19701 [11].
Wymagania dla cementu zestawiono w tablicy 1.

Tablica 1. Właściwości mechaniczne i fizyczne cementu wg PN-B-19701 [11]

Lp.	Właściwości	Klasa cementu
		32,5
1	Wytrzymałość na ściskanie (MPa), po 7 dniach, nie mniej niż:	
	- cement portlandzki bez dodatków	16
	- cement hutniczy	16
	- cement portlandzki z dodatkami	16
2	Wytrzymałość na ściskanie (MPa), po 28 dniach, nie mniej niż:	32,5
3	Czas wiązania:	
	- początek wiązania, najwcześniej po upływie, min.	60
	- koniec wiązania, najpóźniej po upływie, h	12
4	Stałość objętości, mm, nie więcej niż	10

Badania cementu należy wykonać zgodnie z PN-B-04300 [1].

Przechowywanie cementu powinno odbywać się zgodnie z BN-88/6731-08 [19].

W przypadku, gdy czas przechowywania cementu będzie dłuższy od trzech miesięcy, można go stosować za zgodą Inżyniera tylko wtedy, gdy badania laboratoryjne wykażą jego przydatność do robót.

2.3. Grunty

Przydatność gruntów przeznaczonych do stabilizacji cementem należy ocenić na podstawie wyników badań laboratoryjnych, wykonanych według metod podanych w PN-S-96012 [17].

Do wykonania podbudów i ulepszonego podłoża z gruntów stabilizowanych cementem należy stosować grunty spełniające wymagania podane w tablicy 2.

Grunt można uznać za przydatny do stabilizacji cementem wtedy, gdy wyniki badań laboratoryjnych wykażą, że wytrzymałość na ściskanie i mrozoodporność próbek gruntu stabilizowanego są zgodne z wymaganiami określonymi w p. 2.7 tablica 4.

Tablica 2. Wymagania dla gruntów przeznaczonych do stabilizacji cementem wg PN-S-96012 [17]

Lp.	Właściwości	Wymagania	Badania według
1	Uziarnienie		
	a) ziarn przechodzących przez sito # 40 mm, % (m/m), nie mniej niż:	100	PN-B-04481 [2]
	b) ziarn przechodzących przez sito # 20 mm, % (m/m), powyżej	85	
	c) ziarn przechodzących przez sito # 4 mm, % (m/m), powyżej	50	
	d) cząstek mniejszych od 0,002 mm, % (m/m), poniżej	20	
2	Granica płynności, % (m/m), nie więcej niż:	40	PN-B-04481 [2]
3	Wskaźnik plastyczności, % (m/m), nie więcej niż:	15	PN-B-04481 [2]

4	Odczyn pH	od 5 do 8	PN-B-04481 [2]
5	Zawartość części organicznych, % (m/m), nie więcej niż:	2	PN-B-04481 [2]
6	Zawartość siarczanów, w przeliczeniu na SO ₃ , % (m/m), nie więcej niż:	1	PN-B-06714-28 [6]

Grunty nie spełniające wymagań określonych w tablicy 2, mogą być poddane stabilizacji po uprzednim ulepszeniu chlorkiem wapniowym, wapnem, popiołami lotnymi.

Grunty o granicy płynności od 40 do 60 % i wskaźniku plastyczności od 15 do 30 % mogą być stabilizowane cementem dla podbudów pomocniczych i ulepszonego podłoża pod warunkiem użycia specjalnych maszyn, umożliwiających ich rozdrobnienie i przemieszanie z cementem.

Dodatkowe kryteria oceny przydatności gruntu do stabilizacji cementem; zaleca się użycie gruntów o: wskaźniku piaskowym od 20 do 50, wg BN-64/8931-01 [20], zawartości ziarn pozostających na sicie # 2 mm - co najmniej 30%, zawartości ziarn przechodzących przez sito 0,075 mm - nie więcej niż 15%.

Decydującym sprawdzianem przydatności gruntu do stabilizacji cementem są wyniki wytrzymałości na ściskanie próbek gruntu stabilizowanego cementem.

2.4. **Kruszywa**

Do stabilizacji cementem można stosować piaski, mieszanki i żwiry albo mieszanek tych kruszyw, spełniające wymagania podane w tablicy 3.

Kruszywo można uznać za przydatne do stabilizacji cementem wtedy, gdy wyniki badań laboratoryjnych wykażą, że wytrzymałość na ściskanie i mrozoodporność próbek kruszywa stabilizowanego będą zgodne z wymaganiami określonymi w p. 2.7 tablica 4.

Tablica 3. Wymagania dla kruszyw przeznaczonych do stabilizacji cementem

Lp.	Właściwości	Wymagania	Badania według
1	Uziarnienie a) ziarn pozostających na sicie # 2 mm, %, nie mniej niż: b) ziarn przechodzących przez sito 0,075 mm, %, nie więcej niż:	30 15	PN-B-06714-15 [4]
2	Zawartość części organicznych, barwa cieczy nad kruszywem nie ciemniejsza niż:	wzorcowa	PN-B-06714-26 [5]
3	Zawartość zanieczyszczeń obcych, %, nie więcej niż:	0,5	PN-B-06714-12 [3]
4	Zawartość siarczanów, w przeliczeniu na SO ₃ , %, poniżej:	1	PN-B-06714-28 [6]

Jeżeli kruszywo przeznaczone do wykonania warstwy nie jest wbudowane bezpośrednio po dostarczeniu na budowę i zachodzi potrzeba jego okresowego składowania na terenie budowy, to powinno być ono składowane w przydmach, na utwardzonym i dobrze odwodnionym placu, w warunkach zabezpieczających przed zanieczyszczeniem i przed wymieszaniem różnych rodzajów kruszyw.

2.5. **Woda**

Woda stosowana do stabilizacji gruntu lub kruszywa cementem i ewentualnie do pielęgnacji wykonanej warstwy powinna odpowiadać wymaganiom PN-B-32250 [13]. Bez badań laboratoryjnych można stosować wodociągową wodę pitną. Gdy woda pochodzi z wątpliwych źródeł nie może być użyta do momentu jej przebadania, zgodnie z wyżej podaną normą lub do momentu porównania wyników wytrzymałości na ściskanie próbek gruntowo-cementowych wykonanych z wodą wątpliwą i z wodą wodociągową. Brak różnic potwierdza przydatność wody do stabilizacji gruntu lub kruszywa cementem.

2.6. **Dodatki ulepszające**

Przy stabilizacji gruntów cementem, w przypadkach uzasadnionych, stosuje się następujące dodatki ulepszające:

wapno wg PN-B-30020 [12],

popioły lotne wg PN-S-96035 [18],

chlerek wapniowy wg PN-C-84127 [15].

Za zgodą Inżyniera mogą być stosowane inne dodatki o sprawdzonym działaniu, posiadające aprobatę techniczną wydaną przez uprawnioną jednostkę.

2.7. **Grunt lub kruszywo stabilizowane cementem**

W zależności od rodzaju warstwy w konstrukcji nawierzchni drogowej, wytrzymałość gruntu lub kruszywa stabilizowanego cementem wg PN-S-96012 [17], powinna spełniać wymagania określone w tablicy 4.

Tablica 4. Wymagania dla gruntów lub kruszyw stabilizowanych cementem dla poszczególnych warstw podbudowy i ulepszonego podłoża

Lp.	Rodzaj warstwy w konstrukcji nawierzchni drogowej	Wytrzymałość na ściskanie próbek nasyconych wodą (MPa)		Wskaźnik mrozoodporności
		po 7 dniach	po 28 dniach	
1	Podbudowa zasadnicza dla KR1 lub podbudowa pomocnicza dla KR2 do KR6	od 1,6 do 2,2	od 2,5 do 5,0	0,7
2	Górna część warstwy ulepszanego podłoża gruntowego o grubości co najmniej 10 cm dla KR5 i KR6 lub górna część warstwy ulepszenia słabego podłoża z gruntów wątpliwych oraz wysadzinowych	od 1,0 do 1,6	od 1,5 do 2,5	0,6
3	Dolna część warstwy ulepszanego podłoża gruntowego w przypadku posadowienia konstrukcji nawierzchni na podłożu z gruntów wątpliwych i wysadzinowych	-	od 0,5 do 1,5	0,6

3. Sprzęt

Wymagania dotyczące sprzętu podano w OST D-04.05.00 „Podbudowy i ulepszone podłoże z gruntów lub kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi. Wymagania ogólne” pkt 3.

4. Transport

Wymagania dotyczące transportu podano w OST D-04.05.00 „Podbudowy i ulepszone podłoże z gruntów lub kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi. Wymagania ogólne” pkt 4.

5. wykonanie robót

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w OST D-04.05.00 „Podbudowy i ulepszone podłoże z gruntów lub kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi. Wymagania ogólne” pkt 5.

5.2. Warunki przystąpienia do robót

Podbudowa z gruntu lub kruszywa stabilizowanego cementem nie może być wykonywana wtedy, gdy podłoże jest zamrożone i podczas opadów deszczu. Nie należy rozpoczynać stabilizacji gruntu lub kruszywa cementem, jeżeli prognozy meteorologiczne wskazują na możliwy spadek temperatury poniżej 5°C w czasie najbliższych 7 dni.

5.3. Przygotowanie podłoża

Podłoże powinno być przygotowane zgodnie z wymaganiami określonymi w OST D-04.05.00 „Podbudowy i ulepszone podłoże z gruntów lub kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi. Wymagania ogólne” pkt 5.2.

5.4. Skład mieszanki cementowo-gruntowej i cementowo-kruszywowej

Zawartość cementu w mieszance nie może przekraczać wartości podanych w tablicy 5. Zaleca się taki dobór mieszanki, aby spełnić wymagania wytrzymałościowe określone w p. 2.7 tablica 4, przy jak najmniejszej zawartości cementu.

Tablica 5. Maksymalna zawartość cementu w mieszance cementowo-gruntowej lub w mieszance kruszywa stabilizowanego cementem dla poszczególnych warstw podbudowy i ulepszanego podłoża

Lp.	Kategoria ruchu	Maksymalna zawartość cementu, % w stosunku do masy suchego gruntu lub kruszywa		
		podbudowa zasadnicza	podbudowa pomocnicza	ulepszone podłoże
1	KR 2 do KR 6	-	6	8
2	KR 1	8	10	10

Zawartość wody w mieszance powinna odpowiadać wilgotności optymalnej, określonej według normalnej próby Proctora, zgodnie z PN-B-04481 [2], z tolerancją +10%, -20% jej wartości.

Zaprojektowany skład mieszanki powinien zapewniać otrzymanie w czasie budowy właściwości gruntu lub kruszywa stabilizowanego cementem zgodnych z wymaganiami określonymi w tablicy 4.

5.5. Stabilizacja metodą mieszania na miejscu

Do stabilizacji gruntu metodą mieszania na miejscu można użyć specjalistycznych mieszarek wieloprześciowych lub jednoprześciowych albo maszyn rolniczych.

Grunt przewidziany do stabilizacji powinien być spulchniony i rozdrobniony.

Po spulchnieniu gruntu należy sprawdzić jego wilgotność i w razie potrzeby ją zwiększyć w celu ułatwienia rozdrobnienia. Woda powinna być dozowana przy użyciu beczkowsów zapewniających równomierne i kontrolowane dozowanie. Wraz z wodą można dodawać do gruntu dodatki ulepszające rozpuszczalne w wodzie, np. chlorek wapniowy.

Jeżeli wilgotność naturalna gruntu jest większa od wilgotności optymalnej o więcej niż 10% jej wartości,

grunt powinien być osuszony przez mieszanie i napowietrzanie w czasie suchej pogody. Po spulchnieniu i rozdrobnieniu gruntu należy dodać i przemieszać z gruntem dodatki ulepszające, np. wapno lub popioły lotne, w ilości określonej w receptce laboratoryjnej, o ile ich użycie jest przewidziane w tejże receptce.

Cement należy dodawać do rozdrobnionego i ewentualnie ulepszanego gruntu w ilości ustalonej w receptce laboratoryjnej. Cement i dodatki ulepszające powinny być dodawane przy użyciu rozsypywarek cementu lub w inny sposób zaakceptowany przez Inżyniera.

Grunt powinien być wymieszany z cementem w sposób zapewniający jednorodność na określonej głębokości, gwarantującą uzyskanie projektowanej grubości warstwy po zagęszczeniu. W przypadku wykonywania stabilizacji w prowadnicach, szczególną uwagę należy zwrócić na jednorodność wymieszania gruntu w obrębie skrajnych pasów o szerokości od 30 do 40 cm, przyległych do prowadnic. Po wymieszaniu gruntu z cementem należy sprawdzić wilgotność mieszanki. Jeżeli jej wilgotność jest mniejsza od optymalnej o więcej niż 20%, należy dodać odpowiednią ilość wody i mieszankę ponownie dokładnie wymieszać. Wilgotność mieszanki przed zagęszczeniem nie może różnić się od wilgotności optymalnej o więcej niż +10%, -20% jej wartości.

Czas od momentu rozłożenia cementu na gruncie do momentu zakończenia mieszania nie powinien być dłuższy od 2 godzin.

Po zakończeniu mieszania należy powierzchnię warstwy wyrównać i wyprofilować do wymaganych w dokumentacji projektowej rzędnych oraz spadków poprzecznych i podłużnych. Do tego celu należy użyć równiarek i wykorzystać prowadnice podłużne, układane każdorazowo na odcinku roboczym. Od użycia prowadnic można odstąpić przy zastosowaniu specjalistycznych mieszarek i technologii gwarantującej odpowiednią równość warstwy, po uzyskaniu zgody Inżyniera. Po wyprofilowaniu należy natychmiast przystąpić do zagęszczania warstwy. Zagęszczenie należy przeprowadzić w sposób określony w p. 5.8.

5.6. Stabilizacja metodą mieszania w mieszarkach stacjonarnych

Składniki mieszanki i w razie potrzeby dodatki ulepszające, powinny być dozowane w ilości określonej w receptce laboratoryjnej. Mieszarka stacjonarna powinna być wyposażona w urządzenia do wagowego dozowania kruszywa lub gruntu i cementu oraz objętościowego dozowania wody.

Czas mieszania w mieszarkach cyklicznych nie powinien być krótszy od 1 minuty, o ile krótszy czas mieszania nie zostanie dozwolony przez Inżyniera po wstępnych próbach. W mieszarkach typu ciągłego prędkość podawania materiałów powinna być ustalona i na bieżąco kontrolowana w taki sposób, aby zapewnić jednorodność mieszanki.

Wilgotność mieszanki powinna odpowiadać wilgotności optymalnej z tolerancją +10% i -20% jej wartości. Przed ułożeniem mieszanki należy ustawić prowadnice i podłoże zwilżyć wodą.

Mieszanka dowieziona z wytwórni powinna być układana przy pomocy układarek lub równiarek. Grubość układania mieszanki powinna być taka, aby zapewnić uzyskanie wymaganej grubości warstwy po zagęszczeniu.

Przed zagęszczeniem warstwa powinna być wyprofilowana do wymaganych rzędnych, spadków podłużnych i poprzecznych. Przy użyciu równiarek do rozkładania mieszanki należy wykorzystać prowadnice, w celu uzyskania odpowiedniej równości profilu warstwy. Od użycia prowadnic można odstąpić przy zastosowaniu technologii gwarantującej odpowiednią równość warstwy, po uzyskaniu zgody Inżyniera. Po wyprofilowaniu należy natychmiast przystąpić do zagęszczania warstwy.

5.7. Grubość warstwy

Orientacyjna grubość poszczególnych warstw podbudowy z gruntu lub kruszywa stabilizowanego cementem nie powinna przekraczać:

15 cm - przy mieszaniu na miejscu sprzętem rolniczym,

18 cm - przy mieszaniu na miejscu sprzętem specjalistycznym,

22 cm - przy mieszaniu w mieszarce stacjonarnej.

Jeżeli projektowana grubość warstwy podbudowy jest większa od maksymalnej, to stabilizację należy wykonywać w dwóch warstwach.

Jeżeli stabilizacja będzie wykonywana w dwóch lub więcej warstwach, to tylko najniżej położona warstwa może być wykonana przy zastosowaniu technologii mieszania na miejscu. Wszystkie warstwy leżące wyżej powinny być wykonywane według metody mieszania w mieszarkach stacjonarnych.

Warstwy podbudowy zasadniczej powinny być wykonywane według technologii mieszania w mieszarkach stacjonarnych.

5.8. Zagęszczanie

Zagęszczanie warstwy gruntu lub kruszywa stabilizowanego cementem należy prowadzić przy użyciu walców gładkich, wibracyjnych lub ogumionych, w zestawie wskazanym w SST.

Zagęszczanie podbudowy oraz ulepszanego podłoża o przekroju daszkowym powinno rozpocząć się od krawędzi i przesuwac pasami podłużnymi, częściowo nakładającymi się w stronę osi jezdni. Zagęszczenie warstwy o jednostronnym spadku poprzecznym powinno rozpocząć się od niżej położonej krawędzi i przesuwac pasami podłużnymi, częściowo nakładającymi się, w stronę wyżej położonej krawędzi.

Pojawiające się w czasie zagęszczania zaniżenia, ubytki, rozwarstwienia i podobne wady, muszą być natychmiast naprawiane przez wymianę mieszanki na pełną głębokość, wyrównanie i ponowne zagęszczenie. Powierzchnia zagęszczonej warstwy powinna mieć prawidłowy przekrój poprzeczny i jednolity wygląd.

W przypadku technologii mieszania w mieszarkach stacjonarnych operacje zagęszczania i obróbki powierzchniowej muszą być zakończone przed upływem dwóch godzin od chwili dodania wody do

mieszanki.

W przypadku technologii mieszania na miejscu, operacje zagęszczania i obróbki powierzchniowej muszą być zakończone nie później niż w ciągu 5 godzin, licząc od momentu rozpoczęcia mieszania gruntu z cementem.

Zagęszczanie należy kontynuować do osiągnięcia wskaźnika zagęszczenia mieszanki określonego wg BN-77/8931-12 [25] nie mniejszego od podanego w PN-S-96012 [17] i SST.

Specjalną uwagę należy poświęcić zagęszczeniu mieszanki w sąsiedztwie spoin roboczych podłużnych i poprzecznych oraz wszelkich urządzeń obcych.

Wszelkie miejsca luźne, rozsegregowane, spękane podczas zagęszczania lub w inny sposób wadliwe, muszą być naprawione przez zerwanie warstwy na pełną grubość, wbudowanie nowej mieszanki o odpowiednim składzie i ponowne zagęszczenie. Roboty te są wykonywane na koszt Wykonawcy.

5.9. Spoiny robocze

W miarę możliwości należy unikać podłużnych spoin roboczych, poprzez wykonanie warstwy na całej szerokości.

Jeśli jest to niemożliwe, przy warstwie wykonywanej w prowadnicach, przed wykonaniem kolejnego pasa należy pionową krawędź wykonanego pasa zwilżyć wodą. Przy warstwie wykonanej bez prowadnic w ułożonej i zagęszczonej mieszance, należy niezwłocznie obciąć pionową krawędź. Po zwilżeniu jej wodą należy wbudować kolejny pas. W podobny sposób należy wykonać poprzeczną spoinę roboczą na połączeniu działek roboczych. Od obcięcia pionowej krawędzi w wykonanej mieszance można odstąpić wtedy, gdy czas pomiędzy zakończeniem zagęszczania jednego pasa, a rozpoczęciem wbudowania sąsiedniego pasa, nie przekracza 60 minut.

Jeżeli w niżej położonej warstwie występują spoiny robocze, to spoiny w warstwie leżącej wyżej powinny być względem nich przesunięte o co najmniej 30 cm dla spoiny podłużnej i 1 m dla spoiny poprzecznej.

5.10. Pielęgnacja warstwy z gruntu lub kruszywa stabilizowanego cementem

Zasady pielęgnacji warstwy gruntu lub kruszywa stabilizowanego cementem podano w OST D-04.05.00 „Podbudowy i ulepszone podłoże z gruntów lub kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi.

Wymagania ogólne” pkt 5.5.

5.11. Odcinek próbny

O ile przewidziano to w SST, Wykonawca powinien wykonać odcinek próbny, zgodnie z zasadami określonymi w OST D-04.05.00 „Podbudowy i ulepszone podłoże z gruntów lub kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi. Wymagania ogólne” pkt 5.3.

5.12. Utrzymanie podbudowy i ulepszonych podłoża

Podbudowa i ulepszone podłoże powinny być utrzymywane przez Wykonawcę zgodnie z zasadami określonymi w OST D-04.05.00 „Podbudowy i ulepszone podłoże z gruntów lub kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi. Wymagania ogólne” pkt 5.4.

6. Kontrola jakości robót

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w OST D-04.05.00 „Podbudowy i ulepszone podłoże z gruntów lub kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi. Wymagania ogólne” pkt 6.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien wykonać badania gruntów lub kruszyw zgodnie z ustaleniami OST D-04.05.00 „Podbudowy i ulepszone podłoże z gruntów lub kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi. Wymagania ogólne” pkt 6.2.

6.3. Badania w czasie robót

Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów kontrolnych w czasie robót podano w OST D-04.05.00 „Podbudowy i ulepszone podłoże z gruntów lub kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi. Wymagania ogólne” pkt 6.3.

6.4. Wymagania dotyczące cech geometrycznych podbudowy i ulepszonych podłoża

Wymagania dotyczące cech geometrycznych podbudowy i ulepszonych podłoża podano w OST D-04.05.00 „Podbudowy i ulepszone podłoże z gruntów lub kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi. Wymagania ogólne” pkt 6.4.

6.5. Zasady postępowania z wadliwie wykonanymi odcinkami podbudowy i ulepszonych podłoża

Zasady postępowania z wadliwie wykonanymi odcinkami podbudowy i ulepszonych podłoża podano w OST D-04.05.00 „Podbudowy i ulepszone podłoże z gruntów lub kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi. Wymagania ogólne” pkt 6.5.

7. Obmiar robót

Zasady obmiaru robót podano w OST D-04.05.00 „Podbudowy i ulepszone podłoże z gruntów lub kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi. Wymagania ogólne” pkt 7.

8. Odbiór robót

Zasady odbioru robót podano w OST D-04.05.00 „Podbudowy i ulepszone podłoże z gruntów lub kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi. Wymagania ogólne” pkt 8.

9. Podstawa płatności

Zasady dotyczące ustalenia podstawy płatności podano w OST D-04.05.00 „Podbudowy i ulepszone podłoże z gruntów lub kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi. Wymagania ogólne” pkt 9.

10. Przepisy związane

Normy i przepisy związane podano w OST D-04.05.00 „Podbudowy i ulepszone podłoże z gruntów lub

kruszyw stabilizowanych spoiwami hydraulicznymi. Wymagania ogólne” pkt 10.

D.04.06.01 Podbudowa z chudego betonu

1. WSTĘP

1.1 Przedmiot Specyfikacji Technicznej

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem podbudów z chudego betonu.

1.2. Zakres stosowania Specyfikacji Technicznej

Specyfikacja Techniczna stanowi obowiązujący dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót – modernizacja skrzyżowania.

1.3. Zakres robót objętych Specyfikacją Techniczną

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z zastosowaniem chudego betonu do wykonywania podbudów:

- gr 10 cm po zagęszczeniu z betonu B 10 bez dylatacji
- stabilizacja z mieszanki RM=2,5Mpa gr 15cm

Podbudowę, z chudego betonu wykonuje się, zgodnie z ustaleniami podanymi w dokumentacji projektowej, jako podbudowę pomocniczą,

1.4. Określenia podstawowe

Podbudowa z chudego betonu - jedna lub dwie warstwy zagęszczonej mieszanki betonowej, która po osiągnięciu wytrzymałości na ściskanie nie mniejszej niż 6 MPa i nie większej niż 9 MPa, stanowi fragment nośnej części nawierzchni drogowej.

Chudy beton - materiał budowlany powstały przez wymieszanie mieszanki kruszyw z cementem w ilości od 5 do 7% w stosunku do kruszywa oraz optymalną ilością wody, który po zakończeniu procesu wiązania osiąga wytrzymałość na ściskanie R_{sk} w granicach od 6 do 9 MPa.

Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w Specyfikacji Technicznej — Wymagania ogólne wykonania robót”.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w Specyfikacji Technicznej - „Wymagania ogólne wykonania robót”.

2. MATERIAŁY

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania podano w Specyfikacji Technicznej - „Wymagania ogólne wykonania robót”.

2.2. Cement

Należy stosować cement portlandzki lub hutniczy według PN-B-19701 klasy 32,5. Za zgodą Inspektora Nadzoru można stosować cement portlandzki z dodatkami, klasy 32,5, o wymaganiach zgodnych z PN-B-Przechowywanie cementu powinno się odbywać zgodnie z BN-88/6731-08. W przypadku, gdy czas przechowywania cementu będzie dłuższy od trzech miesięcy, można go stosować za zgodą Inspektora Nadzoru tylko wtedy, gdy badania laboratoryjne wykażą jego przydatność do robót.

2.3. Kruszywo

Do wykonania mieszanki chudego betonu należy stosować:

- żwiry i mieszanka wg PN-B-11111,
- piasek wg PN-B-11113,
- kruszywo łamane wg PN-B-11112,
- kruszywo żuźlowe z żuźla wielkopieczowego kawałkowego wg PN-B-23004.

Uziarnienie kruszywa powinno być tak dobrane, aby mieszanka betonowa wykazywała maksymalną szczelność i urabialność przy minimalnym zużyciu cementu i wody.

2.4. Woda

Zarówno do wytwarzania mieszanki betonowej jak i ewentualnie do pielęgnacji wykonanej podbudowy należy stosować wodę odpowiadającą wymaganiom normy PN-B-32250. Bez badań laboratoryjnych można stosować wodociągową wodę pitną. Gdy woda pochodzi z wątpliwych źródeł, nie może być użyta do momentu jej przebadania zgodnie z wyżej podaną normą.

2.5. Chudy beton

Skład chudego betonu

Zawartość cementu powinna wynosić od 5 do 7% w stosunku do kruszywa i nie powinna przekraczać 130 kg/m³.

Zawartość wody powinna odpowiadać wilgotności optymalnej, określonej według normalnej próby Proctora, zgodnie z PN-B-04481 (duży cylinder, metoda II), z tolerancją +10%, -20% jej wartości.

2.6. Materiały do pielęgnacji podbudowy z chudego betonu

Do pielęgnacji podbudowy z chudego betonu mogą być stosowane:

- preparaty powłokowe wg aprobat technicznych,
- folie z tworzyw sztucznych,
- włóknina wg PN-P-01715.

3. SPRZĘT

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST — „Wymagania ogólne wykonania robót”.

4. TRANSPORT

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST - „Wymagania ogólne wykonania robót”.

5. WYKONANIE ROBÓT**5.1. Ogólne zasady wykonania robót**

Ogólne zasady wykonania robót podano w Specyfikacji Technicznej — „Wymagania ogólne wykonania robót”.

5.2. Warunki przystąpienia do robót

Podbudowa z chudego betonu nie może być wykonywana wtedy, gdy temperatura powietrza spadła poniżej 5°C oraz wtedy, gdy podłoże jest zamarznęte i podczas opadów deszczu. Nie należy rozpoczynać produkcji mieszanki betonowej, jeżeli prognozy meteorologiczne wskazują na możliwy spadek temperatury poniżej 2°C w czasie najbliższych 7 dni.

5.3. Przygotowanie podłoża

Podłoże gruntowe pod podbudowę powinno być przygotowane zgodnie z wymaganiami określonymi w Specyfikacji Technicznej - „Wykonanie koryta wraz z profilowaniem” lub „Roboty ziemne - wymagania ogólne”.

Podbudowę z chudego betonu należy układać na wilgotnym podłożu.

Paliki lub szpilki do prawidłowego ukształtowania podbudowy powinny być wcześniej przygotowane, odpowiednio zamocowane i utrzymywane w czasie robót przez Wykonawcę.

Jeżeli warstwa chudego betonu ma być układana w prowadnicach, to po wytyczeniu podbudowy należy ustawić na podłożu prowadnice w taki sposób, aby wyznaczały one ściśle linie krawędzi podbudowy według dokumentacji projektowej. Wysokość prowadnic powinna odpowiadać grubości warstwy mieszanki betonowej w stanie niezagęszczonym. Prowadnice powinny być ustawione stabilnie, w sposób wykluczający ich przesuwanie się pod wpływem oddziaływania maszyn użytych do wykonania warstwy podbudowy.

5.4. Wytwarzanie mieszanki betonowej

Mieszkankę chudego betonu o ściśle określonym uziarnieniu, zawartości cementu i wilgotności optymalnej należy wytwarzać w mieszarkach stacjonarnych, gwarantujących otrzymanie jednorodnej mieszanki.

Mieszanka po wyprodukowaniu powinna być od razu transportowana na miejsce wbudowania, w sposób zabezpieczony przed segregacją i nadmiernym wysychaniem.

5.5. Wbudowywanie i zagęszczanie mieszanki betonowej

Podbudowy z chudego betonu wykonuje się w jednej warstwie o grubości od 10 do 20 cm, po zagęszczeniu. Gdy wymagana jest większa grubość, to do układania drugiej warstwy można przystąpić najwcześniej po upływie 7 dni od wykonania pierwszej warstwy i po odbiorze jej przez Inspektora Nadzoru.

Natychmiast po rozłożeniu i wyprofilowaniu mieszanki należy rozpocząć jej zagęszczanie. Zagęszczanie podbudów o przekroju daszkowym powinno rozpocząć się od krawędzi i przesuwac się pasami podłużnymi, częściowo nakładającymi się w stronę osi jezdni. Zagęszczanie podbudów o jednostronnym spadku poprzecznym powinno rozpocząć się od niżej położonej krawędzi i przesuwac się pasami podłużnymi, częściowo nakładającymi się, w stronę wyżej położonej krawędzi podbudowy. Pojawiające się w czasie wałowania zaniżenia, ubytki, rozwarstwienia i podobne wady, powinny być natychmiast naprawione przez zerwanie warstwy w miejscach wadliwie wykonanych na pełną głębokość i wbudowanie nowej mieszanki albo przez ścięcie nadmiaru, wyrównanie i zagęszczenie. Powierzchnia zagęszczonej warstwy powinna mieć prawidłowy przekrój poprzeczny i jednolity wygląd.

Wilgotność mieszanki betonowej podczas zagęszczania powinna być równa wilgotności optymalnej z tolerancją + 10% i - 20% jej wartości.

5.6. Spoiny robocze

Wykonawca powinien tak organizować roboty, aby w miarę możliwości unikać podłużnych spoin roboczych, poprzez wykonanie podbudowy na całą szerokość równocześnie.

W przeciwnym razie, przy podbudowie wykonywanej w prowadnicach, przed wykonaniem kolejnego pasa podbudowy, należy pionową krawędź wykonanego pasa zwilżyć wodą. Przy podbudowie wykonanej bez prowadnic w ułożonej i zagęszczonej mieszance, należy wcześniej obciąć pionową krawędź. Po zwilżeniu jej wodą należy wbudować kolejny pas podbudowy. W podobny sposób należy wykonać poprzeczną spoinę roboczą na połączeniu działek roboczych. Od obciążenia pionowej krawędzi we wcześniej wykonanej mieszance można odstąpić wtedy, gdy czas pomiędzy zakończeniem zagęszczania jednego pasa, a rozpoczęciem wbudowania sąsiedniego pasa podbudowy, nie przekracza 60 minut.

Jeżeli w dolnej warstwie podbudowy występują spoiny robocze, to spoiny w górnej warstwie podbudowy powinny być względem nich przesunięte o co najmniej 30 cm dla spoiny podłużnej i 1 m dla spoiny poprzecznej.

5.7. Nacinanie szczelin

W przypadku przekroczenia górnej granicy siedmiodniowej wytrzymałości (wg tablicy 4) i spodziewanego przekroczenia dwudziestoosmiodniowej wytrzymałości chudego betonu, wycięcie szczelin pozornych jest konieczne.

Szerokość naciętych szczelin pozornych powinna wynosić od 3 do 5 mm. Szczeliny te należy wyciąć tak, aby cała powierzchnia podbudowy była podzielona na kwadratowe lub prostokątne płyty.

Stosunek długości płyt do ich szerokości powinien być nie większy niż od 1,5 do 1,0.

5.8. **Pielęgnacja podbudowy**

Podbudowa z chudego betonu powinna być natychmiast po zagęszczeniu poddana pielęgnacji. Pielęgnacja powinna być przeprowadzona według jednego z następujących sposobów:

- a) skropienie preparatami powłokowymi posiadającymi aprobatę techniczną, po uprzednim zaakceptowaniu ich użycia przez Inspektora Nadzoru,
- b) utrzymanie w stanie wilgotnym poprzez kilkakrotne skrapianie wodą, co najmniej 7 dni,
- c) przykrycie na okres 7 dni nieprzepuszczalną folią z tworzywa sztucznego, ułożoną na zakład co najmniej 30 cm i zabezpieczoną przed zerwaniem z powierzchni podbudowy przez wiatr,
- d) przykrycie warstwą piasku lub grubej włókniny i utrzymanie jej w stanie wilgotnym przez co najmniej 7 dni.

Inne sposoby pielęgnacji, zaproponowane przez Wykonawcę i inne materiały mogą być zastosowane po uzyskaniu akceptacji Inspektora Nadzoru.

Nie należy dopuszczać żadnego ruchu pojazdów i maszyn po podbudowie w okresie 7 dni pielęgnacji, a po tym czasie ewentualny ruch budowlany może odbywać się wyłącznie za zgodą Inspektora Nadzoru.

5.9. **Utrzymanie podbudowy**

Podbudowa po wykonaniu, a przed ułożeniem następnej warstwy, powinna być chroniona przed uszkodzeniami. Jeżeli Wykonawca będzie wykorzystywał, za zgodą Inspektora Nadzoru, gotową podbudowę do ruchu budowlanego, to powinien naprawić wszelkie uszkodzenia podbudowy, spowodowane przez ten ruch, na własny koszt

Wykonawca jest zobowiązany do przeprowadzenia bieżących napraw podbudowy, uszkodzonej wskutek oddziaływania czynników atmosferycznych, takich jak opady deszczu, śniegu i mróz.

Wykonawca jest zobowiązany wstrzymać ruch budowlany po okresie intensywnych opadów deszczu, jeżeli wystąpi możliwość uszkodzenia podbudowy.

Podbudowa z chudego betonu musi być przed zimą przykryta co najmniej jedną warstwą mieszanki mineralno-asfaltowej.

6. **KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT**

6.1. **Ogólne zasady kontroli jakości robót**

Ogólne zasady kontroli jakości podano w Specyfikacji Technicznej „Wymagania ogólne wykonania robót”.

6.2. **Badania przed przystąpieniem do robót**

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien wykonać badania cementu oraz kruszyw przeznaczonych do wykonania robót

6.3.2. **Wilgotność mieszanki**

Wilgotność mieszanki betonowej powinna być równa wilgotności optymalnej, określonej w projekcie składu tej mieszanki z tolerancją + 10%, - 20% jej wartości.

6.3.3. **Zagęszczenie podbudowy z chudego betonu**

Mieszanka betonowa powinna być zagęszczana do osiągnięcia wskaźnika zagęszczenia nie mniejszego niż 1,00, przy oznaczaniu zgodnie z normalną próbą Proctora, według PN-B-04481 (metoda II).

6.3.4. **Uziarnienie mieszanki kruszywa**

Próbki do badań należy pobierać z wytwórni po wymieszaniu kruszyw, a przed podaniem cementu.

Badanie należy wykonać zgodnie z normą PN-B-06714-15.

Krzywa uziarnienia kruszywa powinna być zgodna z wymaganiami podanymi w punkcie 2.3, tablica 2.

6.3.5. **Grubość warstwy podbudowy**

Grubość warstwy należy mierzyć bezpośrednio po jej zagęszczeniu. Grubość warstwy nie może różnić się od grubości projektowanej o więcej niż ± 1 cm.

6.3.6. **Badania kruszywa**

Właściwości kruszywa należy badać przy każdej zmianie rodzaju kruszywa i dla każdej partii. Właściwości kruszywa powinny być zgodne z wymaganiami podanymi w tablicy 3 pkt 2.3.

6.3.7. **Wytrzymałość na ściskanie**

Wytrzymałość na ściskanie określa się na próbkach walcowych o średnicy i wysokości 16,0 cm. Probki do badań należy pobierać z miejsc wybranych losowo, w świeżo rozłożonej warstwie. Probki w ilości 6 sztuk należy formować i przechowywać zgodnie z normą PN-S-96013. Trzy próbki należy badać po 7 dniach i trzy po 28 dniach przechowywania. Wyniki wytrzymałości na ściskanie powinny być zgodne z wymaganiami podanymi w pkt 2.5 tablica 4.

6.3.9. **Badanie wody**

W przypadkach wątpliwych należy przeprowadzić badania wody według PN-B-32250 6.3.10. Nasiąkliwość i mrozoodporność chudego betonu

Nasiąkliwość i mrozoodporność określa się po 28 dniach dojrzewania betonu, zgodnie z normą PN-B-06250. Wyniki badań powinny być zgodne z wymaganiami podanymi w punkcie 2.5 tablica 4.

6.4.3. **Równość podbudowy**

Nierówności podłużne podbudowy należy mierzyć 4-metrową łatą lub planografem, zgodnie z normą BN-68/8931-04.

Nierówności poprzeczne podbudowy należy mierzyć 4-metrową łatą. Nierówności podbudowy nie mogą przekraczać 15 mm

6.4.4. **Spadki poprzeczne podbudowy**

Spadki poprzeczne podbudowy na prostych i łukach powinny być zgodne z dokumentacją projektową z tolerancją $\pm 0,5 \%$.

6.4.5. Rzędne wysokościowe podbudowy

Różnice pomiędzy rzędnymi wysokościowymi podbudowy i rzędnymi projektowanymi nie powinny przekraczać +1 cm, -2 cm.

6.4.6. Ukształtowanie osi w planie

Oś podbudowy w planie nie może być przesunięta w stosunku do osi projektowanej o więcej niż ± 3 cm

6.4.7. Grubość podbudowy

Grubość podbudowy nie może różnić się od grubości projektowanej o więcej niż +1 cm, -2 cm.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w Specyfikacji Technicznej - „Wymagania ogólne wykonania robót”.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiaru jest m² (metr kwadratowy) wykonanej podbudowy z chudego betonu.

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w Specyfikacji Technicznej - „Wymagania ogólne wykonania robót”.

Roboty uznaje się za zgodne z dokumentacją projektową, Specyfikacją Techniczną i wymaganiami Inspektora Nadzoru, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji wg pkt 6 dały wyniki pozytywne.

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- dostarczenie materiałów, wyprodukowanie mieszanki i jej transport na miejsce wbudowania,
- dostarczenie, ustawienie, rozebranie i odwiezienie prowadnic oraz innych materiałów i urządzeń pomocniczych,
- rozłożenie i zagęszczenie mieszanki,
- ewentualne nacinanie szczelin,
- pielęgnacja wykonanej warstwy
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych, wymaganych w specyfikacji technicznej.

9. PRZEPISY ZWIĄZANE

1.	PN-B-04300	Cement. Metody badań. Oznaczanie cech fizycznych
3.	PN-B-06250	Beton zwykły
4.	PN-B-06714-12	Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczanie zawartości zanieczyszczeń obcych
5.	PN-B-06714-13	Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczanie zawartości pyłów mineralnych
6.	PN-B-06714-15	Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczanie składu ziarnowego
7.	PN-B-06714-16	Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczanie kształtu ziarn
8.	PN-B-11111	Kruszywa mineralne. Kruszywa naturalne do nawierzchni drogowych; żwir i mieszanka
9.	PN-B-11113	Kruszywa mineralne. Kruszywa naturalne do nawierzchni drogowych; piasek
10.	PN-B-19701	Cement powszechnego użytku. Skład, wymagania i ocena zgodności
11.	PN-B-23004	Kruszywa mineralne. Kruszywa sztuczne. Kruszywa z żużla wielkopieczowego kawałkowego
12.	PN-B-32250	Materiały budowlane. Woda do betonów i zapraw
13.	BN-88/6731-08	Cement. Transport i przechowywanie

D.05.03.01. Nawierzchnia z kostki betonowej

1. Wstęp

1.1. Przedmiot Specyfikacji Technicznej (ST)

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonywaniem nawierzchni z kostki betonowej w ramach budowy wyszczególnionej w D-00.00.00.

1.2. Zakres stosowania ST

Specyfikacja Techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu realizacji robót wymienionych w punkcie 1.1.

1.3. Zakres robót objętych ST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonywaniem nawierzchni kostkowych - z kostki betonowej.

Nawierzchnie z kostki betonowej mogą być wykonywane:

- na odcinkach dróg o dużych pochyleniach,
  - na placach, miejscach postojowych, wjazdach do bram, pierścieniach na rondach, chodnikach.
- Nawierzchnie z kostki betonowej mogą być stosowane na ulicach i placach o charakterze reprezentacyjnym.
- 1.4. Określenia podstawowe**
- 1.4.1. Nawierzchnia twarda ulepszone** - nawierzchnia bezpylna i dostatecznie równa, przystosowana do szybkiego ruchu samochodowego.
- 1.4.2. Nawierzchnia kostkowa** - nawierzchnia, której warstwa ścieralna jest wykonana z kostek betonowych.
- 1.4.3.** Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w ST D-M-00.00.00. „Wymagania ogólne”, pkt. 1.4.
- 1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót**
Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST D-M-00.00.00. „Wymagania ogólne”, pkt. 1.5.
- 2. Materiały**
- 2.1. Wymagania ogólne dotyczące materiałów**
Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w ST D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne”, pkt. 2.
- 2.2. Betonowa kostka drogowa**
- 2.2.1. Klasyfikacja**
Betonowa kostka drogowa wg PN-B-11100 jest stosowana do budowy nawierzchni z kostki betonowej wg PN-S-06100.
- 2.2.2. Wymagania**
Surowcem do wyrobu kostki betonowej jest masa betonowa.
- 2.3. Krawężniki**
Krawężniki betonowe uliczne i drogowe stosowane do obramowania nawierzchni kostkowych, powinny odpowiadać wymaganiom wg BN-80/6775-03/04 i wg BN-80/6775-03/01.
Wykonanie krawężników betonowych - ulicznych i wtopionych, powinno być zgodne z ST D-08.01.01. „Krawężniki betonowe”.
Krawężniki kamienne stosowane do obramowania nawierzchni kostkowych (na drogach zamiejskich), powinny odpowiadać wymaganiom wg BN-66/6775-01.
Wykonanie krawężników kamiennych powinno odpowiadać wymaganiom podanym w ST D-08.01.02. „Krawężniki kamienne”.
- 2.4. Cement**
Cement stosowany do podsypki i wypełnienia spoin powinien być cementem portlandzkim klasy 32,5, odpowiadający wymaganiom PN-B-19701.
Transport i przechowywanie cementu powinny być zgodne z BN-88/6731-08.
- 2.5. Kruszywo**
Kruszywo na podsypkę i do wypełniania spoin powinno odpowiadać wymaganiom normy PN-B-06712.
Na podsypkę stosuje się mieszankę kruszywa naturalnego o frakcji od 0 do 8 mm, a do zaprawy cementowo-piaskowej o frakcji od 0 do 4 mm.
Zawartość pyłów w kruszywie na podsypkę cementowo-żwirową i do zaprawy cementowo-piaskowej nie może przekraczać 3%, a na podsypkę żwirową - 8%.
Kruszywo należy przechowywać w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem oraz zmieszaniem z kruszywem innych klas, gatunków, frakcji (grupy frakcji).
Pozostałe wymagania i badania wg PN-B-06712.
- 2.6. Woda**
Woda stosowana do podsypki i zaprawy cementowo-piaskowej, powinna odpowiadać wymaganiom PN-B-32250. Powinna to być woda „odmiany 1”.
Badania wody należy wykonywać:
- w przypadku nowego źródła poboru wody,
  - w przypadku podejrzeń dotyczących zmiany parametrów wody, np. zmętnienia, zapachu, barwy.
- 2.7. Masa zalewowa**
Masa zalewowa do wypełniania spoin i szczelin dylatacyjnych w nawierzchniach z kostki betonowej powinna być stosowana na gorąco i odpowiadać wymaganiom normy BN-74/6771-04 lub aprobaty technicznej.
- 3. Sprzęt**
- 3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu**
Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST D-M-00.00.00. „Wymagania ogólne”, pkt. 3.
- 3.2. Sprzęt do wykonania nawierzchni z kostki betonowej**
Wykonawca przystępujący do wykonania nawierzchni z kostek betonowych powinien wykazać się możliwością korzystania z następującego sprzętu:
- betoniarki do wytwarzania betonu i zapraw oraz przygotowywania podsypki cementowo-piaskowej,
  - ubijaków ręcznych i mechanicznych, do ubijania kostki,
  - wibratorów płytowych i lekkich walców wibracyjnych, do ubijania kostki po pierwszym ubiciu ręcznym.
- 4. Transport**
- 4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu**
Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST D-M-00.00.00. „Wymagania ogólne”, pkt. 4.

4.2. Transport kostek betonowych

Kostki betonowe przewozi się dowolnymi środkami transportowymi.

Kostki należy układać na paletach obok siebie tak, aby wypełniły całą powierzchnię środka transportowego. Na tak ułożonej warstwie należy bezpośrednio układać następne warstwy.

Ładowanie ręczne kostek powinno być wykonane bez rzucania. Przy użyciu przenośników taśmowych, kostki powinny być podawane i odbierane ręcznie.

Wysokość stosu na palecie nie powinna przekraczać 1 m.

4.2.2. Transport kruszywa

Kruszywo można przewozić dowolnymi środkami transportowymi w warunkach zabezpieczających je przed rozsypywaniem i zanieczyszczeniem.

5. Wykonanie robót**5.1. Ogólne zasady wykonania robót**

Ogólne zasady wykonania robót podano w ST D-M-00.00.00. „Wymagania ogólne”, pkt. 5.

5.2. Obramowanie nawierzchni

Do obramowania nawierzchni kostkowych stosuje się krawężniki betonowe uliczne, betonowe drogowe i kamienne drogowe, odpowiadające wymaganiom norm wymienionych w pkt. 2.3.

Rodzaj obramowania nawierzchni powinien być zgodny z dokumentacją projektową, ST lub wskazaniami Inżyniera.

Ustawienie krawężników powinno być zgodne z wymaganiami zawartymi w ST D-08.01.01. „Krawężniki betonowe” lub ST D.08.01.02. „Krawężniki kamienne”.

5.3. Podsypka

Do wykonania nawierzchni z kostki betonowej można stosować jeden z następujących rodzajów podsypki:

- podsypka cementowo-żwirowa, cementowo-piaskowa,
- podsypka bitumiczno-żwirowa,
- podsypka żwirowa lub piaskowa.

Rodzaj zastosowanej podsypki powinien być zgodny z dokumentacją projektową, ST lub wskazaniami Inspektora nadzoru.

Wymagania dla materiałów stosowanych na podsypkę powinny być zgodne z pkt. 2 niniejszej ST oraz z PN-S-96026.

Grubość podsypki powinna być zgodna z dokumentacją projektową i ST.

Współczynnik wodnocementowy dla podsypki cementowo-piaskowej lub cementowo-żwirowej, powinien wynosić od 0,20 do 0,25, a wytrzymałość na ściskanie $R_7=10$ MPa, $R_{28}=14$ MPa. Podsypka bitumiczno-żwirowa powinna być wykonana ze żwiru odpowiadającego wymaganiom PN-S-96026, zmieszanego z emulsją asfaltową szybko rozpadową w ilości od 10 do 12% ciężaru kruszywa, spełniającą wymagania określone w WT.EmA-94.

5.4. Układanie nawierzchni z kostki betonowej**5.4.1. Układanie kostki betonowej**

Kostkę można układać w różne desenie:

- desień prosty, który uzyskuje się przez układanie kostki szeregami prostopadłymi do osi drogi,
- desień rzędowy ukośny, który otrzymuje się przez układanie kostki szeregami pod kątem 45° do osi drogi,
- desień w jodełkę, który otrzymuje się przez układanie kostki pod kątem 45° w przeciwnie strony na każdej połowie jezdni,
- desień łukowy, który otrzymuje się przez układanie kostki w kształcie łuku lub innych krzywych.

Desień nawierzchni z kostki betonowej nieregularnej powinien być dostosowany do wielkości kostki. Przy różnych wymiarach kostki, zaleca się układanie jej w formie desienia łukowego, który poza tym nie wymaga przycinania kostek przy krawężnikach.

Szerokość spoin między kostkami nie powinna przekraczać 12 mm. Spoiny w sąsiednich rzędach powinny się mijać co najmniej o $1/4$ szerokości kostki.

Kostka użyta do układania nawierzchni powinna być jednego gatunku i z jednego rodzaju betonu. Dla rozgraniczenia kierunków ruchu na jezdni, powinien być ułożony pas podłużny z jednego lub dwóch rzędów kostek o odmiennym kolorze.

5.4.2. Szczeliny dylatacyjne

Szczeliny dylatacyjne poprzeczne należy stosować w nawierzchniach z kostki na zaprawie cementowej o odległości od 10 do 15 m oraz w takich miejscach, w których występuje dylatacja podbudowy lub zmiana sztywności podłoża.

Szczeliny podłużne należy stosować przy ściekach na jezdniach wszelkich szerokości oraz pośrodku jezdni, jeżeli szerokość jej przekracza 10 m lub w przypadku układania nawierzchni połową szerokości jezdni.

Przy układaniu nawierzchni z kostki na podbudowie betonowej - na podsypce cementowo-żwirowej z zalaniem spoin zaprawą cementowo-piaskową, szczeliny dylatacyjne warstwy jezdni należy wykonywać nad szczelinami podbudowy. Szerokość szczelin dylatacyjnych powinna wynosić do 8 do 12 mm.

5.4.3. Warunki przystąpienia do robót

Kostkę na zaprawie cementowo-piaskowej i cementowo-żwirowej można układać bez środków ochronnych przed mrozem, jeżeli temperatura otoczenia jest $+5^\circ\text{C}$ lub wyższa. Nie należy układać kostki o temperaturze 0°C lub niższej. Jeżeli w ciągu dnia temperatura utrzymuje się w granicach od 0°C do $+5^\circ\text{C}$, a nocy spodziewane są przymrozki, kostkę należy zabezpieczyć przez nakrycie materiałem o złym przewodnictwie cieplnym. Świeżo wykonaną nawierzchnię na podsypce cementowo-żwirowej należy

chronić w sposób podany w PN-B-06251.

5.4.4. Ubijanie kostki

Sposób ubijania kostki powinien być dostosowany do rodzaju podsypki oraz materiału do wypełniania spoin.

a) Kostkę na podsypce żwirowej lub piaskowej przy wypełnieniu spoin żwirem lub piaskiem należy ubijać trzykrotnie.

Pierwsze ubicie ma na celu osadzenie kostek w podsypce i wypełnienie dolnych części spoin materiałem z podsypki. Obniżenie kostki w czasie pierwszego ubijania powinno wynosić od 1,5 do 2,0 cm.

Ułożoną nawierzchnię z kostki zasypuje się mieszaniną piasku i żwiru o uziarnieniu od 0 do 4 mm, polewa wodą i szczotkami wprowadza się kruszywo w spoiny. Po wypełnieniu spoin trzeba nawierzchnię oczyścić szczotkami, aby każda kostka była widoczna, po czym należy przystąpić do ubijania. Ubijanie kostek wykonuje się ubijkami stalowymi o ciężarze około 30 kg, uderzając ubijkami każdą kostkę oddzielnie. Ubijanie w przekroju poprzecznym prowadzi się od krawężnika do środka jezdni. Drugie ubicie należy poprzedzić uzupełnieniem spoin i polać wodą. Trzecie ubicie ma na celu doprowadzenie nawierzchni kostkowej do wymaganego przekroju poprzecznego i podłużnego jezdni. Zamiast trzeciego ubijania można stosować wałowanie walcem o masie do 10 t - najpierw w kierunku podłużnym, postępując od krawężników w kierunku osi, a następnie w kierunku poprzecznym.

b) Kostkę na podsypce żwirowo-cementowej przy wypełnieniu spoin zaprawą cementowo-piaskową, należy ubijać dwukrotnie. Pierwsze mocne ubicie powinno nastąpić przed zalaniem spoin i spowodować obniżenie kostek do wymaganej niwelety. Drugie - lekkie ubicie, ma na celu doprowadzenie ubijanej powierzchni kostek do wymaganego przekroju poprzecznego jezdni. Drugie ubicie następuje bezpośrednio po zalaniu spoin zaprawą cementowo-piaskową. Zamiast drugiego ubijania można stosować wibratory płytowe lub lekkie walce wibracyjne.

c) Kostkę na podsypce żwirowej przy wypełnieniu spoin masą zalewową należy ubijać trzykrotnie.

Spoiny zalewa się po całkowitym trzykrotnym ubiciu nawierzchni.

Kostki, które pękają podczas ubijania powinny być wymienione na całe. Ostatni rząd kostek na zakończenie działki roboczej, przy ubijaniu należy zabezpieczyć przed przesunięciem za pomocą np. belki drewnianej umocowanej szpilkami stalowymi w podłożu.

5.4.5. Wypełnienie spoin

Zaprawę cementowo-piaskową można stosować przy nawierzchniach z kostki każdego typu układanej na podsypce cementowo-żwirowej. Bitumiczną masę zalewową należy stosować przy nawierzchniach z kostki nieregularnej układanej na podsypce bitumiczno-żwirowej lub piaskowej. Wypełnienie spoin piaskiem można stosować przy nawierzchniach z kostki nieregularnej układanej na podsypce żwirowej lub piaskowej.

Wypełnienie spoin zaprawą cementowo-piaskową powinno być wykonane z zachowaniem następujących wymagań:

piasek powinien odpowiadać wymaganiom wg pkt 2.5,

cement powinien odpowiadać wymaganiom wg pkt 2.4,

wytrzymałość zaprawy na ściskanie powinna wynosić nie mniej niż 30 MPa,

przed rozpoczęciem zalewania kostka powinna być oczyszczona i dobrze zwilżona wodą z dodatkiem 1% cementu w stosunku objętościowym,

głębokość wypełnienia spoin zaprawą cementowo-piaskową powinna wynosić około 5 cm,

zaprawa cementowo-piaskowa powinna całkowicie wypełnić spoiny i tworzyć monolit z kostką.

Wypełnienie spoin masą zalewową powinno być wykonane z zachowaniem następujących wymagań:

masa zalewowa powinna odpowiadać wymaganiom wg pkt. 2.7.,

spoiny przed zalaniem masą zalewową powinny być suche i dokładnie oczyszczone na głębokość około 5 cm,

bezpośrednio przed zalaniem mas powinna być podgrzana do temperatury od 150 do 180°C,

masa powinna dokładnie wypełniać spoiny i wykazywać dobrą przyczepność do kostek.

Wypełnienie spoin przez zamulanie piaskiem powinno być wykonane z zachowaniem następujących wymagań:

- piasek powinien odpowiadać wymaganiom wg pkt 2.5.,

- w czasie zamulania piasek powinien być obficie polewany wodą, aby wypełnił całkowicie spoiny.

5.5. Pielęgnacja nawierzchni

Sposób pielęgnacji nawierzchni zależy od rodzaju wypełnienia spoin i od rodzaju podsypki.

Pielęgnacja nawierzchni kostkowej, której spoiny są wypełnione zaprawą cementowo-piaskową polega na polaniu nawierzchni wodą w kilka godzin po zalaniu spoin i utrzymaniu jej w stałej wilgotności przez okres jednej doby. Następnie nawierzchnię należy przykryć piaskiem i utrzymywać w stałej wilgotności przez okres 7 dni. Po upływie od 2 do 3 tygodni - w zależności od warunków atmosferycznych, nawierzchnię należy oczyścić dokładnie z piasku i można oddać do ruchu.

Nawierzchnia kostkowa, której spoiny zostały wypełnione masą zalewową, może być oddana do ruchu bezpośrednio po wykonaniu, bez czynności pielęgnacyjnych.

Nawierzchnię kostkową, której spoiny zostały wypełnione piaskiem i pokryte warstwą piasku, można oddać natychmiast do ruchu. Piasek podczas ruchu wypełnia spoiny i po kilku dniach pielęgnację nawierzchni można uznać za ukończoną.

6. Kontrola jakości robót

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

- Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w ST D-M-00.00.00. „Wymagania ogólne”, pkt. 6.
- 6.2. Badania przed przystąpieniem do robót**
 Rodzaj i zakres badań dla kostek betonowych powinien być zgodny z wymaganiami wg PN-B-11100. Badanie zwykłe obejmuje sprawdzenie cech zewnętrznych i dopuszczalnych odchyłek, podanych w tablicach 2, 3, 4.
 Badanie pełne obejmuje zakres badania zwykłego oraz sprawdzenie cech fizycznych i wytrzymałościowych.
 W skład partii przeznaczonej do badań powinny wchodzić kostki jednakowego typu, rodzaju klasy i wielkości. Wielkość partii nie powinna przekraczać 500 ton kostki.
 Z partii przeznaczonej do badań należy pobrać w sposób losowy próbkę składającą się z kostek drogowych w liczbie:
 do badania zwykłego: 40 sztuk,
 do badania cech podanych w tablicy (wytrzymałość na ściskanie, ścieralność, wytrzymałość na uderzenie, nasiąkliwość, odporność na zamarzanie): 6 sztuk.
 Badanie zwykłe należy przeprowadzać przy każdym sprawdzeniu zgodności partii z wymaganiami normy, badanie pełne przeprowadza się na żądanie odbiorcy.
 W badaniu zwykłym partię kostki należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli liczba sztuk niedobrych w zbadanej ilości kostek jest dla poszczególnych sprawdzeń równa lub mniejsza od 4.
 W przypadku gdy liczba kostek niedobrych dla danego sprawdzenia jest większa od 4, całą partię należy uznać za niezgodną z wymaganiami.
 W badaniu pełnym, partię kostki poddaną sprawdzeniu cech podanych w tablicy, należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli wszystkie sprawdzenia dadzą wynik dodatni.
 Jeżeli chociaż jedno ze sprawdzeń da wynik ujemny, całą partię należy uznać za niezgodną z wymaganiami.
 Badania pozostałych materiałów stosowanych do wykonania nawierzchni z kostek betonowych, powinny obejmować wszystkie właściwości, które zostały określone w normach podanych dla odpowiednich materiałów wg pkt od 2.3 do 2.7.
- 6.3. Badania w czasie robót**
- 6.3.1. Sprawdzenie podsypki**
 Sprawdzenie podsypki polega na stwierdzeniu jej zgodności z dokumentacją projektową oraz z wymaganiami określonymi w pkt. 5.4.
- 6.3.2. Badanie prawidłowości ułożenia kostki**
 Badanie prawidłowości układania kostki polega na:
 zmierzeniu szerokości spoin i sprawdzeniu zgodności z p. 5.5.6.,
 zbadaniu rodzaju i gatunku użytej kostki, zgodnie z wymogami wg p. od 2.2.2. do 2.2.5.,
 sprawdzeniu prawidłowości wykonania szczelin dylatacyjnych zgodnie z p. 5.5.3.
- Sprawdzenie wiązania kostki wykonuje się wrywkowo w kilku miejscach przez oględziny nawierzchni i określenie czy wiązanie odpowiada wymaganiom p. 5.5.
 Ubicie kostki sprawdza się przez swobodne jednokrotne opuszczenie z wysokości 15 cm ubijaka o masie 25 kg na poszczególne kostki. Pod wpływem takiego uderzenia osiadanie kostek nie powinno być dostrzegalne.
- 6.3.3. Sprawdzenie wypełnienia spoin**
 Badanie prawidłowości wypełnienia spoin polega na sprawdzeniu zgodności z wymaganiami zawartymi w p. 5.5.6. Sprawdzenie wypełnienia spoin wykonuje się co najmniej w pięciu dowolnie obranych miejscach na każdym kilometrze przez wykruszenie zaprawy na długości około 10 cm i zmierzenie głębokości wypełnienia spoiny zaprawą, a przy zaprawie cementowo - piaskowej i masie zalewowej - również przez sprawdzenie przyczepności zaprawy lub masy zalewowej do kostki.
- 6.4. Sprawdzenie cech geometrycznych nawierzchni**
- 6.4.1. Równość**
 Nierówności podłużne nawierzchni należy mierzyć 4-metrową łatą lub planografem, zgodnie z normą BN-68/8931-04.
 Nierówności podłużne nawierzchni nie powinny przekraczać 1,0 cm.
- 6.4.2. Spadki poprzeczne**
 Spadki poprzeczne nawierzchni powinny być zgodne z dokumentacją projektową z tolerancją $\pm 0,5\%$.
- 6.4.3. Rzędne wysokościowe**
 Różnice pomiędzy rzędnymi wykonanej nawierzchni i rzędnymi projektowanymi nie powinny przekraczać +1 cm i -2 cm.
- 6.4.4. Ukształtowanie osi**
 Oś nawierzchni w planie nie może być przesunięta w stosunku do osi projektowanej o więcej niż ± 5 cm.
- 6.4.5. Szerokość nawierzchni**
 Szerokość nawierzchni nie może różnić się od szerokości projektowanej o więcej niż ± 5 cm.
- 6.4.6. Grubość podsypki**
 Dopuszczalne odchyłki od projektowanej grubości podsypki nie powinny przekraczać $\pm 1,0$ cm.
- 6.4.7. Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów**
 Częstotliwość oraz zakres badań i pomiarów wykonanej nawierzchni z kostek betonowych przedstawiono w tablicy.

Tablica. Częstotliwość i zakres badań cech geometrycznych nawierzchni

Lp.	Wyszczególnienie badań i pomiarów	Minimalna częstotliwość badań i pomiarów
1.	Spadki poprzeczne	10 razy na 1 km i w charakterystycznych punktach niwelety
2.	Rzędne wysokościowe	10 razy na 1 km i w charakterystycznych punktach niwelety
3.	Ukształtowanie osi w planie	10 razy na 1 km i w charakterystycznych punktach niwelety
4.	Szerokość nawierzchni	10 razy na 1 km
5.	Grubość podsypki	10 razy na 1 km

7. Obmiar robót**7.1. Ogólne zasady obmiaru robót**

Ogólne zasady obmiaru robót podano w ST D-M-00.00.00. „Wymagania ogólne”, pkt. 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest 1 m² (jeden metr kwadratowy) wykonanej nawierzchni z kostki betonowej.

8. Odbiór robót**8.1. Ogólne zasady odbioru robót**

Ogólne zasady odbioru robót podano w ST D-M-00.00.00. „Wymagania ogólne”, pkt. 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, ST i wymaganiami Inspektora Nadzoru, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji według pkt. 6 dały wyniki pozytywne.

8.2. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Roboty związane z wykonaniem podsypki należą do robót ulegających zakryciu. Zasady ich odbioru są określone w ST D-M-00.00.00. „Wymagania ogólne”, pkt. 8.2.

9. Podstawa płatności**9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności**

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST D-M-00.00.00. „Wymagania ogólne”, pkt. 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania 1 m² nawierzchni z kostki betonowej obejmuje:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- dostarczenie materiału,
- wykonanie podsypki,
- ułożenie i ubicie kostki,
- wypełnienie spoin,
- pielęgnację nawierzchni,
- przeprowadzenie badań i pomiarów wymaganych w specyfikacji technicznej.

10. Przepisy związane**10.1. Normy**

- 1.PN-B-06251 Roboty betonowe i żelbetowe. Wymagania techniczne.
- 2.PN-B-06712 Kruszywa mineralne do betonu zwykłego.
- 3.PN-B-19701 Cement. Cement powszechnego użytku. Skład, wymagania i ocena zgodności.
- 4.PN-B-32250 Materiały budowlane. Woda do betonów i zapraw.
- 5.BN-69/6731-08 Cement. Transport i przechowywanie.
- 6.BN-74/6771-04 Drogi samochodowe. Masa zalewowa.
- 7.BN-66/6775-01 Elementy kamienne. Krawężniki uliczne, mostowe i drogowe.
- 8.BN-80/6775-03/01 Prefabrykaty budowlane z betonu. Elementy nawierzchni dróg, ulic, parkingów i torowisk tramwajowych. Wspólne wymagania i badania.
- 9.BN-80/6775-03/04 Prefabrykaty budowlane z betonu. Elementy nawierzchni dróg, ulic, parkingów i torowisk tramwajowych. Krawężniki i obrzeża.
- 10.BN-68/8931-04 Drogi samochodowe. Pomiar równości nawierzchni planografem i łatą.

10.2. Inne dokumenty

D - 05.03.05a Nawierzchnia z betonu asfaltowego warstwa ścieralna WG PN-EN ORAZ WT-1 WT-2 2010

1. WSTĘP.**1.1. Przedmiot SST.**

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego na kat. KR 1-2.

1.2. Zakres stosowania SST.

Szczegółowa Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Drogowych jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót na leśnych.

1.3. Zakres robót objętych SST.

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem i odbiorem warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego wg PN-EN 13108-1 i WT-2 Nawierzchnie asfaltowe 2008 [65] z mieszanki mineralno-asfaltowej dostarczonej od producenta.

- wykonanie warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego AC11S – grubość 3 cm KR 1-2

W przypadku produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej przez Wykonawcę dla potrzeb budowy, Wykonawca zobowiązany jest prowadzić Zakładową kontrolę produkcji (ZKP) zgodnie z WT-2 punkt 7.4.1.5.

Warstwę ścieralną z betonu asfaltowego można wykonywać dla dróg kategorii ruchu od KR1 do KR4 (określenie kategorii ruchu podano w punkcie 1.4.7). Stosowane mieszanki betonu asfaltowego o wymiarze D podano w tab. 1.

Tablica 1. Stosowane mieszanki.

Kategoria ruchu Mieszanki o wymiarze D ¹⁾ , mm	
KR 1-2	AC5S, AC8S, AC11S

1) Podział ze względu na wymiar największego kruszywa w mieszance.

1.4. Określenia podstawowe.

Nawierzchnia – konstrukcja składająca się z jednej lub kilku warstw służących do przejmowania i rozkładania obciążeń od ruchu pojazdów na podłoże.

Warstwa ścieralna – górna warstwa nawierzchni będąca w bezpośrednim kontakcie z kołami pojazdów.

Mieszanka mineralno-asfaltowa – mieszanka kruszyw i lepiszcza asfaltowego.

Wymiar mieszanki mineralno-asfaltowej – określenie mieszanki mineralno-asfaltowej, wyróżniające tę mieszankę ze zbioru mieszanek tego samego typu ze względu na największy wymiar kruszywa, np. wymiar 8 lub 11.

Beton asfaltowy – mieszanka mineralno-asfaltowa, w której kruszywo o uziarnieniu ciągłym lub nieciągłym tworzy strukturę wzajemnie klinującą się.

Uziarnienie – skład ziarnowy kruszywa, wyrażony w procentach masy ziaren przechodzących przez określony zestaw sit.

Kategoria ruchu – obciążenie drogi ruchem samochodowym, wyrażone w osiach obliczeniowych (100 kN) wg „Katalogu typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych” GDDP-IBDiM [68].

Wymiar kruszywa – wielkość ziaren kruszywa, określona przez dolny (d) i górny (D) wymiar sita.

Kruszywo grube – kruszywo z ziaren o wymiarze: $D \leq 45$ mm oraz $d > 2$ mm.

Kruszywo drobne – kruszywo z ziaren o wymiarze: $D \leq 2$ mm, którego większa część pozostaje na sicie 0,063 mm.

Pył – kruszywo z ziaren przechodzących przez sito 0,063 mm.

Wypełniacz – kruszywo, którego większa część przechodzi przez sito 0,063 mm. (Wypełniacz mieszany – kruszywo, które składa się z wypełniacza pochodzenia mineralnego i wodorotlenku wapnia. Wypełniacz dodany – wypełniacz pochodzenia mineralnego, wyprodukowany oddzielnie).

Kationowa emulsja asfaltowa – emulsja, w której emulgator nadaje dodatnie ładunki cząstkom zdyspergowanego asfaltu.

Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.4.

Symbole i skróty dodatkowe.

ACS beton asfaltowy do warstwy ścieralnej

PMB polimeroasfalt,

D górny wymiar sita (przy określaniu wielkości ziaren kruszywa),

d dolny wymiar sita (przy określaniu wielkości ziaren kruszywa),

C kationowa emulsja asfaltowa,

NPD właściwość użytkowa nie określana (ang. No Performance Determined; producent może jej nie okr

TBR do zadeklarowania (ang. To Be Reported; producent może dostarczyć odpowiednie informacje,), jednak nie jest do tego zobowiązany),

IRI (International Roughness Index) międzynarodowy wskaźnik równości,

MOP miejsce obsługi podróżnych.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót.

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 1.5.

2. MATERIAŁY.

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów.

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 2.

2.2. Lepiszcz asfaltowe.

Należy stosować asfalty drogowe wg PN-EN 12591 lub polimeroasfalty wg PN-EN 14023. Rodzaje stosowanych lepiszc asfaltowych podano w tablicy 2. Oprócz lepiszc wymienionych w tablicy 2 można stosować inne lepiszcza nienormowe według aprobat technicznych.

Tablica 2. Zalecane lepiszcza asfaltowego do warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego.

Kategoria ruchu	Mieszanka ACS	Gatunek lepiszcza	
		asfalt drogowy	polimeroasfalt
KR1 – KR2	AC5S, AC8S, AC11S	50/70 ¹⁾ , 70/100	PMB 45/80-55, PMB 45/80-65
1) Nie zaleca się do stosowania w regionach, gdzie spodziewana minimalna temperatura nawierzchni wynosi poniżej -28°C (region północno-wschodni i tereny podgórskie)			

Asfalty drogowe powinny spełniać wymagania podane w tablicy 3.

Polimeroasfalty powinny spełniać wymagania podane w tablicy 4.

Tablica 3. Wymagania wobec asfaltów drogowych wg PN-EN 12591.

Lp.	Właściwości		Metoda badania	Rodzaj asfaltu	
				50/70	70/100
WŁAŚCIWOŚCI OBLIGATORYJNE					
1	Penetracja w 25°C	0,1 mm	PN-EN 1426 [21]	50-70	70-100
2	Temperatura mięknienia	°C	PN-EN 1427 [22]	46-54	43-51
3	Temperatura zapłonu, nie mniej niż	°C	PN-EN 22592 [62]	230	230
4	Zawartość składników rozpuszczalnych, nie mniej niż	% m/m	PN-EN 12592 [28]	99	99
5	Zmiana masy po starzeniu (ubytek lub przyrost), nie więcej niż	% m/m	PN-EN 12607-1 [31]	0,5	0,8
6	Pozostała penetracja po starzeniu, nie mniej niż	%	PN-EN 1426 [21]	50	46
7	Temperatura mięknienia po starzeniu, nie mniej niż	°C	PN-EN 1427 [22]	48	45
WŁAŚCIWOŚCI SPECJALNE KRAJOWE					
8	Zawartość parafiny, nie więcej niż	%	PN-EN 12606-1 [30]	2,2	2,2
9	Wzrost temp. mięknienia po starzeniu, nie więcej niż	°C	PN-EN 1427 [22]	9	9
10	Temperatura łamliwości Fraassa, nie więcej niż	°C	PN-EN 12593 [29]	-8	-10

Tablica 4. Wymagania wobec asfaltów modyfikowanych polimerami (polimeroasfaltów) wg PN-EN 14023.

Wymagania podstawowe	Właściwość	Metoda badania	Jednostka	Gatunki asfaltów modyfikowanych polimerami (PMB)			
				45/80 – 55		45/80 – 65	
				wymagania	klasa	wymagania	klasa
Konsystencja w pośrednich temperaturach eksploatacyjnych	Penetracja w 25°C	PN-EN 1426 [21]	0,1 mm	45-80	4	45-80	4
Konsystencja w wysokich temperaturach eksploatacyjnych	Temperatura mięknięcia	PN-EN 1427 [22]	°C	≥ 55	7	≥ 65	5
Kohezja	Siła rozciągania (mała prędkość rozciągania)	PN-EN 13589 [55] PN-EN 13703 [57]	J/cm ²	≥ 1 w 5°C	4	≥ 2 w 5°C	3

	Siła rozciągania w 5°C (duża prędkość rozciągania)	PN-EN 13587 [53] PN-EN 13703 [57]	J/cm ²	NPD ^a	0	NPD ^a	0
	Wahadło Vialit (metoda uderzenia)	PN-EN 13588 [54]	J/cm ²	NPD ^a	0	NPD ^a	0
Stalność kon-systencji (Odporność na starzenie wg PN-EN 12607-1 lub -3 [31])	Zmiana masy		%	≥ 0,5	3	≥ 0,5	3
	Pozostała penetracja	PN-EN 1426 [21]	%	≥ 60	7	≥ 60	7
	Wzrost temperatury mięknięcia	PN-EN 1427 [22]	°C	≤ 8	2	≤ 8	2

Inne właściwości	Temperatura zapłonu	PN-EN ISO 2592 [63]	°C	≥ 235	3	≥ 235	3
Wymagania dodatkowe	Temperatura łamliwości	PN-EN 12593 [29]	°C	≤ -12	6	≤ -15	7
	Nawrót sprężysty w 25°C	PN-EN 13398 [51]	%	≥ 50	5	≥ 70	3
	Nawrót sprężysty w 10°C			NPD ^a	0	NPD ^a	0
	Zakres plastyczności	PN-EN 14023 [59] Punkt 5.1.9	°C	TBR ^b	1	TBR ^b	1
Wymagania dodatkowe	Stabilność magazynowania. Różnica temperatur mięknięcia	PN-EN 13399 [52] PN-EN 1427 [22]	°C	≤ 5	2	≤ 5	2
	Stabilność magazynowania. Różnica penetracji	PN-EN 13399 [52] PN-EN 1426 [21]	0,1 mm	NPD ^a	0	NPD ^a	0
	Spadek temperatury mięknięcia po starzeniu wg PN-EN 12607-1 lub -3 [31]	PN-EN 12607-1 [31] PN-EN 1427 [22]	°C	TBR ^b	1	TBR ^b	1

	Nawrót sprężysty w 25°C po starzeniu wg PN-EN 12607-1 lub	PN-EN 12607-1 [31] PN-EN 13398 [51]	%	≥ 50	4	≥ 60	3
	-3 [31]						
	Nawrót sprężysty w 10°C po starzeniu wg PN-EN 12607-1 lub -3 [31]			NPD ^a	0	NPD ^a	0
^a NPD – No Performance Determined (właściwość użytkowa nie określana)							
^b TBR – To Be Reported (do zadeklarowania)							

Składowanie asfaltu drogowego powinno się odbywać w zbiornikach, wykluczających zanieczyszczenie asfaltu i wyposażonych w system grzewczy pośredni (bez kontaktu asfaltu z przewodami grzewczymi). Zbiornik roboczy otaczarki powinien być izolowany termicznie, posiadać automatyczny system grzewczy z tolerancją $\pm 5^{\circ}\text{C}$ oraz układ cyrkulacji asfaltu.

Polimeroasfalt powinien być magazynowany w zbiorniku wyposażonym w system grzewczy pośredni z termostatem kontrolującym temperaturę z dokładnością $\pm 5^{\circ}\text{C}$. Zaleca się wyposażenie zbiornika w mieszadło. Zaleca się bezpośrednie zużycie polimeroasfaltu po dostarczeniu. Należy unikać wielokrotnego rozgrzewania i chłodzenia polimeroasfaltu w okresie jego stosowania oraz unikać niekontrolowanego mieszania polimeroasfaltów różnego rodzaju i klasy oraz z asfaltem zwykłym.

2.3. Kruszywo.

Do warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego należy stosować kruszywo według PN-EN 13043 i WT-1 Kruszywa 2008, obejmujące kruszywo grube, kruszywo drobne i wypełniacz. Kruszywa powinny spełniać wymagania podane w WT-1 Kruszywa 2008 – część 2 – punkt 3, tablica 3.1, tablica 3.2, tablica 3.3. Składowanie kruszywa powinno się odbywać w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem i zmieszaniem z kruszywem o innym wymiarze lub pochodzeniu. Podłoże składowiska musi być równe, utwardzone i odwodnione. Składowanie wypełniacza powinno się odbywać w silosach wyposażonych w urządzenia do aeracji.

Zabrania się stosowania do mieszanki mineralnej kruszywa jako granulatu asfaltowego.

2.4. Środek adhezyjny.

W celu poprawy powinowactwa fizykochemicznego lepiszcza asfaltowego i kruszywa, gwarantującego odpowiednią przyczepność (adhezję) lepiszcza do kruszywa i odporność mieszanki mineralno-asfaltowej na działanie wody, należy dobrać i zastosować środek adhezyjny, tak aby dla konkretnej pary kruszywo-lepiszcze wartość przyczepności określona według PN-EN 12697-11, metoda C wynosiła co najmniej 80%. Środek adhezyjny powinien odpowiadać wymaganiom określonym przez producenta.

Składowanie środka adhezyjnego jest dozwolone tylko w oryginalnych opakowaniach, w warunkach określonych przez producenta.

2.5. Materiały do uszczelnienia połączeń i krawędzi.

Do uszczelnienia połączeń technologicznych (tj. złączy podłużnych i poprzecznych z tego samego materiału wykonywanego w różnym czasie oraz spoin stanowiących połączenia różnych materiałów lub połączenie warstwy asfaltowej z urządzeniami obcymi w nawierzchni lub ją ograniczającymi, należy stosować:

materiały termoplastyczne, jak taśmy asfaltowe, pasty itp. według norm lub aprobat technicznych, emulsję asfaltową według PN-EN 13808 [58] lub inne lepiszcza według norm lub aprobat technicznych.

Grubość materiału termoplastycznego do spoiny powinna wynosić:

nie mniej niż 10 mm przy grubości warstwy technologicznej do 2,5 cm,

nie mniej niż 15 mm przy grubości warstwy technologicznej większej niż 2,5 cm.

Składowanie materiałów termoplastycznych jest dozwolone tylko w oryginalnych opakowaniach producenta, w warunkach określonych w aprobacie technicznej.

Do uszczelnienia krawędzi należy stosować asfalt drogowy wg PN-EN 12591, asfalt modyfikowany polimerami wg PN-EN 14023 „metoda na gorąco”. Dopuszcza się inne rodzaje lepiszcza wg norm lub aprobat technicznych.

2.6. Materiały do złączenia warstw konstrukcji.

Do złączania warstw konstrukcji nawierzchni (warstwa wiążąca z warstwą ścieralną) należy stosować kationowe emulsje asfaltowe lub kationowe emulsje modyfikowane polimerami według PN-EN 13808 i WT-3 Emulsje asfaltowe 2009 punkt 5.1 tablica 2 i tablica 3.

Kationowe emulsje asfaltowe modyfikowane polimerami (asfalt 70/100 modyfikowany polimerem lub lateksem butadienowo-styrenowym SBR) stosuje się tylko pod cienkie warstwy asfaltowe na gorąco.

Emulsję asfaltową można składować w opakowaniach transportowych lub w stacjonarnych zbiornikach

pionowych z nalewaniem od dna. Nie należy nalewać emulsji do opakowań i zbiorników zanieczyszczonych materiałami mineralnymi.

3. SPRZĘT.

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu.

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 3.

3.2. Sprzęt stosowany do wykonania robót.

Przy wykonywaniu robót Wykonawca w zależności od potrzeb, powinien wykazać się możliwością korzystania ze sprzętu dostosowanego do przyjętej metody robót, jak:

- wytwórnia (otaczarka) o mieszaniu cyklicznym lub ciągłym, z automatycznym komputerowym sterowaniem produkcji, do wytwarzania mieszanek mineralno-asfaltowych,
- układarka gąsienicowa, z elektronicznym sterowaniem równości układanej warstwy,
- skraplarka,
- walce stalowe gładkie,
- lekka rozsypywarka kruszywa,
- szczotki mechaniczne i/lub inne urządzenia czyszczące,
- samochody samowyladowcze z przykryciem brezentowym lub termosami,
- sprzęt drobny.

4. TRANSPORT.

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu.

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 4.

4.2. Transport materiałów.

Asfalt i polimeroasfalt należy przewozić w cysternach kolejowych lub samochodach izolowanych i zaopatrzonych w urządzenia umożliwiające pośrednie ogrzewanie oraz w zawory spustowe. Kruszywa można przewozić dowolnymi środkami transportu, w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem, zmieszaniem z innymi materiałami i nadmiernym zawilgoceniem.

Wypełniacz należy przewozić w sposób chroniący go przed zawilgoceniem, zbrzyleniem i zanieczyszczeniem. Wypełniacz luzem powinien być przewożony w odpowiednich cysternach przystosowanych do przewozu materiałów sypkich, umożliwiających rozładunek pneumatyczny. Emulsja asfaltowa może być transportowana w zamkniętych cysternach, autocysternach, beczkach i innych opakowaniach pod warunkiem, że nie będą korodowały pod wpływem emulsji i nie będą powodowały jej rozpadu. Cysterny powinny być wyposażone w przegrody. Nie należy używać do transportu opakowań z metali lekkich (może zachodzić wydzielanie wodoru i groźba wybuchu przy emulsjach o $\text{pH} \leq 4$).

Mieszanek mineralno-asfaltową należy dowozić na budowę pojazdami samowyladowczymi w zależności od postępu robót. Podczas transportu i postoju przed wbudowaniem mieszanka powinna być zabezpieczona przed ostygnięciem i dopływem powietrza (przez przykrycie, pojemniki termoizolacyjne lub ogrzewane itp.). Warunki i czas transportu mieszanki, od produkcji do wbudowania, powinna zapewniać utrzymanie temperatury w wymaganym przedziale. Powierzchnie pojemników używanych do transportu mieszanki powinny być czyste, a do zwilżania tych powierzchni można używać tylko środki antyadhezyjne niewpływające szkodliwie na mieszankę.

5. WYKONANIE ROBÓT.

5.1. Ogólne zasady wykonania robót.

Ogólne zasady wykonania robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 5.

5.2. Projektowanie mieszanki mineralno-asfaltowej.

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca dostarczy Inżynierowi do akceptacji projekt składu mieszanki mineralno-asfaltowej (AC5S, AC8S, AC11S).

Uziarnienie mieszanki mineralnej oraz minimalna zawartość lepiszcza podane są w tablicach 6 i 7.

Wymagane właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej podane są w tablicach 8 i 9.

Tablica 6. Uziarnienie mieszanki mineralnej oraz zawartość lepiszcza do betonu asfaltowego do warstwy ścieralnej dla KR1-KR2.

Właściwość	Przesiew, [% (m/m)]					
	AC5S		AC8S		AC11S	
Wymiar sita #, [mm]	od	do	od	do	od	do
16	-	-	-	-	100	-
11,2	-	-	100	-	90	100
8	100	-	90	100	70	90
5,6	90	100	70	90		
2	50	70	45	65	45	60
0,125	9	24	8	20	8	22
0,063	7,0	14	6	12,0	6	12,0
Zawartość lepiszcza, minimum ^{*)}	$B_{\min 7,0}$		$B_{\min 6,6}$		$B_{\min 6,4}$	

Tablica 7. Uziarnienie mieszanki mineralnej oraz zawartość lepiszcza do betonu asfaltowego do warstwy ścieralnej dla KR3-KR4.

Właściwość	Przesiew, [% (m/m)]			
	AC8S		AC11S	
Wymiar sita #, [mm]	od	do	od	do
16	-	-	100	-
11,2	100	-	90	100
8	90	100	70	85
5,6	70	85	-	-
2	45	60	45	55
0,125	8	20	8	22
0,063	6	12,0	6	12,0
Zawartość lepiszcza, minimum ^{*)}	B _{min6,4}		B _{min6,2}	
^{*)} Minimalna zawartość lepiszcza jest określona przy założonej gęstości mieszanki mineralnej 2,650 Mg/m ³ . Jeżeli stosowana mieszanka mineralna ma inną gęstość (ρ _d), to do wyznaczenia minimalnej zawartości lepiszcza podaną wartość należy pomnożyć przez współczynnik α według równania: α = $\frac{2,650}{\rho_d}$				

Tablica 8. Wymagane właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej do warstwy ścieralnej, przy ruchu KR1 ÷ KR2.

Właściwość	Warunki zagęszczania wg PN-EN 13108-20 [48]	Metoda i warunki badania	AC5S	AC8S	AC11S
Zawartość wolnych przestrzeni	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [33], p. 4	$V_{\min 1,0}$ $V_{\max 3,0}$	$V_{\min 1,0}$ $V_{\max 3,0}$	$V_{\min 1,0}$ $V_{\max 3,0}$
Wolne przestrzenie wypełnione lepiszczem	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [33], p. 5	$VFB_{\min 78}$ $VFB_{\min 89}$	$VFB_{\min 78}$ $VFB_{\min 89}$	$VFB_{\min 75}$ $VFB_{\min 89}$
Zawartość wolnych przestrzeni w mieszance mineralnej	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [33], p. 5	$VMA_{\min 16}$	$VMA_{\min 16}$	$VMA_{\min 16}$
Odporność na działanie wody	C.1.1, ubijanie, 2×25 uderzeń	PN-EN 12697-12 [35], przechowywanie w 40°C z jednym cyklem zamrażania, badanie w 15°C	$ITSR_{90}$	$ITSR_{90}$	$ITSR_{90}$

Tablica 9. Wymagane właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej do warstwy ścieralnej, przy ruchu KR3 ÷ KR4.

Właściwość	Warunki zagęszczania wg PN-EN 13108-20 [48]	Metoda i warunki badania	SMA 8	SMA 11
Zawartość wolnych przestrzeni	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [33], p. 4	$V_{\min 2,0}$ $V_{\max 4}$	$V_{\min 2,0}$ $V_{\max 4}$
Odporność na deformacje trwałe	C.1.20, wałowanie, P_{98} - P_{100}	PN-EN 12697-22, metoda B w powietrzu, PN-EN 13108-20, D.1.6, 60°C, 10 000 cykli [38]	$WTS_{AIR0,3}$ $PRD_{AIR5,0}$	$WTS_{AIR0,3}$ $PRD_{AIR5,0}$
Odporność na działanie wody	C.1.1, ubijanie, 2×25 uderzeń	PN-EN 12697-12 [35], przechowywanie w 40°C z jednym cyklem zamrażania, badanie w 15°C	$ITSR_{90}$	$ITSR_{90}$

5.3. Wytwarzanie mieszanki mineralno-asfaltowej.

Mieszkankę mineralno-asfaltową należy wytwarzać na gorąco w otaczarce (zespole maszyn i urządzeń dozowania, podgrzewania i mieszania składników oraz przechowywania gotowej mieszanki). Dozowanie składników mieszanki mineralno-asfaltowej w otaczarkach, w tym także wstępne, powinno być zautomatyzowane i zgodne z receptą roboczą, a urządzenia do dozowania składników oraz pomiaru temperatury powinny być okresowo sprawdzane. Kruszywo o różnym uziarnieniu lub pochodzeniu należy

dodawać odmierzone oddzielnie.

Lepiszczce asfaltowe należy przechowywać w zbiorniku z pośrednim systemem ogrzewania, z układem termostatowania zapewniającym utrzymanie żądanej temperatury z dokładnością $\pm 5^{\circ}\text{C}$. Temperatura lepiszcza asfaltowego w zbiorniku magazynowym (roboczym) nie może przekraczać 180°C dla asfaltu drogowego 50/70 i 70/100 i polimeroasfaltu drogowego 45/80-55 i 45/80-65.

Kruszywo (ewentualnie z wypełniaczem) powinno być wysuszone i podgrzane tak, aby mieszanka mineralna uzyskała temperaturę właściwą do otoczenia lepiszczem asfaltowym. Temperatura mieszanki mineralnej nie powinna być wyższa o więcej niż 30°C od najwyższej temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej podanej w tablicy 10. W tej tablicy najniższa temperatura dotyczy mieszanki mineralno-asfaltowej dostarczonej na miejsce wbudowania, a najwyższa temperatura dotyczy mieszanki mineralno-asfaltowej bezpośrednio po wytworzeniu w wytwórni.

Tablica 10. Najwyższa i najniższa temperatura mieszanki AC.

Lepiszczce asfaltowe	Temperatura mieszanki [$^{\circ}\text{C}$]
Asfalt 50/70	od 140 do 180
Asfalt 70/100	od 140 do 180
PMB 45/80-55	od 130 do 180
PMB 45/80-65	od 130 do 180

Sposób i czas mieszania składników mieszanki mineralno-asfaltowej powinny zapewnić równomierne otoczenie kruszywa lepiszczem asfaltowym.

Dopuszcza się dostawy mieszanek mineralno-asfaltowych z kilku wytwórni, pod warunkiem skoordynowania między sobą deklarowanych przydatności mieszanek (m.in.: typ, rodzaj składników, właściwości objętościowe) z zachowaniem braku różnic w ich właściwościach.

5.4. Przygotowanie podłoża.

Podłoże (warstwa wyrównawcza, warstwa wiążąca lub stara warstwa ścieralna) pod warstwę ścieralną z betonu asfaltowego powinno być na całej powierzchni:

ustabilizowane i nośne,

czyste, bez zanieczyszczenia lub pozostałości luźnego kruszywa,

wyprofilowane, równe i bez kolein.

W wypadku podłoża z nowo wykonanej warstwy asfaltowej, do oceny nierówności należy przyjąć dane z pomiaru równości tej warstwy, zgodnie z WT-2 Nawierzchnie asfaltowe 2008 - punkt 8.7.2. Wymagana równość podłużna jest określona w rozporządzeniu dotyczącym warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne. W wypadku podłoża z warstwy starej nawierzchni, nierówności nie powinny przekraczać wartości podanych w tablicy 11.

Tablica 11. Maksymalne nierówności podłoża z warstwy starej nawierzchni pod warstwy asfaltowe (pomiar łątą 4- metrową lub równoważną metodą)

Klasa drogi	Element nawierzchni	Maksymalna nierówność podłoża pod warstwę ścieralną [mm]
A, S,	Pasy: ruchu, awaryjne, dodatkowe, włączania i wyłączania	6
GP	Jezdnie łącznic, jezdnie MOP, utwardzone pobocza	8
G	Pasy: ruchu, dodatkowe, włączania i wyłączania, postojowe, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	8
Z, L, D	Pasy ruchu	9

Jeżeli nierówności są większe niż dopuszczalne, to należy wyrównać podłoże.

Rzędne wysokościowe podłoża oraz urządzeń usytuowanych w nawierzchni lub ją ograniczających powinny być zgodne z dokumentacją projektową. Z podłoża powinien być zapewniony odpływ wody. Oznakowanie poziome na warstwie podłoża należy usunąć. Dopuszcza się pozostawienie oznakowania poziomego z materiałów termoplastycznych przy spełnieniu warunku szczepności warstw wg punktu 5.7. Nierówności podłoża (w tym powierzchnię istniejącej warstwy ścieralnej) należy wyrównać poprzez frezowanie lub wykonanie warstwy wyrównawczej.

Wykonane w podłożu łąty z materiału o mniejszej sztywności (np. łąty z asfaltu lanego w betonie asfaltowym) należy usunąć, a powstałe w ten sposób ubytki wypełnić materiałem o właściwościach zbliżonych do materiału podstawowego (np. wypełnić betonem asfaltowym).

W celu polepszenia połączenia między warstwami technologicznymi nawierzchni powierzchnia podłoża powinna być w ocenie wizualnej chropowata.

Jeżeli podłoże jest nieodpowiednie, to należy ustalić, jakie specjalne środki należy podjąć przed wykonaniem warstwy asfaltowej.

Szerokie szczeliny w podłożu należy wypełnić odpowiednim materiałem, np. zalewami drogowymi według PN-EN 14188-1 lub PN-EN 14188-2 albo innymi materiałami według norm lub aprobat technicznych.

Na podłożu wykazującym zniszczenia w postaci siatki spękań zmęczeniowych lub spękań poprzecznych zaleca się stosowanie membrany przeciwspekaniowej, np. mieszanki mineralno-asfaltowej, warstwy SAMI

lub z geosyntetyków według norm lub aprobat technicznych.

5.8. **Wbudowanie mieszanki mineralno-asfaltowej.**

Mieszanke mineralno-asfaltową można wbudowywać na podłożu przygotowanym zgodnie z zapisami w punktach 5.4 i 5.7.

Transport mieszanki mineralno-asfaltowej asfaltowej powinien być zgodny z zaleceniami podanymi w punkcie 4.2.

Mieszanke mineralno-asfaltową asfaltową należy wbudowywać w odpowiednich warunkach atmosferycznych.

Temperatura otoczenia w ciągu doby nie powinna być niższa od temperatury podanej w tabelicy 12.

Temperatura otoczenia może być niższa w wypadku stosowania ogrzewania podłoża. Nie dopuszcza się układania mieszanki mineralno-asfaltowej asfaltowej podczas silnego wiatru ($V > 16$ m/s)

W wypadku stosowania mieszanek mineralno-asfaltowych z dodatkiem obniżającym temperaturę mieszania i wbudowania należy indywidualnie określić wymagane warunki otoczenia.

Tablica 12. Minimalna temperatura otoczenia podczas wykonywania warstw asfaltowych.

Rodzaj robót	Minimalna temperatura otoczenia [°C]	
	przed przystąpieniem do robót	w czasie robót
Warstwa ścieralna o grubości ≥ 3 cm	0	+5
Warstwa ścieralna o grubości < 3 cm	+5	+10

Właściwości wykonanej warstwy powinny spełniać warunki podane w tabelicy 13.

Tablica 13. Właściwości warstwy AC.

Typ i wymiar mieszanki	Projektowana grubość warstwy technologicznej [cm]	Wskaźnik zagęszczenia [%]	Zawartość wolnych przestrzeni w warstwie [% (v/v)]
AC5S, KR1-KR2	2,0 ÷ 4,0	≥ 97	1,0 ÷ 4,0
AC8S, KR1-KR2	2,5 ÷ 5,0	≥ 97	1,0 ÷ 4,0
AC11S, KR1-KR2	3,0 ÷ 5,0	≥ 98	1,0 ÷ 4,0
AC8S, KR3-KR4	2,5 ÷ 4,5	≥ 97	2,0 ÷ 5,0
AC11S, KR3-KR4	3,0 ÷ 5,0	≥ 98	2,0 ÷ 5,0

Mieszanka mineralno-asfaltowa powinna być wbudowywana rozkładarką wyposażoną w układ automatycznego sterowania grubości warstwy i utrzymywania niwelety zgodnie z dokumentacją projektową. W miejscach niedostępnych dla sprzętu dopuszcza się wbudowywanie ręczne. Grubość wykonywanej warstwy powinna być sprawdzana co 25 m, w co najmniej trzech miejscach (w osi i przy brzegach warstwy).

Warstwy wałowane powinny być równomiernie zagęszczone ciężkimi walcami drogowymi. Do warstw z betonu asfaltowego należy stosować walce drogowe stalowe gładkie z możliwością wibracji, oscylacji lub walce ogumione.

6. **KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT.**

6.1. **Ogólne zasady kontroli jakości robót.**

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 6.

6.2. **Badania przed przystąpieniem do robót**

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien:

uzyskać wymagane dokumenty, dopuszczające wyroby budowlane do obrotu i powszechnego stosowania (np. stwierdzenie o oznakowaniu materiału znakiem CE lub znakiem budowlanym B, certyfikat zgodności, deklarację zgodności, aprobatę techniczną, ew. badania materiałów wykonane przez dostawców itp.), ew. wykonać własne badania właściwości materiałów przeznaczonych do wykonania robót, określone przez Inżyniera.

Wszystkie dokumenty oraz wyniki badań Wykonawca przedstawia Inżynierowi do akceptacji.

6.3. **Badania w czasie robót.**

6.3.1. **Uwagi ogólne.**

Badania dzielą się na:

- badania wykonawcy (w ramach własnego nadzoru),
- badania kontrolne (w ramach nadzoru zleciennodawcy – Inżyniera).

6.3.2. **Badania Wykonawcy.**

Badania Wykonawcy są wykonywane przez Wykonawcę lub jego zleciennobiorców celem sprawdzenia, czy jakość materiałów budowlanych (mieszanek mineralno-asfaltowych i ich składników, lepszycy i materiałów do uszczelnień itp.) oraz gotowej warstwy (wbudowane warstwy asfaltowe, połączenia itp.) spełniają wymagania określone w kontrakcie.

Wykonawca powinien wykonywać te badania podczas realizacji kontraktu, z niezbędną starannością i w

wymaganym zakresie. Wyniki należy zapisywać w protokołach. W razie stwierdzenia uchybień w stosunku do wymagań kontraktu, ich przyczyny należy niezwłocznie usunąć.

Wyniki badań Wykonawcy należy przekazywać zleceniodawcy na jego żądanie. Inżynier może zdecydować o dokonaniu odbioru na podstawie badań Wykonawcy. W razie zastrzeżeń Inżynier może przeprowadzić badania kontrolne według pktu 6.3.3.

Zakres badań Wykonawcy związany z wykonywaniem nawierzchni:

- pomiar temperatury powietrza,
- pomiar temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej podczas wykonywania nawierzchni (wg PN-EN 12697-13),
- ocena wizualna mieszanki mineralno-asfaltowej,
- wykaz ilości materiałów lub grubości wykonanej warstwy,
- pomiar spadku poprzecznego warstwy asfaltowej,
- pomiar równości warstwy asfaltowej (wg pktu 6.4.2.5),
- pomiar parametrów geometrycznych poboczy,
- ocena wizualna jednorodności powierzchni warstwy,
- ocena wizualna jakości wykonania połączeń technologicznych.

6.3.3. Badania kontrolne.

Badania kontrolne są badaniami Inżyniera, których celem jest sprawdzenie, czy jakość materiałów budowlanych (mieszanek mineralno-asfaltowych i ich składników, lepiszczy i materiałów do uszczelnień itp.) oraz gotowej warstwy (wbudowane warstwy asfaltowe, połączenia itp.) spełniają wymagania określone w kontrakcie. Wyniki tych badań są podstawą odbioru. Pobieraniem próbek i wykonaniem badań na miejscu budowy zajmuje się Inżynier w obecności Wykonawcy. Badania odbywają się również wtedy, gdy Wykonawca zostanie w porę powiadomiony o ich terminie, jednak nie będzie przy nich obecny. Rodzaj badań kontrolnych mieszanki mineralno-asfaltowej i wykonanej z niej warstwy podano w tablicy 14.

Tablica 14. Rodzaj badań kontrolnych.

Lp.	Rodzaj badań
1	Mieszanka mineralno-asfaltowa ^{a), b)}
1.1	Uziarnienie
1.2	Zawartość lepiszcza
1.3	Temperatura mięknięcia lepiszcza odzyskanego
1.4	Gęstość i zawartość wolnych przestrzeni próbki
2	Warstwa asfaltowa
2.1	Wskaźnik zagęszczenia ^{a)}
2.2	Spadki poprzeczne
2.3	Równość
2.4	Grubość lub ilość materiału
2.5	Zawartość wolnych przestrzeni ^{a)}
2.6	Właściwości przeciwpoślizgowe
^{a)} do każdej warstwy i na każde rozpoczęte 6 000 m ² nawierzchni jedna próbka; w razie potrzeby liczba próbek może zostać zwiększona (np. nawierzchnie dróg w terenie zabudowy)	
^{b)} w razie potrzeby specjalne kruszywa i dodatki	

6.3.4. Badania kontrolne dodatkowe.

W wypadku uznania, że jeden z wyników badań kontrolnych nie jest reprezentatywny dla ocenianego odcinka budowy, Wykonawca ma prawo żądać przeprowadzenia badań kontrolnych dodatkowych. Inżynier i Wykonawca decydują wspólnie o miejscach pobierania próbek i wyznaczeniu odcinków częściowych ocenianego odcinka budowy. Jeżeli odcinek częściowy przyporządkowany do badań kontrolnych nie może być jednoznacznie i zgodnie wyznaczony, to odcinek ten nie powinien być mniejszy niż 20% ocenianego odcinka budowy.

Do odbioru uwzględniane są wyniki badań kontrolnych i badań kontrolnych dodatkowych do wyznaczonych odcinków częściowych.

Koszty badań kontrolnych dodatkowych zażądanych przez Wykonawcę ponosi Wykonawca.

6.3.5. Badania arbitrażowe.

Badania arbitrażowe są powtórzeniem badań kontrolnych, co do których istnieją uzasadnione wątpliwości ze strony Inżyniera lub Wykonawcy (np. na podstawie własnych badań).

Badania arbitrażowe wykonuje na wniosek strony kontraktu niezależne laboratorium, które nie wykonywało badań kontrolnych.

Koszty badań arbitrażowych wraz ze wszystkimi kosztami ubocznymi ponosi strona, na której niekorzyść przemawia wynik badania.

Wniosek o przeprowadzenie badań arbitrażowych dotyczących zawartości wolnych przestrzeni lub wskaźnika zagęszczenia należy złożyć w ciągu 2 miesięcy od wpływu reklamacji ze strony Zamawiającego.

6.4. Właściwości warstwy i nawierzchni oraz dopuszczalne odchyłki.

6.4.1. Mieszanka mineralno-asfaltowa

Dopuszczalne wartości odchyleń i tolerancje zawarte są w WT-2 Nawierzchnie asfaltowe 2008 punkt 8.8. Na etapie oceny jakości wbudowanej mieszanki mineralno-asfaltowej podaje się wartości dopuszczalne i tolerancje, w których uwzględnia się: rozrzut występujący przy pobieraniu próbek, dokładność metod badań oraz odstępstwa uwarunkowane metodą pracy.

Właściwości materiałów należy oceniać na podstawie badań pobranych próbek mieszanki mineralno-asfaltowej przed wbudowaniem (wbudowanie oznacza wykonanie warstwy asfaltowej). Wyjątkowo dopuszcza się badania próbek pobranych z wykonanej warstwy asfaltowej.

6.4.2. Warstwa asfaltowa.

6.4.2.1. Grubość warstwy oraz ilość materiału.

Grubość wykonanej warstwy oznaczana według PN-EN 12697-36 oraz ilość wbudowanego materiału na określonej powierzchni (dotyczy przede wszystkim cienkich warstw) mogą odbiegać od projektu o wartości podane w tablicy 15.

W wypadku określania ilości materiału na powierzchnię i średniej wartości grubości warstwy z reguły należy przyjąć za podstawę cały odcinek budowy. Inżynier ma prawo sprawdzać odcinki częściowe.

Odcinek częściowy powinien zawierać co najmniej jedną dzienną działkę roboczą. Do odcinka częściowego obowiązują te same wymagania jak do odcinka budowy.

Za grubość warstwy lub warstw przyjmuje się średnią arytmetyczną wszystkich pojedynczych oznaczeń grubości warstwy na całym odcinku budowy lub odcinku częściowym.

Tablica 15. Dopuszczalne odchyłki grubości warstwy oraz ilości materiału na określonej powierzchni, [%].

Warunki oceny	Warstwa asfaltowa AC ^{a)}
A – Średnia z wielu oznaczeń grubości oraz ilości 1. – duży odcinek budowy, powierzchnia większa niż 6000 m ² lub – droga ograniczona krawężnikami, powierzchnia większa niż 1000 m ² lub – warstwa ścieralna, ilość większa niż 50 kg/m ²	≤ 10
2. – mały odcinek budowy lub – warstwa ścieralna, ilość większa niż 50 kg/m ²	≤ 15
B – Pojedyncze oznaczenie grubości	≤ 25
^{a)} w wypadku budowy dwuetapowej, tzn. gdy warstwa ścieralna jest układana z opóźnieniem, wartość z wiersza B odpowiednio obowiązuje; w pierwszym etapie budowy do górnej warstwy nawierzchni obowiązuje wartość 25%, a do łącznej grubości warstw etapu 1 ÷ 15%	

6.4.2.2. Wskaźnik zagęszczenia warstwy.

Zagęszczenie wykonanej warstwy, wyrażone wskaźnikiem zagęszczenia oraz zawartością wolnych przestrzeni, nie może przekroczyć wartości dopuszczalnych podanych w tablicy 13. Dotyczy to każdego pojedynczego oznaczenia danej właściwości.

Określenie gęstości objętościowej należy wykonywać według PN-EN 12697-6.

6.4.2.3. Zawartość wolnych przestrzeni w nawierzchni.

Zawartość wolnych przestrzeni w próbce pobranej z nawierzchni, określona w tablicy 13, nie może wykroczyć poza wartości dopuszczalne więcej niż 1,5 % (v/v)

6.4.2.4. Spadki poprzeczne.

Spadki poprzeczne nawierzchni należy badać nie rzadziej niż co 20 m oraz w punktach głównych łuków poziomych.

Spadki poprzeczne powinny być zgodne z dokumentacją projektową, z tolerancją ± 0,5%.

6.4.2.5. Równość podłużna i poprzeczna.

Pomiary równości podłużnej należy wykonywać w środku każdego ocenianego pasa ruchu.

Do oceny równości podłużnej warstwy ścieralnej nawierzchni drogi klasy G i dróg wyższych klas należy stosować metodę pomiaru umożliwiającą obliczanie wskaźnika równości IRI. Wartość IRI oblicza się dla odcinków o długości 50 m. Dopuszczalne wartości wskaźnika IRI wymagane przy odbiorze nawierzchni określono w rozporządzeniu dotyczącym warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne.

Do oceny równości podłużnej warstwy ścieralnej nawierzchni drogi klasy Z, L i D oraz placów i parkingów należy stosować metodę z wykorzystaniem łaty 4-metrowej i klina lub metody równoważnej, mierząc wysokość prześwitu w połowie długości łaty. Pomiar wykonuje się nie rzadziej niż co 10 m. Wymagana równość podłużna jest określona przez wartość odchylenia równości (prześwitu), które nie mogą przekroczyć 6 mm. Przez odchylenie równości rozumie się największą odległość między łatą a mierzoną powierzchnią.

Przed upływem okresu gwarancyjnego wartości wskaźnika równości IRI warstwy ścieralnej nawierzchni drogi klasy G i dróg wyższych klas nie powinny być większe niż podane w tablicy 23. Badanie wykonuje się według procedury jak podczas odbioru nawierzchni, w prawym śladzie koła.

Tablica 16. Dopuszczalne wartości wskaźnika równości podłużnej IRI warstwy ścieralnej wymagane przed upływem okresu gwarancyjnego.

Klasa drogi	Element nawierzchni	Wartości wskaźnika IRI [mm/m]
-------------	---------------------	-------------------------------

A, S GP	Pasy: ruchu, awaryjne, dodatkowe, włączania i wyłączania	$\leq 2,9$
	Jezdnie łącznic, jezdnie MOP, utwardzone pobocza	$\leq 3,7$
G	Pasy: ruchu, dodatkowe, włączania i wyłączania, postojowe, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	$\leq 4,6$

Przed upływem okresu gwarancyjnego wartość odchylenia równości podłużnej warstwy ścieralnej nawierzchni dróg klasy Z i L nie powinna być większa niż 8 mm. Badanie wykonuje się według procedury jak podczas odbioru nawierzchni.

Do oceny równości poprzecznej warstw nawierzchni dróg wszystkich klas technicznych należy stosować metodę z wykorzystaniem łaty 4-metrowej i klina lub metody równoważnej użyciu łaty i klina. Pomiar należy wykonywać w kierunku prostopadłym do osi jezdni, na każdym ocenianym pasie ruchu, nie rzadziej niż co 10 m. Wymagana równość poprzeczna jest określona w rozporządzeniu dotyczącym warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne.

Przed upływem okresu gwarancyjnego wartość odchylenia równości poprzecznej warstwy ścieralnej nawierzchni dróg wszystkich klas technicznych nie powinna być większa niż podana w tablicy 17. Badanie wykonuje się według procedury jak podczas odbioru nawierzchni.

Tablica 17. Dopuszczalne wartości odchylen równości poprzecznej warstwy ścieralnej wymagane przed upływem okresu gwarancyjnego.

Klasa drogi	Element nawierzchni	Wartości odchylen równości poprzecznej [mm]
A, S GP	Pasy: ruchu, awaryjne, dodatkowe, włączania i wyłączania	≤ 6
	Jezdnie łącznic, jezdnie MOP, utwardzone pobocza	≤ 8
G	Pasy: ruchu, dodatkowe, włączania i wyłączania, postojowe, jezdnie łącznic, utwardzone pobocza	≤ 8
Z, L, D	Pasy ruchu	≤ 9

6.4.2.6. Właściwości przeciwpoślizgowe.

Przy ocenie właściwości przeciwpoślizgowych nawierzchni drogi klasy Z i dróg wyższych klas powinien być określony współczynnik tarcia na mokrej nawierzchni przy całkowitym poślizgu opony testowej. Pomiar wykonuje się przy temperaturze otoczenia od 5 do 30°C, nie rzadziej niż co 50 m na nawierzchni zwilżanej wodą w ilości 0,5 l/m², a wynik pomiaru powinien być przeliczany na wartość przy 100% poślizgu opony testowej o rozmiarze 185/70 R14. Miarą właściwości przeciwpoślizgowych jest miarodajny współczynnik tarcia. Za miarodajny współczynnik tarcia przyjmuje się różnicę wartości średniej $E(\mu)$ i odchylenia standardowego D: $E(\mu) - D$. Długość odcinka podlegającego odbiorowi nie powinna być większa niż 1000 m. Liczba pomiarów na ocenianym odcinku nie powinna być mniejsza niż 10. W wypadku odbioru krótkich odcinków nawierzchni, na których nie można wykonać pomiarów z prędkością 60 lub 90 km/h (np. rondo, dojazd do skrzyżowania, niektóre łącznice), poszczególne wyniki pomiarów współczynnika tarcia nie powinny być niższe niż 0,47, przy prędkości pomiarowej 30 km/h.

Dopuszczalne wartości miarodajnego współczynnika tarcia nawierzchni wymagane w okresie od 4 do 8 tygodni po oddaniu warstwy do eksploatacji są określone w rozporządzeniu dotyczącym warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne.

Jeżeli warunki atmosferyczne uniemożliwiają wykonanie pomiaru w wymienionym terminie, powinien być on zrealizowany z najmniejszym możliwym opóźnieniem.

Przed upływem okresu gwarancyjnego wartości miarodajnego współczynnika tarcia nie powinny być mniejsze niż podane w tablicy 18. W wypadku badań na krótkich odcinkach nawierzchni, rondach lub na dojazdach do skrzyżowań poszczególne wyniki pomiarów współczynnika tarcia nie powinny być niższe niż 0,44, przy prędkości pomiarowej 30 km/h.

Tablica 18. Dopuszczalne wartości miarodajnego współczynnika tarcia wymagane przed upływem okresu gwarancyjnego.

Klasa drogi	Element nawierzchni	Miarodajny współczynnik tarcia przy prędkości zablokowanej opony względem nawierzchni	
		60 km/h	90 km/h
A, S	Pasy ruchu	-	$\geq 0,37$
	Pasy: włączania i wyłączania, jezdnie łącznic	$\geq 0,44$	-
GP, G, Z	Pasy: ruchu, dodatkowe, utwardzone pobocza	$\geq 0,36$	-

6.4.2.7. Pozostałe właściwości warstwy asfaltowej.

Szerokość warstwy, mierzona 10 razy na 1 km każdej jezdni, nie może się różnić od szerokości projektowanej o więcej niż ± 5 cm.

Rzędne wysokościowe, mierzone co 10 m na prostych i co 10 m na osi podłużnej i krawędziach, powinny być zgodne z dokumentacją projektową z dopuszczalną tolerancją ± 1 cm, przy czym co najmniej 95% wykonanych pomiarów nie może przekraczać przedziału dopuszczalnych odchyleń.

Ukształtowanie osi w planie, mierzone co 100 m, nie powinno różnić się od dokumentacji projektowej o ± 5 cm.

Złącza podłużne i poprzeczne, sprawdzone wizualnie, powinny być równe i związane, wykonane w linii prostej, równoległe lub prostopadłe do osi drogi. Przylegające warstwy powinny być w jednym poziomie. Wygląd zewnętrzny warstwy, sprawdzony wizualnie, powinien być jednorodny, bez spękań, deformacji, płam i wykruszeń.

7. OBMIAR ROBÓT.**7.1. Ogólne zasady obmiaru robót.**

Ogólne zasady obmiaru robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa.

Jednostką obmiarową jest m² (metr kwadratowy) wykonanej warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego (AC).

8. ODBIÓR ROBÓT.

Ogólne zasady odbioru robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, ST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji według pktu 6 dały wyniki pozytywne.

Jeśli warunki umowy przewidują dokonywanie potrąceń, to Zamawiający może w razie niedotrzymania wartości dopuszczalnych dokonać potrąceń według zasad określonych w WT-2 pkt 9.2.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI.**9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności.**

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej.

Cena wykonania 1 m² warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego (AC) obejmuje:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- oczyszczenie i skropienie podłoża,
- dostarczenie materiałów i sprzętu,
- opracowanie recepty laboratoryjnej,
- wykonanie próby technologicznej i odcinka próbnego,
- wyprodukowanie mieszanki betonu asfaltowego i jej transport na miejsce wbudowania,
- posmarowanie lepiszczem lub pokrycie taśmą asfaltową krawędzi urządzeń obcych i krawężników,
- rozłożenie i zagęszczenie mieszanki betonu asfaltowego,
- obcięcie krawędzi i posmarowanie lepiszczem,
- przeprowadzenie pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej,
- odwiezienie sprzętu.

9.3. Sposób rozliczenia robót tymczasowych i prac towarzyszących.

Cena wykonania robót określonych niniejszą OST obejmuje:

- roboty tymczasowe, które są potrzebne do wykonania robót podstawowych, ale nie są przekazywane Zamawiającemu i są usuwane po wykonaniu robót podstawowych,
- prace towarzyszące, które są niezbędne do wykonania robót podstawowych, niezaliczane do robót tymczasowych, jak geodezyjne wytyczenie robót itd.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE.**10.1. Ogólne specyfikacje techniczne (OST)**

D-M-00.00.00

Wymagania ogólne

10.2. Normy (Zestawienie zawiera dodatkowo normy PN-EN związane z badaniami materiałów występujących w niniejszej OST)

PN-EN 196-21	Metody badania cementu – Oznaczanie zawartości chlorków, dwutlenku węgla i alkaliów w cemencie
PN-EN 459-2	Wapno budowlane – Część 2: Metody badań
PN-EN 932-3	Badania podstawowych właściwości kruszyw – Procedura i terminologia uproszczonego opisu petrograficznego
PN-EN 933-1	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Oznaczanie składu ziarnowego – Metoda przesiewania
PN-EN 933-3	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Oznaczanie kształtu ziaren za pomocą wskaźnika płaskości
PN-EN 933-4	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 4: Oznaczanie kształtu ziaren – Wskaźnik kształtu
PN-EN 933-5	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Oznaczanie procentowej zawartości ziaren o powierzchniach powstałych w wyniku przekruszenia lub łamania kruszyw grubych

PN-EN 933-6	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 6: Ocena właściwości powierzchni – Wskaźnik przepływu kruszywa
PN-EN 933-9	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Ocena zawartości drobnych cząstek – Badania błękitem metylenowym
PN-EN 933-10	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 10: Ocena zawartości drobnych cząstek – Uziarnienie wypełniaczy (przesiewanie w strumieniu powietrza)
PN-EN 1097-2	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Metody oznaczania odporności na rozdrabnianie
PN-EN 1097-3	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Oznaczanie gęstości nasypowej i jamistości
PN-EN 1097-4	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 4: Oznaczanie pustych przestrzeni suchego, zagęszczonego wypełniacza
PN-EN 1097-5	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 5: Oznaczanie zawartości wody przez suszenie w suszarce z wentylacją
PN-EN 1097-6	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 6: Oznaczanie gęstości ziaren i nasiąkliwości
PN-EN 1097-7	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 7: Oznaczanie gęstości wypełniacza – Metoda piknometryczna
PN-EN 1097-8	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 8: Oznaczanie polerowalności kamienia
PN-EN 1367-1	Badania właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych – Część 1: Oznaczanie mrozoodporności
PN-EN 1367-3	Badania właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych – Część 3: Badanie bazaltowej zgorzeli słonecznej metodą gotowania
PN-EN 1426	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie penetracji igłą
PN-EN 1427	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie temperatury mięknięcia – Metoda Pierścień i Kula
PN-EN 1428	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie zawartości wody w emulsjach asfaltowych – Metoda destylacji azeotropowej
PN-EN 1429	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie pozostałości na sicie emulsji asfaltowych oraz trwałości podczas magazynowania metodą pozostałości na sicie
PN-EN 1744-1	Badania chemicznych właściwości kruszyw – Analiza chemiczna
PN-EN 1744-4	Badania chemicznych właściwości kruszyw – Część 4: Oznaczanie podatności wypełniaczy do mieszanek mineralno-asfaltowych na działanie wody
PN-EN 12591	Asfalty i produkty asfaltowe – Wymagania dla asfaltów drogowych
PN-EN 12592	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie rozpuszczalności
PN-EN 12593	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie temperatury łamliwości Fraassa
PN-EN 12606-1	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie zawartości parafiny – Część 1: Metoda destylacyjna
PN-EN 12607-1	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie odporności na twardnienie pod wpływem ciepła i powietrza – Część 1: Metoda RTFOT
PN-EN 12607-3	Jw. Część 3: Metoda RFT
PN-EN 12697-6	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 6: Oznaczanie gęstości objętościowej metodą hydrostatyczną
PN-EN 12697-8	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 8: Oznaczanie zawartości wolnej przestrzeni
PN-EN 12697-11	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 11: Określenie powiązania pomiędzy kruszywem i asfaltem
PN-EN 12697-12	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 12: Określanie wrażliwości na wodę
PN-EN 12697-13	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 13: Pomiar temperatury
PN-EN 12697-18	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 18: Spływanie lepiszcza
PN-EN 12697-22	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 22: Koleinowanie
PN-EN 12697-27	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 27: Pobieranie próbek
PN-EN 12697-36	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 36: Oznaczanie grubości nawierzchni asfaltowych
PN-EN 12846	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie czasu wypływu emulsji asfaltowych lepkościomierzem wypływowym
PN-EN 12847	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie sedymentacji emulsji asfaltowych

PN-EN 12850	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie wartości pH emulsji asfaltowych
PN-EN 13043	Kruszywa do mieszanek bitumicznych i powierzchniowych utrwaleń stosowanych na drogach, lotniskach i innych powierzchniach przeznaczonych do ruchu
PN-EN 13074	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie lepiszczy z emulsji asfaltowych przez odparowanie
PN-EN 13075-1	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Badanie rozpadu – Część 1: Oznaczanie indeksu rozpadu kationowych emulsji asfaltowych, metoda z wypełniaczem mineralnym
PN-EN 13108-1	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Wymagania – Część 1: Beton Asfaltowy
PN-EN 13108-20	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Wymagania – Część 20: Badanie typu
PN-EN 13179-1	Badania kruszyw wypełniających stosowanych do mieszanek bitumicznych – Część 1: Badanie metodą Pierścienia i Kuli
PN-EN 13179-2	Badania kruszyw wypełniających stosowanych do mieszanek bitumicznych – Część 2: Liczba bitumiczna
PN-EN 13398	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie nawrotu sprężystego asfaltów modyfikowanych
PN-EN 13399	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie odporności na magazynowanie modyfikowanych asfaltów
PN-EN 13587	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie ciągliwości lepiszczy asfaltowych metodą pomiaru ciągliwości
PN-EN 13588	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie kohezji lepiszczy asfaltowych metodą testu wahadłowego
PN-EN 13589	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie ciągliwości modyfikowanych asfaltów – Metoda z duktylometrem
PN-EN 13614	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie przyczepności emulsji bitumicznych przez zanurzenie w wodzie – Metoda z kruszywem
PN-EN 13703	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie energii deformacji
PN-EN 13808	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady specyfikacji kationowych emulsji asfaltowych
PN-EN 14023	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady specyfikacji asfaltów modyfikowanych polimerami
PN-EN 14188-1	Wypełniacze złączy i zalewy – Część 1: Specyfikacja zalew na gorąco
PN-EN 14188-2	Wypełniacze złączy i zalewy – Część 2: Specyfikacja zalew na zimno
PN-EN 22592	Przetwory naftowe – Oznaczanie temperatury zapłonu i palenia – Pomiar metodą otwartego tygla Clevelanda
PN-EN ISO 2592	Oznaczanie temperatury zapłonu i palenia – Metoda otwartego tygla Clevelanda
10.3.	Wymagania techniczne (rekomendowane przez Ministra Infrastruktury).
	WT-1 Kruszywa 2008. Kruszywa do mieszanek mineralno-asfaltowych i powierzchniowych utrwaleń na drogach publicznych, Warszawa 2008.
	WT-2 Nawierzchnie asfaltowe 2008. Nawierzchnie asfaltowe na drogach publicznych
	WT-3 Emulsje asfaltowe 2009. Kationowe emulsje asfaltowe na drogach publicznych
10.4.	Inne dokumenty.
	Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U. nr 43, poz. 430).
	Katalog typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych. Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych – Instytut Badawczy Dróg i Mostów, Warszawa 1997

D - 05.03.05b   Nawierzchnia z betonu asfaltowego, warstwa wiążąca i wyrównawcza WG PN-EN ORAZ WT-1 i WT-2 z 2010r.

1.   WSTĘP.

1.1.   Przedmiot SST.

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem warstwy wiążącej i wyrównawczej z betonu asfaltowego na kat. KR 1-2.

1.2.   Zakres stosowania SST.

Szczegółowa Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Drogowych należy stosować jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót na drogach gminnych.

1.3.   Zakres robót objętych SST.

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem i odbiorem warstwy wiążącej i wyrównawczej z betonu asfaltowego wg PN-EN 13108-1 i WT-2 Nawierzchnie asfaltowe 2008 [65] z mieszanki mineralno-asfaltowej dostarczonej od producenta.

- wykonanie warstwy wiążącej z betonu asfaltowego – grubość 4 cm KR 1-2

W przypadku produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej przez Wykonawcę dla potrzeb budowy, Wykonawca zobowiązany jest prowadzić Zakładową kontrolę produkcji (ZKP) zgodnie z WT-2.

Warstwę wiążącą i wyrównawczą z betonu asfaltowego można wykonywać dla dróg kategorii ruchu od KR1 do KR6 (określenie kategorii ruchu podano w punkcie 1.4.8). Stosowane mieszanki betonu

asfaltowego o wymiarze D podano w tab. 1.

Tablica 1. Stosowane mieszanki.

Kategoria ruchu	Mieszanki o wymiarze D ¹⁾ , mm
KR 1-2	AC11W ²⁾ , AC16W

2) Podział ze względu na wymiar największego kruszywa w mieszance.

3) Dopuszcza się AC11 do warstwy wyrównawczej do kategorii ruchu KR1_KR[^] przy spełnieniu wymagań jak w tablicach 16,17,18,19,20 WT-2 2010 w zależności od KR.

1.4. Określenia podstawowe.

- 1.4.1. Nawierzchnia – konstrukcja składająca się z jednej lub kilku warstw służących do przejmowania i rozkładania obciążeń od ruchu pojazdów na podłoże.
- 1.4.2. Warstwa ścieralna – górna warstwa nawierzchni będąca w bezpośrednim kontakcie z kołami pojazdów.
- 1.4.3. Mieszanka mineralno-asfaltowa – mieszanka kruszyw i lepiszcza asfaltowego.
- 1.4.4. Wymiar mieszanki mineralno-asfaltowej – określenie mieszanki mineralno-asfaltowej, wyróżniające tę mieszankę ze zbioru mieszanek tego samego typu ze względu na największy wymiar kruszywa, np. wymiar 8 lub 11.
- 1.4.5. Beton asfaltowy – mieszanka mineralno-asfaltowa, w której kruszywo o uziarnieniu ciągłym lub nieciągłym tworzy strukturę wzajemnie klinującą się.
- 1.4.6. Uziarnienie – skład ziarnowy kruszywa, wyrażony w procentach masy ziaren przechodzących przez określony zestaw sit.
- 1.4.7. Kategoria ruchu – obciążenie drogi ruchem samochodowym, wyrażone w osiach obliczeniowych (100 kN) wg „Katalogu typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych” GDDP-IBDiM [68].
- 1.4.8. Wymiar kruszywa – wielkość ziaren kruszywa, określona przez dolny (d) i górny (D) wymiar sita.
- 1.4.9. Kruszywo grube – kruszywo z ziaren o wymiarze: $D \leq 45$ mm oraz $d > 2$ mm.
- 1.4.10. Kruszywo drobne – kruszywo z ziaren o wymiarze: $D \leq 2$ mm, którego większa część pozostaje na sicie 0,063 mm.
- 1.4.11. Pył – kruszywo z ziaren przechodzących przez sito 0,063 mm.
- 1.4.12. Wypełniacz – kruszywo, którego większa część przechodzi przez sito 0,063 mm. (Wypełniacz mieszany – kruszywo, które składa się z wypełniacza pochodzenia mineralnego i wodorotlenku wapnia. Wypełniacz dodany – wypełniacz pochodzenia mineralnego, wyprodukowany oddzielnie).
- 1.4.13. Kationowa emulsja asfaltowa – emulsja, w której emulgator nadaje dodatnie ładunki cząstkom zdyspergowanego asfaltu.
- 1.4.14. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.4.
- 1.4.15. Symbole i skróty dodatkowe.
  - ACS beton asfaltowy do warstwy ścieralnej
  - PMB polimeroasfalt,
  - D górny wymiar sita (przy określaniu wielkości ziaren kruszywa),
  - d dolny wymiar sita (przy określaniu wielkości ziaren kruszywa),
  - C kationowa emulsja asfaltowa,
  - NPD właściwość użytkowa nie określana (ang. No Performance Determined; producent może jej nie okre-
  - TBR do zadeklarowania (ang. To Be Reported; producent może dostarczyć odpowiednie informacje, jednak nie jest do tego zobowiązany),
  - IRI (International Roughness Index) międzynarodowy wskaźnik równości,
  - MOP miejsce obsługi podróżnych.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót.

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” [1] pkt 1.5.

2. MATERIAŁY.

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów.

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 2.

2.2. Lepiszcza asfaltowe.

Należy stosować asfalty drogowe wg PN-EN 12591 lub polimeroasfalty wg PN-EN 14023. Rodzaje stosowanych lepiszczy asfaltowych podano w tablicy 2. Oprócz lepiszczy wymienionych w tablicy 2 można stosować inne lepiszcza nienormowe według aprobat technicznych.

Tablica 2. Zalecane lepiszcza asfaltowe do warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego.

Kategoria ruchu	Mieszanka ACS	Gatunek lepiszcza	
		asfalt drogowy	polimeroasfalt
KR1 – KR2	AC11W, AC16W	50/70	

Asfalty drogowe powinny spełniać wymagania podane w tablicy 3.

Tablica 3. Wymagania wobec asfaltów drogowych wg PN-EN 12591.

Lp.	Właściwości	Metoda badania	Rodzaj asfaltu		
			50/70	35/70	
WŁAŚCIWOŚCI OBLIGATORYJNE					
1	Penetracja w 25°C	0,1 mm	PN-EN 1426 [21]	50-70	35-50
2	Temperatura mięknienia	°C	PN-EN 1427 [22]	46-54	50-58
3	Temperatura zapłonu, nie mniej niż	°C	PN-EN 22592 [62]	230	240
4	Zawartość składników rozpuszczalnych, nie mniej niż	% m/m	PN-EN 12592 [28]	99	99
5	Zmiana masy po starzeniu (ubytek lub przyrost), nie więcej niż	% m/m	PN-EN 12607-1 [31]	0,5	0,5
6	Pozostała penetracja po starzeniu, nie mniej niż	%	PN-EN 1426 [21]	50	53
7	Temperatura mięknienia po starzeniu, nie mniej niż	°C	PN-EN 1427 [22]	48	52
WŁAŚCIWOŚCI SPECJALNE KRAJOWE					
8	Zawartość parafiny, nie więcej niż	%	PN-EN 12606-1 [30]	2,2	2,2
9	Wzrost temp. mięknienia po starzeniu, nie więcej niż	°C	PN-EN 1427 [22]	9	8
10	Temperatura łamliwości Fraassa, nie więcej niż	°C	PN-EN 12593 [29]	-8	-5

Składowanie asfaltu drogowego powinno się odbywać w zbiornikach, wykluczających zanieczyszczenie asfaltu i wyposażonych w system grzewczy pośredni (bez kontaktu asfaltu z przewodami grzewczymi). Zbiornik roboczy otaczarki powinien być izolowany termicznie, posiadać automatyczny system grzewczy z tolerancją $\pm 5^{\circ}\text{C}$ oraz układ cyrkulacji asfaltu.

2.3. **Kruszywo.**

Do warstwy wiążącej i wyrównawczej z betonu asfaltowego należy stosować kruszywo według PN-EN 13043 i WT-1 Kruszywa 2008, obejmujące kruszywo grube, kruszywo drobne i wypełniacz. Kruszywa powinny spełniać wymagania podane w WT-1 Kruszywa 2010-tablica 8,9,10,11.

Składowanie kruszywa powinno się odbywać w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem i mieszaniem z kruszywem o innym wymiarze lub pochodzeniu. Podłoże składowiska musi być równe, utwardzone i odwodnione. Składowanie wypełniacza powinno się odbywać w silosach wyposażonych w urządzenia do aeracji.

2.5. **Materiały do uszczelnienia połączeń i krawędzi.**

Do uszczelnienia połączeń technologicznych (tj. złączy podłużnych i poprzecznych z tego samego materiału wykonywanego w różnym czasie oraz spoin stanowiących połączenia różnych materiałów lub połączenie warstwy asfaltowej z urządzeniami obcymi w nawierzchni lub ją ograniczającymi, należy stosować:

materiały termoplastyczne, jak taśmy asfaltowe, pasty itp. według norm lub aprobat technicznych, emulsję asfaltową według PN-EN 13808 lub inne lepiszcza według norm lub aprobat technicznych.

Grubość materiału termoplastycznego do spoiny powinna wynosić:

nie mniej niż 10 mm przy grubości warstwy technologicznej do 2,5 cm,

nie mniej niż 15 mm przy grubości warstwy technologicznej większej niż 2,5 cm.

Składowanie materiałów termoplastycznych jest dozwolone tylko w oryginalnych opakowaniach producenta, w warunkach określonych w aprobacie technicznej.

Do uszczelnienia krawędzi należy stosować asfalt drogowy wg PN-EN 12591, asfalt modyfikowany polimerami wg PN-EN 14023 „metoda na gorąco”. Dopuszcza się inne rodzaje lepiszcza wg norm lub aprobat technicznych.

2.6. **Materiały do złączenia warstw konstrukcji.**

Do złączania warstw konstrukcji nawierzchni (warstwa wiążąca z warstwą ścieralną) należy stosować kationowe emulsje asfaltowe lub kationowe emulsje modyfikowane polimerami według PN-EN 13808 i WT-3 Emulsje asfaltowe 2009 punkt 5.1 tablica 2 i tablica 3.

Emulsję asfaltową można składować w opakowaniach transportowych lub w stacjonarnych zbiornikach pionowych z nalewaniem od dna. Nie należy nalewać emulsji do opakowań i zbiorników zanieczyszczonych materiałami mineralnymi.

3. **SPRZĘT.**

3.1. **Ogólne wymagania dotyczące sprzętu.**

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 3.

3.2. **Sprzęt stosowany do wykonania robót.**

Przy wykonywaniu robót Wykonawca w zależności od potrzeb, powinien wykazać się możliwością korzystania ze sprzętu dostosowanego do przyjętej metody robót, jak:

- wytwórnia (otaczarka) o mieszaniu cyklicznym lub ciągłym, z automatycznym komputerowym sterowaniem produkcji, do wytwarzania mieszanek mineralno-asfaltowych,

- układarka gąsienicowa, z elektronicznym sterowaniem równości układanej warstwy,
- skraplarka,
- walce stalowe gładkie,
- lekka rozsypywarka kruszywa,
- szczotki mechaniczne i/lub inne urządzenia czyszczące,
- samochody samowyladowcze z przykryciem brezentowym lub termosami,
- sprzęt drobny.

4. TRANSPORT.

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu.

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 4.

4.2. Transport materiałów.

Asfalt należy przewozić w cysternach kolejowych lub samochodach izolowanych i zaopatrzonych w urządzenia umożliwiające pośrednie ogrzewanie oraz w zawory spustowe.

Kruszywa można przewozić dowolnymi środkami transportu, w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem, zmieszaniem z innymi materiałami i nadmiernym zawilgoceniem.

Wypełniacz należy przewozić w sposób chroniący go przed zawilgoceniem, zbryleniem i zanieczyszczeniem. Wypełniacz luzem powinien być przewożony w odpowiednich cysternach przystosowanych do przewozu materiałów sypkich, umożliwiających rozładunek pneumatyczny.

Emulsja asfaltowa może być transportowana w zamkniętych cysternach, autocysternach, beczkach i innych opakowaniach pod warunkiem, że nie będą korodowały pod wpływem emulsji i nie będą powodowały jej rozpadu. Cysterny powinny być wyposażone w przegrody. Nie należy używać do transportu opakowań z metali lekkich (może zachodzić wydzielanie wodoru i groźba wybuchu przy emulsjach o $\text{pH} \leq 4$).

Mieszanke mineralno-asfaltową należy dowozić na budowę pojazdami samowyladowczymi w zależności od postępu robót. Podczas transportu i postoju przed wbudowaniem mieszanka powinna być zabezpieczona przed ostygnięciem i dopływem powietrza (przez przykrycie, pojemniki termoizolacyjne lub ogrzewane itp.). Warunki i czas transportu mieszanki, od produkcji do wbudowania, powinna zapewniać utrzymanie temperatury w wymaganym przedziale. Powierzchnie pojemników używanych do transportu mieszanki powinny być czyste, a do zwilżania tych powierzchni można używać tylko środki antyadhezyjne niewpływające szkodliwie na mieszankę.

5. WYKONANIE ROBÓT.

5.1. Ogólne zasady wykonania robót.

Ogólne zasady wykonania robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 5.

5.2. Projektowanie mieszanki mineralno-asfaltowej.

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca dostarczy Inżynierowi do akceptacji projekt składu mieszanki mineralno-asfaltowej (AC11W, AC16WS).

Uziarnienie mieszanki mineralnej oraz minimalna zawartość lepiszcza podane są w tablicach 7.

Wymagane właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej podane są w tablicach 8

Tablica 7. Uziarnienie mieszanki mineralnej oraz zawartość lepiszcza do betonu asfaltowego do warstwy ścieralnej dla KR3-KR4.

Właściwość	Przesiew, [% (m/m)]			
	AC11W KR1-KR2		AC16W KR1-KR2	
Wymiar sita #, [mm]	od	do	od	do
22,4	-		100	
16	100	-	90	100
11,2	90	100	65	80
8	60	85	-	-
2	30	55	25	55
0,125	6	24	5	15
0,063	3	8	5	8
Zawartość lepiszcza, minimum ^{*)}	B _{min4,6}		B _{min4,4}	
^{*)} Minimalna zawartość lepiszcza jest określona przy założonej gęstości mieszanki mineralnej 2,650 Mg/m ³ . Jeżeli stosowana mieszanka mineralna ma inną gęstość (ρ _d), to do wyznaczenia minimalnej zawartości lepiszcza podaną wartość należy pomnożyć przez współczynnik α według równania: α = $\frac{2,650}{\rho_d}$				

Tablica 8. Wymagane właściwości mieszanki mineralno-asfaltowej do warstwy wiążącej i wyrównawczej, przy ruchu KR1 ÷ KR2.

Właściwość	Warunki zagęszczania wg PN-EN 13108-20 [48]	Metoda i warunki badania	AC11W	AC16W

Zawartość wolnych przestrzeni	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [33], p. 4	$V_{\min 3,0}$ $V_{\max 6,0}$	$V_{\min 3,0}$ $V_{\max 6,0}$
Wolne przestrzenie wypełnione lepiszczem	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [33], p. 5	$VFB_{\min 65}$ $VFB_{\min 80}$	$VFB_{\min 60}$ $VFB_{\min 80}$
Zawartość wolnych przestrzeni w mieszance mineralnej	C.1.2, ubijanie, 2×50 uderzeń	PN-EN 12697-8 [33], p. 5	$VMA_{\min 14}$	$VMA_{\min 14}$
Odporność na działanie wody	C.1.1, ubijanie, 2×35 uderzeń	PN-EN 12697-12 [35], przechowywanie w 40°C z jednym cyklem zamrażania, badanie w 25°C	$ITSR_{80}$	$ITSR_{80}$

5.3. Wytwarzanie mieszanki mineralno-asfaltowej.

Mieszanke mineralno-asfaltową należy wytwarzać na gorąco w otaczarce (zespole maszyn i urządzeń dozowania, podgrzewania i mieszania składników oraz przechowywania gotowej mieszanki). Dozowanie składników mieszanki mineralno-asfaltowej w otaczarkach, w tym także wstępne, powinno być zautomatyzowane i zgodne z receptą roboczą, a urządzenia do dozowania składników oraz pomiaru temperatury powinny być okresowo sprawdzane. Kruszywo o różnym uziarnieniu lub pochodzeniu należy dodawać odmierzone oddzielnie.

Lepiszczce asfaltowe należy przechowywać w zbiorniku z pośrednim systemem ogrzewania, z układem termostata zapewniającym utrzymanie żądanej temperatury z dokładnością $\pm 5^{\circ}\text{C}$. Temperatura lepiszcza asfaltowego w zbiorniku magazynowym (roboczym) nie może przekraczać 180°C dla asfaltu drogowego 50/70.

Kruszywo (ewentualnie z wypełniaczem) powinno być wysuszone i podgrzane tak, aby mieszanka mineralna uzyskała temperaturę właściwą do otoczenia lepiszczem asfaltowym. Temperatura mieszanki mineralnej nie powinna być wyższa o więcej niż 30°C od najwyższej temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej podanej w tablicy 10. W tej tablicy najniższa temperatura dotyczy mieszanki mineralno-asfaltowej dostarczonej na miejsce wbudowania, a najwyższa temperatura dotyczy mieszanki mineralno-asfaltowej bezpośrednio po wytworzeniu w wytwórni.

Tablica 10. Najwyższa i najniższa temperatura mieszanki AC.

Lepiszczce asfaltowe	Temperatura mieszanki [$^{\circ}\text{C}$]
Asfalt 35/50	od 155 do 195
Asfalt 50/70	od 140 do 180

Sposób i czas mieszania składników mieszanki mineralno-asfaltowej powinny zapewnić równomierne otoczenie kruszywa lepiszczem asfaltowym.

Dopuszcza się dostawy mieszanek mineralno-asfaltowych z kilku wytwórni, pod warunkiem skoordynowania między sobą deklarowanych przydatności mieszanek (m.in.: typ, rodzaj składników, właściwości objętościowe) z zachowaniem braku różnic w ich właściwościach.

5.4. Przygotowanie podłoża.

Podłoże (warstwa wyrównawcza, warstwa wiążąca lub stara warstwa ścieralna) pod warstwę ścieralną z betonu asfaltowego powinno być na całej powierzchni:

- ustabilizowane i nośne,
- czyste, bez zanieczyszczenia lub pozostałości luźnego kruszywa,
- wyprofilowane, równe i bez kolein.

W wypadku podłoża z nowo wykonanej warstwy asfaltowej, do oceny nierówności należy przyjąć dane z pomiaru równości tej warstwy, zgodnie z WT-2 Nawierzchnie asfaltowe 2008 - punkt 8.7.2. Wymagana równość podłużna jest określona w rozporządzeniu dotyczącym warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne. W wypadku podłoża z warstwy starej nawierzchni, nierówności nie powinny przekraczać wartości podanych w tablicy 11.

Tablica 11. Maksymalne nierówności podłoża z warstwy starej nawierzchni pod warstwy asfaltowe (pomiar łatą 4- metrową lub równoważną metodą)

Klasa drogi	Element nawierzchni	Maksymalna nierówność podłoża pod warstwę ścieralną [mm]
Z, L, D	Pasy ruchu	12

Jeżeli nierówności są większe niż dopuszczalne, to należy wyrównać podłoże.

Rzędne wysokościowe podłoża oraz urządzeń usytuowanych w nawierzchni lub ją ograniczających

powinny być zgodne z dokumentacją projektową. Z podłoża powinien być zapewniony odpływ wody. Oznakowanie poziome na warstwie podłoża należy usunąć. Dopuszcza się pozostawienie oznakowania poziomego z materiałów termoplastycznych przy spełnieniu warunku szczepności warstw wg punktu 5.7. Nierówności podłoża (w tym powierzchnię istniejącej warstwy ścieralnej) należy wyrównać poprzez frezowanie lub wykonanie warstwy wyrównawczej.

Wykonane w podłożu łaty z materiału o mniejszej sztywności (np. łaty z asfaltu lanego w betonie asfaltowym) należy usunąć, a powstałe w ten sposób ubytki wypełnić materiałem o właściwościach zbliżonych do materiału podstawowego (np. wypełnić betonem asfaltowym).

W celu polepszenia połączenia między warstwami technologicznymi nawierzchni powierzchnia podłoża powinna być w ocenie wizualnej chropowata.

Jeżeli podłoże jest nieodpowiednie, to należy ustalić, jakie specjalne środki należy podjąć przed wykonaniem warstwy asfaltowej.

Szerokie szczeliny w podłożu należy wypełnić odpowiednim materiałem, np. zalewami drogowymi według PN-EN 14188-1 lub PN-EN 14188-2 albo innymi materiałami według norm lub aprobat technicznych.

Na podłożu wykazującym zniszczenia w postaci siatki spękań zmęczeniowych lub spękań poprzecznych zaleca się stosowanie membrany przeciwspekaniowej, np. mieszanki mineralno-asfaltowej, warstwy SAMI lub z geosyntetyków według norm lub aprobat technicznych.

5.7. Połączenie międzywarstwowe.

Uzyskanie wymaganej trwałości nawierzchni jest uzależnione od zapewnienia połączenia między warstwami i ich współpracy w przenoszeniu obciążenia nawierzchni ruchem.

Podłoże powinno być skropione lepiszczem. Ma to na celu zwiększenie połączenia między warstwami konstrukcyjnymi oraz zabezpieczenie przed wnikaniem i zaleganiem wody między warstwami.

Skropienie lepiszczem podłoża (np. z warstwy wiążącej asfaltowej), przed ułożeniem warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego powinno być wykonane w ilości podanej w przeliczeniu na pozostałe lepiszcze, tj. $0,1 \div 0,3 \text{ kg/m}^2$, przy czym:

- zaleca się stosować emulsję modyfikowaną polimerem,
- ilość emulsji należy dobrać z uwzględnieniem stanu podłoża oraz porowatości mieszanki ; jeśli mieszanka ma większą zawartość wolnych przestrzeni, to należy użyć większą ilość lepiszcza do skropienia, które po ułożeniu warstwy ścieralnej uszczelni ją.

Skrapianie podłoża należy wykonywać równomiernie stosując rampy do skrapiania, np. skraparki do lepiszczy asfaltowych. Dopuszcza się skrapianie ręczne łańcą w miejscach trudno dostępnych (np. ścieki uliczne) oraz przy urządzeniach usytuowanych w nawierzchni lub ją ograniczających. W razie potrzeby urządzenia te należy zabezpieczyć przed zabrudzeniem. Skropione podłoże należy wyłączyć z ruchu publicznego przez zmianę organizacji ruchu.

W wypadku stosowania emulsji asfaltowej podłoże powinno być skropione 0,5 h przed układaniem warstwy asfaltowej w celu odparowania wody.

Czas ten nie dotyczy skrapiania rampą zamontowaną na rozkładarce.

5.8. Wbudowanie mieszanki mineralno-asfaltowej.

Mieszankę mineralno-asfaltową można wbudowywać na podłożu przygotowanym zgodnie z zapisami w punktach 5.4 i 5.7.

Transport mieszanki mineralno-asfaltowej asfaltowej powinien być zgodny z zaleceniami podanymi w punkcie 4.2.

Mieszankę mineralno-asfaltową asfaltową należy wbudowywać w odpowiednich warunkach atmosferycznych.

Temperatura otoczenia w ciągu doby nie powinna być niższa od temperatury podanej w tablicy 12.

Temperatura otoczenia może być niższa w wypadku stosowania ogrzewania podłoża. Nie dopuszcza się układania mieszanki mineralno-asfaltowej asfaltowej podczas silnego wiatru ($V > 16 \text{ m/s}$)

W wypadku stosowania mieszanek mineralno-asfaltowych z dodatkiem obniżającym temperaturę mieszania i wbudowania należy indywidualnie określić wymagane warunki otoczenia.

Tablica 12. Minimalna temperatura otoczenia podczas wykonywania warstw asfaltowych.

Rodzaj robót	Minimalna temperatura otoczenia [°C]	
	przed przystąpieniem do robót	w czasie robót
Warstwa o grubości $\geq 3 \text{ cm}$	0	+5
Warstwa o grubości $< 3 \text{ cm}$	+5	+10

Mieszanka mineralno-asfaltowa powinna być wbudowywana rozkładarką wyposażoną w układ automatycznego sterowania grubości warstwy i utrzymywania niwelety zgodnie z dokumentacją projektową. W miejscach niedostępnych dla sprzętu dopuszcza się wbudowywanie ręczne.

Grubość wykonywanej warstwy powinna być sprawdzana co 25 m, w co najmniej trzech miejscach (w osi i przy brzegach warstwy).

Warstwy wałowane powinny być równomiernie zagęszczane ciężkimi walcami drogowymi. Do warstw z betonu asfaltowego należy stosować walce drogowe stalowe gładkie z możliwością wibracji, oscylacji lub walce ogumione.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT.

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót.

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 6.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien:

- uzyskać wymagane dokumenty, dopuszczające wyroby budowlane do obrotu i powszechnego stosowania (np. stwierdzenie o oznakowaniu materiału znakiem CE lub znakiem budowlanym B, certyfikat zgodności, deklarację zgodności, aprobatę techniczną, ew. badania materiałów wykonane przez dostawców itp.),
- ew. wykonać własne badania właściwości materiałów przeznaczonych do wykonania robót, określone przez Inżyniera.

Wszystkie dokumenty oraz wyniki badań Wykonawca przedstawia Inżynierowi do akceptacji.

6.3. Badania w czasie robót.**6.3.1. Uwagi ogólne.**

Badania dzielą się na:

- badania wykonawcy (w ramach własnego nadzoru),
- badania kontrolne (w ramach nadzoru zlecniodawcy – Inżyniera).

6.3.2. Badania Wykonawcy.

Badania Wykonawcy są wykonywane przez Wykonawcę lub jego zleceniobiorców celem sprawdzenia, czy jakość materiałów budowlanych (mieszanek mineralno-asfaltowych i ich składników, lepiszczy i materiałów do uszczelnień itp.) oraz gotowej warstwy (wbudowane warstwy asfaltowe, połączenia itp.) spełniają wymagania określone w kontrakcie.

Wykonawca powinien wykonywać te badania podczas realizacji kontraktu, z niezbędną starannością i w wymaganym zakresie. Wyniki należy zapisywać w protokołach. W razie stwierdzenia uchybień w stosunku do wymagań kontraktu, ich przyczyny należy niezwłocznie usunąć.

Wyniki badań Wykonawcy należy przekazywać zlecniodawcy na jego żądanie. Inżynier może zdecydować o dokonaniu odbioru na podstawie badań Wykonawcy. W razie zastrzeżeń Inżynier może przeprowadzić badania kontrolne według pktu 6.3.3.

Zakres badań Wykonawcy związany z wykonywaniem nawierzchni:

- pomiar temperatury powietrza,
- pomiar temperatury mieszanki mineralno-asfaltowej podczas wykonywania nawierzchni (wg PN-EN 12697-13),
- ocena wizualna mieszanki mineralno-asfaltowej,
- wykaz ilości materiałów lub grubości wykonanej warstwy,
- pomiar spadku poprzecznego warstwy asfaltowej,
- pomiar równości warstwy asfaltowej (wg pktu 6.4.2.5),
- pomiar parametrów geometrycznych poboczy,
- ocena wizualna jednorodności powierzchni warstwy,
- ocena wizualna jakości wykonania połączeń technologicznych.

6.3.3. Badania kontrolne.

Badania kontrolne są badaniami Inżyniera, których celem jest sprawdzenie, czy jakość materiałów budowlanych (mieszanek mineralno-asfaltowych i ich składników, lepiszczy i materiałów do uszczelnień itp.) oraz gotowej warstwy (wbudowane warstwy asfaltowe, połączenia itp.) spełniają wymagania określone w kontrakcie. Wyniki tych badań są podstawą odbioru. Pobieraniem próbek i wykonaniem badań na miejscu budowy zajmuje się Inżynier w obecności Wykonawcy. Badania odbywają się również wtedy, gdy Wykonawca zostanie w porę powiadomiony o ich terminie, jednak nie będzie przy nich obecny.

Rodzaj badań kontrolnych mieszanki mineralno-asfaltowej i wykonanej z niej warstwy podano w tablicy 14.

Tablica 14. Rodzaj badań kontrolnych.

Lp.	Rodzaj badań
1	Mieszanka mineralno-asfaltowa ^{a), b)}
1.1	Uziarnienie
1.2	Zawartość lepiszcza
1.3	Temperatura mięknięcia lepiszcza odzyskanego
1.4	Gęstość i zawartość wolnych przestrzeni próbki
2	Warstwa asfaltowa
2.1	Wskaźnik zagęszczenia ^{a)}
2.2	Spadki poprzeczne
2.3	Równość
2.4	Grubość lub ilość materiału
2.5	Zawartość wolnych przestrzeni ^{a)}
2.6	Właściwości przeciwpoślizgowe
^{a)} do każdej warstwy i na każde rozpoczęte 6 000 m ² nawierzchni jedna próbka; w razie potrzeby liczba próbek może zostać zwiększona (np. nawierzchnie dróg w terenie zabudowy)	
^{b)} w razie potrzeby specjalne kruszywa i dodatki	

6.3.4. Badania kontrolne dodatkowe.

W wypadku uznania, że jeden z wyników badań kontrolnych nie jest reprezentatywny dla ocenianego odcinka budowy, Wykonawca ma prawo żądać przeprowadzenia badań kontrolnych dodatkowych.

Inżynier i Wykonawca decydują wspólnie o miejscach pobierania próbek i wyznaczeniu odcinków częściowych ocenianego odcinka budowy. Jeżeli odcinek częściowy przyporządkowany do badań kontrolnych nie może być jednoznacznie i zgodnie wyznaczony, to odcinek ten nie powinien być mniejszy niż 20% ocenianego odcinka budowy.

Do odbioru uwzględniane są wyniki badań kontrolnych i badań kontrolnych dodatkowych do wyznaczonych odcinków częściowych.

Koszty badań kontrolnych dodatkowych zażądanych przez Wykonawcę ponosi Wykonawca.

6.3.5. Badania arbitrażowe.

Badania arbitrażowe są powtórzeniem badań kontrolnych, co do których istnieją uzasadnione wątpliwości ze strony Inżyniera lub Wykonawcy (np. na podstawie własnych badań).

Badania arbitrażowe wykonuje na wniosek strony kontraktu niezależne laboratorium, które nie wykonywało badań kontrolnych.

Koszty badań arbitrażowych wraz ze wszystkimi kosztami ubocznymi ponosi strona, na której niekorzyść przemawia wynik badania.

Wniosek o przeprowadzenie badań arbitrażowych dotyczących zawartości wolnych przestrzeni lub wskaźnika zagęszczenia należy złożyć w ciągu 2 miesięcy od wpływu reklamacji ze strony Zamawiającego.

6.4. Właściwości warstwy i nawierzchni oraz dopuszczalne odchyłki.

6.4.1. Mieszanka mineralno-asfaltowa

Dopuszczalne wartości odchyłek i tolerancje zawarte są w WT-2 Nawierzchnie asfaltowe 2008 punkt 8.8. Na etapie oceny jakości wbudowanej mieszanki mineralno-asfaltowej podaje się wartości dopuszczalne i tolerancje, w których uwzględnia się: rozrzut występujący przy pobieraniu próbek, dokładność metod badań oraz odstępstwa uwarunkowane metodą pracy.

Właściwości materiałów należy oceniać na podstawie badań pobranych próbek mieszanki mineralno-asfaltowej przed wbudowaniem (wbudowanie oznacza wykonanie warstwy asfaltowej). Wyjątkowo dopuszcza się badania próbek pobranych z wykonanej warstwy asfaltowej.

6.4.2. Warstwa asfaltowa.

6.4.2.1. Grubość warstwy oraz ilość materiału.

Grubość wykonanej warstwy oznaczana według PN-EN 12697-36 oraz ilość wbudowanego materiału na określonej powierzchni (dotyczy przede wszystkim cienkich warstw) mogą odbiegać od projektu o wartości podane w tablicy 15.

W wypadku określania ilości materiału na powierzchnię i średniej wartości grubości warstwy z reguły należy przyjąć za podstawę cały odcinek budowy. Inżynier ma prawo sprawdzać odcinki częściowe. Odcinek częściowy powinien zawierać co najmniej jedną dzienną działkę roboczą. Do odcinka częściowego obowiązują te same wymagania jak do odcinka budowy.

Za grubość warstwy lub warstw przyjmuje się średnią arytmetyczną wszystkich pojedynczych oznaczeń grubości warstwy na całym odcinku budowy lub odcinku częściowym.

Tablica 15. Dopuszczalne odchyłki grubości warstwy oraz ilości materiału na określonej powierzchni, [%].

Warunki oceny	Warstwa asfaltowa AC ^{a)}
A – Średnia z wielu oznaczeń grubości oraz ilości	
1. – duży odcinek budowy, powierzchnia większa niż 6000 m ² lub	
– droga ograniczona krawężnikami, powierzchnia większa niż 1000 m ² lub	≤ 10
– warstwa ścieralna, ilość większa niż 50 kg/m ²	
2. – mały odcinek budowy lub	≤ 15
– warstwa ścieralna, ilość większa niż 50 kg/m ²	
B – Pojedyncze oznaczenie grubości	≤ 25
^{a)} w wypadku budowy dwuetapowej, tzn. gdy warstwa ścieralna jest układana z opóźnieniem, wartość z wiersza B odpowiednio obowiązuje; w pierwszym etapie budowy do górnej warstwy nawierzchni obowiązuje wartość 25%, a do łącznej grubości warstw etapu 1 ÷ 15%	

6.4.2.2. Wskaźnik zagęszczenia warstwy.

Zagęszczenie wykonanej warstwy, wyrażone wskaźnikiem zagęszczenia oraz zawartością wolnych przestrzeni, nie może przekroczyć wartości dopuszczalnych podanych w tablicy 13. Dotyczy to każdego pojedynczego oznaczenia danej właściwości.

Określenie gęstości objętościowej należy wykonywać według PN-EN 12697-6.

6.4.2.3. Zawartość wolnych przestrzeni w nawierzchni.

Zawartość wolnych przestrzeni w próbce pobranej z nawierzchni, określona w tablicy 13, nie może wykroczyć poza wartości dopuszczalne więcej niż 1,5 % (v/v)

6.4.2.4. Spadki poprzeczne.

Spadki poprzeczne nawierzchni należy badać nie rzadziej niż co 20 m oraz w punktach głównych łuków poziomych.

Spadki poprzeczne powinny być zgodne z dokumentacją projektową, z tolerancją ± 0,5%.

6.4.2.5. Równość podłużna i poprzeczna.

Pomiary równości podłużnej należy wykonywać w środku każdego ocenianego pasa ruchu. Do oceny równości podłużnej warstwy ścieralnej nawierzchni drogi klasy G i dróg wyższych klas należy stosować metodę pomiaru umożliwiającą obliczanie wskaźnika równości IRI. Wartość IRI oblicza się dla odcinków o długości 50 m. Dopuszczalne wartości wskaźnika IRI wymagane przy odbiorze nawierzchni określono w rozporządzeniu dotyczącym warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne.

Do oceny równości podłużnej warstwy ścieralnej nawierzchni drogi klasy Z, L i D oraz placów i parkingów należy stosować metodę z wykorzystaniem łaty 4-metrowej i klina lub metody równoważnej, mierząc wysokość prześwitu w połowie długości łaty. Pomiar wykonuje się nie rzadziej niż co 10 m.

Wymagana równość podłużna jest określona przez wartość odchylenia równości (prześwitu), które nie mogą przekroczyć 6 mm. Przez odchylenie równości rozumie się największą odległość między łatą a mierzoną powierzchnią.

Przed upływem okresu gwarancyjnego wartości wskaźnika równości IRI warstwy ścieralnej nawierzchni drogi klasy G i dróg wyższych klas nie powinny być większe niż podane w tablicy 23. Badanie wykonuje się według procedury jak podczas odbioru nawierzchni, w prawym śladzie koła.

Przed upływem okresu gwarancyjnego wartość odchylenia równości podłużnej warstwy ścieralnej nawierzchni dróg klasy Z i L nie powinna być większa niż 8 mm. Badanie wykonuje się według procedury jak podczas odbioru nawierzchni.

Do oceny równości poprzecznej warstw nawierzchni dróg wszystkich klas technicznych należy stosować metodę z wykorzystaniem łaty 4-metrowej i klina lub metody równoważnej użyciu łaty i klina. Pomiar należy wykonywać w kierunku prostopadłym do osi jezdni, na każdym ocenianym pasie ruchu, nie rzadziej niż co 10 m. Wymagana równość poprzeczna jest określona w rozporządzeniu dotyczącym warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne.

Przed upływem okresu gwarancyjnego wartość odchylenia równości poprzecznej warstwy ścieralnej nawierzchni dróg wszystkich klas technicznych nie powinna być większa niż podana w tablicy 17.

Badanie wykonuje się według procedury jak podczas odbioru nawierzchni.

Tablica 17. Dopuszczalne wartości odchylen równości poprzecznej warstwy ścieralnej wymagane przed upływem okresu gwarancyjnego.

Klasa drogi	Element nawierzchni	Wartości odchylen równości poprzecznej [mm]
Z, L, D	Pasy ruchu	≤ 9

6.4.2.7. Pozostałe właściwości warstwy asfaltowej.

Szerokość warstwy, mierzona 10 razy na 1 km każdej jezdni, nie może się różnić od szerokości projektowanej o więcej niż ± 5 cm.

Rzędne wysokościowe, mierzone co 10 m na prostych i co 10 m na osi podłużnej i krawędziach, powinny być zgodne z dokumentacją projektową z dopuszczalną tolerancją ± 1 cm, przy czym co najmniej 95% wykonanych pomiarów nie może przekraczać przedziału dopuszczalnych odchylen.

Ukształtowanie osi w planie, mierzone co 100 m, nie powinno różnić się od dokumentacji projektowej o ± 5 cm.

Złącza podłużne i poprzeczne, sprawdzone wizualnie, powinny być równe i związane, wykonane w linii prostej, równoległe lub prostopadłe do osi drogi. Przylegające warstwy powinny być w jednym poziomie. Wygląd zewnętrzny warstwy, sprawdzony wizualnie, powinien być jednorodny, bez spękań, deformacji, płam i wykruszeń.

7. OBMIAR ROBÓT.

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót.

Ogólne zasady obmiaru robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa.

Jednostką obmiarową jest m^2 (metr kwadratowy) wykonanej warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego (AC).

8. ODBIÓR ROBÓT.

Ogólne zasady odbioru robót podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, ST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji według pktu 6 dały wyniki pozytywne.

Jeśli warunki umowy przewidują dokonywanie potrąceń, to Zamawiający może w razie niedotrzymania wartości dopuszczalnych dokonać potrąceń według zasad określonych w WT-2 pkt 9.2.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI.

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności.

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej.

Cena wykonania $1 m^2$ warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego (AC) obejmuje:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- oczyszczenie i skropienie podłoża,
- dostarczenie materiałów i sprzętu,

- opracowanie recepty laboratoryjnej,
- wykonanie próby technologicznej i odcinka próbnego,
- wyprodukowanie mieszanki betonu asfaltowego i jej transport na miejsce wbudowania,
- posmarowanie lepiszczem lub pokrycie taśmą asfaltową krawędzi urządzeń obcych i krawężników,
- rozłożenie i zagęszczenie mieszanki betonu asfaltowego,
- obcięcie krawędzi i posmarowanie lepiszczem,
- przeprowadzenie pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej,
- odwiezienie sprzętu.

9.3. Sposób rozliczenia robót tymczasowych i prac towarzyszących.

Cena wykonania robót określonych niniejszą OST obejmuje:

- roboty tymczasowe, które są potrzebne do wykonania robót podstawowych, ale nie są przekazywane Zamawiającemu i są usuwane po wykonaniu robót podstawowych,
- prace towarzyszące, które są niezbędne do wykonania robót podstawowych, niezaliczane do robót tymczasowych, jak geodezyjne wytyczenie robót itd.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE.

10.1. Ogólne specyfikacje techniczne (OST)

D-M-00.00.00 Wymagania ogólne

10.2. Normy (Zestawienie zawiera dodatkowo normy PN-EN związane z badaniami materiałów występujących w niniejszej OST)

PN-EN 196-21	Metody badania cementu – Oznaczanie zawartości chlorków, dwutlenku węgla i alkaliów w cemencie
PN-EN 459-2	Wapno budowlane – Część 2: Metody badań
PN-EN 932-3	Badania podstawowych właściwości kruszyw – Procedura i terminologia uproszczonego opisu petrograficznego
PN-EN 933-1	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Oznaczanie składu ziarnowego – Metoda przesiewania
PN-EN 933-3	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Oznaczanie kształtu ziaren za pomocą wskaźnika płaskości
PN-EN 933-4	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 4: Oznaczanie kształtu ziaren – Wskaźnik kształtu
PN-EN 933-5	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Oznaczanie procentowej zawartości ziaren o powierzchniach powstałych w wyniku przekruszenia lub łamania kruszyw grubych
PN-EN 933-6	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 6: Ocena właściwości powierzchni – Wskaźnik przepływu kruszywa
PN-EN 933-9	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Ocena zawartości drobnych cząstek – Badania błękitem metylenowym
PN-EN 933-10	Badania geometrycznych właściwości kruszyw – Część 10: Ocena zawartości drobnych cząstek – Uziarnienie wypełniaczy (przesiewanie w strumieniu powietrza)
PN-EN 1097-2	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Metody oznaczania odporności na rozdrabnianie
PN-EN 1097-3	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Oznaczanie gęstości nasypowej i jamistości
PN-EN 1097-4	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 4: Oznaczanie pustych przestrzeni suchego, zagęszczonego wypełniacza
PN-EN 1097-5	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 5: Oznaczanie zawartości wody przez suszenie w suszarce z wentylacją
PN-EN 1097-6	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 6: Oznaczanie gęstości ziaren i nasiąkliwości
PN-EN 1097-7	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 7: Oznaczanie gęstości wypełniacza – Metoda piknometryczna
PN-EN 1097-8	Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw – Część 8: Oznaczanie polerowalności kamienia
PN-EN 1367-1	Badania właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych – Część 1: Oznaczanie mrozoodporności
PN-EN 1367-3	Badania właściwości cieplnych i odporności kruszyw na działanie czynników atmosferycznych – Część 3: Badanie bazaltowej zgorzeli słonecznej metodą gotowania
PN-EN 1426	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie penetracji igłą
PN-EN 1427	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie temperatury mięknięcia – Metoda Pierścien i Kula
PN-EN 1428	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie zawartości wody w emulsjach asfaltowych – Metoda destylacji azeotropowej
PN-EN 1429	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie pozostałości na sicie emulsji

PN-EN 1744-1	asfaltowych oraz trwałości podczas magazynowania metodą pozostałości na sicie
PN-EN 1744-4	Badania chemicznych właściwości kruszyw – Analiza chemiczna
PN-EN 12591	Badania chemicznych właściwości kruszyw – Część 4: Oznaczanie podatności wypełniaczy do mieszanek mineralno-asfaltowych na działanie wody
PN-EN 12592	Asfalty i produkty asfaltowe – Wymagania dla asfaltów drogowych
PN-EN 12593	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie rozpuszczalności
PN-EN 12606-1	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie temperatury łamliwości Fraassa
	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie zawartości parafiny – Część 1: Metoda destylacyjna
PN-EN 12607-1	Asfalty i produkty asfaltowe – Oznaczanie odporności na twardnienie pod wpływem ciepła i powietrza – Część 1: Metoda RTFOT
PN-EN 12607-3	Jw. Część 3: Metoda RFT
PN-EN 12697-6	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 6: Oznaczanie gęstości objętościowej metodą hydrostatyczną
PN-EN 12697-8	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 8: Oznaczanie zawartości wolnej przestrzeni
PN-EN 12697-11	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 11: Określenie powiązania pomiędzy kruszywem i asfaltem
PN-EN 12697-12	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 12: Określanie wrażliwości na wodę
PN-EN 12697-13	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 13: Pomiar temperatury
PN-EN 12697-18	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 18: Spływanie lepiszcza
PN-EN 12697-22	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 22: Koleinowanie
PN-EN 12697-27	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 27: Pobieranie próbek
PN-EN 12697-36	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Metody badań mieszanek mineralno-asfaltowych na gorąco – Część 36: Oznaczanie grubości nawierzchni asfaltowych
PN-EN 12846	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie czasu wypływu emulsji asfaltowych lepkościomierzem wypływowym
PN-EN 12847	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie sedymentacji emulsji asfaltowych
PN-EN 12850	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie wartości pH emulsji asfaltowych
PN-EN 13043	Kruszywa do mieszanek bitumicznych i powierzchniowych utrwaleń stosowanych na drogach, lotniskach i innych powierzchniach przeznaczonych do ruchu
PN-EN 13074	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie lepiszczy z emulsji asfaltowych przez odparowanie
PN-EN 13075-1	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Badanie rozpadu – Część 1: Oznaczanie indeksu rozpadu kationowych emulsji asfaltowych, metoda z wypełniaczem mineralnym
PN-EN 13108-1	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Wymagania – Część 1: Beton Asfaltowy
PN-EN 13108-20	Mieszanki mineralno-asfaltowe – Wymagania – Część 20: Badanie typu
PN-EN 13179-1	Badania kruszyw wypełniających stosowanych do mieszanek bitumicznych – Część 1: Badanie metodą Pierścienia i Kuli
PN-EN 13179-2	Badania kruszyw wypełniających stosowanych do mieszanek bitumicznych – Część 2: Liczba bitumiczna
PN-EN 13398	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie nawrotu sprężystego asfaltów modyfikowanych
PN-EN 13399	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie odporności na magazynowanie modyfikowanych asfaltów
PN-EN 13587	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie ciągliwości lepiszczy asfaltowych metodą pomiaru ciągliwości
PN-EN 13588	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie kohezji lepiszczy asfaltowych metodą testu wahadłowego
PN-EN 13589	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie ciągliwości modyfikowanych asfaltów – Metoda z duktylometrem
PN-EN 13614	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie przyczepności emulsji bitumicznych przez zanurzenie w wodzie – Metoda z kruszywem
PN-EN 13703	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Oznaczanie energii deformacji
PN-EN 13808	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady specyfikacji kationowych emulsji asfaltowych
PN-EN 14023	Asfalty i lepiszcza asfaltowe – Zasady specyfikacji asfaltów modyfikowanych polimerami
PN-EN 14188-1	Wypełniacze złączy i zalewy – Część 1: Specyfikacja zalew na gorąco
PN-EN 14188-2	Wypełniacze złączy i zalewy – Część 2: Specyfikacja zalew na zimno
PN-EN 22592	Przetwory naftowe – Oznaczanie temperatury zapłonu i palenia – Pomiar metodą otwartego tygla Clevelanda

PN-EN ISO 2592 Oznaczanie temperatury zapłonu i palenia – Metoda otwartego tygla Clevelanda

10.3. **Wymagania techniczne (rekomendowane przez Ministra Infrastruktury).**

WT-1 Kruszywa 2008. Kruszywa do mieszanek mineralno-asfaltowych i powierzchniowych utrwaleń na drogach publicznych, Warszawa 2008.

WT-2 Nawierzchnie asfaltowe 2008. Nawierzchnie asfaltowe na drogach publicznych

WT-3 Emulsje asfaltowe 2009. Kationowe emulsje asfaltowe na drogach publicznych

10.4. **Inne dokumenty.**

Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U. nr 43, poz. 430).

Katalog typowych konstrukcji nawierzchni podatnych i półsztywnych. Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych – Instytut Badawczy Dróg i Mostów, Warszawa 1997

D.07.01.01. Oznakowanie poziome

1. **Wstęp.**

1.1. Przedmiotem niniejszej ST są wymagania dotyczące wykonania i odbioru znakowania poziomego jezdni w ramach budowy zgodnej z D-M.00.00.00.

1.2. **Zakres stosowania ST.**

Jak w ST D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne”.

1.3. **Zakres robót objętych ST.**

Roboty, których dotyczy specyfikacja, obejmują wszystkie czynności umożliwiające i mające na celu wykonanie oznakowania poziomego.

W zakres tych robót wchodzi oczyszczenie, wyznaczenie i pomalowanie na nawierzchni drogi poziomych (podłużnych i poprzecznych) pasów zgodnie z Dokumentacją Projektową i niniejszą Specyfikacją.

1.4. **Określenia podstawowe.**

Określenia używane w niniejszej specyfikacji są zgodne z określeniami zawartymi w ST-D-M.00.00.00.

1.5. **Ogólne wymagania dotyczące robót.**

Ogólne wymagania dotyczące prowadzenia robót podano w ST D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne”.

2. **Materiały.**

2.1. Materiały użyte do oznakowania poziomego winny posiadać świadectwo dopuszczenia do stosowania w budownictwie drogowym.

2.2. Oznakowanie poziome będzie wykonane przy użyciu farb zatwierdzonych przez IBDM:

2.3. Materiały do poziomego znakowania dróg należy przewozić i składować w pojemnikach zapewniających szczelność, bezpieczny transport i nie wpływających na właściwości materiałów. Pojemniki powinny być oznakowane zgodnie z normą PN-85/O-79252.

2.4. Materiały do poziomego znakowania dróg należy przechowywać w magazynach zabezpieczających opakowania przed nasłonecznieniem, w temperaturze od 5°C do 25°C.

3. **Sprzęt.**

3.1. Do wykonania oznakowania należy użyć sprzętu pozwalającego spełnić wymagania określone w pkt. 3.2. niniejszej specyfikacji i umożliwiającego posypywanie kulek na świeżo nałożoną farbę.

3.3. Wykonawca jest zobowiązany do użycia sprzętu określonego w PZJ i zaakceptowanego przez Inspektora Nadzoru.

4. **Transport.**

Materiały do poziomego znakowania dróg należy przewozić krytymi środkami transportowymi, zgodnie z prawem przewozowym i normą PN-73/C-81400.

5. **Wykonanie robót.**

5.1. **Przygotowanie podłoża.**

5.1.1. Przed przystąpieniem do oznakowania poziomego Wykonawca dokona wytyczenia

malowanych linii, strzałek i innych elementów oznakowania zgodnie z Dokumentacją projektową.

5.1.2. Wykonawca robót przed malowaniem dokona oczyszczenia powierzchni malowanej z pyłu, kurzu i innych zanieczyszczeń za pomocą szczotek mechanicznych, ręcznych a w razie potrzeby sprężonym powietrzem.

5.1.3. Powierzchnia malowana musi być sucha i czysta.

5.2. **Malowanie jezdni.**

5.2.1. Wykonawca jest zobowiązany do zachowania wymogów wykonania robót zgodnie z "Tymczasowymi warunkami technicznymi" TWT-92-GDDP-1/6 z dn.18.05.1992r.

5.2.2. Wykonawca może rozpocząć roboty po stwierdzeniu, że warunki atmosferyczne odpowiadają warunkom określonym przez producenta farb i świadectw.

5.2.3. Wykonywane oznakowanie powinno posiadać wymiary i kształty zgodne z "Instrukcją o znakach drogowych poziomych" oraz być wykonywane zgodnie z Dokumentacją projektową i niniejszą specyfikacją techniczną.

5.2.4. Wszelkie niezgodności (długość linii, szerokość, niewłaściwe linie) w malowaniu spowodowane błędami Wykonawcy zostaną zatarte i poprawione na jego koszt, a sposób ich zatarcia zostanie uzgodniony z Inspektorem Nadzoru.

5.3. **Wymagania i dopuszczalne tolerancje.**

5.3.1. Temperatura powierzchni malowanej powinna być większa od 10°C.

5.3.2. Wilgotność względna powietrza powinna być zgodna z zaleceniami producenta użytej farby i mniejsza od 85%.

5.3.3. Dopuszcza się następujące tolerancje w wykonaniu oznakowania poziomego w stosunku do wymogów Dokumentacji projektowej.

szerokość linii może się różnić o $\pm 0 - 5$ mm,

długość linii może się różnić o ± 50 mm,

długość cyklu złożonego z linii i przerwy nie może odbiegać od średniej liczonej z 10 kolejnych cykli o więcej niż ± 50 mm długości wymaganej,

rozstaw punktów narożnikowych (strzałki, litery, cyfry)- odchyłki od wymaganego wzoru nie mogą przekraczać ± 50 mm dla długości.

grubość mokrej warstwy farby w stosunku do określonej w świadectwie dopuszczenia do stosowania w budownictwie drogowym nie powinna się różnić o więcej niż $\pm 0,05$ mm.

6. **Kontrola jakości robót.**

6.1. Wykonawca robót zobowiązany jest do prowadzenia stałej kontroli prowadzonych robót zgodnie z przedstawionym PZJ i udostępnienia jej wyników Inspektorowi Nadzoru.

6.2. Wykonawca robót będzie pobierał do badań minimum jedną dowodową próbkę farby na każde 500m2 pomalowanej jezdni.

6.3. Wykonawca 3 razy (na zmianę roboczą) będzie sprawdzał temperaturę i wilgotność względną powietrza.

6.4. W trakcie nanoszenia farby na powierzchnię malowaną Wykonawca jest zobowiązany do prowadzenia kontroli wg. PZJ w zakresie:

- rodzaju i ilości dodawanego rozpuszczalnika,
- ilości dozowanej farby (g/m^2) na mokro i sucho metodą ważenia płytek kontrolnych o znanej powierzchni pomalowanych standardowo (bez zmiany prędkości malowarki i innych parametrów),
- pomiaru grubości warstwy nałożonej farby na mokro przy pomocy grubościomierza (tzw. grzebień). Pomiary wykonuje się na płytce kontrolnej nie posypanej kulkami, na której oznakowanie naniesiono podczas przejazdu malowarki bez zmiany jej prędkości,
- sprawdzenia ilości kulek szklanych metodą różnicy ciężaru płytek kontrolnych pomalowanych farbą bez kulek i z kulkami. Określona ilość kulek nie może odbiegać od uzgodnionej o więcej niż $\pm 20\%$.
- sprawdzenia gęstości i równomierności rozmieszczenia kulek szklanych wg. oceny wizualnej.

7. **Obmiar robót.**

Jednostką obmiarową robót jest 1m^2 pomalowanej powierzchni zgodnie z wymaganiami Dokumentacji projektowej i ST.

8. **Odbiór robót.**

8.1. Po zakończeniu i zgłoszeniu do odbioru przez Wykonawcę wykonanych robót, Inspektor Nadzoru dokonuje ich odbioru pod względem ilościowym i jakościowym.

W trakcie odbioru robót Inspektor Nadzoru ocenia:

- widoczność oznakowania w dzień /ocena wizualna/,
- widoczność oznakowania poziomego w nocy /ocena wizualna/,
- szorstkość powłoki malarskiej /ocena wizualna/,
- geometrię oznakowania poziomego przez dokonanie pomiarów kontrolnych,
- zgodność wyników badań z wymogami określonymi w pkt. 5.3 i 6 niniejszej specyfikacji.

8.2. W przypadku uzyskania wyników, które przekraczają dopuszczalne tolerancje, Inspektor Nadzoru może wyłączyć część lub całość robót i polecić ponowne ich wykonanie na koszt Wykonawcy.

9. **Podstawa płatności.**

Faktycznie wykonane i odebrane przez Inspektora Nadzoru roboty zostaną zapłacone zgodnie z ustaloną ceną za 1m^2 malowania, obejmującą:

- dostarczenie materiałów,
- oczyszczenie, wyznaczenie i pomalowanie na nawierzchni pasów zgodnie z Dokumentacją projektową, ST i zaleceniami Inspektora Nadzoru.,
- badania i pomiary kontrolne.

10. **Przepisy związane**

Patrz S.T.D-M.00.00.00. pkt. 10.

D.07.02.01. **Oznakowanie pionowe**

1. **Wstęp.**

1.1. **Przedmiot S.T.**

Przedmiotem niniejszej S.T. są wymagania dotyczące wykonania i odbioru oznakowania pionowego w

ramach robót drogowych określonych w ST D-M.00.00.00.

1.2. Zakres stosowania ST.

Jak w ST D-M.00.00.00. "Wymagania ogólne" pkt. 1.2.

1.3. Zakres robót objętych ST.

Roboty, których dotyczy specyfikacja, obejmują wszystkie czynności umożliwiające i mające na celu wykonanie oznakowania pionowego.

1.4. Określenia podstawowe.

Nie wprowadza się określeń dodatkowych do podanych w S.T. D-M. 00.00.00.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót.

Ogólne wymagania dotyczące prowadzenia robót podano w ST D-M.00.00.00. "Wymagania ogólne".

2. Materiały.

- 2.1. Wszystkie materiały użyte do wykonania oznakowania pionowego muszą posiadać atesty producenta oraz odpowiadać warunkom wyszczególnionym w przedmiotowych przepisach i instrukcjach.
- 2.2. Oznakowanie pionowe zostanie wykonane z gotowych znaków i tablic zgodnych z zamieszczonymi w Dokumentacji projektowej.
- 2.3. Wszystkie znaki wykazane w dokumentacji projektowej Wykonawca zamówi u producenta uzgodnionego z Inspektorem Nadzoru, gwarantującego właściwą jakość ich wykonania, zapewniającego minimum 12-miesięczny okres gwarancji i przedstawiającego stosowne atesty na wyroby.
- 2.4. Wszelkie rodzaje znaków i tablic powinny być wykonane na blaszce ocynkowanej lub aluminiowej grub. 2,5 mm. Rodzaj blachy należy uzgodnić z Inspektorem Nadzoru.
- 2.5. Słupki z rur stalowych do zamocowania znaków powinny być ocynkowane o średnicy i długości zgodnej z wymaganiami Dokumentacji projektowej.
- 2.6. Drobne elementy jak śruby, podkładki, kątowniki mocujące, uchwyty, powinny być wykonane ze stali ocynkowanej.
- 2.7. Tła znaków i tablic drogowych powinny być wykonane z folii I lub II generacji, a jej rodzaj
- 2.8. Tablice drogowe powinny posiadać konstrukcję segmentową.
- 2.9. Napisy na wszelkiego rodzaju znakach winny być wykonane metodą sitodruku.
- 2.10. Symbole, kolorystyka, wymiary, wyokrąglenia naroży, wysokość liter powinny być ściśle zgodne z Dokumentacją projektową i "Instrukcją o znakach i sygnałach na drodze".
- 2.11. Prefabrykaty betonowe do zamocowania rur znaków drogowych w gruncie należy wykonać zgodnie z Dokumentacją projektową. Wariant zamocowania Wykonawca uzgodni z zamawiającym. Na dostarczone prefabrykaty należy uzyskać atest producenta. Prefabrykat winien być wykonany w oparciu o wymagania normy PN-88/B-06250.
- 2.12. Wykonawca jest odpowiedzialny za odbiór od producenta wykonanych wyrobów pod względem ich jakości i zgodności z Dokumentacją projektową i "Instrukcją o znakach i sygnałach na drodze".

3. Sprzęt.

Nie występuje.

4. Transport.

- 4.1. Prefabrykaty betonowe mogą być przewożone dowolnymi środkami transportu zapewniającymi ochronę prefabrykatów przed uszkodzeniami.
- 4.2. Transport gotowych znaków drogowych, rur, uchwytów i osprzętu powinien się odbywać samochodami oplanekowanymi. Znaki, rury, osprzęt powinny być zamocowane w sposób uniemożliwiający ich przesuwanie się w czasie transportu i uszkodzenie.
- 4.3. Nie przewiduje się składowania znaków na terenie budowy. W przypadku konieczności ich składowania, Wykonawca zapewni ich składowanie w magazynach zamkniętych w sposób uniemożliwiający ich uszkodzenie.
- 4.4. Transport znaków powinien być sukcesywny w miarę ich ustawiania na wybudowanych odcinkach drogi.

5. Wykonanie robót.

5.1. Przygotowanie podłoża.

Przygotowanie podłoża dla umieszczenia prefabrykatów w gruncie polega na wykonaniu wykopu o wymiarach zgodnych z Dokumentacją projektową.

Wykopy lokalizować ściśle w miejscach przewidzianych Dokumentacją projektową. Dno wykopu należy wyrównać i zagęścić ubijakiem ręcznym o masie 12 - 16 kg.

5.2. Ustawienie znaków i tablic.

W wykonanych wykopach ułożyć gotowe prefabrykaty do zamocowania słupków znaków drogowych. Luz pomiędzy ścianami gruntu a powierzchniami bocznymi prefabrykatów wypełnić kłincem i dokładnie zagęścić ubijakami ręcznymi. Powierzchnię terenu wokół prefabrykatu należy wyrównać. Wierzch prefabrykatu powinien być posadowiony równo z powierzchnią pobocza, gruntu lub chodnika.

- 5.2.2. W gotowym prefabrykacie umocować słupki znaków drogowych zgodnie z Dokumentacją projektową.
- 5.2.3. Umieszczenie znaków od krawędzi jezdni, wysokość zamocowania znaku lub tablicy, lokalizacja ustawienia powinny być całkowicie zgodne z Dokumentacją projektową i "Instrukcją o znakach i sygnałach

- na drodze".
- 6. Kontrola jakości robót.**
- 6.1. W trakcie wykonywania robót Wykonawca, zgodnie z PZJ (ST D-M.00.00.00. "Wymagania ogólne") jest zobowiązany do kontroli wykonania:
- jakości dostarczonych prefabrykatów,
  - sposobu i prawidłowości zamocowania znaków,
  - wysokości i prawidłowości zamocowania znaków od powierzchni terenu,
  - odległości umieszczenia znaków od krawędzi jezdni,
  - zgodności ustawienia znaków z lokalizacją wskazaną w Dokumentacji projektowej,
  - pionowego ustawienia słupków znaków drogowych,
  - widoczności znaków w dzień,
  - widoczności i odbłaskowości znaków w nocy (wizualnie).
- 6.2. **Dopuszczalne tolerancje:**
- odchylenie słupka znaku od pionu $\pm 1\%$,
  - różnica w wysokości umieszczenia znaku od powierzchni terenu + 2 cm,
  - różnica w odległości ustawienia znaku od krawędzi jezdni + 5 cm.
7. **Obmiar robót.**
Jednostką obmiarową robót jest 1 szt. ustawionego znaku.
8. **Odbiór robót.**
Inspektor Nadzoru, na podstawie oceny wizualnej, pomiarów własnych oraz pomiarów uzyskanych od Wykonawcy, dokonuje odbioru oznakowania pionowego zgodnie z ST D-M.00.00.00. "Warunki ogólne" pkt. 8.4.
9. **Podstawy płatności.**
Za faktycznie wykonane i odebrane przez Inspektora Nadzoru roboty Wykonawca otrzyma zapłatę wg. ceny jednostkowej obejmującej:
- dostarczenie materiałów,
  - wykonanie wykopów,
  - ustawienie słupków i znaków drogowych zgodnie z Dokumentacją projektową i ST.
10. **Przepisy związane.**
Patrz S.T. D-M. 00.00.00. pkt. 10.

D.08.01.01. Krawężniki betonowe

1 WSTĘP

1.1 Przedmiot ST

Przedmiotem niniejszej specyfikacji technicznej (ST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z ustawieniem krawężników betonowych w związku z tematem określonym w DM.00.00.00

1.2 Określenia podstawowe

Określenia podane w niniejszej ST są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i „Katalogiem Powtarzalnych Elementów Drogowych” oraz D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

1.2.1. Krawężnik betonowy – prefabrykat betonowy, przeznaczony do oddzielenia powierzchni znajdujących się na tym samym poziomie lub na różnych poziomach stosowany:

- a) w celu ograniczania lub wyznaczania granicy rzeczywistej lub wizualnej,
- b) jako kanały odpływowe, oddzielnie lub w połączeniu z innymi krawężnikami,
- c) jako oddzielenie pomiędzy powierzchniami poddanymi różnym rodzajom ruchu drogowego.

1.2.2. Wymiar nominalny – wymiar krawężnika określony w celu jego wykonania, któremu powinien odpowiadać wymiar rzeczywisty w określonych granicach dopuszczalnych odchylek.

1.2.3. Ława - warstwa nośna służąca do umocnienia krawężnika oraz przenosząca obciążenie krawężnika na grunt.

1.2.4. Podsypka - warstwa wyrównawcza ułożona bezpośrednio na podłożu lub ławie.

1.3 Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca jest odpowiedzialny za jakość wykonania robót oraz za zgodność z Dokumentacją Projektową, ST i poleceniami Inżyniera.

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

2 MATERIAŁY

Wyrobami stosowanymi i materiałami przy robotach związanych z ustawieniem krawężników wg zasad niniejszej WWiORB są:

- krawężnik betonowy wystający, najazdowy, wtopiony.

Zastosowane krawężniki pod względem jakości powinny odpowiadać wymaganiom Polskiej Normy PN-EN 1340.

2.1. Wymagania techniczne wobec krawężników

Wymagania techniczne stawiane krawężnikom betonowym określa PN-EN 1340 w sposób przedstawiony w tablicy 1.

Tablica 1. Wymagania wobec krawężnika betonowego, ustalone w PN-EN 1340 dostosowania w warunkach kontaktu z solą odladzającą w warunkach mrozu

Lp.	Cecha	Załącznik	Wymagania		
1	Kształt i wymiary				
1.1	Wartości dopuszczalnych odchyłek od wymiarów nominalnych, z dokładnością do milimetra	C	Długość: $\pm 1\%$, ≤ 10 mm Inne wymiary z wyjątkiem promienia: - dla powierzchni: $\pm 3\%$, ≤ 5 mm, - dla innych części: $\pm 5\%$, ≤ 10 mm		
1.2	Dopuszczalne odchyłki od płaskości i prostoliniowości, dla długości pomiarowej 300 mm 400 mm 500 mm 800 mm	C	$\pm 1,5$ mm $\pm 2,0$ mm $\pm 2,5$ mm $\pm 4,0$ mm		
2	Właściwości fizyczne i mechaniczne				
2.1	Odporność na zamrażanie/rozmarzanie z udziałem soli odladzających	D	Ubytek masy po badaniu: -badanie warstwy ścieralnej <ul style="list-style-type: none"> wartość średnia $\leq 0,5$ kg/m², maksymalny wynik $\leq 1,0$ kg/m² -badanie warstwy konstrukcyjnej (dotyczy. krawężników dwuwarstwowych) <ul style="list-style-type: none"> wartość średnia $\leq 1,0$ kg/m², maksymalny wynik $\leq 1,5$ kg/m²		
2.2	Wytrzymałość na zginanie - dopuszczalne określenie klasy na podstawie badania 4 szt. krawężników	F	Każdy pojedynczy wynik nie mniejszy niż 5,0 MPa		
2.3	Trwałość ze względu na wytrzymałość	F	Krawężniki mają zadawalającą trwałość (wytrzymałość) jeśli spełnione są wymagania pktu 2.2 oraz poddawane są normalnej konserwacji		
2.4	Odporność na ścieranie (Klasa odporności ustalona przez Inżyniera)	G i H	Klasa odporności	Odporność przy pomiarze na tarczy	
				szerokiej ścierniej, wg zał. G normy – badanie podstawowe	Böhmeo, wg zał. H normy – badanie alternatywne
			4	≤ 20 mm	≤ 18000 mm ³ /5000 mm ²
2.5	Odporność na poślizg/poślizgnięcie	I	a)jeśli górna powierzchnia krawężnika nie była szlifowana i/lub polerowana – zadawalająca odporność, b)jeśli wyjątkowo wymaga się podania wartości odporności na poślizg/poślizgnięcie – należy zadeklarować minimalną jej wartość pomierzoną wg zał. I normy (wahadłowym przyrządem do badania tarcia), c)trwałość odporności na poślizg/poślizgnięcie w normalnych warunkach użytkowania krawężnika jest zadawalająca przez cały okres użytkowania, pod warunkiem właściwego utrzymywania i gdy na znacznej części nie zostało odsłonięte kruszywo podlegające intensywnemu polerowaniu.		
2.6	Nasiąkliwość	E	Klasa masy 2	Oznaczenie B	Nasiąkliwość% Wartość średnia dla każdego krawężnika $\leq 4\%$
3	Aspekty wizualne				
3.1	Wygląd	J	a)powierzchnia krawężnika nie powinna mieć rys i odprysków, b)nie dopuszcza się rozwarstwień w krawężnikach dwuwarstwowych c)ewentualne wykwyty nie są uważane za istotne		
3.2	Tekstura	J	a)krawężniki z powierzchnią o specjalnej teksturze – producent powinien określić rodzaj tekstury, b)tekstura powinna być porównana z próbkami dostarczonymi przez producenta, zatwierdzonymi przez odbiorcę,		

			c) różnice w jednolitości tekstury, spowodowane nieuniknionymi zmianami we właściwości surowców i warunków twardnienia, nie są uważane za istotne
3.3	Zabarwienie	J	a) barwiona może być warstwa ścierna lub cały element, b) zabarwienie powinno być porównane z próbkami dostarczonymi przez producenta, zatwierdzonymi przez odbiorcę, c) różnice w jednolitości zabarwienia, spowodowane nieuniknionymi zmianami właściwości surowców lub warunków dojrzewania betonu, nie są uważane za istotne

Na odcinkach łuków należy stosować krawężniki łukowe.

W przypadku braku na rynku krawężników łukowych o projektowanych promieniach dopuszcza się stosowanie krawężników prostych o długościach:

- 33cm dla promieni $\leq 3,0m$,
- 50 cm dla promieni $3,0m < R \leq 8,0m$,
- 100cm dla promieni $> 8,0m$.

2.1.1. Składowanie krawężników

Krawężniki betonowe mogą być przechowywane na składowiskach otwartych, posegregowane według typów, rodzajów, kształtów, cech fizycznych i mechanicznych, wielkości, wyglądu itp.

Krawężniki betonowe należy układać z zastosowaniem podkładek i przekładek drewnianych o wymiarach: grubość 2,5 cm, szerokość 5 cm, długości min. 5 cm większej od szerokości krawężnika.

2.2. Ława betonowa z oporem

Ława betonowa pod krawężnik oraz opór wykonane będą z betonu klasy C12/15 wg PN-EN 206-1 przy użyciu kruszywa wg PN-EN 12620 kategorii:

- grube Gc90/15, f4, F2, SI40,
- drobne GF85, zawartość pyłów do 3% (f3).

2.3. Podsypka cementowo – piaskowa

Podsypkę pod krawężnik należy wykonać jako cementowo - piaskową w proporcji 1:4.

Na podsypkę cementowo- piaskową oraz piaskową należy stosować materiały spełniające poniższe wymagania:

- a) cement powszechnego użytku wg. PN-EN 197-1,
- b) kruszywo drobne 0/2, 0/4 lub 0/5 wg. normy PN-EN 13242 kategorii uziarnienia GF80, zawartości pyłów f10,
- c) kruszywo 1/4, 2/5 lub 2/8, wg. normy PN-EN 13242 kategorii uziarnienia GC80-20, zawartości pyłów fdeklarowana (max. do 10% pyłów),
- d) woda zgodna z normą PN-EN 1008 (bez badań laboratoryjnych można stosować wodę wodociągową pitną).

Kruszywo nie może być zanieczyszczone ciałami obcymi takimi jak: trawa, szczątki korzeni, konarów, szkło, plastik, grudki gliny.

Składowanie kruszywa powinno odbywać się na podłożu równym, utwardzonym i dobrze odwodnionym, przy zabezpieczeniu kruszywa przed zanieczyszczeniem i zmieszaniem z innymi materiałami kamiennymi.

2.4. Do zaprawy cementowo-piaskowej 1:2 do wypełnienia spoin między krawężnikami należy stosować:

- cement portlandzki 32,5- odpowiadający wymaganiom PN-EN 197-1
- kruszywo - należy stosować kruszywo 0/2, kat. 1, o zawartości pyłów 3% odpowiadające wymaganiom PN-EN 13139,
- woda - należy stosować wodę odpowiadającą wymaganiom PN-EN 1008. Bez badań można stosować wodę wodociągową pitną.

2.5. Zalewa drogowa

Do uszczelniania szczelin dylatacyjnych w ławie betonowej można stosować masy zalewowe. Masa uszczelniająca powinna posiadać aprobatę techniczną, wydaną przez uprawnioną jednostkę i odpowiadać wymaganiom określonym w aprobacie technicznej

Do wypełniania szczelin dylatacyjnych na gorąco powinna odpowiadać wymaganiom PN-EN 14188-1 lub na zimno PN-EN 14188-2.

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Wybór sprzętu do wykonania robót związanych z niniejszymi ST należy do Wykonawcy.

Jakikolwiek sprzęt, rusztowania, maszyny lub narzędzia nie gwarantujące spełnienia wymagań jakościowych Robót i bezpieczeństwa zostaną przez Inżyniera zdyskwalifikowane i nie zostaną dopuszczone do Robót.

4. TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Wybór sposobu transportu i wybór środków transportu należą do Kierownika Budowy, z zastrzeżeniem, że transport wyrobów oraz materiałów przeznaczonych do wbudowania i wykonania robót nie mogą powodować zanieczyszczenia (materiałów i wyrobów), obniżenia ich jakości lub uszkodzeń.

Krawężniki mogą być przewożone dowolnymi środkami transportu. W trakcie transportu powinny być

zabezpieczone przed przemieszczaniem się i uszkodzeniem, a górna warstwa nie powinna wystawać poza ściany środka transportowego więcej niż 1/3 wysokości tej warstwy. Krawężniki betonowe układać należy na środkach transportowych w pozycji pionowej z nachyleniem w kierunku jazdy. Krawężniki można transportować po osiągnięciu 0,7 wymaganej wytrzymałości

Beton na ławę z oporem transportowany będzie dowolnymi środkami przeznaczonymi do przewożenia wytworzonego betonu.

Transport zalewowy powinien odbywać się w warunkach zabezpieczających przed uszkodzeniem opakowania.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1 Ogólne warunki wykonania robót

Ogólne warunki wykonania robót podano w WWiORB D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

5.2 Wykonanie robót

Źródła pozyskania wyrobów i materiałów muszą uzyskać akceptację Inżyniera.

Oznakowanie robót prowadzonych w pasie drogowym należy wykonać zgodnie z projektem organizacji ruchu na czas budowy.

Wytczenie sytuacyjno - wysokościowe odcinków wbudowania krawężników, wykonane będzie na podstawie Dokumentacji Projektowej.

5.3. Wykonanie koryta pod ławę betonową z oporem.

Roboty ziemne (wykopy) związane z wykonaniem koryta gruntowego pod ławę betonową z oporem i bez oporu, wykonane będą ręcznie. Geometria wykopu oraz głębokość - zgodnie z „Katalogiem Powtarzalnych Elementów Drogowych” i Dokumentacją Projektową. Wskaźnik zagęszczenia koryta $IS \geq 1,03$ dla KR3-KR7 i $IS \geq 1.00$ dla KR1-KR2.

5.4. Wykonanie betonowej ławy z oporem pod krawężniki.

Przed przystąpieniem do wytworzenia betonu na ławę betonową z oporem, Wykonawca jest zobowiązany do przygotowania receptury na beton. Receptura winna być opracowana dla konkretnych składników, zaakceptowanych wcześniej przez Inżyniera

Receptura zostanie opracowana przez laboratorium w oparciu o PN-EN 206-1. Sporządzona receptura musi uzyskać akceptację Inżyniera.

Czas wytwarzania, transportu, wbudowania i zagęszczenia betonu w temperaturze do $+20^{\circ}\text{C}$ może wynosić najwyżej 2 godziny. Czas ten można wydłużyć przez domieszki opóźniające wiązanie. W temperaturach powyżej $+20^{\circ}\text{C}$ należy zastosować domieszki opóźniające wiązanie. W każdym przypadku zagęszczanie należy zakończyć przed początkiem wiązaniem cementu.

Ława betonowa z oporem wykonana będzie z betonu klasy C12/15, we wcześniej przygotowanym deskowaniu w temperaturze $\geq +5^{\circ}\text{C}$.

Wykonanie ławy betonowej z oporem polega na rozścieleniu dowiezione go betonu, wyrównaniu warstwami oraz odpowiednim jego zagęszczeniu. Wykonana ława wraz z oporem po zagęszczeniu betonu powinna odpowiadać wymiarami oraz kształtem rysunkowi w „Katalogu Powtarzalnych Elementów Drogowych” i rysunkom w Dokumentacji Projektowej przy czym należy stosować co 50m szczeliny dylatacyjne 2cm wypełniane zalewą drogową na gorąco lub na zimno. Ława betonowa wymaga jej polewania przez 7 dni z częstotliwością zapewniającą utrzymanie jej w stanie wilgotnym.

5.5. Wykonanie podsypki piaskowej lub cementowo-piaskowej

Na wykonanej ławie betonowej należy rozścielić ręcznie podsypkę cementowo - kruszywową grubości 5 cm po zagęszczeniu, celem prawidłowego osadzenia krawężnika.

5.6. Wbudowanie krawężników betonowych

Roboty związane z wbudowaniem krawężników na ławie betonowej z oporem winny być wykonywane przy temperaturze otoczenia nie niższej niż 5 stopni Celsjusza. Roboty związane z ustawieniem krawężnika należy wykonać ręcznie.

Przy wbudowywaniu krawężnika należy bezwzględnie przestrzegać wytyczonej trasy przebiegu krawężnika oraz usytuowania wysokościowego, zgodnego z Dokumentacją Techniczną. Dopuszczalne odstępstwa od Dokumentacji Projektowej, to ± 1 cm w niwelecie krawężnika i ± 5 cm w usytuowaniu poziomym.

5.7. Wypełnianie spoin

Spoiny krawężników nie powinny przekraczać szerokości 1 cm. Spoiny należy wypełnić zaprawą cementowo-kruszywową, przygotowaną w stosunku 1:2. Zalewanie spoin krawężników zaprawą cementowo-kruszywową stosuje się wyłącznie do krawężników ustawionych na ławie betonowej.

Spoiny krawężników przed zalaniem zaprawą należy oczyścić i zmyć wodą. Dla zabezpieczenia przed wpływami temperatury krawężniki ustawione na podsypce cementowo-kruszywowej i o spoinach zalanych zaprawą należy zalewać co 50 m zalewą drogową nad szczeliną dylatacyjną ławy.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1 Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

6.2 Badania przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien:

uzyskać wymagane dokumenty, dopuszczające wyroby budowlane i materiały do obrotu i powszechnego stosowania (znaki Ce z wymaganymi towarzyszącymi informacjami, ew. badania

wykonane przez dostawców itp.),
 wykonać obligatoryjnie własne badania właściwości materiałów i wyrobów przeznaczonych do wykonania robót, określone w pkt. 2 (niezależnie od badań przedstawionych przez producenta)
 sprawdzić cechy zewnętrzne krawężników.
 Wszystkie dokumenty oraz wyniki badań Wykonawca przedstawia Inżynierowi do akceptacji.
 Sprawdzenie wyglądu zewnętrznego krawężników należy przeprowadzić na podstawie oględzin elementu przez pomiar i ocenę uszkodzeń występujących na powierzchniach i krawędziach elementu zgodnie z wymaganiami tablicy 1 i ustaleniami PN-EN 1340.
 Badania pozostałych wyrobów i materiałów stosowanych przy ustawianiu krawężników betonowych powinny obejmować właściwości, określone w normach podanych dla odpowiednich wyrobów i materiałów w pkt. 2.

6.3 **Kontrole i badania w trakcie wykonywania robót**

6.3.1. **Sprawdzenie koryta pod ławę**

Należy sprawdzać wymiary koryta oraz zagęszczenie podłoża na dnie wykopu.

Tolerancja dla szerokości wykopu wynosi ± 2 cm. Zagęszczenie podłoża powinno być zgodne z pkt. 5.2.4.
 – 1 badanie zagęszczenia na każde rozpoczęte 500 m krawężnika.

6.3.2. **Sprawdzenie ław**

Przy wykonywaniu ław badaniu podlegają:

Zgodność profilu podłużnego górnej powierzchni ław z dokumentacją projektową.

Profil podłużny górnej powierzchni ławy powinien być zgodny z projektowaną niweletą. Dopuszczalne odchylenia mogą wynosić ± 1 cm – pomiar co 100 m..

b)Wymiary ław.

Wymiary ław należy sprawdzić w dwóch dowolnie wybranych punktach na każde 100 m ławy. Tolerancje wymiarów wynoszą:

- dla wysokości +10% wysokości projektowanej,

- dla szerokości +10% szerokości projektowanej.

c) Równość górnej powierzchni ław.

Równość górnej powierzchni ławy sprawdza się przez przyłożenie w dwóch punktach, na każde 100 m ławy, trzymetrowej łaty.

Prześwit pomiędzy górną powierzchnią ławy i przyłożoną łatą nie może przekraczać 1 cm.

e)odchylenie linii ław od projektowanego.

Dopuszczalne odchylenie linii ław od projektowanego w planie nie może przekraczać ± 5 cm – pomiar co 100 m..

6.3.3. **Sprawdzenie ustawienia krawężników**

Przy ustawianiu krawężników należy sprawdzać:

dopuszczalne odchylenie niwelety górnej płaszczyzny krawężnika od niwelety projektowanej, które wynosi ± 1 cm – pomiar co 100 m,

równość górnej powierzchni krawężników, sprawdzane przez przyłożenie w dwóch punktach na każde 100 m krawężnika, trzymetrowej łaty, przy czym prześwit pomiędzy górną powierzchnią krawężnika i przyłożoną łatą nie może przekraczać 1 cm,

dokładność wypełnienia spoin bada się co 10 metrów. Spoiny muszą być wypełnione całkowicie na pełną głębokość.

7 **OBMIAR ROBÓT**

Ogólne zasady obmiaru robót podano w D-M.00.00.00 "Wymagania ogólne".

8 **ODBIÓR ROBÓT**

Ogólne zasady odbioru robót podano w D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”.

Odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu podlegają:

wykonanie koryta pod ławę,

wykonanie ławy,

wykonanie podsypki.

Odbiór tych robót powinien być zgodny z wymaganiami pkt. 8 D-M.00.00.00.

9 **PODSTAWA PŁATNOŚCI**

Ogólne zasady płatności podano w D-M.00.00.00 "Wymagania ogólne".

10 **PRZEPISY ZWIĄZANE**

- PN-EN 1340 Krawężniki betonowe. Wymagania i metody badań.
- PN-EN 206-1 Beton.
- PN-EN 197-1 Cement. Skład, wymagania i kryteria zgodności dotyczące cementów powszechnego użytku.
- PN-EN 13139 Kruszywa do zaprawy.
- PN-EN 1008 Woda zarobowa do betonu.
- BN-64/8845-02 Krawężniki uliczne. Warunki techniczne ustawienia i odbioru.
- PN-EN 12620 Kruszywa do betonu
- Katalog Szczegółów Drogowych Ulic, Placów i Parków Miejskich – Centrum Techniki Budownictwa Komunalnego, Warszawa 1987
- Katalog Powtarzalnych Elementów Drogowych – Centralne Biuro Projektowo – Badawcze Dróg i Mostów, Transprojekt, Warszawa 1979

D.08.02.02 Chodnik z brukowej kostki betonowej

1. Wstęp

1.1. Przedmiot ST

Przedmiotem niniejszej specyfikacji technicznej (ST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem chodnika z brukowej kostki betonowej w ramach przebudowy określonej w wymaganiach ogólnych.

1.2. Zakres stosowania ST

Ogólna specyfikacja techniczna (ST) stosuje się jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót na drogach krajowych i wojewódzkich.

Zaleca się wykorzystanie ST przy zlecaniu robót na drogach miejskich i gminnych.

1.3. Zakres robót objętych ST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem chodnika z brukowej kostki betonowej.

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Betonowa kostka brukowa - kształtka wytwarzana z betonu metodą wibroprasowania. Produkowana jest jako kształtka jednowarstwowa lub w dwóch warstwach połączonych ze sobą trwale w fazie produkcji.

1.4.2. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami i z definicjami podanymi w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.4.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.5.

2. Materiały

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 2.

2.2. Betonowa kostka brukowa - wymagania

2.2.1. Aprobata techniczna

Warunkiem dopuszczenia do stosowania betonowej kostki brukowej w budownictwie drogowym jest posiadanie aprobaty technicznej, wydanej przez uprawnioną jednostkę.

2.2.2. Wygląd zewnętrzny

Struktura wyrobu powinna być zwarta, bez rys, pęknięć, plam i ubytków.

Powierzchnia górna kostek powinna być równa i szorstka, a krawędzie kostek równe i proste, wklęsnięcia nie powinny przekraczać 2 mm dla kostek o grubości ≤ 80 mm.

2.2.3. Kształt, wymiary i kolor kostki brukowej

Do wykonania nawierzchni chodnika stosuje się betonową kostkę brukową o grubości 60 mm. Kostki o takiej grubości są produkowane w kraju.

Tolerancje wymiarowe wynoszą:

- na długości ± 3 mm,
- na szerokości ± 3 mm,
- na grubości ± 5 mm.

Kolory kostek produkowanych aktualnie w kraju to: szary, ceglany, klinkierowy, grafitowy i brązowy.

2.2.4. Cechy fizykomechaniczne betonowych kostek brukowych

Betonowe kostki brukowe powinny mieć cechy fizykomechaniczne określone w tablicy 1.

Tablica 1. Cechy fizykomechaniczne betonowych kostek brukowych

Lp.	Cechy	Wartość
1	Wytrzymałość na ściskanie po 28 dniach, MPa, co najmniej a) średnia z sześciu kostek b) najmniejsza pojedynczej kostki	60 50
2	Nasiąkliwość wodą wg PN-B-06250 [2], %, nie więcej niż	5
3	Odporność na zamrażanie, po 50 cyklach zamrażania, wg PN-B-06250 [2]: a) pęknięcia próbki b) strata masy, %, nie więcej niż c) obniżenie wytrzymałości na ściskanie w stosunku do wytrzymałości próbek nie zamrażanych, %, nie więcej niż	brak 5 20
4	Ścieralność na tarczy Boehmego wg PN-B-04111 [1], mm, nie więcej niż	4

2.3. Materiały do produkcji betonowych kostek brukowych

2.3.1. Cement

Do produkcji kostki brukowej należy stosować cement portlandzki, bez dodatków, klasy nie niższej niż „32,5”. Zaleca się stosowanie cementu o jasnym kolorze. Cement powinien odpowiadać wymaganiom PN-B-19701 [4].

2.3.2. Kruszywo do betonu

Należy stosować kruszywa mineralne odpowiadające wymaganiom PN-B-06712 [3].

Uziarnienie kruszywa powinno być ustalone w receptcie laboratoryjnej mieszanki betonowej, przy założonych parametrach wymaganych dla produkowanego wyrobu.

2.3.3. Woda

Woda powinna być odmiany „1” i odpowiadać wymaganiom PN-B-32250 [5].

2.3.4. Dodatki

Do produkcji kostek brukowych stosuje się dodatki w postaci plastyfikatorów i barwników, zgodnie z receptą laboratoryjną.

Plastyfikatory zapewniają gotowym wyrobom większą wytrzymałość, mniejszą nasiąkliwość i większą odporność na niskie temperatury i działanie soli.

Stosowane barwniki powinny zapewnić kostce trwałe wybarwienie. Powinny to być barwniki nieorganiczne.

3. Sprzęt

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 3.

3.2. Sprzęt do wykonania chodnika z kostki brukowej

Małe powierzchnie chodnika z kostki brukowej wykonuje się ręcznie.

Jeśli powierzchnie są duże, a kostki brukowe mają jednolity kształt i kolor, można stosować mechaniczne urządzenia układające. Urządzenie składa się z wózka i chwytaka sterowanego hydraulicznie, służącego do przenoszenia z palety warstwy kostek na miejsce ich ułożenia.

Do zagęszczenia nawierzchni stosuje się wibratory płytowe z osłoną z tworzywa sztucznego.

4. Transport

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w OST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 4.

4.2. Transport betonowych kostek brukowych

Uformowane w czasie produkcji kostki betonowe układane są warstwowo na palecie. Po uzyskaniu wytrzymałości betonu min. 0,7 wytrzymałości projektowanej, kostki przewożone są na stanowisko, gdzie specjalne urządzenie pakuje je w folię i spina taśmą stalową, co gwarantuje transport samochodami w nienaruszonym stanie.

Kostki betonowe można również przewozić samochodami na paletach transportowych producenta.

5. Wykonanie robót

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 5.

5.2. Koryto pod chodnik

Koryto wykonane w podłożu powinno być wyprofilowane zgodnie z projektowanymi spadkami podłużnymi i poprzecznymi oraz zgodnie z wymaganiami podanymi w ST D-04.01.01 „Koryto wraz z profilowaniem i zagęszczeniem podłoża”. Wskaźnik zagęszczenia koryta nie powinien być mniejszy niż 0,97 według normalnej metody Proctora.

Jeżeli dokumentacja projektowa nie określa inaczej, to nawierzchnię chodnika z kostki brukowej można wykonywać bezpośrednio na podłożu z gruntu piaszczystego o $WP \geq 35$ [6] w uprzednio wykonanym korycie.

5.3. Podsypka

Na podsypkę należy stosować piasek odpowiadający wymaganiom PN-B-06712 [3].

Grubość podsypki po zagęszczeniu powinna zawierać się w granicach od 3 do 5 cm. Podsypka powinna być zwilżona wodą, zagęszczona i wyprofilowana.

5.4. Warstwa odsączająca

Jeżeli w dokumentacji projektowej dla wykonania chodnika przewidziana jest warstwa odsączająca, to jej wykonanie powinno być zgodne z warunkami określonymi w OST D-04.02.01 „Warstwy odsączające i odcinające”.

5.5. Układanie chodnika z betonowych kostek brukowych

Z uwagi na różnorodność kształtów i kolorów produkowanych kostek, możliwe jest ułożenie dowolnego wzoru - wcześniej ustalonego w dokumentacji projektowej lub zaakceptowanego przez Inżyniera.

Kostkę układa się na podsypce lub podłożu piaszczystym w taki sposób, aby szczeliny między kostkami wynosiły od 2 do 3 mm. Kostkę należy układać ok. 1,5 cm wyżej od projektowanej niwelety chodnika, gdyż w czasie wibrowania (ubijania) podsypka ulega zagęszczeniu.

Po ułożeniu kostki, szczeliny należy wypełnić piaskiem, a następnie zamieść powierzchnię ułożonych kostek przy użyciu szczotek ręcznych lub mechanicznych i przystąpić do ubijania nawierzchni chodnika.

Do ubijania ułożonego chodnika z kostek brukowych, stosuje się wibratory płytowe z osłoną z tworzywa sztucznego dla ochrony kostek przed uszkodzeniem i zabrudzeniem. Wibrowanie należy prowadzić od krawędzi powierzchni ubijanej w kierunku środka i jednocześnie w kierunku poprzecznym kształtek.

Do zagęszczania nawierzchni z betonowych kostek brukowych nie wolno używać walca. Po ubiciu nawierzchni należy uzupełnić szczeliny materiałem do wypełnienia i zamieść nawierzchnię. Chodnik z wypełnieniem spoin piaskiem nie wymaga pielęgnacji - może być zaraz oddany do użytkowania.

6. Kontrola jakości robót

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 6.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien sprawdzić, czy producent kostek brukowych posiada aprobatę techniczną.

Pozostałe wymagania określono w ST D-05.02.23 „Nawierzchnia z kostki brukowej betonowej”.

6.3. Badania w czasie robót

6.3.1. Sprawdzenie podłoża

Sprawdzenie podłoża polega na stwierdzeniu zgodności z dokumentacją projektową i odpowiednimi ST.

Dopuszczalne tolerancje wynoszą dla:
głębokości koryta:

- o szerokości do 3 m: ± 1 cm,
- szerokości powyżej 3 m: ± 2 cm,
- szerokości koryta: ± 5 cm.

6.3.2. Sprawdzenie podsypki

Sprawdzenie podsypki w zakresie grubości i wymaganych spadków poprzecznych i podłużnych polega na stwierdzeniu zgodności z dokumentacją projektową oraz pkt 5.3 niniejszej ST.

6.3.3. Sprawdzenie wykonania chodnika

Sprawdzenie prawidłowości wykonania chodnika z betonowych kostek brukowych polega na stwierdzeniu zgodności wykonania z dokumentacją projektową oraz wymaganiami pkt 5.5 niniejszej ST:

- pomiar szerokości spoin,
- sprawdzenie prawidłowości ubijania (wibrowania),
- sprawdzenie prawidłowości wypełnienia spoin,
- sprawdzenie, czy przyjęty deseń (wzór) i kolor nawierzchni jest zachowany.

6.4. Sprawdzenie cech geometrycznych chodnika

6.4.1. Sprawdzenie równości chodnika

Sprawdzenie równości nawierzchni przeprowadzać należy łątą co najmniej raz na każde 150 do 300 m² ułożonego chodnika i w miejscach wątpliwych, jednak nie rzadziej niż raz na 50 m chodnika. Dopuszczalny prześwit pod łątą 4 m nie powinien przekraczać 1,0 cm.

6.4.2. Sprawdzenie profilu podłużnego

Sprawdzenie profilu podłużnego przeprowadzać należy za pomocą niwelacji, biorąc pod uwagę punkty charakterystyczne, jednak nie rzadziej niż co 100 m.

Odchylenia od projektowanej niwelety chodnika w punktach załamania niwelety nie mogą przekraczać ± 3 cm.

6.4.3. Sprawdzenie przekroju poprzecznego

Sprawdzenie przekroju poprzecznego dokonywać należy szablonem z poziomą, co najmniej raz na każde 150 do 300 m² chodnika i w miejscach wątpliwych, jednak nie rzadziej niż co 50 m. Dopuszczalne odchylenia od projektowanego profilu wynoszą $\pm 0,3\%$.

7. Obmiar robót

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m² (metr kwadratowy) wykonanego chodnika z brukowej kostki betonowej.

8. Odbiór robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, ST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji wg pkt 6 dały wyniki pozytywne.

9. Podstawa płatności

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania 1 m² chodnika z brukowej kostki betonowej obejmuje:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- dostarczenie materiałów na miejsce wbudowania,

- wykonanie koryta,
- ew. wykonanie warstwy odsączającej,
- wykonanie podsypki,
- ułożenie kostki brukowej wraz z zagęszczeniem i wypełnieniem szczelin,
- przeprowadzenie badań i pomiarów wymaganych w specyfikacji technicznej.

10. Przepisy związane

10.1. Normy

1.	PN-B-04111	Materiały kamienne. Oznaczanie ścieralności na tarczy Boehmego
2.	PN-B-06250	Beton zwykły
3.	PN-B-06712	Kruszywa mineralne do betonu zwykłego
4.	PN-B-19701	Cement. Cement powszechnego użytku. Skład, wymagania i ocena zgodności
5.	PN-B-32250	Materiały budowlane. Woda do betonów i zapraw

D.08.03.01. Obrzeża betonowe

1. Wstęp

1.1 Przedmiot Specyfikacji Technicznej (ST)

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem obrzeży betonowych w ramach robót drogowych określonych w ST D-M.00.00.00.

1.2. Zakres stosowania ST.

Specyfikacja Techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w punkcie 1.1.

1.3. Zakres robót objętych ST.

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji mają zastosowanie przy wykonaniu robót związanych z ustawieniem obrzeży betonowych obramowujących kostki betonowe.

1.4. Określenia podstawowe

Określenia podstawowe podane w niniejszej ST są zgodne z obowiązującymi odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w ST D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.4.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót.

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”, pkt 1.5.

2. Materiały

2.1. Warunki ogólne stosowania materiałów.

Warunki ogólne stosowania materiałów, ich pozyskania i składowania podano w ST D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”, pkt 2.

2.2. Obrzeża betonowe

Obrzeża betonowe o wymiarach 30 x 8 cm, powinny być wykonane z betonu klasy B-30 i spełniać warunki zawarte w normach BN - 80/6775 - 03/01 i BN-80/6775-03/04.

Każda dostarczana partia obrzeży betonowych na budowę powinna posiadać atest producenta.

Beton użyty do elementów prefabrykowanych powinien charakteryzować się nasiąkliwością <4% oraz mrozoodpornością i wodoszczelnością zgodnie z normą PN- 75/B-06250.

Obrzeża należy składować w pozycji wbudowania.

Składowanie obrzeży powinno być zorganizowane w sposób chroniący materiał przed jego uszkodzeniami mechanicznymi i przed wpływem ewentualnych, szkodliwych czynników zewnętrznych na beton.

2.3. Cement

Cement użyty na zaprawę cementową do spoinowania powinien odpowiadać wymaganiom normy PN-88/B-30000. Przechowywanie cementu wg BN-88/6731-08.

2.4. Piasek

Piasek do zaprawy powinien spełniać wymagania normy PN-79/B-06711.

2.5. Woda

Woda nie powinna pochodzić ze źródeł budzących wątpliwości i powinna odpowiadać wymogom normy PN-88/B-32250.

3. Sprzęt

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”, pkt 3.

3.2. Sprzęt do ustawiania obrzeży

Roboty związane z ustawianiem obrzeży betonowych należy wykonywać ręcznie.

4. Transport

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”, pkt 4.

4.2. Transport obrzeży

Obrzeża powinny być transportowane w pozycji pionowej (wbudowania), z nachyleniem w kierunku jazdy. Ponadto należy je transportować w sposób chroniący przed uszkodzeniem mechanicznym.

5. Wykonanie robót**5.1. Ogólne zasady wykonania robót**

Ogólne zasady wykonania robót podano w ST D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”, pkt 5.

5.2. Ustawienie obrzeży betonowych

Roboty należy rozpocząć od wytyczenia linii obrzeża. Wykop pod obrzeże należy wykonać zgodnie z Dokumentacją Projektową i normą PN-68/B-06050. Wymiary wykopów powinny odpowiadać wymiarom obrzeża w planie.

W tak wykonanym wykopie ustawia się obrzeża o wymiarach 20 x 6 cm na podsypce piaskowej o gr. 5 cm, obsypując zewnętrzną ścianę obrzeży gruntem i ubijając go.

Szerokość spoin między obrzeżami nie powinna przekraczać 1 cm. Przed zalaniem zaprawą należy je oczyścić i zmyć wodą. Spoiny muszą być pielęgnowane wodą.

6. Kontrola jakości robót**6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót**

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w ST D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”, pkt 6.

6.2. Ocena prefabrykatów

Ocenę prefabrykatów przeznaczonych do wbudowania na zatoce zgodnie z pkt 2 należy wykonać jednorazowo dla każdej zatoki.

6.3. Sprawdzenie przygotowania podłoża

Sprawdzenie wykonanych pod obrzeże wykopów polega na ocenie :

- wskaźnika zagęszczenia gruntu w dnie wykopu, z tolerancją $\pm 2\%$ w stosunku
- szerokość dna wykopu, z tolerancją ± 1 cm.

6.4. Sprawdzenie ustawienia obrzeży

Sprawdzeniu podlega :

- odchylenie obrzeży w planie - max. odchylenie może wynieść 1 cm (na każde 100 m),
- odchylenie niwelety - max. ± 1 cm (na każde 100m),
- równość górnej powierzchni obrzeży - tolerancja prześwitu pod łąką 3-metrową < 1 cm (na każde 100 m),
- dokładność wypełnienia spoin - wymagane wypełnienie całkowite (na każde 10 m).

7. Obmiar robót**7.1. Ogólne zasady obmiaru robót**

Ogólne zasady obmiaru robót podano w ST D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”, pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest 1 m (metr) wykonanego obrzeża betonowego.

8. Odbiór robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w ST D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”, pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z Dokumentacją Projektową, ST i wymagania Inspektora Nadzoru, jeżeli wszystkie pomiary i badania, z zachowanymi wg pkt 6, dały wyniki pozytywne.

9. Podstawa płatności**9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności**

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST D-M.00.00.00 „Wymagania ogólne”, pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Cena 1 m wykonania obrzeża betonowego obejmuje :

- prace pomiarowe,
- przygotowanie robót,
- dostarczenie potrzebnych materiałów,
- wykonanie wykopu pod obrzeże,
- ustawienie obrzeży betonowych,
- obsypanie zewn. ściany obrzeża gruntem z jego ubiciem,
- wypełnienie spoin zaprawą cementową,
- pielęgnacja spoin wodą,
- przeprowadzenie wymaganych pomiarów i badań laboratoryjnych.

10. Przepisy związane**10.1. Normy**

1.PN-88/B-06250	Beton zwykły
2.PN-79/B-06711	Kruszywa mineralne. Woda do betonów zapraw.
3.PN-88/B-32250	Materiały budowlane. Woda do betonów i zapraw.
4.BN-88/6731-08	Cement. Transport i przechowywanie.
5.BN-80/6775-03/04	Prefabrykaty budowlane z betonu. Elementy nawierzchni dróg, ulic, parkingów i torowisk tramwaj. Krawężniki i obrzeża chodnikowe.

D.09.01.01. Humusowanie i obsianie trawą

1. Wstęp

1.1. Przedmiot Specyfikacji Technicznej (S.T.)

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej (S.T.) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z humusowaniem i obsianiem trawą w ramach robót drogowych określonych w ST D-M.00.00.00.

1.2. Zakres stosowania S.T.

Jak w S.T. D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne” pkt.1.2.

1.3. Zakres robót objętych S.T.

Roboty, których dotyczy specyfikacja, obejmują wszystkie czynności związane z humusowaniem i obsianiem trawą.

1.4. Określenia podstawowe

Określenia podstawowe podane w niniejszej S.T. są zgodne z obowiązującymi odpowiednimi polskimi normami i definicjami podanymi w S.T. D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne” pkt. 1.5.

2. Materiały

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskania i składowania, podano w S.T. D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne” pkt. 2.

2.2. Rodzaje materiałów.

Przy zakładaniu i pielęgnacji trawników zostaną użyte następujące materiały:

- ziemia urodzajna dowożona z ukropu wskazanego przez Inwestora
- mieszanka torfu z nawozami mineralnymi
- nasiona traw - mieszanka dywanowa
- woda
- nawozy mineralne (Azofoska)

Wszystkie materiały powinny spełniać wymagania podane w OST D.09.00.00. „Zieleń drogowa” pkt.2, wymagania odpowiednich norm oraz posiadać atesty producenta.

3. Sprzęt

3.1. Ogólne wymagania dot. sprzętu podano w S.T. D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne” pkt.3.

3.2. Rodzaje sprzętu.

Przy zakładaniu i pielęgnacji trawników na terenie płaskim należy stosować:

- samochód samowyładowczy do 5 t. do wywieżenia zanieczyszczeń z terenu budowy oraz do transportu ziemi urodzajnej
- samochód skrzyniowy 5 t. do transportu torfu, nasion traw i nawozów
- spycharka gąsienicowa i koparkę o poj. 0,25 m³ do pozyskiwania ziemi urodzajnej
- sprzęt ręczny do robót ziemnych i uprawy gleby
- siewnik rzutowy wieloczynnościowy
- wał gładki ciągniony
- kosiarkę
- sprzęt mechaniczny do podlewania

4. Transport

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu.

Ogólne wymagania podano w ST D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne” pkt.4.

4.2. Transport materiałów do zieleni.

Transport ziemi i pozostałych materiałów może być wykonany dowolnymi środkami transportu wybranymi przez Wykonawcę.

W trakcie załadunku ziemi Wykonawca powinien zwrócić uwagę na oczyszczenie jej z zanieczyszczeń obcych takich jak korzenie, kamienie itp.

Podczas transportu niesiona trawą powinny być chronione przed zawilgoceniem.

5. Wykonanie robót

5.1. Ogólne zasady wykonania robót podano w S.T. D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne” pkt. 5.

5.2. Przygotowanie podłoża

Przygotowanie podłoża pod trawniki obejmuje:

- oczyszczenie terenu z resztek budowlanych, gruzu i śmieci z wywozem
- wyrównanie powierzchni terenu
- przekopanie terenu
- rozścielenie ziemi urodzajnej warstwą 10 cm z transportem taczakami
- rozrzućenie torfu z nawozami mineralnymi warstwą 2 cm
- wymieszanie ziemi urodzajnej z torfem oraz wyrównanie powierzchni
- ubicie powierzchni wałem gładkim

Po wymianie gruntu rodzimego na ziemię urodzajną teren powinien być obniżony w stosunku do krawężnika o ok. 15 cm.

5.3. Wykonanie trawników.

Wykonanie trawników obejmuje:

- wysianie nasion traw w ilości 2 kg na 100 m²
- przykrycie nasion przez przemieszanie z ziemią
- wałowanie powierzchni

Obsianie powierzchni terenu powinno być przeprowadzone w odpowiednich warunkach atmosferycznych. Zaleca się przeprowadzenie obsiewu w okresie wiosny lub jesieni. Ziarna trawy powinny być rozsypane równomiernie na powierzchni.

5.4. **Pielęgnacja trawników.**

Pielęgnacja trawników w okresie gwarancyjnym 1 roku obejmuje następujące czynności:

- wałowanie trawnika przed koszeniem i koszenie (ok. 12 razy)
- pierwsze koszenie, gdy trawa osiągnie wysokość ok. 10 cm
- następne koszenie w takich odstępach czasu, aby wysokość trawy nie przekraczała 10 cm
- ostatnie przedzimowe koszenie powinno być wykonane około miesiąca przed nastaniem mrozów (w pierwszej połowie października)
- usuwanie chwastów w okresie do pół roku ręcznie, później można użyć środka chwastobójczego o selektywnym działaniu w ilości 0,1 kg na 100 m² (ok. 3 razy)
- nawożenie mineralne w ilości ok. 3 kg na 100 m² (1 raz)
- podlewanie wodą w łącznej ilości 24 m³ na 100 m² (ok. 24 razy)

6. **Kontrola jakości robót**

6.1. **Ogólne zasady kontroli jakości robót**

Ogólne zasady kontroli jakości podano w S.T. D-M.00.00.00. „wymagania ogólne” pkt. 6

6.2. **Kontrola jakości w czasie wykonywania robót.**

Kontrola w czasie wykonywania trawników polega na sprawdzeniu:

- oczyszczeniu terenu z gruzu i zanieczyszczeń
- określenia ilości zanieczyszczeń (m³)
- pomiaru odległości i wywozu zanieczyszczeń na zwałkę oraz odległości dowozu ziemi urodzajnej
- wymiany gleby na ziemię urodzajną
- ilości rozrzuconej ziemi i torfu
- zgodności mieszanki traw
- gęstości wysiewu nasion

6.3. **Kontrola jakości przy odbiorze.**

Kontrola jakości dotyczy:

- gęstości trawy (trawniki bez tzw. „łysin”)
- obecności chwastów

6.4. **Ocena wyników badań**

Wszystkie materiały muszą spełnić wymagania podane w pkt. 2 niniejszej specyfikacji.

Wszystkie elementy robót, które wykazują odstępstwa od postanowień S.T., powinny być doprowadzone na koszt Wykonawcy do stanu zgodności z S.T. i ponownie przedstawione do akceptacji Inwestora.

7. **Obmiar robót**

7.1. **Ogólne zasady obmiaru robót.**

Ogólne zasady obmiaru podano w S.T. D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne” pkt.7

7.2. **Jednostka obmiarowa.**

Jednostką obmiarową jest 1 m² (metr kwadratowy) powierzchni.

8. **Obmiar robót**

Ogólne zasady odbioru robót podano w S.T. D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne” pkt. 8

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z Dokumentacją Projektową, S.T. i wymaganiami Inspektora Nadzoru, jeżeli wszystkie pomiary i badania wymienione w pkt. 6 dały wyniki pozytywne.

9. **Podstawa płatności**

9.1. **Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w S.T. D-M. 00.00.00. „Wymagania ogólne” pkt. 9.**

9.2. **Cena jednostki obmiarowej.**

Cena wykonania 1 m² trawnika obejmuje:

- roboty przygotowawcze: oczyszczenie terenu, dowóz ziemi urodzajnej i torfu, rozścielenie ziemi urodzajnej, rozrzuconie torfu z nawozami mineralnymi
- zakładanie trawników
- pielęgnacja trawników: podlewanie, odchwaszczenie, nawożenie i koszenie

10. **Przepisy związane**

Patrz S.T. D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne” pkt.10